Vlaams Parlement

stuk **1233** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 12 juli 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

verzendcode: LEE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet d.d. 23 december 2010..... 41
Advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie 83
Advies van de Minaraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen..... 99
Voorontwerp van decreet d.d. 8 april 2011 121
Advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken 165
Advies van de Raad van State 171
Ontwerp van decreet 191
Bijlagen bij de memorie van toelichting:
– Vergelijking tussen EV, EVA en IVA met RP als publiekrechtelijke 'arm' Plan C 229
– Reguleringsimpactanalyse 235

MEMORIE VAN TOELICHTING

In december 2008 trad de richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen in werking, hierna genoemd 'kaderrichtlijn'. Deze richtlijn verduidelijkt een aantal elementaire begrippen uit het afvalbeleid door de invoering van nieuwe definities. Ze voert een strengere afvalverwerkingshiërarchie in waarin preventie en hergebruik duidelijk voorrang krijgen op materiaalrecyclage. Deze laatste krijgt dan weer voorrang op andere vormen van nuttige toepassing, zoals verbranding met hoge energie-efficiëntie. Verwijdering is de laatste optie. Afwijkingen van deze hiërarchie zijn mogelijk indien dit verantwoord is vanuit een levenscyclusbenadering. Er is meer aandacht voor de afbakening van de afvalfase door de introductie van criteria voor bijproducten en door het aanduiden van de einde-afvalfase. Lidstaten zijn verplicht preventieprogramma's op te maken en maatregelen te nemen ter bevordering van hergebruik, recyclage en gescheiden inzameling. Er is ook specifieke aandacht voor het toewijzen van kosten en verantwoordelijkheden binnen het afvalbeheer. Het begrip uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt in algemene termen ingevoerd en omschreven als mogelijk beleidsinstrument.

Naast deze kaderrichtlijn is er zowel op Vlaams niveau, als op Europees en internationaal niveau een trend om het afvalbeleid te plaatsen in een bredere context. Om de milieueffecten van de afvalfase te verlagen, moet er gekeken worden naar beslissingen die worden genomen nog voor het materiaal afval is geworden. In de wijze waarop producten worden ontworpen, geproduceerd, verdeeld, geconsumeerd of gebruikt en terug ingezameld eens ze afval zijn geworden, zijn vaak grote milieuwinsten te halen. Tegelijkertijd moet worden vermeden dat maatregelen genomen in de ene fase van de levenscyclus de milieu- en gezondheidseffecten van de andere fase verhogen. Het streefdoel is de milieudruk zo klein mogelijk houden over de hele levenscyclus van een product. Daarnaast is het de wens afvalstoffen zoveel mogelijk opnieuw in te zetten als grondstoffen met het oog op het sluiten van materiaalkringlopen. Uiteindelijk is het doel om tot materiaalkringlopen te komen die binnen het ecologische draagvlak blijven en voldoende welzijn genereren voor de huidige en toekomstige generaties. Dit vergt een ver doorgedreven geïntegreerd beleid dat benoemd wordt met de term 'duurzaam materialenbeleid' of 'duurzaam beheer van materiaalkringlopen'.

Door de verbreding en verdieping van de afvalstoffenthematiek naar een visie op materialen, is er ook een vernieuwde en verhoogde nood aan een constante vorm afstemming op verschillende niveaus, Vlaams, federaal en Europees. Dit ontwerp van decreet legt met name de voornemens vast die op Vlaams niveau hard gemaakt worden, zoals afstemming over uitvoeringsplannen, binnen overlegplatformen, met andere decreten en voor bepaalde materiaalstromen. Bijkomend zou voor een aantal thema's, meer dan reeds gebeurt, gewest- en grensoverschrijdend initiatief tot overleg vanzelfsprekend moeten worden, zoals bij de uitvoeringsbepalingen voor bijproducten/einde-afval of het systeem van erkenningen voor vervoerders en handelaars. Waar relevant wordt dit in deze memorie benoemd.

Met dit ontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen wordt de rechtsgrond gecreëerd voor een correcte omzetting van de kaderrichtlijn. Tegelijk wordt een basis gecreëerd voor het vormgeven van een beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen. Dit ontwerp van decreet vervangt het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, hierna genoemd 'het Afvalstoffendecreet'.

Het duurzaam beheer van materiaalkringlopen is niet alleen het voorwerp van dit ontwerp van decreet. Ook andere decreten geven een invulling aan een of meer aspecten van duurzaam beheer van materiaalkringlopen. Het Oppervlaktedelfstoffendecreet handelt bijvoorbeeld specifiek over de ontginning van oppervlaktedelfstoffen en de beperking van

de milieueffecten ervan. De bepalingen en regels vastgelegd in het Oppervlaktedelfstoffendecreet blijven voorlopig gelden in afwachting van mogelijke wijzigingen als gevolg van de evaluatie van het delfstoffenbeleid. Het Milieuvergunningendecreet handelt over de beperking van de milieueffecten van productie-installaties. Het Elektriciteitsdecreet bevat bepalingen over de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Het decreet Integraal waterbeleid handelt over het duurzaam beheer van de waterkringloop. Het is niet de bedoeling dat dit ontwerp van decreet de bepalingen uit andere decreten die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het beheer van bepaalde facetten van één of meer materiaalkringlopen, gaat vervangen. Wel moet dit ontwerp van decreet de basis leggen voor het ontwikkelen van een samenhangend beleid gericht op de hele levenscyclus van materialen. Zo moet dit ontwerp van decreet proberen te vermijden dat negatieve milieueffecten worden doorgeschoven van de ene fase in de levenscyclus naar de andere. De kansen moeten worden benut om maatregelen die worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus, elkaar te laten versterken. Zo kan uitgegraven bodem worden gebruikt ter vervanging van delfstoffen. Door deze betere afstemming kan dit ook leiden tot een efficiënter en effectiever beleid met minder administratieve last. Omdat dit ontwerp van decreet kan ingrijpen op verschillende aspecten van bestaande en toekomstige milieuregelgeving, is er de nodige aandacht besteed aan het organiseren van overleg tussen verschillende overheidsinstellingen. Zo wordt er vermeden dat onnodige regelgeving of zich elkaar tegenwerkende beleidsmaatregelen worden ingevoerd en tegelijk dat bepaalde lacunes blijven bestaan. In de voorziene evaluatie van het delfstoffenbeleid en het waterbeleid zal worden nagegaan of de betreffende decreten moeten worden aangepast om te komen tot een betere afstemming met het Materialendecreet.

Het ontwerp van decreet bestaat uit negen hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk ‘Inleidende bepalingen’ behandelt onder meer de definities van een aantal elementaire begrippen. De meeste definities zijn overgenomen uit de kaderrichtlijn of uit het Afvalstoffendecreet. Een aantal nieuwe begrippen zoals ‘materiaal’ en ‘materiaalkringloop’ zijn ingevoerd omdat ze essentieel zijn binnen een duurzaam materialenbeleid. In dit hoofdstuk zijn de algemene doelstellingen van het ontwerp van decreet weergegeven. In lijn met de kaderrichtlijn beoogt dit ontwerp van decreet niet enkel het zo milieuvriendelijk mogelijk beheren van afvalstoffen, maar ook het tegengaan van de uitputting van hulpbronnen en van de schadelijke gevolgen van materiaalgebruik in het algemeen. Het volgen van een bepaalde hiërarchie in het materialenbeleid is een basisbeginsel in dit ontwerp van decreet. Het beperken van materiaalgebruik door preventie en hergebruik zijn prioritair. Vervolgens worden materialen zoveel mogelijk ingezet in gesloten materiaalkringlopen. Waar dit niet mogelijk is, krijgen deze een andere nuttige toepassing, door ze bijvoorbeeld aan te wenden als energiebron. De definitieve verwijdering van afvalstoffen, zoals storten, is de laatste optie. Wel moet steeds worden gestreefd naar een zo laag mogelijke milieu-impact, zoals die optreedt over de hele materiaalkringloop. Dit kan dan ook afwijkingen vergen van de hiërarchie, die worden verduidelijkt in hoofdstuk 2.

Het tweede hoofdstuk bevat de algemene bepalingen die gelden voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Deze bepalingen creëren de rechtsgrond voor de belangrijkste beleidsinstrumenten die zullen worden ingezet om een duurzaam materialenbeleid te kunnen waarmaken. Deze instrumenten zijn van diverse aard: regulerende, stimulerende en planningsinstrumenten.

Onder de regulerende instrumenten vallen de vergunningsplicht voor afvalverwerking, de algemene verplichting tot bescherming van milieu en gezondheid bij het beheren van afvalstoffen, de verplichtingen met betrekking tot registratie, in- en uitvoer van afvalstoffen, het bijhouden van afvalstoffenregisters en de opmaak van identificatieformulieren voor transport. Deze zijn quasi ongewijzigd gebleven ten opzichte van het Afvalstoffendecreet.

De Vlaamse Regering krijgt het mandaat om de nodige regulerende maatregelen te nemen om de hiërarchie in de praktijk waar te maken. Hieronder vallen bijvoorbeeld het verplicht opleggen van bepaalde handelingen met betrekking tot de inzameling van afvalstoffen en hun verwerking.

De Vlaamse Regering krijgt ook het mandaat om verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer van afvalstoffen toe te wijzen aan verschillende actoren die betrokken zijn binnen een materiaalkringloop. Deze verantwoordelijkheden kunnen zowel slaan op financiële als op operationele aspecten. De financiële aspecten slaan op de vraag wie moet instaan voor de financiering van het afvalbeheer. De operationele aspecten slaan op de vraag wie moet instaan voor het effectieve beheer van de afvalstoffen. Het instrument 'aanvaardingsplicht' uit het Afvalstoffendecreet blijft bestaan, maar wordt geïntegreerd in een breder kader rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig de kaderrichtlijn. Deze verbreding moet toelaten instrumenten voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid op een flexibelere, effectievere en efficiëntere manier in te vullen. Deze instrumenten zullen hoofdzakelijk worden ingezet om de gescheiden inzameling en de verwerking van afvalstoffen conform de hiërarchie te bevorderen en, waar mogelijk, ook preventie en hergebruik.

Hoofdstuk 2 bevat een bepaling die mogelijk maakt dat het gebruik van bepaalde materialen, ongeacht of deze afvalstoffen zijn of niet, aan voorwaarden wordt onderworpen. Daarmee kunnen onder meer materialen die hun einde-afvalfase hebben bereikt aan gebruiksvoorwaarden worden onderworpen zoals voorzien was in het Afvalstoffendecreet voor secundaire grondstoffen.

De mogelijkheid is ook voorzien om, indien nodig, systemen voor traceerbaarheid in te voeren om zo te garanderen dat materialen de juiste bestemming en verwerking of toepassing krijgen.

Het onderscheid tussen afval of niet wordt geregeld in hoofdstuk 4 dat specifiek aan deze materie is gewijd.

De regeling met betrekking tot erkenningen voor overbrengers van afvalstoffen is gewijzigd ten opzichte van het Afvalstoffendecreet. Er wordt geen algemene erkenningsplicht meer opgelegd, eerder wordt de mogelijkheid gecreëerd om meer gerichte uitvoeringsbepalingen en procedures uit te werken naar specifieke stromen toe.

Voor wat betreft planningsinstrumenten, legt hoofdstuk 2, overeenkomstig de kaderrichtlijn, de basis voor de opmaak van preventieprogramma's en uitvoeringsplannen. De in de kaderrichtlijn gebruikte term 'afvalbeheerplannen' is hier vervangen door 'uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen'. Hiermee wordt beklemtoond dat deze plannen ook maatregelen kunnen omvatten die betrekking hebben op de hele levenscyclus van een materiaal en niet enkel op de strikte afvalfase, voor zover die onder de gewestelijke bevoegdheid vallen.

Hoofdstuk 2 bevat verder de rechtsgrond voor de invoering van stimulerende instrumenten. Hieronder valt een brede basis voor het verstrekken van subsidies in het kader van een duurzaam materialenbeleid. De artikelen met betrekking tot subsidies uit het Afvalstoffendecreet zijn hier samengevoegd en verruimd om te voldoen aan de noden van een duurzaam materialenbeleid. Het artikel met betrekking tot de bevordering van de aankoop van gerecycleerde grondstoffen via overheidsbestekken uit het Afvalstoffendecreet is verruimd tot een artikel rond groen aankoopbeleid in het algemeen. Hoofdstuk 2 legt ook de basis voor het stimuleren van overleg tussen verschillende actoren die betrokken zijn bij een materiaalkringloop, zowel overheden als niet-overheden. Dit overleg moet bijdragen tot een betere onderbouwing van het materialenbeleid en tot meer samenwerking en afstemming tussen deze actoren. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschap-

pij (OVAM) krijgt decretaal de opdracht dit overleg te organiseren, onder meer bij de opmaak van plannen en preventieprogramma's en bij het toestaan van afwijkingen op de hiërarchie.

Zoals in het Afvalstoffendecreet worden milieubeleidsovereenkomsten (af te sluiten overeenkomstig het decreet Milieubeleidsovereenkomsten) voorzien waarin zowel regulerende als stimulerende maatregelen kunnen worden opgenomen.

Hoofdstuk 3 bevat bepalingen rond het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen. De bepalingen rond huishoudelijke afvalstoffen, gevaarlijke afvalstoffen en bijzondere afvalstoffen zijn nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van het Afvalstoffendecreet. Ook de bepalingen rond bedrijfsafvalstoffen komen voor het grootste deel overeen met het Afvalstoffendecreet.

Hoofdstuk 4 is specifiek aan de afbakening van de afvalfase gewijd. Binnen een materiaalkringloop tekent zich als één van de levensfasen van een materiaal, de afvalfase af. Voorliggend ontwerp van decreet vindt een groot deel zijn toepassing binnen deze fase. Daarnaast worden in de kaderrichtlijn een aantal nieuwe begrippen, zoals einde afval criteria en bijproducten geïntroduceerd. Dit hoofdstuk geeft invulling aan drie artikelen in de kaderrichtlijn, met name artikel 2 over het toepassingsgebied, artikel 5 over het onderscheid tussen afvalstoffen en bijproducten en artikel 6 over de einde-afvalfase. Tegelijkertijd integreert dit ontwerp van decreet bepalingen uit het Afvalstoffendecreet die betrekking hebben op secundaire grondstoffen en het artikel dat bepaalde afvalstoffen uitsluit uit het decreet. De term 'secundaire grondstof' wordt evenwel verlaten.

Het duurzaam materialenbeleid gaat ervan uit dat zoveel mogelijk materialen (her)ingezet moeten worden in een kringloop en dit op een milieuveilige manier. Bij de afweging of en hoe iets opnieuw ingezet kan worden in een kringloop moet het zeker zijn dat mens en milieu worden beschermd. Onafhankelijk van de status van een materiaal (primair of secundair materiaal, afvalstof of grondstof/product) moet deze beoordeling op een zelfde leest worden geschoeid. Er wordt uitgegaan van een gelijk beoordelingskader voor afvalstoffen die ophouden afval te zijn enerzijds, en reststromen die in aanmerking komen om als bijproduct te worden bestempeld anderzijds. Het ontstaan van een ongelijk speelveld doordat materialen die uit een afvalfase komen aan andere criteria moeten voldoen dan materialen die het juridische statuut 'afval' (nog) niet hebben gekregen, maar die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn, moet voorkomen worden.

Hoofdstuk 4 verduidelijkt ook het omslagpunt van afvalstof naar grondstof/product. Een afvalstof kan zijn afvalstatuut verliezen als aan de vastgestelde voorwaarden is voldaan en voldoende zekerheid bestaat dat het op een rechtmatige manier zal worden toegepast. Dit betekent dat een afvalstof zijn afvalstatuut kan verliezen nog voor het effectief wordt toegepast. Dit betekent ook dat eventuele gebruiksvoorwaarden die verbonden zijn aan de eigenlijke toepassing en waarnaar wordt verwezen in artikel 4, niet noodzakelijk voorwaarden zijn die enkel gelden voor afvalstoffen. Het zijn voorwaarden die algemeen geldig zijn voor alle materialen van vergelijkbare aard en samenstelling. Een concreet voorbeeld kan dit illustreren. Gft-afval (gft: groente-, fruit- en tuinafval) dat wordt gecomposteerd, verliest zijn afvalstatuut van zodra de eruit resulterende compost voldoet aan een aantal voorwaarden inzake samenstelling en ondergane verwerkingswijze. Eventuele gebruiksvoorwaarden die betrekking hebben op de wijze waarop dergelijke compost mag worden toegepast, zijn voorwaarden die worden opgelegd aan een grondstof/product en niet per se aan een afvalstof. Dit betekent echter niet dat de compost niet terug een afvalstof kan worden, indien de gebruiksvoorwaarden bij zijn toepassing niet worden nageleefd.

De brede definitie van 'materiaal' (artikel 3, 17°) en de uitgebreide regeling voor einde-afval en bijproducten in dit ontwerp van decreet moeten pragmatisch en zonder valse ver-

wachtingen aanzien worden: het is niet de bedoeling dat stromen afvalstoffen eensklaps hun statuut afvalstof verliezen, of dat materialen plots als afvalstoffen worden gezien. Met verwijzing naar Europese grondslagen en door een striktere 'materialenhiërarchie' wordt ten doel gesteld om primaire grondstoffen op milieuveilige wijze door gerecycleerde materialen of nevenstromen te vervangen. Bovendien wordt de grondslag geformuleerd voor een rechtszekere procedure die de omslag van afvalstof naar niet-afvalstof markeert. Dit zal in de meeste gevallen aansluiten bij bestaande praktijken en op termijn juist het gebruik van gerecycleerde materialen stimuleren.

Hoofdstuk 5 slaat op de milieubijdragen, milieuheffingen en retributies. De bepalingen rond de milieubijdragen en de milieuheffingen zijn nagenoeg volledig overgenomen uit het Afvalstoffendecreet. In afdeling 3 worden naar analogie met het Bodemdecreet een aantal retributies vastgesteld.

Hoofdstuk 6 biedt een juridische basis waarmee bestaande transitienetwerken rond duurzaam materialenbeheer structureel kunnen worden ondersteund.

Hoofdstuk 7 regelt de toezicht- en strafbepalingen.

Hoofdstuk 8 regelt de wijzigingsbepalingen.

Hoofdstuk 9 regelt de slotbepalingen.

Artikelsgewijze bespreking

Titel van het decreet

Het voorliggende ontwerp van decreet legt de bepalingen vast die het beleid rond afvalstoffenbeheer, maar ook breder, het duurzaam beheer van materiaalkringlopen, regelen.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit artikel geeft aan dat dit ontwerp van decreet een gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2

Dit artikel geeft aan dat dit ontwerp van decreet een gedeeltelijke omzetting is van de richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Artikel 3, 1°

Deze definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Daarna volgt de opsomming van de stoffen die niet als afvalstof worden beschouwd:

a) deze omschrijving werd overgenomen uit artikel 2 van de kaderrichtlijn en reeds aangepast aan de toevoeging die richtlijn 2009/31/EG aanbrengt in verband met de geologische opslag van kooldioxide. De regeling voor de opslag van koolstofdioxide wordt volledig overgelaten aan het betreffende decreet. Koolstofdioxide die vrijkomt in een verbrandingsproces en die wordt gebruikt voor bijvoorbeeld het stimuleren van de plantengroei in serres, wordt overeenkomstig de definitie van afvalstof niet beschouwd als een afvalstof en valt bijgevolg niet onder de bepalingen van dit decreet;
b) deze bepaling werd overgenomen uit het huidige decreet en de verwijzing werd geactualiseerd. Onder dierlijke mest die wordt geregeld in het decreet houdende de bescher-

ming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, vallen uitsluitend uitwerpselen die rechtstreeks worden gebruikt in de landbouw en die niet onder de verordening dierlijke bijproducten vallen. Daarmee is conformiteit met artikel 2 van de kaderrichtlijn verzekerd;

c) afvalwater wordt conform de kaderrichtlijn niet als een afvalstof in de zin van dit decreet beschouwd, voor zover er andere op communautaire regelgeving gebaseerde wetgeving bestaat die deze aangelegenheid op afdoende wijze regelt.

Met al dan niet verontreinigd water wordt in de eerste plaats aangeduid dat 'afvalwater' per definitie een vloeistof is (onder normale omstandigheden van druk en temperatuur) en voor het overgrote deel uit H_2O bestaat. In welke mate een verontreiniging met andere stoffen toegelaten is om een vloeistof nog als 'verontreinigd water' te kunnen beschouwen is niet in eenduidige regels te vatten, alhoewel de algemene en sectorale lozingsnormen hier wel richtinggevend kunnen zijn. Bovendien is de toevoeging "al dan niet verontreinigd" noodzakelijk om te voorkomen dat zuiver water of afvloeiend regenwater dat geloosd wordt onder bepaalde omstandigheden wel als afvalstof kan worden aangeduid.

Bij de term 'lozen' wordt er zowel legale als illegale lozing bedoeld. Water dat het voorwerp uitmaakt van een lozing in een oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur, wordt aldus niet als een afvalstof beschouwd.

Met 'openbare waterzuiveringsinfrastructuur' wordt het geheel bedoeld van leidingen, openluchtgreppels en installaties die door of in opdracht van de overheid worden beheerd en bestemd zijn voor de afvoer en of de behandeling van afvalwaters. De openbare waterzuiveringsinfrastructuur omvat onder meer de openbare riolering, de collectoren en de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Met de 'in-situbehandeling' van het water wordt bedoeld de behandeling van een afvalwater op de plaats of binnen de milieutechnische eenheid waar het ontstaat. In deze context wordt ook de ontwatering van het bij die behandeling ontstane slib, met het oog op een regelmatige afvoer van dat slib, aanzien als een geïntegreerde stap van het waterzuiveringsproces. Installaties, bedrijven of inrichtingen die via een pipeline met elkaar zijn verbonden en waarlangs het afvalwater van de ene locatie naar de andere wordt getransporteerd worden in deze context ook als een milieutechnische eenheid beschouwd. Het voorgaande impliceert dat 'afvalwater' dat extern wordt aangevoerd (bijvoorbeeld via tankwagen, tankcontainer, schip enzovoort) als een afvalstof wordt beschouwd, zelfs als de verwerking ervan leidt tot een lozing.

De behandeling "om het water in overeenstemming te brengen met de milieuvoorwaarden die gelden voor de lozing" ten slotte wil zeggen dat indien de behandeling van een afvalwater een andere finaliteit heeft dan het lozen, het aanzien wordt als een afvalstoffenverwerking;

d) ten aanzien van de aangelegenheden geregeld door de richtlijn 80/68/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen is ervoor geopteerd om de 'afvalwaters' die indirect worden geloosd in het grondwater uit te sluiten van het begrip 'afvalstof'. Het gaat hier zeer concreet om de handelingen bedoeld in de subrubieken 52.1.1.1° en 2° en 52.2.1° en 2° van de indelingslijst (bijlage 1 bij titel I van het Vlaamse reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM)). De handelingen die bedoeld zijn in de subrubrieken 52.1.1.3° en 52.2.3° en elke directe lozing van

gevaarlijke stoffen in het grondwater ([1]) hebben daarentegen duidelijk betrekking op afvalstoffen;

e) hiermee worden onuitgegraven bodem en alle duurzaam met de bodem verbonden gebouwen uitgesloten van de definitie van afvalstof;

f) radioactieve afvalstoffen vallen niet onder de gewestelijke bevoegdheid. Om verwarring te vermijden over bepaalde afvalstoffen die wel radioactieve stoffen bevatten, maar niet de juridische status dragen van 'radioactieve afvalstof', wordt hier uitdrukkelijk verwezen naar het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 17 oktober 2002 met betrekking tot het beheer van vrijgegeven afvalstoffen. Dit akkoord bepaalt welke afvalstoffen moeten worden beschouwd als radioactieve afvalstoffen.

Artikel 3, 2°

Deze nieuwe definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 3°

Deze nieuwe definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 4°

De term 'producent' in het huidige decreet wordt vervangen door de term 'afvalstoffenproducent' om verwarring te vermijden met de verderop in dit decreet gebruikte term 'producentenverantwoordelijkheid'. Deze laatste term slaat immers op de verantwoordelijkheid van een veel ruimere groep van natuurlijke personen of rechtspersonen, zoals verder beschreven in artikel 21.

Artikel 3, 5°

Deze definitie is gebaseerd op de definitie voor verwerking in artikel 3 van de kaderrichtlijn. Voor de duidelijkheid wordt hier gesproken over de verwerking van afvalstoffen.

Artikel 3, 6°

Deze definitie is overgenomen van artikel 3, §2, 2°, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 3, 7°

Deze definitie is gebaseerd op artikel 3 van de kaderrichtlijn. Voor alle duidelijkheid werd aan deze definitie toegevoegd dat ook tussentijdse opslag- en overslagactiviteiten vormen zijn van afvalstoffenbeheer.

Voorlopige opslag op de plaats van productie, voorafgaand aan inzameling, is nog geen vorm van afvalstoffenbeheer. Dit kan worden afgeleid uit overwegende (15) van de kaderrichtlijn. Daarin wordt gesteld dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen voorlopige opslag op de plaats van productie, voorafgaand aan de inzameling, enerzijds en opslag voorafgaand aan verwerking anderzijds. De eerste voorlopige opslag is geen vorm van afvalstoffenbeheer, tenzij deze opslag zijn voorlopige karakter verliest. De tweede vorm van opslag is dit wel. Tussentijdse opslag of overslag zijn activiteiten die niet meer plaatsgrijpen op de plaats van productie, maar gebeuren tijdens een vervoersoperatie of in afwachting van verwerking.

[1] Een directe lozing van gevaarlijke stoffen in grondwater is verboden krachtens het decreet van 24 januari 1984 inzake het grondwaterbeheer.

Artikel 3, 8°

Hier wordt verwezen naar de definitie in VLAREM I. Deze definitie is in overeenstemming met de IPPC-richtlijn 1996/61/EG en valt samen met de definitie in de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 9°

Deze definitie is overgenomen van artikel 3, §3, 2°, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 3, 10°

Deze definitie verklaart de afkorting OVAM.

Artikel 3, 11°

De kaderrichtlijn introduceert het begrip 'gemengd stedelijk afval' in artikel 16, evenwel zonder expliciete definitie. De hier opgenomen definitie is gelijk aan de definitie van 'ongesorteerd stedelijk afval' in de richtlijn 2000/76/EG betreffende de verbranding van afval. In de Vlaamse context verstaat men onder dat begrip de 'gemengde huishoudelijke en daarmee vergelijkbare afvalstoffen waaronder ook grof vuil'. Ook de restfractie van gemengd stedelijk afval dat een afvalverwerkingsoperatie heeft ondergaan die de eigenschappen ervan niet wezenlijk heeft veranderd, valt hier onder, conform de overwegende (33) van de kaderrichtlijn.

Er is onder meer sprake van een wezenlijke verandering wanneer de afvalstoffen worden omgevormd tot fluff of pellets met homogene kwaliteit met als doel in te zetten als brandstof in een meeverbrandingsinstallatie. Om de homogene kwaliteit van het afval te waarborgen zal de CEN-normering voor SRF (solid recovered fuel) als toetssteen worden gebruikt.

Selectief ingezamelde stromen vallen niet onder gemengd stedelijk afval, de sorteerresidu's van deze selectief ingezamelde stromen daarentegen wel.

Het begrip 'gemengd stedelijk afval' is uitermate belangrijk omdat de Europese kaderrichtlijn de mogelijkheid biedt om het zelfvoorzieningsprincipe toe te passen voor de afvalstoffen die onder dat begrip vallen, mits een aantal beperkingen. Het zelfvoorzieningsprincipe wordt verder toegelicht in artikel 18, §2.

Artikel 3, 12°

Deze nieuwe definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 13°

Deze definitie is overgenomen van artikel 3, §3, 1°, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 3, 14°

Een grondstofverklaring is een verklaring vanwege de Vlaamse overheid waarin wordt gesteld dat alle voorwaarden zijn vervuld opdat een bepaald materiaal niet of niet langer als een afvalstof moet worden beschouwd, eventueel gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden. Het gaat hier om materialen die als reststromen vrijkomen uit een productieproces zonder dat ze het hoofddoel zijn van dit proces, en waarvoor alle voorwaarden zijn vervuld om ze te beschouwen als een bijproduct of om afvalstoffen die het einde van de afvalfase hebben bereikt. Grondstofverklaringen worden afgeleverd aan de producent van het betreffende materiaal, of aan diegene die optreedt in diens naam, en hebben betrekking op een vastomlijnde materiaalstroom.

Artikel 3, 15°

Deze nieuwe definitie werd overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Het woord 'producten' werd vervangen door 'voorwerpen' om beter in overeenstemming te zijn met de afvalstoffendefinitie.

Hergebruik wordt beperkt tot het gebruiken van voorwerpen of componenten van voorwerpen voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld. Elke vorm van gebruik die ook mogelijk en verantwoord is met het oorspronkelijke voorwerp of met de oorspronkelijke component daarvan moet worden gelezen als een gebruik voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij oorspronkelijk waren bedoeld.

Artikel 3, 16°

De term 'houder' in het huidige decreet wordt vervangen door de term 'houder van afvalstoffen' om duidelijk te maken dat het hier gaat om de houder van afvalstoffen en niet om de houder van materialen in het algemeen. Aan de definitie zelf wordt niets gewijzigd ten opzichte van het huidige decreet, afgezien van een redactionele wijziging nodig om de afstemming te garanderen met de term 'afvalstoffenproducent'.

Artikel 3, 17°

Deze definitie is overgenomen van artikel 3, §2, 1°, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 3, 18°

Deze nieuwe definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Overeenkomstig overwegende (15) van de kaderrichtlijn moet onder 'voorlopige opslag' niet de opslag worden verstaan die plaatsgrijpt op de plaats van productie. Een afvalverwerkingsinstallatie is een installatie waar de nuttige toepassing of verwijdering, of eventuele voorbehandeling daartoe, plaatsvindt. Overeenkomstig overwegende (22) van de kaderrichtlijn kan een handeling van nuttige toepassing beperkt blijven tot een controle van de afvalstof, waarbij wordt nagegaan of zij voldoet aan de criteria om niet langer als afvalstof te gelden. Dit betekent dat een afvalverwerkingsinstallatie niet beperkt blijft tot een installatie waar effectief een mechanische, thermische of chemische bewerking plaatsvindt. Ook de locatie waar de controle van de afvalstof plaatsgrijpt om te verifiëren of aan de eventuele criteria voor het bekomen van de einde-afvalstatus is voldaan, kan worden beschouwd als een afvalverwerkingsinstallatie.

Artikel 3, 19°

Dit begrip wordt gehanteerd in artikel 4 van de kaderrichtlijn, maar is daarin niet gedefinieerd. Het gaat om een benadering of een manier van denken die rekening houdt met de effecten die optreden over de hele levenscyclus van een materiaal. De levenscyclus omvat de ontginning of winning, de verwerking, de productie, de distributie, de opslag of overslag, het transport, het gebruik en hergebruik, de afdanking, de verwijdering en het eventueel opnieuw inzetten van één of meer materialen. De term 'levenscyclusdenken' mag niet worden verward met meer specifieke wetenschappelijke methodieken, zoals levenscyclusanalyses. Deze laatste kunnen wel, naast andere methodieken, worden gebruikt om levenscyclusdenken te ondersteunen.

Artikel 3, 20°

Deze definitie werd overgenomen uit het Afvalstoffendecreet.

Artikel 3, 21°

Het begrip 'materiaal' is een essentieel begrip in dit ontwerp van decreet en slaat op elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, evenals op alle voorwerpen die uit die stoffen zijn vervaardigd. Alle afvalstoffen zijn materialen, maar niet alle materialen zijn afvalstoffen. Materialen kunnen ook primaire grondstoffen zijn, half afgewerkte of afgewerkte producten. Ze kunnen zowel hernieuwbaar als niet-hernieuwbaar zijn. Materialen zijn in essentie alle materiële substanties die doorheen onze economie vloeien. Deze definitie is zeer ruim. Het doel is immers om één globaal kader te creëren voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Deze definitie is ingevoerd om de basis te kunnen leggen voor een beleid dat is gericht op de hele levenscyclus van producten en niet alleen op de afvalfase, overeenkomstig overwegende (8) van de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 22°

Het begrip 'materiaalkringloop' slaat op het geheel van opeenvolgende handelingen zoals die optreden doorheen de hele levenscyclus van een product. Het slaat op alle handelingen die op materialen worden uitgevoerd vanaf het moment dat ze aan de natuur worden onttrokken tot en met het moment dat ze terugkeren naar de natuur in de vorm van afvalstoffen die geen enkele toepassing meer hebben. In sommige gevallen doorlopen materialen twee of meer keren dezelfde kringloop. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer afvalstoffen worden gerecycleerd tot grondstoffen die opnieuw voor hetzelfde doel worden ingezet. In andere gevallen doorlopen materialen twee of meer verschillende kringlopen. Dit is bijvoorbeeld het geval indien afvalstoffen worden gerecycleerd tot grondstoffen die voor andere toepassingen worden gebruikt dan het oorspronkelijke doel. Sommige materialen doorlopen slechts één maal een kringloop. Dit is bijvoorbeeld het geval indien materialen slechts eenmaal de cyclus ontginning-productie-consumptie doorlopen en in hun afvalfase niet meer worden gerecycleerd, maar worden verbrand of gestort. Deze definitie is ingevoerd om de basis te kunnen leggen voor een beleid dat is gericht op de hele levenscyclus van producten en niet enkel op de afvalfase, overeenkomstig overwegende (8) van de kaderrichtlijn.

Artikel 3, 23°

Deze definitie werd overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. De mogelijkheid is voorzien om via een uitvoeringsbesluit nader te bepalen welke afvalstoffenhandelingen volgens deze definitie als een nuttige toepassing kunnen worden beschouwd, rekening houdend met de Europese voorschriften ter zake. De niet-limitatieve lijst met nuttige toepassingen (R-handelingen) zal worden opgenomen in een uitvoeringsbesluit.

Artikel 3, 24°

Deze nieuwe definitie werd letterlijk overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Het woord 'producten' werd vervangen door 'voorwerpen' om beter in overeenstemming te zijn met de afvalstoffendefinitie. Merk op dat hergebruik van voorwerpen die nog niet de status van afvalstof hebben bereikt, wordt beschouwd als een mogelijke vorm van preventie.

Artikel 3, 25°

Deze nieuwe definitie werd overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Deze definitie beoogt de term 'recyclage' te beperken tot die handelingen die materialen zoveel moge-

lijk in een gesloten materialenkringloop houden. Volgens deze definitie is de bewerking van afvalstoffen tot brandstoffen geen recyclage. Brandstoffen zullen immers worden verbrand, met andere woorden voor het grootste deel worden omgezet naar emissies naar de atmosfeer en dus zullen deze verdwijnen uit een materialenkringloop. Dit is een handeling die eerder thuishoort onder de vierde trede van de ladder, namelijk andere vormen van nuttige toepassing. Om dezelfde reden is de omzetting van afvalstoffen tot materialen die worden ingezet als opvulmateriaal geen recyclage. Met opvulmateriaal wordt bedoeld bijvoorbeeld materiaal voor het opvullen van oude mijnen of groeven of voor het afwerken van stortplaatsen. Dit zijn activiteiten die niet als een recyclageactiviteit kunnen beschouwd worden, aangezien van deze materialen bezwaarlijk kan worden gezegd dat ze nog deel uitmaken van een gesloten materialenkringloop. Ze zijn eerder teruggegeven aan de natuur om daar permanent te blijven. Materiaal gebruikt in de bouwsector, bijvoorbeeld aanwending van granulaten in de wegenbouw, is niet te beschouwen als opvulmateriaal. Van deze materialen kan immers worden verondersteld dat die ooit terug zullen worden opgebroken en eventueel ingezet in een nieuwe toepassing, al of niet na een bewerking.

Artikel 3, 26°

Deze definitie werd overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. De mogelijkheid is voorzien om via een uitvoeringsbesluit nader te bepalen welke afvalstoffenhandelingen volgens deze definitie als een verwijdering moeten worden beschouwd, rekening houdend met de Europese voorschriften ter zake. Met het verwijderen van afvalstoffen wordt niet de inzameling en het transport van de afvalstoffen bedoeld, maar wel de daadwerkelijke verwerking van deze afvalstoffen, die bestaat uit een eventuele voorbehandeling en een eindverwerking.

Artikel 3, 27°

Deze nieuwe definitie werd overgenomen uit artikel 3 van de kaderrichtlijn. Het woord ‘producten’ werd vervangen door ‘voorwerpen’ om beter in overeenstemming te zijn met de afvalstoffendefinitie. Merk op dat afvalstoffen pas kunnen worden hergebruikt als ze een voorbereiding voor hergebruik hebben ondergaan. Voorwerpen kunnen natuurlijk wel hergebruikt worden, zonder dat ze afvalstoffen geworden zijn. Dergelijke voorbereiding is een handeling van nuttige toepassing. Na een voorbereiding voor hergebruik kunnen ze hun afvalstatus verliezen.

Artikel 4, §1

Hiermee wordt verduidelijkt dat de maatregelen die worden vastgesteld in het kader van dit ontwerp van decreet duurzame ontwikkeling moeten bevorderen, zoals beschreven in artikel 7bis van de gecoördineerde grondwet.

Artikel 4, §2

Hiermee wordt verduidelijkt dat maatregelen vastgesteld in het kader van dit ontwerp van decreet een dubbel doel hebben. Vooreerst hebben ze als doel de menselijke gezondheid en het milieu te vrijwaren van schadelijke invloeden ten gevolge van het beheer en de productie van afvalstoffen. Daarnaast hebben ze als ruimer doel de uitputting van hulpbronnen tegen te gaan en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu ten gevolge van materiaalgebruik en -verbruik in het algemeen tegen te gaan. Hiermee wordt onder meer gedacht aan preventiemaatregelen, aan maatregelen ter bevordering van een kringloopeconomie en het efficiënter gebruik van hulpbronnen, aan maatregelen die genomen vanuit een levenscyclusperspectief de milieu-impact zoals die optreedt tijdens de hele levenscyclus, verlagen of aan maatregelen die moeten garanderen dat secundaire materialen op een veilige en

milieuverantwoorde manier worden toegepast. Deze dubbele doelstelling is gebaseerd op de doelstelling geformuleerd in artikel 1 van de kaderrichtlijn. De term 'hulpbronnen' moet ruim worden geïnterpreteerd. Onder deze term vallen grondstoffen zoals mineralen, biomassa en biologische hulpbronnen, energiebronnen, milieumedia zoals lucht, water en bodem, dynamische hulpbronnen zoals wind, aardwarmte, getijdenenergie en zonne-energie, en ruimte (bruikbare oppervlakte).

Artikel 4, §3

Hier worden de algemene doelstellingen uit paragraaf 1 en 2 verder geëxpliciteerd.

Vooreerst wordt een duidelijke prioriteitsvolgorde naar voren geschoven die voor de Vlaamse overheid moet dienen als leidraad om haar beleid op te baseren. Deze hiërarchie is gebaseerd op de prioriteitsvolgorde opgenomen in artikel 4 van de kaderrichtlijn. In de eerste plaats moet de preventie van afvalstoffen worden bevorderd. Aangezien dit ontwerp van decreet niet alleen handelt over afvalstoffen, maar over het duurzaam beheer van materiaalkringlopen in het algemeen, is hier aan toegevoegd dat in de eerste plaats een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen dient te worden bevorderd. Maatregelen voor de preventie van afvalstoffen worden best in een breder kader geplaatst conform de doelstellingen geformuleerd in artikel 1 van de kaderrichtlijn. Maatregelen die leiden tot de preventie van afvalstoffen en maatregelen die leiden tot milieuvriendelijker productie- en consumptiepatronen zijn immers vaak complementair en moeilijk van elkaar te onderscheiden. In de tweede plaats moet de voorbereiding voor hergebruik worden bevorderd. Deze tweede trede leunt zeer sterk aan bij de eerste trede. Hergebruik staat op de eerste plaats als het gaat om voorwerpen of componenten daarvan die (nog) geen afval zijn. Eens voorwerpen of componenten daarvan een afvalstatuut hebben gekregen, kunnen ze worden voorbereid om te worden hergebruikt. In de derde plaats moet de recyclage van afvalstoffen worden bevorderd. Aangezien een duurzaam beheer van materiaalkringlopen in het algemeen het streefdoel is, is hier aan toegevoegd dat het inzetten van materialen in gesloten kringlopen moet worden bevorderd. Onder het sluiten van kringlopen wordt verstaan dat materialen worden ingezet als grondstoffen voor productieprocessen. Soms kunnen materialen qua aard en samenstelling identiek zijn en bij hun verdere verwerking een vergelijkbare milieuimpact hebben, maar toch een verschillend statuut hebben (afval of geen afval). Vanuit het standpunt van een duurzaam materialenbeleid is het aangewezen te streven naar een gelijkvormig beleid en beschermingskader voor materialen en de manier waarop ze worden behandeld, gebruikt of verbruikt, ongeacht hun afval- of productstatus. In de vierde plaats worden andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen aangemoedigd. In de praktijk komt dit vaak neer op energietoepassingen. Omwille van dezelfde reden dat de derde trede van de hiërarchie niet beperkt blijft tot de recyclage van afvalstoffen, blijft de vierde trede niet beperkt tot de inzet van afvalstoffen als energiebron, maar wordt ze uitgebreid met de inzet van materialen als energiebron in het algemeen. Op de vijfde plaats komt de verwijdering van afvalstoffen. Hier is aan toegevoegd dat storten de laatste optie is. Verbranding met lage energierecuperatie kan in vele gevallen immers beter zijn dan storten, maar toch nog ingedeeld worden als een verwijderingshandeling.

Ten slotte wordt benadrukt dat bij het implementeren van deze hiërarchie steeds moet worden gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de hele levenscyclus. Bijvoorbeeld, bij het beoordelen of verbranding met hoge energie-efficiëntie beter is dan recyclage, moet niet alleen rekening worden gehouden met de milieueffecten die optreden tijdens de recyclage of verbranding zelf. Ook moet worden gekeken naar bijvoorbeeld de vermeden milieueffecten ten gevolge van de besparing op primaire grondstoffen of naar de energie-input die nodig is om de afvalstoffen geschikt te maken voor recyclage of verbranding met hoge energie-efficiëntie. Ook kan worden gekeken naar mogelijkheden om gescheiden inzameling te verbeteren om zo te vermijden dat je met een moeilijk te recycleren afvalstroom overblijft. Ook de mogelijkheden voor een beter ontwerp van producten om ze bijvoorbeeld meer

herbruikbaar of recycleerbaar te maken of minder milieubelastend in hun productie- of gebruiksfase, moeten worden bekeken. In artikel 8 wordt nader bepaald hoe kan worden afgeweken van de hiërarchie indien uit een dergelijke levenscyclusbenadering blijkt dat dit vanuit milieuoogpunt de beste optie is, rekening houdend met economische haalbaarheid en sociale aspecten.

Naast de hiërarchie wordt de bescherming van het milieu en van de gezondheid van de mens als doelstelling naar voren geschoven. De formulering van deze doelstelling is gebaseerd op artikel 13 van de kaderrichtlijn. Ook hier is een verruiming van de beschermingsdoelstelling naar materiaalkringlopen in het algemeen om te streven naar een gelijk beschermingskader voor materialen, ongeacht hun afval- of productstatus. Niet alleen is er sprake van het vermijden van risico's voor water, lucht, bodem, fauna en flora, maar ook voor het klimaat. De uitstoot van broeikasgassen vormt geen rechtstreeks risico voor de eerstgenoemde impactcategorieën. Toch is deze uitstoot een niet te verwaarlozen aandachtspunt bij het nemen van maatregelen voor een duurzamer beheer van materiaalkringlopen. De doelstelling in punt 2° is niet te lezen als een absolute doelstelling, aangezien risico's voor milieu en gezondheid in de praktijk vaak niet voor 100% kunnen worden uitgesloten. De doelstelling is wel te lezen als een streefdoel dat de overheid voor ogen moet houden bij het nemen van maatregelen in het kader van dit ontwerp van decreet. Maatregelen moeten er dus in de praktijk op gericht zijn om risico's voor milieu en gezondheid zoveel mogelijk te beperken.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen rond het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

In dit hoofdstuk zijn de maatregelen opgenomen die algemeen van toepassing zijn op alle materiaalkringlopen en afvalstoffen.

Artikel 5

In het eerste lid wordt het mandaat gegeven aan de Vlaamse Regering om voorwaarden te stellen aan het gebruik of verbruik van bepaalde materialen, overeenkomstig de doelstellingen van artikel 4. Met deze bepaling wordt onder meer een rechtsgrond gecreëerd voor het stellen van gebruiksvoorwaarden aan bepaalde materialen die niet langer als een afvalstof moeten worden beschouwd of aan vergelijkbare materialen die als een bijproduct worden beschouwd en niet als een afvalstof. Hoofdstuk 4 is specifiek aan deze kwestie gewijd. De bepalingen aldaar stellen vast wanneer een afvalstof ophoudt afval te zijn of wanneer een materiaal als een bijproduct kan worden beschouwd. Verder gebruik van het betreffende materiaal is dus het gebruik van een niet-afvalstof. Om de inzet hiervan in een volgende materiaalkringloop te begeleiden is in het tweede lid de mogelijkheid voorzien voorwaarden aan het gebruik van bepaalde materialen op te leggen.

Daar waar het eerste lid de rechtsgrond creëert voor het invoeren van normen voor gebruik van materialen, creëert het tweede lid de rechtsgrond voor het invoeren van nadere regels door de Vlaamse Regering ter waarborging van de traceerbaarheid van bepaalde materialen, hun verwerking overeenkomstig artikel 9, §1, en hun rechtmatig gebruik, op voorwaarde dat deze regels bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen in artikel 4 en geen betrekking hebben op criteria voor het op de markt brengen van producten, wat een federale bevoegdheid is. Dit kan bijvoorbeeld slaan op kwaliteitszorgsystemen die een bepaalde kwaliteit moeten garanderen op vlak van afvalbehandeling, die moeten garanderen dat criteria zijn vervuld om een bepaald materiaal niet (langer) als een afvalstof te beschouwen of die moeten garanderen dat materialen op rechtmatige wijze worden gebruikt.

Artikel 6, §1

Het eerste lid is gebaseerd op artikel 14, §7, uit het Afvalstoffendecreet. Alle natuurlijke personen of rechtspersonen die afvalstoffen beheren, worden verplicht een afvalstoffenregister bij te houden dat de bevoegde overheidsdiensten in staat moet stellen te controleren of het beheer van afvalstoffen op een correcte wijze verloopt, bepaalde afvalstoffen te traceren en beleidsrelevante statistische informatie te verzamelen over de verwerking van afvalstoffen. Deze verplichting voor de opmaak van een register wordt in artikel 23, eerste lid, uitgebreid naar alle producenten van bedrijfsafvalstoffen. De Vlaamse Regering krijgt het mandaat om eventuele uitzonderingen op deze registerplicht toe te staan. Deze paragraaf geeft invulling aan artikel 35 van de kaderrichtlijn. De Vlaamse Regering kan nadere invulling geven aan de inhoud en de voorwaarden van het afvalstoffenregister en de verplichting tot melden van gegevens. In een uitvoeringsbesluit kan bijvoorbeeld worden geregeld dat de melding moet gebeuren via het integraal milieujaarverslag, bedoeld in artikel 3.5.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Het tweede lid is gebaseerd op artikel 14, §8, uit het Afvalstoffendecreet. De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke gegevens met betrekking tot afvalstoffenbeheer expliciet aan de OVAM moeten worden gemeld.

Artikel 6, §2

Deze paragraaf is gebaseerd op artikel 13, §2, van het Afvalstoffendecreet. Deze bepaling geeft het mandaat aan de Vlaamse Regering om in bepaalde gevallen een identificatieformulier te eisen bij het vervoer van afvalstoffen. Met deze bepaling wordt onder meer invulling gegeven aan artikel 19, tweede lid, van de kaderrichtlijn. Om geïnformatiseerde toepassingen mogelijk te maken, is er aan toegevoegd dat identificatieformulieren een elektronische vorm kunnen aannemen, zoals ook voorzien in artikel 19, tweede lid, van de kaderrichtlijn. Dergelijke identificatieformulieren dienen onder meer voor het vergemakkelijken van de controle op het transport van afvalstoffen en het bijhouden van het afvalstoffenregister.

Artikel 6, §3

Met deze bepaling krijgt de Vlaamse Regering het mandaat om voor specifieke materialen de opmaak van materialenregisters te eisen en daartoe nadere regels op te stellen. Dergelijke materialenregisters kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt om de controle te vergemakkelijken op afvalstoffenverwerkers die afvalstoffen verwerken tot producten. Deze laatste moeten immers niet geregistreerd worden in een afvalstoffenregister. Daarnaast kunnen materialenregisters bruikbaar zijn voor het evalueren van de materiaalefficiëntie van bepaalde processen of voor het vergemakkelijken van de controle op materialen die hun afvalstatus hebben verloren, maar wel nog aan gebruiksvoorwaarden zijn onderworpen.

Artikel 7

Met de bepaling in het eerste lid krijgt de Vlaamse Regering het mandaat om de monsterneming en analyse van materialen te regelen. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan afvalstoffen, bijproducten of materialen die afgeleid zijn van afvalstoffen. Het is niet de bedoeling van dit artikel om de monsterneming en analyse te regelen van materialen die reeds het voorwerp zijn van andere regelgeving, zoals het Oppervlaktedelfstoffendecreet.

Het tweede lid is in aangepaste vorm overgeheveld van artikel 10.3.4, §4, van het decreet Algemene bepalingen inzake milieubeleid. Het mandaat van de OVAM om, voor zover wenselijk, laboratoria op te laten richten is weggelaten. Erkenningen voor laboratoria worden conform het Milieuvergunningendecreet door de Vlaamse Regering afgegeven.

Artikel 8, §1

De Vlaamse overheid moet bij het vaststellen van beleidsmaatregelen steeds die opties stimuleren die het beste resultaat opleveren voor milieu en gezondheid, bekeken vanuit een levenscyclusperspectief. Dit betekent dat de overheid voor specifieke materialen onder bepaalde omstandigheden moet kunnen afwijken van de hiërarchie die is vooropgesteld in artikel 4, §3. Dit artikel regelt de voorwaarden waaronder een dergelijke afwijking van de hiërarchie kan worden toegestaan. Met dit artikel wordt invulling gegeven aan artikel 4, tweede lid, uit de kaderrichtlijn.

Artikel 8, §2

De Vlaamse Regering moet eventuele afwijkingen van de hiërarchie in haar beleid rechtvaardigen. Hierbij dient zij rekening te houden met verschillende overwegingen, zoals het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, bescherming van hulpbronnen, de algemene effecten op milieu en gezondheid en op economisch en maatschappelijk gebied, het beginsel dat de vervuiler betaalt, technische uitvoerbaarheid en economische haalbaarheid en de doelstellingen uit artikel 4. Ook wordt rekening gehouden met eventuele geldende Europese voorschriften. De Vlaamse Regering verleent een rechtvaardiging na advies van de OVAM. Dit advies bevat ook de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken die zijn gehanteerd bij het levenscyclusdenken. De uitkomst van een levenscyclusbenadering wordt hier immers vaak door bepaald. Dit advies voor een afwijking van de hiërarchie is meteen geldig voor alle materiaalstromen die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn en onder gelijke voorwaarden worden gebruikt of verwerkt.

De OVAM laat zich bijstaan door een overlegplatform bij de opmaak van dit advies en bij het vastleggen van uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken. Dit overlegplatform moet garanderen dat betrokkenen gehoord worden en moet de OVAM voldoende informatie aanleveren opdat zij een gedegen advies kan afleveren. Een dergelijk overlegplatform kan ook de basis vormen voor het identificeren van toekomstige acties die kunnen genomen worden om de milieu-impact van een materiaalkringloop te verlagen. De bepalingen, specifiek rond overlegplatformen, komen aan bod in artikel 19.

Indien de rechtvaardiging voor afwijkingen van de hiërarchie wordt gebaseerd op de resultaten van wetenschappelijke studies, zoals levenscyclusanalyses, moeten deze zijn uitgevoerd of geverifieerd door een onafhankelijke partij. Met het oog hierop kan de OVAM, overeenkomstig artikel 19, het initiatief nemen om de Vlaamse overheidsinstellingen aan te duiden die deel zullen uitmaken van dit overlegplatform.

Artikel 8, §3

Door nieuwe inzichten of ontwikkelingen kan het zijn dat de rechtvaardiging voor een bepaalde afwijking van de hiërarchie niet langer opgaat. In dat geval kan de Vlaamse Regering na advies van de OVAM een rechtvaardiging herzien. De OVAM laat zich bij het afleveren van dit advies opnieuw bijstaan door een overlegplatform.

Artikel 9, §1

De Vlaamse Regering krijgt de opdracht om de nodige maatregelen te nemen voor de bevordering van hergebruik van voorwerpen en componenten van voorwerpen of de voorbereiding daartoe, de recyclage van afvalstoffen aan een hoge kwaliteit of de bevordering van een andere vorm van nuttige toepassing overeenkomstig de hiërarchie of eventuele gerechtvaardigde afwijkingen erop. Met deze bepaling wordt invulling gegeven aan artikel 11, eerste lid, van de kaderrichtlijn.

Het tweede lid geeft de Vlaamse Regering de opdracht maatregelen te nemen ter bevordering van gescheiden inzameling van afvalstoffen om hun hergebruik en recyclage mogelijk te maken, daar waar haalbaar op technisch, milieu- en economisch gebied. Deze bepaling geeft invulling aan artikel 10, tweede lid, van de kaderrichtlijn. Ook krijgt de Vlaamse Regering de opdracht om gescheiden inzameling in te voeren voor het veilig laten verlopen van een verwijderingshandeling. Bijvoorbeeld, het is aangewezen om asbestafval gescheiden in te zamelen om zijn verwijdering te doen verlopen met zo weinig mogelijk risico's voor milieu en gezondheid.

Het derde lid geeft het mandaat aan de Vlaamse Regering om de gescheiden aanbieding of inzameling van specifieke afvalstoffen te verplichten, regels vast te stellen met betrekking tot de wijze waarop deze inzameling moet gebeuren of specifieke doelstellingen vast te leggen voor gescheiden inzameling, hergebruik, recyclage of andere vormen van nuttige toepassing. Daarmee wordt invulling gegeven aan artikel 11 van de kaderrichtlijn. Deze bepaling maakt het bijvoorbeeld mogelijk om de gescheiden inzameling van bepaalde huishoudelijke afvalstoffen te verplichten, zoals is voorzien in het huidige decreet. De Vlaamse Regering krijgt ook het mandaat om specifieke verwerkingsmethoden voor bepaalde afvalstoffen te verplichten of te verbieden. Dit artikel voorziet in de rechtsgrond voor het invoeren van stortverboden of verbrandingsverboden voor bepaalde afvalstoffen.

Artikel 9, §2

Deze bepaling verleent de rechtsgrond voor het afleveren van erkenningen aan kringloopcentra. Dit artikel is gebaseerd op artikel 14, §9, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 10

Deze bepaling voert het principe 'de vervuiler betaalt' in. De kosten voor het afvalbeheer moeten gedragen worden door de eerste afvalstoffenproducent, de huidige of de vorige houders van de afvalstof, de producent van het product waaruit het afval is voortgekomen of de distributeurs of invoerders van dat product. Deze bepaling geeft invulling aan artikel 14 van de kaderrichtlijn. De Vlaamse Regering krijgt het mandaat hieromtrent meer specifieke regels vast te leggen, meer bepaald aan te duiden hoe de kostentoewijzing over de verschillende genoemde actoren moet gebeuren. Zo kan de Vlaamse Regering meer verduidelijking aanbrengen over de kostentoewijzing bij de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen aan gezinnen, lokale besturen of producenten. Met distributeurs worden eindverkopers, tussenhandelaars en invoerders bedoeld die de betreffende producten binnen het Vlaamse Gewest verdelen.

Artikel 11, §1

Het eerste lid legt een vergunningsplicht op voor de verwijdering van afvalstoffen. Daarmee wordt invulling gegeven aan artikel 23, eerste lid, van de kaderrichtlijn.

Het tweede lid legt een vergunnings- of meldingsplicht op voor de nuttige toepassing van afvalstoffen. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 23, eerste lid, van de kaderrichtlijn. In geval enkel een meldingsplicht is vereist, zal gebruikgemaakt worden van de bepalingen in artikelen 24 en 25 van de kaderrichtlijn die voorziet in een mogelijkheid tot vrijstelling van de vergunningsplicht onder bepaalde voorwaarden.

Het derde lid geeft het mandaat aan de Vlaamse Regering om een vergunningsplicht of meldingsplicht op te leggen voor het gebruik van specifieke materialen. Hiermee wordt de mogelijkheid gecreëerd om bijvoorbeeld materiaalefficiëntie-eisen op te leggen bij de inzet van specifieke materialen in productieprocessen of om voorwaarden te verbinden aan het gebruik van specifieke materialen, indien dit is aangewezen voor bescherming van milieu en gezondheid overeenkomstig de doelstellingen van artikel 4.

Artikel 11, §2

Het eerste lid legt het verband met het Milieuvergunningendecreet. Voor mobiele en verplaatsbare inrichtingen wordt de mogelijkheid voorzien dat de Vlaamse Regering uitvoeringsbepalingen uitwerkt voor de erkenning/vergunning op basis van dit decreet die meteen geldt voor het Vlaamse Gewest. Op die manier kunnen administratieve lasten worden verminderd voor de tijdelijke exploitatie van mobiele en verplaatsbare inrichtingen zonder afbreuk te doen aan het milieubeschermingsniveau.

Het tweede lid geeft de Vlaamse Regering het mandaat sectorale voorwaarden vast te stellen, zoals ook reeds was voorzien in artikel 14, §5, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 11, §3

Hier wordt bepaald dat vergunningen niet kunnen worden verleend indien een dergelijke vergunningverlening zou leiden tot een situatie die strijdig is met de bepalingen van dit decreet, zijn uitvoeringsbesluiten of zijn uitvoeringsplannen.

Verder kunnen voorwaarden worden gesteld bij het verlenen van een vergunning met betrekking tot:
– de soort en hoeveelheid van de afvalstoffen en materialen die mogen worden verwerkt of gebruikt;
– de technische en andersoortige voorschriften die op de betrokken locatie van toepassing zijn;
– de te nemen veiligheids- en voorzorgsmaatregelen;
– de wijze waarop afvalstoffen worden verwerkt of de efficiëntie waarmee materialen worden verbruikt;
– de maatregelen van controle en bewaking;
– de uit de verwerking of het gebruik resulterende afvalstoffen en materialen en hun eventuele gebruiksbeperkingen; dit maakt mogelijk om bijvoorbeeld in de vergunning voorwaarden op te leggen die moeten garanderen dat eventueel vastgestelde criteria voor de einde-afvalfase worden gehaald;
– bepalingen inzake sluiting en nazorg voor zover noodzakelijk.

Artikel 12, §1

Dit is een algemene verbodsbepaling om afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Deze bepaling is gebaseerd op artikel 12 van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 12, §2

Dit is een verbodsbepaling om materialen te gebruiken of te verbruiken in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan. Dit betreft bijvoorbeeld voorschriften die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 4.

Artikel 12, §3

Deze bepaling legt een rechtstreekse verplichting op aan elke natuurlijke persoon en rechtspersoon die afvalstoffen beheert, om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om de negatieve gevolgen voor mens en milieu te vermijden. Deze bepaling is gebaseerd op artikel 13 van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 13, §1

Deze bepaling voert een registratieplicht in overeenkomstig artikel 26 van de kaderrichtlijn. Deze registratieplicht bestaat uit de verplichte opname in een register. Ze moet de overheid in staat stellen te weten welke inrichtingen of ondernemingen bezig zijn met afvalstoffenbeheer.

De Vlaamse Regering krijgt het mandaat om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de registratieplicht. Zo kunnen bijvoorbeeld de voorwaarden waarvan sprake in paragraaf 2 worden opgelegd om te kunnen worden opgenomen in een register.

Bij de uitvoeringsbepalingen die via dit artikel beslag krijgen, zal er, waar opportuun, gestreefd worden naar een verdergaande afstemming met registratiesystemen van andere gewesten of andere lidstaten. Evenwel kan dit decreet niet vooruitlopen op een (noodzakelijk en gewenst) systeem van wederzijdse erkenning van registraties in Europa. De inhoudelijke en praktische aspecten hiervan moeten prioritair onderzocht worden dor de Vlaamse overheid, in overleg met de andere gewesten.

Artikel 13, §2

Met deze bepaling krijgt de Vlaamse Regering het mandaat voorwaarden op te leggen aan natuurlijke personen of rechtspersonen die specifieke afvalstoffen inzamelen of regelingen treffen voor hun nuttige toepassing of verwijdering, of aan de wijze waarop de inzameling en het vervoer gebeurt. Deze bepaling betekent een administratieve vereenvoudiging ten opzichte van het Afvalstoffendecreet, aangezien het niet langer de bedoeling is een erkenning te eisen van elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen inzamelt of regelingen treft voor hun nuttige toepassing of verwijdering.

Artikel 14

Het eerste lid werd overgenomen van artikel 33, §1, van het Afvalstoffendecreet.

Het tweede lid werd overgenomen van artikel 33, §2 en §3, van het Afvalstoffendecreet. Deze bepaling werd aangepast aan de terminologie en nummering van de huidige Europese verordening betreffende de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen en de kaderrichtlijn.

Het derde lid werd overgenomen van artikel 34 van het Afvalstoffendecreet.

Het vierde lid is gebaseerd op artikel 16, eerste lid, van de kaderrichtlijn.

Artikel 15

In het eerste lid van dit artikel wordt de rechtsgrond gecreëerd voor het verlenen van subsidies die een duurzaam beheer van afvalstoffen en materiaalkringlopen moeten stimuleren. Bewust is hier gekozen voor een brede formulering om zo de Vlaamse Regering de mogelijkheid te bieden flexibel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen of opportuniteiten. Dit artikel bevat ook de elementen van artikel 16, §4, §7 en §8, van het Afvalstoffendecreet, met betrekking tot subsidies voor kringloopcentra en lokale besturen of hun verenigingen.

Het tweede lid stelt dat de subsidies steeds zullen worden toegekend binnen de perken van de in de begroting opgenomen kredieten.

Artikel 16

Deze bepaling geeft het mandaat aan de Vlaamse Regering om via het aankoopbeleid van de Vlaamse overheid of van lagere besturen de vraag te stimuleren naar producten of diensten met een lagere milieu-impact of de afzetmarkt te stimuleren van gerecycleerde materialen. Deze bepaling vormt een uitbreiding van hetgeen artikel 7 van het Afvalstoffendecreet stelt. Deze uitbreiding wil bekomen dat niet alleen de aankoop kan worden gestimuleerd van uit afvalstoffen teruggewonnen producten en grondstoffen, maar dat ook de aankoop kan worden bevorderd van producten of diensten die, rekening houdend met de volledige levenscyclus, bijdragen aan het beter sluiten van materiaalkringlopen of een beduidend lagere milieu-impact hebben dan vergelijkbare alternatieven. Hierbij moet ook worden gedacht aan innovatief aanbesteden door de overheid met het oog op het stimuleren van het aanbod aan eco-innovatieve producten en diensten, natuurlijk binnen de mogelijkheden van de wetgeving overheidsopdrachten.

Artikel 17, §1

Het eerste lid vormt de rechtsgrond voor de opmaak van preventieprogramma's, waarmee invulling wordt gegeven aan artikel 29 van de kaderrichtlijn. De OVAM staat in voor de coördinatie van de opmaak van deze preventieprogramma's en hun eventuele herziening. Met coördinatie wordt bedoeld dat OVAM het initiatief neemt om deze programma's op te stellen en daarvoor de nodige contacten legt met andere betrokken overheidsadministraties die zijn aangeduid door de Vlaamse Regering. De maatregelen en initiatieven die in dergelijke programma's worden opgenomen hoeven immers niet alleen geïnitieerd en opgevolgd te worden door de OVAM, maar kunnen ook getrokken worden door andere overheidsadministraties. Deze preventieprogramma's hebben onder meer als doel te komen tot meer afstemming en samenhang van maatregelen genomen door verschillende overheidsinstellingen. Een overlapping of tegenspraak van deze preventieprogramma's met reeds bestaande beleidsmaatregelen, plannen en programma's, zoals degene die worden opgesteld in het kader van het Oppervlaktedelfstoffendecreet, moet worden vermeden.

In het tweede lid worden overlegplatformen opgericht met het oog op de opmaak van deze preventieprogramma's. Deze overlegplatformen moeten de inspraak garanderen van alle betrokkenen, zowel binnen als buiten de overheid, om zo onder meer de samenhang, de effectiviteit, de efficiëntie en het draagvlak van de in de programma's opgenomen maatregelen en initiatieven te vergroten. Deze overlegplatformen hebben een adviserende functie en kunnen ook ingezet worden als instrument om de samenwerking tussen verschillende actoren in een of meer materiaalkringlopen te bevorderen.

Artikel 17, §2

Deze paragraaf formuleert de inhoud en de algemene doelstelling van een preventieprogramma. De preventieprogramma's bestaan minimaal uit maatregelen en initiatieven die worden genomen ter bevordering van de preventie van afvalstoffen, een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via ecodesign en aangepaste productie- en consumptiepatronen en een beter beheer van materiaalkringlopen overeenkomstig de doelstellingen van artikel 4. Deze programma's kunnen zowel slaan op maatregelen die de milieueffecten van materiaalgebruik verlagen (kwalitatieve preventie), als op maatregelen die de hoeveelheid gebruikte materialen verlagen (kwantitatieve preventie). Zij zijn erop gericht de milieueffecten van materiaalkringlopen en in het bijzonder van de productie van afvalstoffen, los te koppelen van de economische groei. Aangezien de preventieprogramma's niet alleen slaan op de preventie van afvalstoffen, maar ook op het beheer van materiaalkringlopen in het algemeen, kunnen hierin ook maatregelen opgenomen worden die betrekking hebben op hergebruik, het sluiten van materiaalkringlopen en het verhogen van de materiaalefficiëntie om zo de samenhang van diverse maatregelen te bevorderen.

Preventieprogramma's beperken zich tot de maatregelen die onder een gewestelijke bevoegdheid vallen. Dit neemt niet weg dat samenwerking met omliggende landen of regio's of met de federale overheid en de lokale besturen mogelijk is, waar dit een meerwaarde kan bieden voor de efficiëntie en effectiviteit van de voorziene maatregelen.

Preventieprogramma's hoeven niet allesomvattend te zijn. Indien reeds in andere beleidsplannen en -programma's specifieke zaken geregeld zijn rond het beperken van de milieueffecten van bepaalde fasen van de materiaalkringloop, bijvoorbeeld de ontginningsfase, dan moeten die niet worden herhaald of aangevuld in deze preventieprogramma's. Alleen moeten de afstemming en de samenhang van de voorziene beleidsmaatregelen zijn gegarandeerd.

In het tweede lid wordt de verplichting ingevoerd indicatoren, doelstellingen of streefcijfers te verbinden aan de in de preventieprogramma's opgenomen doelstellingen. Deze kunnen zowel van kwalitatieve als van kwantitatieve aard zijn en dienen voor de monitoring en evaluatie van de voortgang en de effectiviteit van de preventieprogramma's.

Artikel 17, §3

In deze paragraaf wordt de inspraak van het brede publiek gegarandeerd, zowel bij de opmaak van de preventieprogramma's als bij wijzigingen ervan. Binnen de overlegplatformen zullen immers hoofdzakelijk de directe betrokkenen worden geconsulteerd.

Artikel 17, §4

In deze paragraaf is de verplichting opgenomen de preventieprogramma's of wijzigingen daaraan voor advies voor te leggen aan de Minaraad.

Artikel 17, §5

In deze paragraaf krijgt de Vlaamse Regering het mandaat de preventieprogramma's vast te stellen. Zij houdt daarbij rekening met de uitgebrachte adviezen en de ingediende bezwaren of opmerkingen en in geval de adviezen, bezwaren of opmerkingen niet of niet volledig worden tegemoetgekomen, geeft zij een motivatie waarom dit niet gebeurt. Dit mag gebeuren in een samenvattend verslag dat aangeeft welke de voornaamste opmerkingen en bezwaren zijn en wat in grote lijnen de motivatie is om een bepaald advies, opmerking of bezwaar niet tegemoet te treden.

Artikel 17, §6

Deze paragraaf stelt vast dat preventieprogramma's moeten worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en ter inzage moeten liggen.

Artikel 17, §7

Deze paragraaf maakt het mogelijk preventieprogramma's te integreren in uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Om tegemoet te komen aan het eerste lid van artikel 29 van de kaderrichtlijn, wordt gestipuleerd dat preventiemaatregelen in zo'n geval duidelijk moeten worden aangegeven in de plannen. Het is de bedoeling in de toekomst zoveel mogelijk gebruik te maken van deze bepaling om te komen tot meer geïntegreerde plannen die maatregelen bevatten die ingrijpen in verschillende fasen van een materialenkringloop en zowel slaan op afvalpreventie als afvalbeheer. Minstens één maal om de zes jaar moeten preventieprogramma's worden geëvalueerd. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan artikel 30 van de kaderrichtlijn.

Artikel 17, §8

Deze paragraaf bepaalt voor welke overheden en instellingen de programma's bindend zijn en welke de geldigheidsduur van de programma's is.

Artikel 17, §9

Deze paragraaf stelt dat maatregelen in preventieprogramma's bindend zijn, tenzij uitdrukkelijk is aangegeven dat ze dit niet zijn. Afwijkingen van deze programma's zijn slechts toegelaten door een beslissing van de Vlaamse Regering, mits grondige motivatie.

Artikel 17, §10

De Vlaamse Regering krijgt hier het mandaat om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de preventieprogramma's en de daarin voorziene inspraak door belanghebbenden.

Artikel 18, §1

Het eerste lid vormt de rechtsgrond voor de opmaak van uitvoeringsplannen voor het beheer van afvalstoffen, waarmee invulling wordt gegeven aan artikel 28 van de kaderrichtlijn. De OVAM staat in voor het ontwerp van deze uitvoeringsplannen en hun eventuele herziening en volgt de uitvoering ervan op.

In het tweede lid worden overlegplatformen opgericht met het oog op de opmaak van deze uitvoeringsplannen. Deze overlegplatformen moeten de inspraak garanderen van alle betrokkenen, zowel binnen als buiten de overheid, om zo onder meer de samenhang, de effectiviteit, de efficiëntie en het draagvlak van de in de plannen opgenomen maatregelen en initiatieven te vergroten. Deze overlegplatformen hebben een adviserende functie en kunnen ook ingezet worden als instrument om de samenwerking tussen verschillende actoren in een of meer materiaalkringlopen te bevorderen. Bovendien wordt een overlapping of tegenspraak van deze plannen met reeds bestaande beleidsmaatregelen, plannen en programma's, zoals degene die worden opgesteld in het kader van het Oppervlaktedelfstoffendecreet vermeden.

Artikel 18, §2

De uitvoeringsplannen leggen de maatregelen vast ten aanzien van de wijze waarop het Vlaamse Gewest invulling zal geven aan de beginselen van zelfvoorziening en nabijheid, zoals vastgesteld in artikel 16 van de kaderrichtlijn. De kaderrichtlijn stelt in dat artikel dat de lidstaten het zelfvoorzieningsbeginsel mogen hanteren voor "gemengd stedelijk afval, ingezameld van particuliere huishoudens, ook indien die inzameling dergelijk afval van andere producenten omvat". Gemengd stedelijk afval is gedefinieerd in artikel 3, 9°, van dit decreet. Het zelfvoorzieningsprincipe geldt overeenkomstig EG-verordening 1013/2006 van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen voor afvalstoffen, bestemd voor verwijdering. Artikel 16 van de kaderrichtlijn breidt het toepassingsgebied van zelfvoorziening dus uit tot de hierboven vermelde soort gemengd stedelijk afval, ook als het bestemd is voor nuttige toepassing, zoals verbranding in een installatie die voldoet aan de door de Commissie gestelde performantie-eisen.

Het uitgangspunt is dat niet-recycleerbare fracties van huishoudelijke afvalstoffen en van vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen die zijn ingezameld met huishoudelijke afvalstoffen onder het zelfvoorzieningsprincipe vallen. Het begrip inzameling is ruim gesteld: de tussentijdse opslag of sortering behoren stricto sensu nog altijd tot inzameling. Indien een

inrichting vergund is voor overslag en sortering van zowel huishoudelijk als vergelijkbaar bedrijfsafval, is het zelfvoorzieningsprincipe ook voor het vergelijkbaar bedrijfsafval van toepassing, ook als dit vergelijkbaar bedrijfsafval voorafgaand aan de overslag of sortering apart van huishoudelijk afval werd opgehaald.

Het zelfvoorzieningsprincipe is ook van toepassing op restfracties (sorteerresidu's), ontstaan door het uitsorteren van recycleerbare materialen uit huishoudelijk afval en bedrijfsafval dat naar aard en samenstelling te vergelijken is met huishoudelijk afval. Het zelfvoorzieningsprincipe is eveneens van toepassing op restfracties, ontstaan door het verwijderen van de stoorstoffen uit selectief ingezamelde stromen van huishoudelijke oorsprong en van bedrijfsmatige oorsprong, indien samen ingezameld met de huishoudelijke selectieve afvalstoffen. Die restfracties zijn namelijk een gevolg van een afvalverwerkingsoperatie (sortering), die de eigenschappen ervan niet wezenlijk heeft veranderd, en die conform de overwegende (33) van de kaderrichtlijn te beschouwen zijn als gemengd stedelijk afval (zie ook de toelichting bij de definitie in artikel 3, 11°).

Het zelfvoorzieningsprincipe is daarentegen niet van toepassing op gemengd stedelijk afval van andere producenten dan particuliere huishoudens (vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen), indien er voor de inzameling strikt gescheiden kanalen worden aangehouden (tijdens ophaling, opslag en sortering in installaties waarin geen huishoudelijke afvalstoffen worden verwerkt).

EG-verordening 1013/2006 biedt echter ook voldoende rechtsgrond voor het tegenhouden van grensoverschrijdend transport van gemengd vergelijkbaar bedrijfsafval, zelfs als dit volledig apart wordt ingezameld. Dat kan meer bepaald wanneer door export van dat afval situaties zouden ontstaan die het behalen van Vlaamse beleidsdoelstellingen mogelijk in gevaar kunnen brengen. Doordat Vlaanderen resoluut kiest voor een versterkt materialenbeheer, is het van belang dat het potentieel van afvalstoffen voor materialenhergebruik zoveel mogelijk benut wordt. Dit vereist onder meer dat de OVAM moet kunnen blijven optreden en de uitvoer van afvalstoffen tegengaan waar er het vermoeden bestaat dat selectieve inzameling en het bewerkstelligen van meer recyclage, worden gefnuikt door afvoer ten behoeve van verbranding (nuttige toepassing) in het buitenland. In het kader van een duurzaam materialenbeleid is het niet aanvaardbaar dat bedrijfsafvalstoffen worden uitgevoerd die nog een substantieel aandeel materialen bevatten, die volgens de uitvoeringsbesluiten op het Materialendecreet verplicht selectief moeten worden ingezameld of volledig uitgesorteerd (het huidige artikel 5.2.2.1 van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA)) met de bedoeling om ze te hergebruiken en/of te recycleren. Vlaanderen zal de verordening in die zin toepassen.

Onder meer scheiding aan de bron is een essentiële beleidsdoelstelling, die niet mag worden ontweken door onvoldoende gesorteerd afval uit te voeren. De finaliteit bestaat er uit ervoor te zorgen dat de materiaalkringlopen gesloten worden, binnen Vlaanderen, of erbuiten als de uitvoer wel opportuun wordt geacht in het kader van de algemene doelstellingen. De verordening dient dan als instrument om de uitvoer onder controle te houden en ervoor te zorgen dat afvalstoffen zoveel mogelijk conform de hiërarchie worden verwerkt.

In de praktijk wordt het zelfvoorzieningsprincipe dus wel degelijk toegepast op gemengd stedelijk afval van andere producenten dan particuliere huishoudens (vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen), ook indien er voor de inzameling strikt gescheiden kanalen worden aangehouden, tenzij de recycleerbare afvalstoffen of aan de bron werden uitgesorteerd of volgens een code van goede praktijk werden uitgesorteerd of in een buitenlands centrum nog worden uitgesorteerd, eveneens volgens een code van goede praktijk.

De selectieve inzameling aan de bron verdient de voorkeur. Indien de afvalstoffenproducent zijn afvalstoffen zelf sorteert en selectief inzamelt overeenkomstig de sorteerregels, behoeft zijn afval geen verdere sortering.

Bij slechte of onvolledige selectieve inzameling aan de bron moet het afval uitgesorteerd worden conform een code van goede praktijk. Het is aan de afvalstoffeninzamelaar, handelaar, makelaar om uit te maken of dit afval verder sortering behoeft. De uitsortering van de afvalstoffen moet voldoen aan een aantal performantievereisten die controleerbaar zijn voor de toezichthouders, en die door de OVAM in overleg met de sector van de afvalbedrijven worden opgesteld.

Alhoewel de EG-verordening 1013/2006 deels via een case-by-casebenadering moet toegepast worden, is het nodig de algemene intenties in een uitvoeringsplan vast te leggen. De bestaande uitvoeringsplannen zullen waar nodig in dit licht worden geactualiseerd. Als eerste stap zal in 2011 onderzocht worden welke aanpassingen aan de uitvoeringsplannen 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' en 'Hoogcalorisch afval' noodzakelijk zijn.

Om de doelstellingen van een duurzaam materialenbeleid te realiseren, moeten er garanties zijn dat er een gelijk speelveld is wanneer afvalstoffen voor uitvoer in aanmerking komen. Er is hiervoor nood aan afstemming met de andere regio's en Europa.

Artikel 18, §3

De uitvoeringsplannen kunnen een analyse van de milieu- en gezondheidseffecten van één of meer materiaalkringlopen en een overzicht van maatregelen om deze effecten te verlagen in verschillende fasen van deze materiaalkringlopen bevatten. Ze kunnen dus op meer betrekking hebben dan alleen maar het afvalbeheer en ruime aandacht besteden aan preventiemaatregelen. Op die manier kunnen de uitvoeringsplannen gebruikt worden als instrument om het afvalbeleid te verruimen naar een beleid dat gericht is op het beheer van volledige materiaalkringlopen. Het is mogelijk dat er voor verschillende materiaalkringlopen verschillende uitvoeringsplannen worden opgesteld, afhankelijk van de samenhang tussen verschillende kringlopen.

Artikel 18, §4

De uitvoeringsplannen moeten minimaal een analyse bevatten van de bestaande situatie inzake afvalbeheer, evenals een overzicht van de maatregelen die zullen worden genomen om voorbereiding voor hergebruik, recyclage, andere vormen van nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen milieuvriendelijker te maken. De plannen zullen ook aangeven hoe deze maatregelen zullen bijdragen tot de doelstellingen van dit decreet. De plannen kunnen de klemtoon leggen op één of meer categorieën van afvalstoffen, afhankelijk van de samenhang tussen deze categorieën. De elementen opgesomd in paragraaf 6 zijn minimale vereisten. In een uitvoeringsplan kunnen de afzonderlijke elementen worden uitgebreid of kunnen er andere elementen worden aan toegevoegd.

Artikel 18, §5

Deze paragraaf stelt uitdrukkelijk dat de uitvoeringsplannen als doel hebben de samenhang te bevorderen van maatregelen die door verschillende actoren betrokken bij het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen worden genomen.

Artikel 18, §6

In deze paragraaf wordt een gedetailleerde opsomming gemaakt van de elementen die de uitvoeringsplannen, elk afzonderlijk of in hun geheel, minimaal moeten bevatten. Met deze bepaling wordt tegemoetgekomen aan artikel 28 van de kaderrichtlijn. In punt 3° wordt beklemtoond dat een effectbeoordeling moet worden opgesteld van de positieve en negatieve gevolgen van een eventuele sluiting van bestaande installaties. De negatieve gevolgen mogen niet disproportioneel zijn ten opzichte van de eventuele positieve gevol-

gen. Deze effectbeoordeling moet proberen te vermijden dat investeringszekerheid voor nieuwe installaties op de helling wordt gezet door een wijziging in beleid, zonder dat daarvoor gegronde redenen bestaan. De nood voor het nemen van flankerende maatregelen voor het beperken van de negatieve gevolgen van een eventueel sluitingsscenario moet worden geëvalueerd.

Artikel 18, §7

In deze paragraaf wordt de inspraak van het brede publiek gegarandeerd, zowel bij de opmaak van de uitvoeringsplannen als bij eventuele wijzigingen daaraan. Binnen de overlegplatformen zullen immers hoofdzakelijk de directe betrokkenen worden geconsulteerd.

Artikel 18, §8

In deze paragraaf is de verplichting opgenomen de uitvoeringsplannen of wijzigingen daaraan voor advies voor te leggen aan de Minaraad.

Artikel 18, §9

In deze paragraaf krijgt de Vlaamse Regering het mandaat de uitvoeringsplannen vast te stellen. Zij houdt daarbij rekening met de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren of opmerkingen en in geval aan deze niet volledig wordt tegemoetgekomen, geeft zij een motivatie waarom dit niet gebeurt.

Artikel 18, §10

Deze paragraaf stelt vast dat uitvoeringsplannen moeten worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en ter inzage moeten liggen.

Artikel 18, §11

Deze paragraaf bepaalt voor welke overheden en instellingen de uitvoeringsplannen bindend zijn en welke hun geldigheidsduur is.

Minstens eenmaal om de zes jaar moeten uitvoeringsplannen worden geëvalueerd. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan artikel 30 van de kaderrichtlijn.

Artikel 18, §12

Deze paragraaf stelt dat maatregelen in uitvoeringsplannen bindend zijn, tenzij uitdrukkelijk is aangegeven dat ze dit niet zijn. Afwijkingen van deze plannen zijn slechts toegelaten door een beslissing van de Vlaamse Regering, mits grondige motivatie.

Artikel 18, §13

Deze paragraaf geeft de Vlaamse Regering het mandaat nadere regels vast te stellen met betrekking tot de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de uitvoeringsplannen en de daarin voorziene inspraak door belanghebbenden.

Artikel 19, §1

De Vlaamse Regering zal overlegplatformen oprichten bestaande uit belanghebbende overheidsorganen, instellingen en privaatrechtelijke organisaties, die betrokken zijn bij het beheer van een of meer categorieën afvalstoffen of bij het beheer van een of meer materiaalkringlopen, evenals belanghebbenden uit het bredere maatschappelijke middenveld.

De Vlaamse Regering duidt de betrokkenen aan. De OVAM kan bijkomend betrokkenen aanduiden.

De overlegplatformen hebben als doel te komen tot meer afstemming en informatie-uitwisseling tussen alle betrokkenen. Zij worden ook gebruikt voor de opvolging en evaluatie van maatregelen die worden genomen in het kader van preventieprogramma's en uitvoeringsplannen. Overlegplatformen hebben een adviserende functie.

Artikel 19, §2

Hier wordt aangegeven in welk kader de overlegplatformen worden opgericht. Het is mogelijk dat hetzelfde overlegplatform dienst doet voor verschillende functies. Bijvoorbeeld, een overlegplatform dat wordt opgericht naar aanleiding van de opmaak van een uitvoeringsplan dat handelt over een specifieke materiaalkringloop, kan ook worden gebruikt om eventuele afwijkingen van de hiërarchie te verantwoorden binnen deze materiaalkringloop.

Artikel 19, §3

Hier krijgt de Vlaamse Regering het mandaat om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de oprichting en de werking van de overlegplatformen.

Artikel 20

Deze bepaling geeft het mandaat aan de Vlaamse Regering om overeenkomstig de ter zake geldende decretale bepalingen rond milieubeleidsovereenkomsten, zulke overeenkomsten te sluiten, waarbij de doelstellingen van dit decreet als focus naar voor worden geschoven.

Artikel 21, §1

Deze paragraaf is gebaseerd op artikel 8, eerste lid, van de kaderrichtlijn en geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid maatregelen te nemen ter invulling van het principe van de uitgebreide producentverantwoordelijkheid.

De gewone term 'producentenverantwoordelijkheid' betekent de verantwoordelijkheid die producenten van producten hebben tegenover hun klanten en die slaat op onder meer de kwaliteit van het geleverde product. De term 'uitgebreide producentenverantwoordelijkheid' betekent een verantwoordelijkheid van de producent van een product die verder reikt dan alleen maar een verantwoordelijkheid ten aanzien van de directe klant. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit een operationele of financiële verantwoordelijkheid voor het beheer van afvalstoffen die zijn ontstaan uit de producten die zij hebben op de markt gebracht. Dit kan ook slaan op een verantwoordelijkheid voor het ontwerpen van producten op zo een wijze dat ze gemakkelijker kunnen worden gerecycleerd of dat ze, gezien over de hele levenscyclus van het product, een zo laag mogelijke milieu-impact veroorzaken. Monopolies of rechter-partijsituaties moeten vermeden worden. Nadere bepalingen daartoe zullen worden vastgesteld via uitvoeringsbesluiten.

In overeenstemming met artikel 8 van de kaderrichtlijn kan een "uitgebreide producentenverantwoordelijkheid" op meer actoren rusten dan alleen maar op degene die de producten fabriceert. Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert kan verantwoordelijkheden worden toegewezen die verder reiken dan alleen maar verantwoordelijkheden ten aanzien van de directe klant. Algemeen geldt dat elke actor in een aanvoerketen die start bij de ontginning of terugwinning van een grondstof en ophoudt bij ontvangst door de eindgebruiker van een volledig afgewerkt product, kan worden gevat door een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. In een uitvoeringsbesluit kunnen nadere bepalingen worden opgenomen met betrekking tot het toewijzen van verantwoordelijkheden en de

kostenallocatie aan de meest gepaste actor om zo op een efficiënte en effectieve wijze vooropgezette milieudoelstellingen te halen.

In het tweede lid van deze paragraaf wordt aangegeven waaruit de voornoemde maatregelen kunnen bestaan. Onder meer de aanvaardingsplicht is hier opgenomen. In de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet zal de Vlaamse Regering instrumenten kunnen instellen om aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder invulling te geven. De verplichtingen kunnen betrekking hebben op financiering en organisatie van sensibilisering, preventie, inzameling en verwerking van afvalstoffen. Ook de invoering van bijkomende aanvaardingsplichten zal worden onderzocht.

Het derde lid is gebaseerd op artikel 8, tweede lid, van de kaderrichtlijn en geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid maatregelen te nemen om ecodesign te stimuleren.

Artikel 21, §2

De Vlaamse Regering krijgt in deze paragraaf het mandaat om de afvalstoffen aan te duiden waarvoor een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt. Deze paragraaf is gebaseerd op artikel 8, derde lid, van de kaderrichtlijn en stelt dat bij het ontwikkelen van beleid ter toepassing van het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, rekening moet gehouden worden met de technische uitvoerbaarheid en economische haalbaarheid en de effecten in hun totaliteit op milieu, volksgezondheid en maatschappij, met inachtneming van de noodzaak een goede werking van de markt te garanderen. Met een goede marktwerking wordt zowel overeenstemming met de principes van de interne Europese eenheidsmarkt bedoeld alsook het stimuleren van een vrije marktwerking in de mate dat dit wenselijk wordt geacht.

Artikel 21, §3

Deze paragraaf is gebaseerd op artikel 8, vierde lid, van de kaderrichtlijn en stelt dat de verantwoordelijkheid zoals gesteld in artikel 12, §3, onverminderd geldt bij de toepassing van het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Artikel 21, §4

Deze paragraaf geeft de natuurlijke personen of rechtspersonen zoals omschreven in paragraaf 1 het recht bij de invulling van hen opgelegde verplichtingen in het kader van dit artikel, beroep te doen op derden. Het tweede lid van dit artikel stelt daarbij dat samenwerking met de gemeenten verplicht is voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Deze paragraaf regelt met andere woorden het spanningsveld tussen de invulling van de producentenverantwoordelijkheid van de eerder genoemde natuurlijke personen en rechtspersonen enerzijds en de zorgplicht van de gemeenten anderzijds. Het tweede lid bepaalt daarbij dat de gemeenten voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen, recht hebben op een billijke vergoeding van de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 1. Aan de Vlaamse Regering wordt de bevoegdheid toegekend om nadere regels vast te leggen voor de bepaling van de hoogte van de billijke vergoeding. Volgens het derde lid kan van deze verplichting worden afgeweken indien andere kanalen efficiënter en effectiever zijn. Bij afwijking zijn de gemeenten niet meer verplicht deze afvalstoffen te aanvaarden. De gemeenten mogen deze afvalstoffen dus nog aanvaarden, maar de natuurlijke personen of rechtspersonen zoals omschreven in paragraaf 1 moeten de gemeenten hiervoor niet vergoeden. De gemeenten blijven wel een algemene zorgplicht behouden voor bijvoorbeeld sluikstorten. De afvalstoffen waarvoor een afwijking geldt, zullen aangeduid worden in het bijhorende uitvoeringsbesluit. Gegeven de huidige stand van zaken is een dergelijke afwijking voorzien voor volgende afvalstoffen: afgedankte voertuigen, afvalbanden, oude

en vervallen geneesmiddelen en afgedankte autobatterijen en -accu's. Bij afgedankte autobatterijen en -accu's geldt de afwijking enkel in de mate dat deze een positieve restwaarde behouden.

Oplossingen om 'free riders' en/of falende overheden te voorkomen of tegen te gaan moeten worden gezocht in de uitvoeringsbepalingen voor de operationalisering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, in toezicht en handhaving, en in afspraken, afhankelijk van de materiaalstroom. Dit vereist continu aandacht en aanpassing.

Hoofdstuk 3. Bepalingen rond het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen

Dit hoofdstuk bevat de bepalingen rond huishoudelijke versus bedrijfsafvalstoffen, alsook een aantal specifieke categorieën van afvalstoffen zoals de bijzondere en gevaarlijke afvalstoffen. De voorliggende bepalingen zijn grotendeels overgenomen uit het huidige decreet, hoofdstuk IV.

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 22

Deze bepaling is overgenomen van het Afvalstoffendecreet, met toevoeging van de categorie 'gemengd stedelijk afval'.

Het derde lid geeft de Vlaamse Regering het mandaat om voor de verschillende categorieën van afvalstoffen nadere regels op te stellen.

De opdeling van afvalstoffen in huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen is essentieel voor de verdeling van verantwoordelijkheden, maar niet altijd efficiënt, in die mate dat soms gelijkaardige afvalstoffen via verschillende systemen worden afgevoerd. Een milieu- en kostenefficiënter ophaalsysteem voor huishoudelijke en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen moet via de rationalisering van de ophaalrondes voor huishoudelijk en (vergelijkbaar) bedrijfsafval uitrijpen, in principe via uitvoeringsplannen, sectorale afspraken en uitvoeringsbepalingen.

Afdeling 2. Bedrijfsafvalstoffen

Artikel 23

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 17, §1 tot en met §3, van het Afvalstoffendecreet. De a priori jaarlijkse verplichting van artikel 17, §2, werd verlaten.

Artikel 24

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 19 van het Afvalstoffendecreet, waarbij een verwijzing werd toegevoegd naar het algemene artikel 10 rond toewijzing van kosten.

Artikel 25, §1

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 20 van het Afvalstoffendecreet. De verwijzing naar secundaire grondstoffen werd weggelaten, daar deze term wordt verlaten. In punt 1° is aangegeven dat afvalstoffen moeten worden nuttig toegepast of verwijderd in de onderneming waar de afvalstoffen zijn ontstaan, in geval van een afvalstoffenproducent, of in de onderneming waar de afvalstoffen worden verwerkt, in geval de afvalstoffen in handen zijn van een houder die afvalstoffen van derden verwerkt. In punt 2° wordt aangegeven dat afvalstoffen ook mogen worden afgegeven aan een natuurlijke persoon

of rechtspersoon die hetzij houder is van een vergunning voor de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen, of voldaan heeft aan de meldingsplicht, of een geregistreerd afvalstoffenhandelaar of -makelaar is. Er wordt niet meer verwezen naar een erkenning. Het volstaat dat de afvalstoffenhandelaars en -makelaars zijn geregistreerd overeenkomstig artikel 13.

Artikel 25, §2

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 21, §1, van het Afvalstoffendecreet. Er wordt een afgiftebewijs geëist in plaats van een ontvangstbewijs. Het afgiftebewijs moet immers dienen als bewijs voor de originele houder van een afvalstof dat die de betreffende afvalstof op wettelijke wijze heeft afgegeven aan een volgende houder. Deze volgende houder wordt dan aansprakelijk voor het verdere beheer van deze afvalstof conform artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek.

Producenten van bedrijfsafvalstoffen zijn verplicht deze bewijzen te kunnen voorleggen gedurende vijf jaar vanaf de datum van afgifte van het afval.

Artikel 25, §3

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 21, §2, van het Afvalstoffendecreet. In punt 5° wordt aangegeven dat de beoogde wijze van verwerking op het afgiftebewijs moet zijn vermeld. Dit houdt in dat op zijn minst de eerstvolgende verwerkingsstap, zoals een bepaalde voorbehandeling, moet worden aangegeven. Voor zover mogelijk, moeten ook de volgende verwerkingsstappen worden aangegeven tot en met de eindverwerking.

De Vlaamse Regering krijgt het mandaat verdere regels vast te stellen. Bijvoorbeeld kan de Vlaamse Regering nader specificeren hoe gedetailleerd de beoogde wijze van verwerking moet worden vermeld op het afgiftebewijs.

Afdeling 3. Huishoudelijke afvalstoffen

Artikel 26

Het eerste, derde en vierde lid werden overgenomen van artikel 15 van het Afvalstoffendecreet.

Het tweede lid verplicht de gemeenten om de kosten van het beheer van huishoudelijke afvalstoffen te verhalen op de afvalproducenten. Daarnaast geeft deze de mogelijkheid aan de Vlaamse Regering nadere regels vast te stellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten voor de inzameling van huishoudelijk afval berekenen. Dit moet onder meer mogelijk maken dat er meer harmonisatie komt in de aangerekende afvaltarieven om zo bijvoorbeeld ‘afvaltoerisme’ te vermijden, het fenomeen waarbij afvalstoffen van de ene gemeente worden aangeboden in een andere gemeente omdat de tarieven daar lager zijn of anders worden bepaald. Bij het vaststellen van deze regels zal de Vlaamse Regering zich ook moeten laten leiden door het beginsel ‘de vervuiler betaalt’, vastgelegd in artikel 10. De gemeente kan haar verzelfstandigde entiteiten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden machtigen tot het innen van deze kosten.

De vraag rijst of de decreetgever met deze bepaling de belastingsautonomie van de gemeenten niet gaat beperken. Uit artikel 170 van de Grondwet kan worden afgeleid dat het eventuele beperken van de fiscale bevoegdheid van de gemeenten tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Deze bepaling wordt echter opgenomen in het kader van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waarbij de decreetgever rechtsbepalingen kan vaststellen in aangelegenheden waarvoor hij niet bevoegd is, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn bevoegdheid. Aangezien de

decreetgever met deze bepaling een sluitstuk wil creëren tot oplossing van de hierboven geschetste 'afvalstoffen'problematiek op het Vlaamse grondgebied, is het opnemen van deze bepaling noodzakelijk. Bovendien is het zo dat in deze de door het Grondwettelijk Hof gestelde voorwaarden worden nageleefd, meer bepaald:

– de mogelijke beperking van de belastingsautonomie van de gemeenten kadert in de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheid inzake de bescherming van het leefmilieu en meer specifiek het afvalstoffenbeleid;
– het opnemen van de bepaling is noodzakelijk met het oog op het creëren van een oplossing voor het Vlaamse grondgebied;
– de aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling;
– de weerslag van de regeling op de door de federale wetgever gestelde regels inzake de beperking van de fiscale bevoegdheid van de lokale besturen is slechts marginaal gelet op de beperkte draagwijdte van de regeling voor de gemeentelijke fiscaliteit.

Artikel 27

Het eerste lid van dit artikel werd letterlijk overgenomen van artikel 16, §3, van het Afvalstoffendecreet.

Het tweede lid van dit artikel voorziet een basis voor de provincies om binnen het kader van het Vlaams afvalstoffenbeleid ondersteunende initiatieven inzake afvalstoffenbeleid aan bedrijven, gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aan te bieden, gericht op concrete realisaties op het terrein.

Artikel 28

Het eerste lid werd overgenomen van artikel 16, §5, van het Afvalstoffendecreet. Bijkomend wordt niet enkel verwezen naar de uitvoeringsplannen, maar ook naar de preventieprogramma's waarvan sprake in artikel 17.

Het tweede lid werd overgenomen van artikel 16, §6quinquies, van het Afvalstoffendecreet. Indien de Vlaamse overheid een gemeente of provincie in gebreke stelt overeenkomstig het eerste lid, kan de betreffende gemeente of provincie hiertegen beroep aantekenen. De beroepsprocedure zal nader worden uitgewerkt door de Vlaamse Regering.

Afdeling 4. Gevaarlijke afvalstoffen

Artikel 29

De bepalingen die gelden voor afvalstoffen in het algemeen, gelden ook voor de gevaarlijke afvalstoffen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

Artikel 30, §1

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 23, §1, van het Afvalstoffendecreet. Met 'verwijderd' wordt bedoeld het stellen van een handeling van verwijdering, zoals gedefinieerd in artikel 3 van dit decreet.

Artikel 30, §2

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 23, §2, van het Afvalstoffendecreet, waarbij de formulering werd aangepast aan die in de kaderrichtlijn. Deze bepaling zet tevens artikel 19 van de kaderrichtlijn om.

Artikel 30, §3

Deze bepaling voert een mengverbod in ter implementatie van artikel 18, eerste lid, van de kaderrichtlijn. De mogelijkheid is voorzien om in een uitvoeringsbesluit andere regels te voorzien, bijvoorbeeld om beter rekening te houden met codes van goede praktijk, zonder afbreuk te doen aan de minimale vereisten van artikel 18, eerste lid, van de kaderrichtlijn.

Artikel 30, §4

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 23, §4, van het Afvalstoffendecreet.

Deze bepaling zet tevens artikel 18, tweede lid, van de kaderrichtlijn om. Dat installaties voor de menging van gevaarlijke afvalstoffen moeten werken met de beste beschikbare technieken is gegarandeerd doordat steeds een vergunning is vereist conform artikel 11. In dit artikel wordt verwezen naar het Milieuvergunningendecreet. In een uitvoeringsbesluit van dit decreet, meer bepaald in VLAREM II artikel 4.1.2.1, is gesteld dat een exploitant van een ingedeelde inrichting steeds de beste beschikbare techniek moet toepassen.

Artikel 30, §5

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 23, §5, van het Afvalstoffendecreet. Deze bepaling zet tevens artikel 18, derde lid, van de kaderrichtlijn om.

Artikel 31

Conform artikel 20 van de kaderrichtlijn, wordt gemengd afval van huishoudelijke oorsprong uitgesloten van de bepalingen omtrent etikettering, verpakking en transport van gevaarlijke afvalstoffen, zoals weergegeven in artikel 30, §2, alsook van de verplichting om gevaarlijke afvalstoffen die aanwezig zijn in het gemengd afval daarvan te scheiden.

Conform artikel 20 van richtlijn 2008/98/EG, gelden de bepalingen in artikel 30, §2, ook niet voor afzonderlijk ingezamelde fracties van gevaarlijke afvalstoffen van huishoudelijke oorsprong tot op het moment van afgifte door de particulier aan een vergunde verwerker of geregistreerde inzamelaar.

Afdeling 5. Bijzondere afvalstoffen

Artikel 32

Deze bepaling werd overgenomen van artikel 32 van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 33, §1

Deze bepalingen maken mogelijk dat de Vlaamse Regering de nodige maatregelen kan nemen om de bepalingen van de verordening Dierlijke Bijproducten (EG) nr. 1069/2009 uit te voeren of aan te vullen.

Artikel 33, §2

Deze bepaling maakt mogelijk dat de Vlaamse Regering afwijkende regels kan vaststellen met betrekking tot het melden van gegevens over dierlijke bijproducten.

Artikel 33, §3

Behoudens in de gevallen die uitdrukkelijk bepaald zijn door de Vlaamse Regering, is de afgifte van dierlijke bijproducten die als afvalstoffen moeten worden beschouwd, alleen

toegestaan aan een inrichting die erkend of geregistreerd is voor de ophaling ervan. Deze erkende of geregistreerde persoon mag deze alleen afgeven aan een inrichting die erkend en vergund is voor de verwerking of behandeling van dierlijke bijproducten. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de modaliteiten van afgifte, de erkenning en registratie. In door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten deze afvalstoffen te verwijderen door verbranding of begraving.

Artikel 33, §4

De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van dierlijke bijproducten aan, die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling ervan als afvalstof door een inrichting als vermeld in paragraaf 3. De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in een geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast. De ophaling van deze afvalstoffen geschiedt echter kosteloos bij andere categorieën producenten dan zij die een overeenkomst moeten afsluiten, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties lastens het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 4. Afbakening van de afvalfase

Artikel 34

Een afbakening moet ook het begin van de fase aanduiden. Dit gebeurt hier door eenvoudigweg terug te verwijzen naar de afvalstoffendefinitie. De afvalfase van een materiaal begint van zodra voldaan is aan de afvaldefinitie zoals bepaald in artikel 3, 1°.

Artikel 35

De voorliggende omschrijving is nodig om de definitie in artikel 3, 1°, in lijn te brengen met de kaderrichtlijn. De term ‘afvalstoffencatalogus’ in het huidige decreet wordt vervangen door de in de kaderrichtlijn gebruikte term ‘lijst van afvalstoffen’. De definitie werd lichtjes gewijzigd ten opzichte van het huidige decreet om duidelijk te maken dat deze lijst de afvalcodes omvat, evenals de aanduiding van welke afvalstoffen als gevaarlijk moeten worden beschouwd. De lijst van afvalstoffen kan niet worden gebruikt als middel om te bepalen of een materiaal al dan niet moet worden beschouwd als een afvalstof. De afvalstatus van een materiaal wordt bepaald aan de hand van de afvaldefinitie in artikel 3, 1°. In die zin is de lijst van afvalstoffen te beschouwen als een niet-limitatieve lijst.

Artikel 36

Een afvalstof is niet langer te beschouwen als een afvalstof van zodra niet meer aan de afvalstoffendefinitie is voldaan. Voor sommige specifieke afvalstoffen kan de Vlaamse Regering specifieke criteria uitwerken die moeten verduidelijken wanneer de afvalstoffendefinitie niet meer is vervuld. Bij het uitwerken van deze criteria moet zij erover waken dat aan de voorwaarden vermeld in artikel 37 is voldaan. Deze voorwaarden zijn overgenomen uit artikel 6 van de kaderrichtlijn. Dit artikel legt de juridische basis voor het omzetten van de specifieke Europese criteria voor de einde-afvalfase, overeenkomstig artikel 39, §1. Dit artikel legt ook de juridische basis voor de ‘geval per geval’-benadering door de Vlaamse Regering, overeenkomstig artikel 39, §2, voor die materialen waarvoor geen specifieke Europese criteria zijn voorzien.

Overeenkomstig overwegende (22) van de kaderrichtlijn kan een behandeling voor nuttige toepassing beperkt blijven tot een controle van de afvalstof, waarbij wordt nagegaan of zij voldoet aan de criteria om niet langer als afvalstof te gelden.

Het vierde criterium stelt dat het gebruik van een voorwerp of stof over het geheel genomen geen ongunstige effecten mag hebben voor het milieu of de menselijke gezondheid. Met 'over het geheel genomen' wordt bedoeld dat moet rekening gehouden worden met diverse effecten die kunnen optreden of vermeden worden, gezien over de hele levenscyclus.

Artikel 37

Dit artikel geeft aan welke minimale criteria moeten zijn vervuld om een materiaal dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van dat materiaal, te kunnen beschouwen als een bijproduct. Deze criteria zijn overgenomen uit artikel 5 van de kaderrichtlijn en moeten worden beschouwd als een verduidelijking van de afvalstoffendefinitie. Dit artikel legt ook de juridische basis voor het omzetten van eventuele specifieke Europese criteria voor bijproducten, overeenkomstig artikel 39, §1, en voor het nader uitwerken van meer specifieke criteria voor bepaalde materialen, overeenkomstig artikel 39, §2.

Het criterium in punt 4° stelt dat verder gebruik over het geheel genomen geen ongunstige effecten mag hebben voor het milieu of de menselijke gezondheid. Met 'over het geheel genomen' wordt bedoeld dat moet rekening gehouden worden met diverse effecten die kunnen optreden of vermeden worden, gezien over de hele levenscyclus.

Artikel 38

De kaderrichtlijn bepaalt dat niet-verontreinigde grond en ander van nature voorkomend materiaal, afgegraven bij bouwactiviteiten, niet onder de bepalingen van de richtlijn valt, indien vaststaat dat het materiaal in natuurlijke staat zal worden gebruikt voor bouwdoeleinden op de locatie waar het werd afgegraven. Dit betekent dat uitgegraven bodem die niet aan deze voorwaarden voldoet, wel onder de kaderrichtlijn valt en moet worden getoetst aan de afvalstoffendefinitie. Het Bodemdecreet voorziet normen voor het gebruik van uitgegraven bodem en een procedure voor het traceren van uitgegraven bodem. Het normerend kader bepaalt geval per geval of een uitgegraven bodem al dan niet geschikt is om onder bepaalde voorwaarden op een andere locatie te worden gebruikt. Indien uitgegraven bodem aan dit normerend kader voldoet, kan het worden beschouwd als een afvalstof die het einde van de afvalfase heeft bereikt en moet het niet langer als een afvalstof worden beschouwd. Een analoge redenering kan opgebouwd worden voor het gebruik van teelaarde bij ontginningen. Hier wordt een beroep gedaan op artikel 6, vierde lid, van de kaderrichtlijn die voorziet in de mogelijkheid om geval per geval, rekening houdend met de toepasselijke rechtspraak, te beslissen of een bepaalde afvalstof niet langer een afvalstof is, indien er geen communautaire criteria voor die afvalstof bestaan.

Artikel 39

De kaderrichtlijn voorziet in artikel 5, tweede lid, en artikel 6, eerste en tweede lid, de mogelijkheid om voor specifieke materialen Europese criteria vast te stellen die aangeven wanneer die materialen niet of niet langer te beschouwen zijn als een afvalstof. Meestal zullen deze criteria worden vastgelegd via een verordening, waardoor ze niet moeten worden omgezet in Vlaamse regelgeving. Voor zover deze criteria worden vastgelegd via een richtlijn, is het nodig dat de Vlaamse Regering deze voorschriften via een uitvoeringsbesluit in Vlaamse regelgeving omzet. In dit geval kan paragraaf 1 van dit artikel worden gebruikt als rechtsbasis. Zo zijn reeds Europese criteria goedgekeurd voor ijzer- en aluminiumschroot. Voor koperschroot, papierafval, glasafval en compost is de procedure lopende.

Indien er voor een specifieke afvalstof geen communautair vastgelegde criteria bestaan, kan de Vlaamse overheid, overeenkomstig artikel 6, vierde lid, van de kaderrichtlijn, per geval beslissen of een specifieke afvalstof niet langer een afvalstof is. De 'geval per geval'-benadering wordt hier gezien als een 'stroom per stroom'-benadering en niet als een benadering waarbij voor iedere afvalstof bedrijf per bedrijf moet worden geëvalueerd of de einde-afvalfase is bereikt. Bij het uitwerken van deze criteria moet de Vlaamse Regering garanderen dat de voorwaarden onder artikel 36 en 37 zijn vervuld.

Een gelijkaardige 'stroom per stroom'-benadering wordt gehanteerd voor het uitwerken van meer specifieke criteria voor bepaalde materialen die als bijproducten kunnen worden beschouwd. Ook hier moet de Vlaamse Regering bij het uitwerken van de specifieke criteria garanderen dat de voorwaarden van artikel 37 zijn vervuld. Aangezien deze specifieke criteria zowel volgens artikel 36 als volgens artikel 37 moeten garanderen dat verder gebruik van het materiaal niet zal leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu en de menselijke gezondheid, zullen specifieke criteria die zijn uitgewerkt voor het aanduiden van de einde-afvalfase, in principe ook gelden voor de indeling van materialen als bijproducten en vice versa.

De specifieke criteria kunnen onder meer betrekking hebben op de herkomst van het materiaal, de manier waarop het is ingezameld, geproduceerd of verwerkt, de aard en samenstelling van het materiaal, het toegelaten gebruiksgebied en de toegelaten wijze van aanwending. Met gebruiksgebied wordt geen territoriale afbakening bedoeld, maar wel het toepassingsdomein van het betreffende materiaal, bijvoorbeeld gebruik als bodemverbeteraar of gebruik als bouwstof. Ook de aanwezigheid van een kwaliteitsborgingsysteem dat waakt over input, procesvoering en eindkwaliteit, kan onderdeel zijn van deze criteria.

Bij het evalueren of er over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid ontstaan, moet rekening gehouden worden met de doelstellingen van artikel 4, §3. Hieronder wordt onder meer verstaan dat indien de classificatie van een bepaald materiaal als bijproduct of als einde-afval ertoe kan leiden dat het onder voor milieu en gezondheid minder gunstige omstandigheden zal worden gebruikt of verwerkt, dan wanneer ditzelfde materiaal wordt geclassificeerd als afvalstof, rekening houdend met de effecten die optreden over de hele levenscyclus, het statuut bijproduct of einde-afval niet kan worden toegekend. Ook indien de classificatie als bijproduct of einde-afval ertoe zal leiden dat het materiaal in kwestie zal worden verbrand in plaats van te worden gerecycleerd, terwijl deze laatste handeling wel degelijk over het geheel genomen een milieuvoordeel zou opleveren, kan het statuut bijproduct of einde-afval niet worden toegekend.

Criteria die de Vlaamse Regering op basis van artikel 36, 37 en 39 vaststelt, moeten conform artikel 6, 4, van de kaderrichtlijn onderworpen worden aan een notificatieprocedure. Dit kan een aanzet zijn tot de harmonisering van specifieke criteria voor einde-afval of bijproducten op het niveau van de lidstaten. Reacties op notificaties kunnen immers leiden tot een uitwisseling van ervaringen tussen lidstaten. Dit sluit niet uit dat criteria voor bepaalde materialen per lidstaat zeer kunnen uiteenlopen. Voor de materiaalstromen waarvoor de Europese commissie verordeningen of richtlijnen uitvaardigt die in heel Europa van kracht zullen zijn, is een Europese afstemming in het voortraject verzekerd.

Artikel 40

Volgens dit artikel kan de overheid voor bepaalde materialen eisen dat er een grondstofverklaring wordt afgeleverd vooraleer het betreffende materiaal als een bijproduct of einde-afval kan worden beschouwd. Deze grondstofverklaring moet garanderen dat de voorwaarden en criteria vermeld onder artikel 36, 37 en 39 zijn vervuld. Het wel of niet eisen van een grondstofverklaring zal afhangen van een risicobeoordeling van het betref-

fende materiaal. De procedures (inclusief beroep) en de voorwaarden zijn nader te bepalen door de Vlaamse Regering.

Het is de intentie om bestaande gebruikscertificaten via een uitvoeringsbepaling geldig te laten zijn en te koppelen aan de nieuwe regeling voor grondstofverklaringen. Bestaande grondstofverklaringen kunnen, door hun interpretatieve waarde, niet automatisch omgezet worden in grondstofverklaringen in het nieuwe uitvoeringsbesluit. Als er een behoefte bestaat om een grondstofverklaring te formaliseren, zal een omzetting op vraag van de producent en na een eventuele check kunnen gebeuren. Bestaande interpretaties en afspraken inzake milieurubrieken zullen niet in vraag gesteld worden. Bij de uitwerking in het nieuwe uitvoeringsbesluit zal er oog zijn voor specifieke materiaalstromen die minder eenduidig zijn in te passen, of waar Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical Substances (REACH) een vraag om afstemming oproept.

Hoofdstuk 5. Milieubijdragen, milieuheffingen en retributies

Artikel 41-43

De bepalingen in deze afdeling werden overgenomen uit de wijzigingen aan het Afvalstoffendecreet zoals deze zijn opgenomen in het decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur. In artikel 41 is de term 'verwijdering' evenwel vervangen door 'verwerking', omdat het omgaan met scheepsafval ook nuttige toepassing kan inhouden.

Artikel 44-65

De bepalingen in deze afdeling werden overgenomen van hoofdstuk IX van het Afvalstoffendecreet. In artikel 45 werd de term 'overbrengers' vervangen door de actoren in artikel 13 van dit decreet. Zij komen normaliter in aanmerking voor de uitvoer, vervoer en het beheer van afvalstoffen. In artikel 46 wordt een verduidelijking ingevoerd om juridische zekerheid te bieden aan het onderscheid tussen het gebruik van afvalstoffen als vervangingsgrondstof of als brandstof in meeverbrandingsinstallaties gericht op de fabricage van materiële producten. In artikel 50 werd een paragraaf 5 toegevoegd om de Vlaamse Regering de mogelijkheid te geven nadere regels vast te stellen met betrekking tot de aangifte en betaling van de heffing.

Artikel 66

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een retributie kan eisen voor de beoordeling van een aanvraag tot erkenning als laboratorium voor het uitvoeren van analyses op stalen van afvalstoffen en bodem, tot erkenning of registratie voor activiteiten binnen het beheer van dierlijke bijproducten, tot aflevering van een grondstofverklaring en tot opname in een register als vermeld in artikel 13, §1.

Een bewijs van betaling van deze retributies moet gevoegd worden bij elke aanvraag. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte en de wijze van inning van de retributies en duidt de OVAM-ambtenaren aan die zijn belast met de inning en de invordering.

Hoofdstuk 6. Verzelfstandiging Plan C

Sedert een aantal jaren bestaat er, geïnitieerd door de OVAM, een Vlaams Transitienetwerk Duurzaam Materialenbeheer waar inhoudsdeskundigen, netwerkers en doeners, gepassioneerde visionairs, gedreven bestuurders en enthousiaste praktijkmensen samenwerken aan een economie en maatschappij die op duurzame wijze met materialen omgaat. Dit netwerk is gekend onder de naam 'Plan C'.

Hoewel Plan C opgestart is als initiatief door en binnen de OVAM, moet Plan C verder kunnen groeien in de richting van een autonoom en ondersteund netwerk op basis van de aangetoonde toegevoegde ervaring. Om die reden wordt gestreefd naar een verzelfstandiging van Plan C.

In het kader hiervan zal er als privaatrechtelijke entiteit een vzw Plan C worden opgericht. Daarnaast wordt de oprichting beoogd van een samenwerkingsverband tussen de OVAM, het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid, het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. Het samenwerkingsverband zal een ondersteunende rol – zowel financieel als operationeel – op zich nemen, onder meer ten behoeve van de vzw Plan C. De focus van het samenwerkingsverband zal dan ook meer liggen bij organisatie en management inzake duurzaam materialenbeheer, terwijl de vzw Plan C meer op het inhoudelijke aspect van duurzaam materialenbeheer zal focussen.

Artikel 67

Dit artikel bepaalt dat de OVAM samen met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse overheid, het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, een samenwerkingsverband opzet dat operationele en financiële steun verleent aan Plan C, of gelijkaardige initiatieven. Op termijn kunnen uiteraard nog andere instanties van de Vlaamse overheid tot dit samenwerkingsverband toetreden. Daarnaast beoogt het samenwerkingsverband evenzeer het meedingen naar of het uitvoeren van opdrachten en projecten ter ondersteuning van andere entiteiten, waarbij de relevante expertise binnen de OVAM en het samenwerkingsverband kan worden aangewend.

Gelet op de nauwe band die er is tussen de OVAM en Plan C, neemt de OVAM een coördinerende en sturende rol op in het samenwerkingsverband.

De betrokken entiteiten zullen jaarlijks vanuit een specifieke basisallocatie in hun begroting een overdracht doen naar de OVAM. In de OVAM-begroting zal een ontvangst worden ingeschreven van een andere overheidsentiteit.

De nadere modaliteiten inzake beheer, het toezicht en de werking kunnen worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Hoofdstuk 7. Toezicht en strafbepalingen

Artikel 68

Dit artikel werd letterlijk overgenomen van hoofdstuk X, artikel 54, van het Afvalstoffendecreet.

Artikel 69

Dit artikel werd overgenomen van hoofdstuk XI, artikel 56, van het Afvalstoffendecreet.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Artikel 70-80

Deze artikelen brengen een aantal wijzigingen aan in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM). De wijzigingen zijn nodig om de opgenomen bepalingen van het DABM op een juiste wijze af te stemmen met dit decreet.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Artikel 81

Met het decreet van 20 april 1994 werd (voor wat het Vlaamse Gewest betreft) de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval grotendeels opgeheven. Alleen de artikelen 1 en 7 van die wet bleven nog behouden.

Uit de parlementaire handelingen blijkt dat voor het behoud van die artikelen 1 en 7 (die betrekking hebben op de objectieve aansprakelijkheid) werd geopteerd in afwachting van de totstandkoming van een meer omvattende regeling met betrekking tot milieuaansprakelijkheid. Inmiddels is die regelgeving gerealiseerd door het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI 'Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen' en het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XV Milieuschade, tot omzetting van de richtlijn 2004/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende de milieuaansprakelijkheid met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade. Hierdoor is het behoud van een specifieke aansprakelijkheidsregeling voor giftig afval niet langer gerechtvaardigd, temeer daar blijkt dat die bewuste bepalingen zelden of nooit aanleiding hebben gegeven tot een vervolging.

Artikel 1 en 7 van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval en het koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval worden bijgevolg opgeheven.

Artikel 82

Het Afvalstoffendecreet wordt opgeheven.

Artikel 83

Het koninklijk besluit met betrekking tot giftige afval wordt opgeheven.

Artikel 84

Dit artikel geeft aan dat de sectorale uitvoeringsplannen op basis van het Afvalstoffendecreet hun geldigheid behouden.

Artikel 85

Dit artikel bepaalt dat de beroepen die voor de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig artikel 50, §15, van het Afvalstoffendecreet tegen een ambtelijke aanslag of navordering werden ingesteld, verder zullen worden behandeld overeenkomstig de procedure voorzien in het Afvalstoffendecreet.

Artikel 86

De Vlaamse Regering zal in een uitvoeringsbesluit bij dit decreet de datum van inwerkingtreding bepalen. Tot die datum blijft het Afvalstoffendecreet van kracht. Dit schept de mogelijkheid om de inwerkingtreding samen te laten vallen met de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 23 december 2010

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Worden niet als afvalstoffen beschouwd:
a) gasvormige effluenten die in de atmosfeer worden uitgestoten, en koolstofdioxide dat wordt afgevangen en getransporteerd met het oog op geologische opslag, en dat geologisch is opgeslagen overeenkomstig het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond.
b) dierlijke mest als vermeld in het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen;
c) het al dan niet verontreinigde water dat wordt geloosd in een oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur; in deze context wordt de in situ-behandeling, met inbegrip van de ontwatering van het ter plaatse geproduceerde slib, die bedoeld is om dat water in overeenstemming te brengen met de milieuvoorwaarden die gelden voor de lozing, niet als een afvalstoffenverwerking aanzien;

d) huishoudelijk en bedrijfsafvalwater dat overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 24 januari 1984 inzake het grondwaterbeheer en van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning indirect wordt geloosd in het grondwater;
e) onuitgegraven bodem, met inbegrip van duurzaam met de bodem verbonden gebouwen;
f) radioactieve afvalstoffen, voor zover ze niet als vrijgegeven afvalstoffen worden beschouwd als vermeld in het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 17 oktober 2002 met betrekking tot het beheer van vrijgegeven afvalstoffen;
2° afvalstoffenhandelaar: iedere onderneming die als verantwoordelijke optreedt bij het aankopen en vervolgens verkopen van afval, met inbegrip van handelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;
3° afvalstoffenmakelaar: iedere onderneming die ten behoeve van anderen de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van makelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;
4° afvalstoffenproducent: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon wiens activiteiten afvalstoffen voortbrengen, zijnde de eerste afvalproducent, of eenieder die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen;
5° afvalstoffenverwerking: nuttige toepassing of verwijdering, met inbegrip van voorbereidende handelingen die aan nuttige toepassing of verwijdering voorafgaan;
6° beheren van afvalstoffen: het inzamelen, het tussentijds opslaan en overslaan, het vervoeren, het nuttig toepassen en het verwijderen van afvalstoffen, met inbegrip van het houden van toezicht op die handelingen en het uitvoeren van de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting, en met inbegrip van activiteiten van afvalstoffenhandelaars of –makelaars;
7° beste beschikbare technieken: beste beschikbare technieken als vermeld in artikel 1, 29°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning;
8° de OVAM: de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij;
9° gemengd stedelijk afval: huishoudelijk afval, alsmede bedrijfs-, industrieel en institutioneel afval dat qua aard en samenstelling te vergelijken is met huishoudelijk afval, behoudens de in bijlage van Beschikking 2000/532/EG onder 20 01 genoemde fracties die afzonderlijk aan de bron worden ingezameld, en de onder 20 02 van die bijlage genoemde andere afvalstoffen;
10° gescheiden inzameling: de inzameling waarbij een afvalstroom gescheiden wordt naar soort en aard van het afval om een specifieke behandeling te vergemakkelijken;
11° grondstofverklaring: een verklaring afgeleverd door de Vlaamse overheid aan de producent van een materiaal waarin wordt gesteld dat het betreffende materiaal niet of niet meer als een afvalstof moet worden beschouwd, eventueel gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden.
12° hergebruik: elke handeling waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld;

13° houder van afvalstoffen: de afvalstoffenproducent of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen in zijn bezit heeft;
14° inzameling: het verzamelen van afvalstoffen, inclusief de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie;
15° levenscyclusdenken: een benadering waarbij wordt gekeken naar de effecten die optreden tijdens de hele levenscyclus van een materiaal;
16° lokale besturen: provincies, provinciebedrijven, gemeenten, gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
17° materiaal: elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, geteeld, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, of elk voorwerp dat wordt geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw gebruikt, inclusief de daaruit ontstane afvalstoffen;
18° materiaalkringloop: het geheel van opeenvolgende handelingen in een levenscyclus of stofstroom, gaande van de ontginning of winning en teelt, over de verwerking, de productie, de distributie, de opslag of overslag, het transport, het gebruik en hergebruik, de afdanking, de verwijdering en het eventueel opnieuw inzetten waarbij één of meer materialen, bedoeld of onbedoeld, worden doorgegeven van de ene fase in de levenscyclus naar een andere;
19° nuttige toepassing: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig de geldende Europese voorschriften;
20° preventie: maatregelen die worden genomen voordat een stof of voorwerp afvalstof is geworden, ter vermindering van:
a) de hoeveelheid afvalstoffen, inclusief via het hergebruik van voorwerpen of de verlenging van de levensduur van voorwerpen;
b) de negatieve gevolgen van de geproduceerde afvalstoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid;
c) het gehalte aan schadelijke stoffen in stoffen en voorwerpen;
21° recyclage: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dat omvat het opnieuw bewerken van organisch afval, maar het omvat niet energieterugwinning, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;
22° verwijdering: iedere handeling die geen nuttige toepassing is, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering;
23° voorbereiding voor hergebruik: elke nuttige toepassing die bestaat uit het controleren, schoonmaken of repareren, waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze kunnen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is.

Art. 4. §1. Dit decreet draagt bij aan het bereiken van de doelstellingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, als vermeld in artikel 7bis van de gecoördineerde Grondwet.

§2. De doelstelling van dit decreet is het vaststellen van maatregelen voor het tot stand brengen van materiaalkringlopen waarbij:
1° de gezondheid van de mens en het milieu gevrijwaard worden tegen de schadelijke invloed van de productie en het beheer van afvalstoffen;
2° de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen, de verspilling van materialen en energie in het algemeen en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu, verbonden aan materiaalgebruik en -verbruik, worden tegengegaan.

§3. In het bijzonder worden in dit decreet maatregelen vastgesteld:
1° waarbij steeds wordt gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus, en waarbij als prioriteitsvolgorde de volgende hiërarchie wordt gehanteerd:
a) de preventie van afvalstoffen en een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
b) de voorbereiding van afvalstoffen voor hergebruik;
c) de recyclage van afvalstoffen en de inzet van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
d) andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen, zoals energieterugwinning en de inzet van materialen als energiebron;
e) de verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie;
2° om ervoor te zorgen dat het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen geen gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu, met name:
a) zonder risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora en klimaat op te leveren;
b) zonder geluids- of geurhinder te veroorzaken;
c) zonder schade aan natuur- en landschapsschoon te berokkenen.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen rond het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 5. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen vermeld in artikel 4 materialen aanduiden en voorwaarden bepalen voor het gebruik of verbruik ervan.

De Vlaamse Regering kan overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voor bepaalde materialen nadere regels vaststellen ter waarborging van hun traceerbaarheid, hun verwerking overeenkomstig artikel 9, §1, en hun rechtmatig gebruik.

Art. 6. §1. De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aangevoerde en afgevoerde hoeveelheid, aard, oorsprong en, als dat van toepassing is, bestemming, frequentie van de inzameling, wijze van

vervoer en van behandeling van de ingezamelde, opgehaalde, vervoerde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen zijn vermeld. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast met betrekking tot de inhoud en de voorwaarden van dat afvalstoffenregister. De Vlaamse Regering kan groepen van natuurlijke personen en rechtspersonen van die plicht ontslaan.

De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, melden bepaalde gegevens met betrekking tot de ingezamelde, opgehaalde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden gemeld en op welke wijze dat gebeurt.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen dat afvalstoffen bij hun vervoer vergezeld moeten gaan van een identificatieformulier, al dan niet in elektronische vorm.

§3. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor specifieke materialen materialenregisters worden bijgehouden met het oog op het verkrijgen van informatie over het efficiënt en rechtmatig gebruik van materialen overeenkomstig de doelstelling, vermeld in artikel 4. Die registers kunnen slaan op hoeveelheden van in- en uitgaande materiaalstromen en hun herkomst en bestemming. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de monsterneming en analyse van materialen.

De OVAM kan analyses op stalen van afvalstoffen en bodem laten uitvoeren in laboratoria die de Vlaamse Regering heeft erkend of die volgens de geldende internationale normen geaccrediteerd zijn. De Vlaamse Regering kan een referentielaboratorium aanwijzen. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en procedure voor de erkenning van die laboratoria, alsook de voorwaarden en procedure voor schorsing of opheffing van de erkenning.

Art. 8. §1. De maatregelen, vermeld in artikel 4, §3, moeten de opties stimuleren die over het geheel genomen het beste resultaat opleveren voor milieu en gezondheid. Dat kan betekenen dat bij het vaststellen van maatregelen voor bepaalde materialen moet worden afgeweken van de hiërarchie, vermeld in artikel 4, §3, als dat op grond van het levenscyclusdenken gerechtvaardigd is.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt na advies van de OVAM wanneer de afwijkingen, vermeld in paragraaf 1, gerechtvaardigd zijn. Ze houdt hierbij rekening met de beginselen,vermeld in artikel 1.2.1, §2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de technische uitvoerbaarheid en de economische haalbaarheid, de bescherming van hulpbronnen, de algemene effecten voor het milieu en de menselijke gezondheid en op economisch en maatschappelijk gebied, de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de geldende Europese voorschriften.

Het advies van de OVAM, vermeld in het eerste lid, bevat de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken die zijn gebruikt om op basis van het levenscyclusdenken tot een gewenste optie te komen.

Voor het advies, vermeld in het eerste lid, en voor het vastleggen van de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken met betrekking tot het levenscylusdenken, wordt een overlegplatform opgericht, overeenkomstig artikel 19.

Als voor het formuleren van dat advies de resultaten van wetenschappelijke studies worden gebruikt, moeten die studies door een onafhankelijke partij zijn uitgevoerd of geverifieerd.

§3. Als een afwijking overeenkomstig paragraaf 1 werd toegestaan, kan de Vlaamse Regering die afwijking na advies van de OVAM en overeenkomstig paragraaf 2 herzien in functie van gewijzigde technische, economische of sociale omstandigheden of in functie van gewijzigde inzichten in effecten op milieu en gezondheid.

Art. 9. §1. De Vlaamse Regering neemt de nodige passende maatregelen om ervoor te zorgen dat:
1° het hergebruik van voorwerpen en componenten van voorwerpen en activiteiten ter voorbereiding van hergebruik worden bevorderd;
2° afvalstoffen overeenkomstig artikel 4, §3, of artikel 8, een handeling van hergebruik, recyclage of andere vorm van nuttige toepassing ondergaan;
3° recyclage van een hoge kwaliteit wordt bevorderd.

Met het oog op de naleving van de bepalingen in het eerste lid, en overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, neemt de Vlaamse Regering de nodige maatregelen opdat, als dat haalbaar is op technisch, milieu- en economisch gebied, afvalstoffen gescheiden worden ingezameld, en niet gemengd worden met afvalstoffen of materialen die niet dezelfde eigenschappen hebben.

De Vlaamse Regering kan:
1° de gescheiden aanbieding en inzameling van bepaalde afvalstoffen verplichten en regels vaststellen voor hun inzamelwijze;
2° doelstellingen vastleggen voor gescheiden inzameling en voor hergebruik, recyclage en andere vormen van nuttige toepassing;
3° voor bepaalde afvalstoffen afvalverwerkingshandelingen opleggen of verbieden.

§2. De natuurlijke personen of rechtspersonen die een kringloopcentrum uitbaten waar voorwerpen die in aanmerking komen voor producthergebruik worden ingezameld voor selectie met het oog op hergebruik, of worden opgeslagen, gesorteerd, gereinigd of hersteld en verkocht, zijn onderworpen aan een door de Vlaamse Regering te verlenen erkenning. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor die erkenning vast.

Art. 10. Overeenkomstig het beginsel "de vervuiler betaalt" worden de kosten van het afvalstoffenbeheer gedragen door de eerste afvalstoffenproducent, de huidige of de vorige houders van afvalstoffen, de producent van het product waaruit het afval is voortgekomen, of de distributeurs of invoerders van een dergelijk product. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 11. §1. De verwijdering van afvalstoffen en voorbereidende handelingen die aan de verwijdering voorafgaan, zijn aan een vergunningsplicht onderworpen.

De nuttige toepassing van afvalstoffen en aan nuttige toepassing voorafgaande voorbereidende handelingen zijn aan een vergunnings- of meldingsplicht onderworpen.

De Vlaamse Regering kan het gebruik van materialen aan een vergunnings- of meldingsplicht onderwerpen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§2. Op de vergunningen en meldingen, vermeld in paragraaf 1, zijn de bepalingen van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning van toepassing. Voor mobiele en verplaatsbare inrichtingen kan de Vlaamse Regering een vergunning verlenen die de exploitatie in het volledige Vlaamse Gewest toelaat. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het aanvragen, verlenen en weigeren van die vergunning en over de specifieke voorwaarden waaraan die inrichtingen zijn onderworpen.

De Vlaamse Regering kan sectorale voorwaarden uitvaardigen voor de activiteiten, vermeld in paragraaf 1.

§3. Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, alleen worden verleend als ze niet strijdig zijn met de bepalingen van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan en de uitvoeringsplannen.

Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen bij het verlenen van de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, voorwaarden worden gesteld met betrekking tot:
1° de soort en hoeveelheid van de afvalstoffen en materialen die mogen worden verwerkt of gebruikt;
2° de technische en andere voorschriften die op de locatie in kwestie van toepassing zijn;
3° de te nemen veiligheids- en voorzorgsmaatregelen;
4° de wijze waarop afvalstoffen worden verwerkt of de efficiëntie waarmee materialen worden verbruikt;
5° de maatregelen van controle en bewaking;
6° de afvalstoffen en materialen die uit de verwerking of het gebruik resulteren, en hun eventuele gebruiksbeperkingen;

7° bepalingen over sluiting en nazorg, voor zover die noodzakelijk zijn.

De Vlaamse Regering kan voor de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, nadere regels vaststellen.

Art. 12. §1. Het is verboden afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. Het is verboden materialen te gebruiken of te verbruiken in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§3. De natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen beheert, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of geurhinder, schade aan natuur- en landschapsschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

De Vlaamse Regering kan die maatregelen nader omschrijven.

Art. 13. §1. Ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren, afvalstoffenmakelaars en -handelaars, alsook ondernemingen en inrichtingen die afvalstoffen verwerken en meldingsplichtig zijn overeenkomstig artikel 11, moeten zich laten opnemen in een register.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de registratieplicht en de opmaak van het register, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voorwaarden opleggen aan:
1° de onderneming of inrichting die afvalstoffen inzamelt, vervoert of regelingen treft voor hun nuttige toepassing of verwijdering;
2° de afvalstoffenhandelaars of -makelaars.

De voorwaarden, vermeld in het eerste lid, kunnen ook betrekking hebben op de wijze van inzameling en vervoer.

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de invoer en uitvoer van afvalstoffen verbieden of reglementeren.

De Vlaamse Regering kan alle maatregelen nemen met betrekking tot de invoer en uitvoer van afvalstoffen die nodig zijn voor de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, en van het verdrag inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, ondertekend in Bazel op 22 maart 1989. De Vlaamse Regering kan hiertoe onder meer:
1° elke invoer of uitvoer van afvalstoffen binnen de werkingssfeer van verordening (EG) nr. 1013/2006 onderwerpen aan het stellen van een

bankgarantie, een borgsom of een gelijkwaardige financiële zekerheid om de kosten te dekken van het vervoer en van de verwijdering of nuttige toepassing, vermeld in artikel 6 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006;
2° bij invoer of uitvoer van afvalstoffen aan de kennisgever de betaling opleggen van een vergoeding om de administratieve kosten te dekken die verbonden zijn aan de uitvoering van de kennisgevings- en toezichtsprocedure, alsook de betaling vorderen van de gangbare kosten van de passende analyses en inspecties, vermeld in artikel 29 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006.

De grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen in strijd met de bepalingen van de verordening, vermeld in het tweede lid, of met de bepalingen vastgesteld krachtens het eerste of het tweede lid, is verboden.

In afwijking van de verordening, vermeld in het tweede lid, kan de OVAM binnenkomende overbrengingen van afval die bestemd zijn voor als nuttige toepassing ingedeelde afvalverbrandingsinstallaties, beperken als vaststaat dat die overbrengingen ertoe zouden leiden dat in het Vlaamse Gewest ontstaan afval moet worden verwijderd of dat afval moet worden verwerkt op een wijze die niet in overeenstemming is met de uitvoeringsplannen, vermeld in artikel 18.

Art. 15. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor het toekennen van subsidies aan:
1° natuurlijke personen of rechtspersonen die maatregelen en initiatieven nemen overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, onder meer ter bevordering van:
a) de preventie van afvalstoffen, het hergebruik en het efficiënter en minder milieubelastend gebruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
b) de samenwerking tussen verschillende actoren binnen één of meer materiaalkringlopen met het oog op het verlagen van de milieueffecten van die materiaalkringlopen;
c) de gescheiden inzameling van afvalstoffen, de recyclage en het aanwenden van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
d) de afzetmarkt voor uit afvalstoffen teruggewonnen producten en grondstoffen;
e) een optimalisatie van het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
f) het onderzoek en de ontwikkeling voor de verwezenlijking van schonere en minder verspillende technologieën, producten en diensten, alsook de verspreiding en toepassing van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling op dat gebied;
2° lokale besturen ten behoeve van opdrachten ter uitvoering van de uitvoeringsplannen die van toepassing zijn, als vermeld in artikel 18;
3° de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in artikel 9, §2, die een kringloopcentrum uitbaten, voor de werking, investeringen of personeel;
4° de gemeenten en verenigingen van gemeenten, vermeld in artikel 27, eerste lid, voor de kosten van selectieve ophaling of inzameling.

De subsidies worden steeds toegekend binnen de perken van de in de begroting opgenomen kredieten.

Art. 16. In de bestekken van besturen van het Vlaamse Gewest en van lokale besturen worden bepalingen opgenomen om de aankoop te bevorderen van:
1° producten of diensten die, rekening houdend met de volledige levenscyclus, bijdragen aan het beter sluiten van materiaalkringlopen of een lagere milieu-impact hebben dan vergelijkbare alternatieven;
2° uit afvalstoffen teruggewonnen grondstoffen of producten die daaruit vervaardigd zijn.

De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 17. §1. De OVAM coördineert de opmaak van preventieprogramma's en hun eventuele herziening, en volgt de uitvoering ervan op. De Vlaamse Regering wijst de overheidsinstellingen aan die worden betrokken bij de opmaak en de uitvoering van de preventieprogramma's.

Voor de opmaak en uitvoering van preventieprogramma's worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. De preventieprogramma's bestaan minimaal uit maatregelen en initiatieven die worden genomen ter bevordering van de preventie van afvalstoffen, een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via ecodesign en aangepaste productie- en consumptiepatronen, en een beter beheer van materiaalkringlopen overeenkomstig artikel 4. Ze zijn erop gericht de milieueffecten van materiaalkringlopen en in het bijzonder van de productie van afvalstoffen, los te koppelen van de economische groei. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's, lokale besturen of de federale overheid.

Aan de maatregelen, vermeld in het eerste lid, worden in de preventieprogramma's passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen verbonden, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling worden geëvalueerd.

§3. De ontwerpen van preventieprogramma's of de ontwerpen van wijziging van preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§4. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen van preventieprogramma's bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een

vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§5. De Vlaamse Regering stelt de preventieprogramma's vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 6.

§6. De preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten.

§7. De preventieprogramma's kunnen worden geïntegreerd in de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18. In voorkomend geval zullen ze als duidelijk onderscheiden preventiemaatregelen worden aangegeven.

§8. De preventieprogramma's gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de preventieprogramma's wordt in ieder programma afzonderlijk bepaald. De preventieprogramma's worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§9. Bepalingen van de preventieprogramma's zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die programma's is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van preventieprogramma's die strijdig zijn met een gewestelijk plan of programma van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§10. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de preventieprogramma's en de daarin opgenomen inspraak door belanghebbenden.

Art. 18. §1. De OVAM ontwerpt uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, ontwerpt hun eventuele herziening en volgt de uitvoering ervan op. Die plannen bestrijken, afzonderlijk of gezamenlijk, het hele geografische grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Voor de opmaak van het ontwerp en de uitvoering van de uitvoeringsplannen worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. In de uitvoeringsplannen worden de maatregelen opgenomen, voor het tot stand brengen van een adequaat geïntegreerd netwerk van installaties

voor de verwijdering van afval en van installaties voor de nuttige toepassing van gemengd stedelijk afval, ingezameld van particuliere huishoudens, ook als die inzameling dergelijk afval van andere producenten omvat, rekening houdend met de beste beschikbare technieken. Die maatregelen worden genomen met het oog op zelfvoorziening voor de verwijdering van afval en voor de nuttige toepassing van bovengenoemde afvalstromen en moeten het mogelijk maken om de respectieve afvalstromen te verwijderen of nuttig toe te passen in één van de meest nabijgelegen installaties die daarvoor geschikt is met behulp van de meeste geschikte methoden en technologieën om een hoog niveau van bescherming van milieu en volksgezondheid te waarborgen. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's.

§3. De uitvoeringsplannen kunnen een analyse bevatten van één of meer materiaalkringlopen en hun effecten op milieu en gezondheid, alsook een overzicht van maatregelen die moeten worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus om de milieu- en gezondheidseffecten van het gebruik en verbruik van de materialen in kwestie te verlagen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§4. De uitvoeringsplannen bevatten minimaal een analyse van de bestaande situatie in verband met afvalbeheer in het algemeen of voor één of meer categorieën van afvalstoffen in het bijzonder, alsook de maatregelen die moeten worden genomen om voorbereiding voor hergebruik, recyclage, andere vormen van nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen milieuvriendelijker te maken, alsook een evaluatie van hoe het plan de uitvoering van de doelstellingen en de bepalingen van dit decreet zal ondersteunen.

§5. De uitvoeringsplannen hebben als doel de samenhang te bevorderen van maatregelen die door verschillende actoren, betrokken bij het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, worden genomen.

§6. In het bijzonder bevatten de uitvoeringsplannen ten minste de volgende elementen:
1° soort, hoeveelheid en bron van de binnen het Vlaamse Gewest geproduceerde afvalstoffen en van de afvalstoffen die naar verwachting vanuit of naar het Vlaamse Gewest zullen worden overgebracht, en een evaluatie van de ontwikkeling van de afvalstromen in de toekomst;
2° bestaande regelingen voor afvalinzameling en grote verwijderingsinstallaties en installaties voor nuttige toepassing, inclusief speciale regelingen voor afgewerkte oliën, gevaarlijke afvalstoffen of afvalstromen waarvoor specifieke communautaire wetgeving bestaat;
3° een beoordeling van de behoefte aan nieuwe inzamelingsregelingen, sluiting van bestaande afvalinstallaties, extra afvalverwerkingsinstallaties, overeenkomstig paragraaf 2, en, indien nodig, de daarmee samenhangende investeringen;

4° voldoende informatie over locatiecriteria voor de keuze van locaties, en capaciteit van toekomstige verwijderingsinstallaties of belangrijke installaties voor nuttige toepassing, indien nodig;
5° algemeen afvalbeheerbeleid, inclusief geplande afvalbeheertechnologieën en –methoden of beleid voor afval dat specifieke beheersproblemen oplevert;
6° passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen, verbonden aan de maatregelen, vermeld in paragraaf 2, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling, vermeld in artikel 4, wordt geëvalueerd.

§7. De ontwerpen van uitvoeringsplannen of de ontwerpen van wijziging van de uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§8. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen, vermeld in paragraaf 7, bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§9. De Vlaamse Regering stelt de uitvoeringsplannen of wijzigingen daaraan vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 10.

§10. De uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten.

§11. De uitvoeringsplannen gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de uitvoeringsplannen wordt in ieder plan afzonderlijk bepaald. De uitvoeringsplannen worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§12. Bepalingen van de uitvoeringsplannen zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die plannen is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van de uitvoeringsplannen die strijdig zijn met een gewestelijk plan van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§13. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de uitvoeringsplannen en de daarin voorziene inspraak door belanghebbenden.

Art. 19. §1. De Vlaamse Regering kan overlegplatformen oprichten die bestaan uit belanghebbende overheidsorganen, instellingen en privaatrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij het beheer van een of meer categorieën afvalstoffen of bij het beheer van een of meer materiaalkringlopen, alsook belanghebbenden uit het bredere maatschappelijke middenveld. De Vlaamse Regering wijst de betrokkenen aan. De OVAM kan bijkomend betrokkenen aanwijzen.

De overlegplatformen, vermeld in het eerste lid, hebben onder meer als doel:
1° te komen tot afstemming van maatregelen, genomen door publieke en private actoren in verschillende fasen van een of meer materiaalkringlopen met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4;
2° te komen tot uitwisseling van informatie tussen publieke en private actoren met betrekking tot het beheer van materiaalkringlopen;
3° de uitvoering van maatregelen op te volgen en te evalueren.

§2. Onder meer worden overlegplatformen opgericht in het kader van:
1° het opstellen, opvolgen en evalueren van de preventieprogramma's, vermeld in artikel 17 ;
2° het rechtvaardigen van de afwijkingen op de hiërarchie, vermeld in artikel 8;
3° het opstellen, opvolgen en evalueren van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in artikel 20;
4° het opstellen, opvolgen en evalueren van de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de oprichting en werking van de overlegplatformen, vermeld in paragraaf 1.

Art. 20. Om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, te realiseren, kan de Vlaamse Regering milieubeleidsovereenkomsten sluiten overeenkomstig de decretale bepalingen die van toepassing zijn.

Art. 21. §1. Om preventie, hergebruik, recyclage en andere nuttige toepassingen van afvalstoffen te stimuleren kan de Vlaamse Regering maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product), een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen bestaan uit het opleggen van regels en verplichtingen aan de natuurlijke personen en rechtspersonen, vermeld in het eerste lid, en hebben betrekking op:
1° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling van de afvalstoffen die voortkomen uit producten die ze op de markt gebracht hebben;
2° het verplicht doen aanvaarden van die afvalstoffen;

3° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor het daaropvolgende beheer van die afvalstoffen;
4° het toewijzen van de financiële verantwoordelijkheid voor de inzameling en verwerking van die afvalstoffen overeenkomstig artikel 10;
5° het verstrekken van openbaar beschikbare informatie over milieuverantwoord productgebruik en over de mate waarin en de manier waarop het product herbruikbaar en recycleerbaar is.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen ook maatregelen zijn die stimuleren om producten in die mate te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de producten die afval zijn geworden, nuttig worden toegepast en verwijderd als vermeld in artikel 4. Dergelijke maatregelen kunnen onder meer aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, die technisch duurzaam zijn en die, zodra ze afval zijn geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige recyclage, voor andere nuttige toepassing en voor milieuverantwoorde verwijdering.

§2. De Vlaamse Regering wijst de producten of afvalstoffen aan waarvoor een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt. Ze houdt daarbij rekening met de technische uitvoerbaarheid, de economische haalbaarheid en de effecten in hun totaliteit op het milieu, de volksgezondheid en de maatschappij, met inachtneming van de noodzaak een goede werking van de markt te garanderen.

§3. De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt toegepast met behoud van de toepassing van de verantwoordelijkheid voor afvalbeheer, vermeld in artikel 12, §3, en met behoud van de toepassing van de bestaande specifieke wetgeving inzake afvalstromen en producten.

§4. De natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kunnen voor de nakoming van de verplichtingen die hen door of krachtens dit artikel worden opgelegd, op eigen kosten een beroep doen op derden, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is, naast eventuele andere inzamelkanalen, de samenwerking met de gemeenten verplicht. De Vlaamse Regering stelt in dat geval nadere regels vast voor het bepalen van een billijke vergoeding voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen.

De Vlaamse Regering kan van die verplichting tot samenwerking afwijken als andere inzamelingskanalen efficiënter en effectiever zijn. Voor afvalstoffen waarvoor de samenwerking met de gemeenten niet verplicht is, zijn de gemeenten niet verplicht de afvalstoffen te aanvaarden via de gemeentelijke inzamelkanalen.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 22. Alle afvalstoffen worden volgens hun herkomst of aard in een van de volgende hoofdcategorieën ingedeeld:
1° huishoudelijke afvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan door de normale werking van een particuliere huishouding en afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering;
2° bedrijfsafvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan ten gevolge van een industriële, ambachtelijke of wetenschappelijke activiteit, en de afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering.

Afvalstoffen kunnen bovendien in een of meer van de volgende aanvullende categorieën worden ingedeeld:
1° gevaarlijke afvalstoffen: afvalstoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu opleveren of kunnen opleveren of die in speciale inrichtingen verwerkt moeten worden. De Vlaamse Regering bepaalt welke afvalstoffen als gevaarlijke afvalstoffen worden beschouwd overeenkomstig de geldende Europese voorschriften;
2° bijzondere afvalstoffen: huishoudelijke, gevaarlijke, bedrijfsafvalstoffen of andere afvalstoffen die wegens hun aard, samenstelling, herkomst of verwerking een bijzondere regeling behoeven. De Vlaamse Regering kan bepalen welke afvalstoffen als bijzondere afvalstoffen worden beschouwd en kan daarvoor nadere regels vaststellen.

De voorschriften die gelden voor de hoofdcategorie en de aanvullende categorieën waarin een afvalstof is ingedeeld, zijn cumulatief van toepassing, zoals bepaald in artikel 29 of 32.

Afdeling 2. Bedrijfsafvalstoffen

Art. 23. De producenten van bedrijfsafvalstoffen houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aard, oorsprong, samenstelling, hoeveelheid, bestemming en wijze van nuttige toepassing of verwijdering van de afvalstoffen worden vermeld. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de inhoud en de structuur van het afvalstoffenregister.

De producenten van bedrijfsafvalstoffen melden sommige gegevens uit het afvalstoffenregister aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens op welke wijze gemeld worden. Ze kan de melding laten doen via het integraal milieujaarverslag, vermeld in artikel 3.5.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De Vlaamse Regering kan bepaalde categorieën van producenten ontslaan van de verplichtingen, vermeld in het eerste en het tweede lid, wegens de geringe hoeveelheden en de geringe schadelijkheidsgraad van de door hen voortgebrachte afvalstoffen.

Art. 24. Producenten van bedrijfsafvalstoffen moeten op hun kosten de afvalstoffen een nuttige toepassing geven of verwijderen, tenzij het anders bepaald is door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 10.

Art. 25. §1. Houders van bedrijfsafvalstoffen en afvalstoffenmakelaars en -handelaars moeten de afvalstoffen nuttig toepassen of verwijderen:
1° binnen de onderneming waarin de afvalstoffen zijn ontstaan of worden behandeld, in overeenstemming met de milieuvergunning, vermeld in artikel 11, of met de andere toepasselijke wettelijke, decretale of reglementaire voorschriften;
2° door afgifte aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig artikel 11 houder is van een vergunning voor de verwijdering of nuttige toepassing van de afvalstoffen, of die voldaan heeft aan de meldingsplicht, of die een geregistreerde afvalstoffenhandelaar of -makelaar is als vermeld in artikel 13;
3° door afgifte aan een in een ander gewest of land gevestigde natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig de daar geldende wetgeving de afvalstoffen:
a) mag verwijderen als er geen merkelijk dichterbij gelegen, vergunde verwijderingsinrichting is die de afvalstoffen op een verantwoorde wijze kan verwijderen onder vergelijkbare voorwaarden;
b) nuttig mag toepassen.

§2. Iedere afgifte van bedrijfsafvalstoffen als vermeld in paragraaf 1, 2° en 3°, gebeurt tegen de ontvangst van een afgiftebewijs, al dan niet in elektronische vorm. Met behoud van de toepassing van artikel 23 moeten de houders van bedrijfsafvalstoffen dat afgiftebewijs op elk moment kunnen voorleggen tot minstens vijf jaar na de datum van de afgifte van de afvalstoffen.

§3. Het afgiftebewijs vermeldt:
1° datum van afgifte;
2° naam en woonplaats van de producent of de inrichting waarvan de afvalstoffen in ontvangst worden genomen;
3° naam en woonplaats van de natuurlijke persoon of rechtspersoon, vermeld in paragraaf 1, 2°, en 3°, aan wie de afvalstoffen worden afgegeven;
4° aard, herkomst, samenstelling en hoeveelheid van de afgegeven afvalstoffen;
5° beoogde wijze van verwerking.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het afgiftebewijs, vermeld in paragraaf 2 en 3.

Afdeling 3. Huishoudelijke afvalstoffen

Art. 26. Elke gemeente draagt er, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor dat de huishoudelijke afvalstoffen zo veel mogelijk worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en nuttig worden toegepast of verwijderd, overeenkomstig artikel 11, 12 en 13, §2.

De gemeenten verhalen, overeenkomstig artikel 10, de kosten van het beheer van huishoudelijk afval op de afvalproducenten. De gemeente kan haar verzelfstandigde entiteiten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ertoe machtigen die kosten te innen, ook als ze in de vorm van belastingen en retributies worden verhaald. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten van het beheer van huishoudelijke afvalstoffen berekenen.

Met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet worden de ophaling en inzameling van huishoudelijke afvalstoffen bij gemeentelijk reglement geregeld.

De prestaties van elke persoon die nodig zijn voor de normale werking van de diensten die met het ophalen van de huishoudelijke afvalstoffen zijn belast, alsook het nodige materiaal daarvoor, mogen door de burgemeester, de arrondissementscommissaris en de gouverneur worden opgeëist.

Art. 27. De gemeenten en verenigingen van gemeenten kunnen met de OVAM overeenkomsten sluiten om de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen te bevorderen of te begeleiden.

De provincies kunnen, binnen het kader van het Vlaamse afvalstoffenbeleid, ondersteunende initiatieven en acties aanbieden die gericht zijn op concrete realisaties op het terrein.

Art. 28. Als een gemeente of een provincie de verplichtingen opgelegd door of krachtens artikel 26, eerste lid, of door de programma's en plannen, vermeld in artikel 17 en 18, niet nakomt binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde termijn en daardoor het algemeen belang schaadt, kan de Vlaamse Regering, na ingebrekestelling bij een met redenen omkleed besluit, in de plaats treden van de gemeente of de provincie in kwestie voor de uitvoering van alle maatregelen die nodig zijn om de voormelde verplichtingen na te komen. Het Vlaamse Gewest kan de kosten van de vermelde maatregelen verhalen op de gemeente of de provincie.

Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie hebben de gemeenten, de provincies en hun samenwerkingsverbanden de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die beroepsprocedure.

Afdeling 4. Gevaarlijke afvalstoffen

Art. 29. De bepalingen van afdeling 1 en 2 en van hoofdstuk 2 zijn van toepassing op de gevaarlijke afvalstoffen als er in deze afdeling niet uitdrukkelijk van wordt afgeweken.

Art. 30. §1. Gevaarlijke afvalstoffen die worden verwijderd, moeten worden geregistreerd en geïdentificeerd.

§2. Gevaarlijke afvalstoffen moeten bij de inzameling, het vervoer en de tijdelijke opslag deugdelijk zijn verpakt of opgeslagen en voorzien worden van een etiket, overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften. Telkens als gevaarlijke afvalstoffen worden vervoerd, moet er een identificatieformulier bijgevoegd zijn, al dan niet in elektronische vorm, met de toepasselijke gegevens, vermeld in bijlage I B van verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de verpakking, opslag en identificatie van gevaarlijke afvalstoffen.

§3. De natuurlijke personen of rechtspersonen die aan afvalstoffenverwerking doen, mogen gevaarlijke afvalstoffen niet mengen met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen. Onder mengen wordt ook het verdunnen van gevaarlijke stoffen verstaan.

Van de verbodsbepaling in het 1e lid kan worden afgeweken, indien de Vlaamse Regering andere maatregelen voorziet om ervoor te zorgen dat gevaarlijke afvalstoffen niet worden gemengd met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen.

§4. In afwijking van paragraaf 3 kan in de vergunning, vermeld in artikel 11, worden toegelaten dat gevaarlijke afvalstoffen gemengd worden met andere gevaarlijke afvalstoffen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen, als:
1° dit vereist is om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing te verbeteren;
2° daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de bepalingen van artikel 12, §3;
3° daarmee de negatieve gevolgen van het afvalbeheer op de menselijke gezondheid en het milieu niet worden vergroot;
4° de handeling in kwestie in overeenstemming is met de beste beschikbare technieken.

§5. Als gevaarlijke afvalstoffen in strijd met paragraaf 3 en 4 gemengd zijn, moet een scheidingsbehandeling worden uitgevoerd, als dat technisch en economisch haalbaar is en als dat voor de naleving van artikel 12, §3, nodig is.

Art. 31. De bepalingen van artikel 30, §2 en §5, gelden niet voor door huishoudens geproduceerd gemengd afval.

De bepalingen van artikel 30, §2, gelden niet voor afzonderlijke fracties van gevaarlijke afvalstoffen die afkomstig zijn uit huishoudens tot die stoffen worden aanvaard voor inzameling, verwijdering of nuttige toepassing door een inrichting of een onderneming die een vergunning heeft gekregen of die is geregistreerd overeenkomstig artikel 11 en 13.

Afdeling 5. Bijzondere afvalstoffen

Art. 32. De Vlaamse Regering stelt overeenkomstig artikel 4 nadere regels vast voor het beheer van de bijzondere afvalstoffen, vermeld in artikel 22, tweede lid, 2°.

De regels, vermeld in het eerste lid, vullen de regels aan vermeld in afdeling 1, 2, 3, 4 of 5 en in hoofdstuk 2. Ze kunnen voor welbepaalde bijzondere afvalstoffen en activiteiten die gericht zijn op het beheer van de afvalstoffen, voorschriften omvatten die afwijken van de bepalingen van artikel 6, 11, 13 en 26, als dat vereist is voor de doelmatige verwijdering of de nuttige toepassing van de afvalstoffen.

Art. 33. §1. De Vlaamse Regering kan ter aanvulling of uitvoering van verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten nadere regels vaststellen voor het beheer van dierlijke bijproducten als vermeld in de verordening, als ze voldoen aan de definitie van afvalstof.

§2. De Vlaamse Regering kan de producenten van de afvalstoffen, vermeld in paragraaf 1, ontslaan van de meldingsplicht, vermeld in artikel 23, tweede en derde lid, en stelt daarvoor nadere regels vast.

§3. Behoudens in de gevallen die uitdrukkelijk bepaald zijn door de Vlaamse Regering, is de afgifte van deze afvalstoffen alleen toegestaan aan een hiervoor erkend of geregistreerd natuurlijke persoon of rechtspersoon of door deze erkende of geregistreerde natuurlijke persoon of rechtspersoon aan een hiervoor erkende en vergunde inrichting.
De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de procedure van afgifte, de erkenning en de registratie.

In de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten dat de afvalstoffen kunnen of moeten worden verwijderd door verbranding of begraving.

§4. De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van de afvalstoffen aan die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling ervan door een inrichting als vermeld in paragraaf 3.

De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast.

De inzameling en verwerking van deze afvalstoffen, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft, anders dan bij de categorieën van producenten vermeld in het eerste lid, geschiedt kosteloos. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties ten laste van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 4. Afbakening van de afvalfase

Art. 34. De afvalfase van een materiaal neemt een aanvang als aan de definitie van afvalstof is voldaan.

Art. 35. De Vlaamse Regering stelt een lijst van afvalstoffen op, overeenkomstig de geldende Europese voorschriften, waarin wordt opgesomd welke code wordt toegekend aan afvalstoffen, welke afvalstoffen als gevaarlijk moeten worden aangemerkt en welke analysemethoden eventueel van toepassing zijn om uit te maken of een stof voldoet aan de omschrijving die is gegeven aan een in de lijst opgenomen afvalstof.

Art. 36. Sommige specifieke afvalstoffen zijn niet langer afvalstoffen als ze een behandeling voor nuttige toepassing, waaronder recyclage, hebben ondergaan, en als ze voldoen aan specifieke criteria die opgesteld moeten worden onder de volgende voorwaarden:
1° de stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;
2° er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;
3° de stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen;
4° het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Die criteria moeten worden uitgewerkt overeenkomstig artikel 39 en 40.

Art. 37. Een stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, kan alleen als een bijproduct en niet als een afvalstof worden aangemerkt, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
1° het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;
2° de stof of het voorwerp kan rechtstreeks worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;
3° de stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces;
4° verder gebruik is rechtmatig, met andere woorden de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften voor producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Art. 38. Uitgegraven bodem wordt niet beschouwd als een afvalstof indien gebruikt overeenkomstig de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem, vermeld in het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 39. §1. De Vlaamse Regering wijst indien nodig, overeenkomstig Europese voorschriften, de materialen aan en legt specifieke criteria op om aan te geven of het betreffende materiaal kan worden beschouwd als een bijproduct of als een materiaal dat de einde-afvalfase heeft bereikt.

§2. Als er voor een specifiek materiaal geen Europese criteria zijn vastgelegd, kan de Vlaamse Regering voor dat materiaal specifieke criteria uitwerken die moeten garanderen dat de voorwaarden, vermeld in artikel 36 en 37, zijn vervuld.

De criteria, vermeld in het eerste lid, kunnen onder meer betrekking hebben op de herkomst van het materiaal, de manier waarop het is ingezameld, geproduceerd of verwerkt, de aard en samenstelling van het materiaal, grenswaarden voor verontreinigende stoffen, het toegelaten gebruiksgebied, de toegelaten wijze van aanwending en de aanwezigheid van een kwaliteitsborgingssysteem dat waakt over input, procesvoering en eindkwaliteit.

Bij de evaluatie van de over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu en de menselijke gezondheid, vermeld in artikel 36, 4°, en artikel 37, 4°, wordt rekening gehouden met de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §3.

§3. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de wijze waarop materialen worden aangewezen, en voor de wijze waarop daarvoor criteria worden uitgewerkt, overeenkomstig paragraaf 1 en 2.

§4. Afvalstoffen die overeenkomstig de criteria, vermeld in paragraaf 1 en 2, niet langer als afvalstoffen gelden, gelden ook als gerecycleerd of nuttig toegepast in het kader van het halen van eventuele doelstellingen voor recyclage of nuttige toepassing.

Art. 40. De Vlaamse Regering kan eisen dat een grondstofverklaring wordt afgeleverd die aantoont dat aan de voorwaarden en criteria, vermeld in artikel 36, 37 en 39, is voldaan, en kan de voorwaarden van die grondstofverklaring vaststellen.

Hoofdstuk 5. Milieubijdragen, milieuheffingen en retributies

Afdeling 1. Milieubijdragen

Art. 41. De havenbeheerder zorgt ervoor dat de kosten voor het gebruik van de havenontvangstvoorzieningen die verbonden zijn aan de afgifte van scheepsafval van de zeevaart, met inbegrip van de behandeling en verwijdering van het scheepsafval, worden betaald met bijdragen van de schepen via een kostendekkingssysteem dat niet mag aanzetten tot de lozing van afval in zee.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het kostendekkingssysteem moet voldoen.

Art. 42. Voor de financiering van de inzameling en verwerking van olie- en vethoudend scheepsbedrijfsafval dat ontstaat bij het in bedrijf zijn en onderhoud van binnenschepen, is overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een milieubijdrage verschuldigd in verhouding tot de aankoop van gasolie voor de binnenvaart. Daaronder valt uitsluitend brandstof die van douanerechten en andere belastingen is vrijgesteld en die bedoeld is voor schepen, met uitzondering van de schepen die toegelaten zijn tot zee- en kustvaart en die overwegend daartoe zijn bestemd. De milieubijdrage is verschuldigd door degene onder wiens leiding het schip staat dat de gasolie voor binnenvaart betrekt.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering van dit verdrag.

Art. 43. De havenbeheerders die schepen ontvangen uit de binnenvaart, en de waterwegbeheerders werken overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een financieringssysteem uit voor de inname en verwijdering van het overige scheepsbedrijfsafval. Die bijdrage kan opgenomen zijn in de haven- of liggelden of afzonderlijk in rekening worden gebracht.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het financieringssysteem moet voldoen.

Afdeling 2. Milieuheffingen

Art. 44. De definities, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, zijn van overeenkomstige toepassing in deze afdeling.

Art. 45. De exploitanten van de vergunningsplichtige inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2 , eerste lid, alsook de ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren en afvalstoffenhandelaars of –makelaars met het oog op verwerking ervan buiten het Vlaamse Gewest, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°, zijn onderworpen aan een milieuheffing.

De gemeenten of de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten kunnen voor de door hen opgehaalde huishoudelijke en gemeentelijke afvalstoffen rechtstreeks als heffingsplichtige worden aangemerkt als zij daarvoor een machtiging ontvangen van OVAM. De machtiging vermeldt de afvalstroom, de concrete bestemming en het toe te passen heffingstarief. Een kopie van die machtiging wordt bezorgd aan de exploitant van de inrichting waarnaar de concrete afvalstroom wordt

afgevoerd. De exploitant vermeldt de betreffende hoeveelheden in een bijlage bij zijn aangifte met verwijzing naar de respectieve machtiging. De exploitant deelt die hoeveelheden tijdig mee aan de gemeenten of aan de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten die voor de betreffende hoeveelheden zelf als heffingsplichtige optreden en een aangifte doen overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

Met behoud van de uitzondering, vermeld in artikel 47, tweede lid , geldt de heffing, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor de hoeveelheden afvalstoffen zoals ze worden gestort, verbrand of meeverbrand, inclusief de toeslagstoffen die werden toegevoegd met het oog op het storten, verbranden of meeverbranden van de afvalstoffen.

Art. 46. §1. Het bedrag van de milieuheffing wordt, afhankelijk van de soort afvalstof en de soort verwerkingswijze, als volgt vastgesteld;
1° voor het verbranden van afvalstoffen als de afvalverbranding niet gedekt is door een milieu- of exploitatievergunning overeenkomstig de geldende wetgeving: 150 euro per ton;
2° voor het achterlaten of het beheren van afvalstoffen in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12, §1: 150 euro per ton;
3° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen: 75 euro per ton;
4° voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen die niet konden worden verwerkt in een inrichting vergund voor het verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, aangezien de exploitant zijn inrichting op vrijwillige basis tijdelijk en buiten de normale onderhoudsperiodes buiten dienst heeft gesteld omdat hij niet kan voldoen aan de opgelegde vergunningsvoorwaarden: 20 euro per ton. Die afwijking geldt voor elke inrichting slechts gedurende een periode van achttien maanden te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin de inrichting op vrijwillige basis werd gesloten;
5° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen: 40 euro per ton;
6° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de reiniging van grond in daartoe vergunde grondreinigingscentra: 3 euro per ton;
7° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de verwerking van rioolkolkenslib in daartoe vergunde inrichtingen: 3 euro per ton;
8° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van slibresidu's afkomstig van de reiniging van zeefzand in daartoe vergunde bedrijven: 3 euro per ton;
9° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van geïmmobiliseerde niet-brandbare afvalstoffen afkomstig van daartoe vergunde bedrijven, op voorwaarde dat de immobilisatie noodzakelijk is om te voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van de stortplaats: 23 euro per ton;

10° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ijzeroxide afvalstoffen van de zinkproductie bekend onder de naam jarosiet en goethiet: 5 euro per ton;
11° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van gips of calciumchloride afvalstoffen van de productie van fosforzuur en van metallurgische processen: 1 euro per ton;
12° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ertsresten van de productie van titaandioxidepigmenten volgens het chloorproces: 5 euro per ton;
13° voor het storten op een vergunde stortplaats van baggerspecie: 0,1 euro per ton;
14° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ruimingspecie: 0,1 euro per ton;
15° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van inerte afvalstoffen en van slib van de productie van drinkwater: 11 euro per ton;
16° voor het verbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
17° voor het meeverbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
18° voor het sorteren of voorbehandelen van afvalstoffen in een daartoe vergunde inrichting: de bedragen overeenkomstig punt 1° tot en met 17°, die worden bepaald door de op de niet-gerecycleerde of hergebruikte afvalstoffen toegepaste verwerkingswijze. Indien de verwerking van de niet-gerecycleerde of niet-hergebruikte afvalstoffen buiten het Vlaamse Gewest plaatsvindt, zijn de bepalingen van het hierna vermelde punt 19° van toepassing;
19° voor de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest die worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan in een daartoe vergunde inrichting buiten het Vlaamse Gewest: de bedragen vermeld in punt 1° tot en met 18°, die worden bepaald door de toegepaste verwerkingswijze. Indien een gelijksoortige milieuheffing van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt, wordt het bedrag van de heffing verminderd met het bedrag van de voormelde gelijksoortige milieuheffing zonder dat dit evenwel tot lager dan nul kan worden herleid.

In de gevallen vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, is de heffingsplichtige de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen respectievelijk verbrandt, achterlaat of beheert.

In het eerste lid, 3°, 5° en 9°, wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 16° en 17°, geldt voor het verbranden of meeverbranden van recyclageresidu's van papier- en kartonafval van bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, met ingang van het heffingsjaar 2010, een heffingstarief van 2 euro per ton.

In het eerste lid, 18°, wordt verstaan onder voorbehandelen: het behandelen van afvalstoffen waarbij de aard en de samenstelling van de afvalstoffen wijzigt zodat ze geschikt gemaakt worden voor een verdere stap in de voorbehandeling of voor recyclage of voor eindverwerking van afvalstoffen.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 18°, is deze milieuheffing niet verschuldigd indien de vergunde opslag-, overslag-, sorteer- of voorbehandelinginrichting aantoont dat de afvalstoffen na opslag, overslag, sortering of voorbehandeling gerecycleerd of hergebruikt werden en, voor wat betreft het niet-gebruikte en niet-gerecycleerde gedeelte, werden verwerkt met betaling van de milieuheffing overeenkomstig het vermelde in punten 1° tot en met 17°.

§2. Voor recyclageresidu's van bedrijven die afvalstoffen afkomstig van selectieve inzamelingen, zoals hieronder vermeld, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten zijn de volgende bedragen vastgesteld:
1° 75 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen;
2° 40 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen.

De factor K, vermeld in het eerste lid, heeft de volgende waarde:
1° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van lompenafval;
2° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van bedrijven die glasafval afkomstig van selectieve inzamelingen gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas;
3° K = 0,05 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor niet-brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
4° K = 0,03 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
5° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
6° K = 0,15 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;
7° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;

8° K = 0,2 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;
9° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;
10° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;
11° K = 0,04 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor het storten van recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin tot gekeurde granulaten, afkomstig van bedrijven die de gekeurde granulaten op de markt brengen. De te storten restfractie moet kleiner zijn dan 1 gewichtsprocent. Dit percentage moet beschouwd worden ten opzichte van de totale productie van de gekeurde granulaten op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Wanneer de te storten restfractie het percentage van 1% overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K=1. Onder recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin wordt verstaan de residu's die vrijkomen bij het breken van het puin en zuiveren van de granulaten, met uitzondering van residu's die voorafgaand aan het breken worden uitgesorteerd;
12° K = 0,4 voor het heffingsjaar 2007 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;
13° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2008 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;
14° K = 0,8 voor het heffingsjaar 2009 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;
15° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°.

In afwijking van het tweede lid, 5°, geldt K = 0,03 voor het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval van nieuwe bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen op producten.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt K = 0,40 voor de heffingsjaren 2010 en 2011voor shredderafval, afkomstig van de verwerking van schroot, van gedepollueerde wrakken en van elektronisch en elektrisch schrootafval. Voor deze afvalstoffen geldt K = 0,70 voor het heffingsjaar 2012 en K = 1 met ingang vanaf het heffingsjaar 2013.

In afwijking van het vierde lid geldt K = 0,15 voor het storten van het residu van shredderafval dat in een post-shredder-technologie-installatie (PST-installatie: verwerkt de lichte fractie die wordt afgezogen uit een cycloon, en de zware fractie die overblijft na metallische scheiding en na de lineaire motor) verwerkt is, en dit voor de volgende hoeveelheden:
1° in de heffingsjaren 2010 en 2011 voor een te storten hoeveelheid die maximaal het viervoudige bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die teruggewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;

2° in het heffingsjaar 2012 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 2,5;
3° in het heffingsjaar 2013 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 1,5;
4° in het heffingsjaar 2014 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;
5° in het heffingsjaar 2015 voor een te storten hoeveelheid die maximaal de helft bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd.
In al die gevallen mag de som van de hoeveelheid materialen die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, en de hoeveelheid shredderafval die wordt gestort aan het heffingstarief met K = 0,15, niet meer bedragen dat de input van de PST-installatie.
Overeenkomstig de bepalingen van artikel 52, tweede lid, bezorgt de exploitant van de PST-installatie ter staving van het toepassen van het verlaagde heffingstarief vanaf 2011 ieder jaar voor 31 januari aan de OVAM een rapport met een volledige en gedetailleerde massabalans van de verwerkte stromen en van de teruggewonnen stromen met hun respectieve bestemming.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, voor het heffingsjaar 2010 K = 0,15, voor het heffingsjaar 2011 K = 0,3, voor het heffingsjaar 2012 K = 0,6 en met ingang van het heffingsjaar 2013 K = 1.

Om de heffing, vermeld in het eerste lid, te kunnen toepassen, moet de te storten restfractie na (voor)behandeling kleiner zijn dan de hierna vermelde percentages die beschouwd moeten worden ten opzichte van de totale aanvoer van de betreffende afvalstoffen op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Als de te storten restfractie de hierna vermelde percentages overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K = 1:
1° 15 gewichtsprocent voor glasafval;
2° 20 gewichtsprocent voor lompenafval;
3° 20 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
4° 5 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
5° 10 gewichtsprocent voor elektronisch en elektrisch schrootafval;
6° 10 gewichtsprocent voor schrootafval;

7° 5 gewichtsprocent voor houtafval;
8° 5 gewichtsprocent voor papier- en kartonafval;
9° 3 gewichtsprocent voor groenafval;
10° 5 gewichtsprocent voor piepschuimafval;
11° 5 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van aërobe compostering;
12° 8 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van aërobe vergisting;
13° 5 gewichtsprocent voor bouw- en sloopafval;
14° 10 gewichtsprocent voor rubberafval, ander afval dan bandenafval;
15° 5 gewichtsprocent voor bandenafval;
16° 20 gewichtsprocent voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons (pmd);
17° 25 gewichtsprocent voor shredderafval, afkomstig van schrootverwerking;
18° 5 gewichtsprocent voor voedselafval;
19° 25 gewichtsprocent voor gebruikte oplosmiddelen;
20° 10 gewichtsprocent voor recyclageresidu's, afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;
21° 3 gewichtsprocent voor recyclageresidu's van de behandeling van bodemassen.

In deze paragraaf wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

§3. Voor de volgende afvalstoffen geldt een tarief van 0 euro per ton:
1° het storten van asbesthoudende afvalstoffen op een daartoe vergunde stortplaats;
2° het storten, verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van afvalstoffen van bodemsaneringsoperaties, waarbij overeenkomstig het advies van de OVAM andere saneringswijzen dan uitgraven en storten onredelijk hoge kosten met zich meebrengen of onmogelijk zijn;
3° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van verwerkte dierlijke vetten, eiwitten en meel die conform de Europese, federale en regionale regelgeving vernietigd moeten worden;
4° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van recyclageresidu's van lompenafval en van recyclageresidu's van bedrijven die glasafval, afkomstig van selectieve inzamelingen, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas.

In het eerste lid, 1°, wordt onder asbesthoudende afvalstoffen verstaan: afvalstoffen geheel of gedeeltelijk bestaande uit keramische vezels met gelijkaardige carcinogene eigenschappen.

§4. De volgende activiteiten zijn niet aan een milieuheffing onderworpen:
1° het gebruik in de afdichtlaag van een vergunde stortplaats van mengsels van enerzijds reagentia en/of toeslagstoffen en anderzijds de volgende

afvalstoffen die overeenkomstig de beste beschikbare technieken (BBT) niet reinigbaar zijn: zuiveringsslib, gronden/zanden, bodemassen en assen, afkomstig van de verbranding van zuiveringsslib;
2° het storten van gronden die beantwoorden aan de voorwaarden voor het gebruik als bodem en die gebruikt worden als tussenafdek;
3° het verbranden of meeverbranden van houtafval in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie.

§5. Bij het berekenen van de heffingstarieven worden de bedragen steeds afgerond tot de hogere cent.

De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, worden aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindex het indexcijfer van de consumptieprijzen van december 2006, basis 1996. De bedragen worden jaarlijks automatisch geïndexeerd zonder voorafgaande mededeling, op 1 januari van elk jaar. De aangepaste bedragen worden eveneens afgerond op de hogere cent.

§6. De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 3° tot en met 19°, en paragraaf 2, eerste lid, worden vanaf 2007 vermenigvuldigd met 0,70 voor de heffingsplichtigen die overeenkomstig artikel 179 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

Art. 47. De milieuheffing, vermeld in artikel 45, is verschuldigd:
1° op het tijdstip dat de afvalstoffen worden verwerkt in de inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid.
2° op het tijdstip dat de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaamse Gewest, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°.

Als een afvalstof verschillende verwerkingswijzen ondergaat, is de heffing alleen verschuldigd voor de heffingsplichtige verwerkingswijze die het eerst wordt toegepast. De vrijstelling van heffing geldt ook voor de toeslagstoffen die in de eerste verwerkingswijze worden toegevoegd.

Art. 48. Als voor de exploitatie van een inrichting de vergunning, verleend conform de bepalingen van dit decreet, is vervallen en voor dezelfde inrichting een nieuwe vergunning werd verleend, wordt voor de toepassing van de milieuheffingen, vermeld in artikel 46, §1 en §2, de nieuwe vergunning geacht te zijn verleend met ingang van ofwel het tijdstip, vermeld in het vergunningsbesluit als de vergunningverlenende overheid binnen de wettelijk vastgestelde termijn een beslissing heeft genomen, ofwel het tijdstip waarop die beslissing conform de wettelijke termijn genomen had moeten worden.

Art. 49. De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats, namelijk:
1° in de loop van de maanden april en mei voor het eerste kwartaal;
2° in de loop van de maanden juli en augustus voor het tweede kwartaal;
3° in de loop van de maanden oktober en november voor het derde kwartaal;
4° in de loop van de maanden januari en februari van het volgende jaar voor het vierde kwartaal.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de inning van de heffing.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren en contractuele personeelsleden van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de heffing en met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, en stelt de nadere regels met betrekking tot hun bevoegdheden vast.

Art. 50. §1. De heffingsplichtige is verplicht om in de loop van de maanden april, juli, oktober en januari een aangifte in te dienen met betrekking tot de heffing verschuldigd voor het voorafgaande kwartaal.

§2. De heffingsplichtige is verplicht om voor 10 mei, 10 augustus, 10 november, alsook 10 februari, de heffing voor het voorafgaande kwartaal te betalen. De heffingsplichtige is ook ertoe verplicht voor 10 december van elk jaar een voorschot te betalen op de heffing voor het vierde kwartaal van dat jaar. Dat voorschot wordt forfaitair vastgesteld op zesenzestig procent van het bedrag dat verkregen wordt door de voor de eerste drie kwartalen door de heffingsplichtige verschuldigde heffing te delen door drie. Het aldus verkregen forfaitaire bedrag wordt afgerond tot op het lagere tiental. Als op basis van de aangifte voor het vierde kwartaal blijkt dat de werkelijk verschuldigde heffing lager is dan het verschuldigde voorschot, wordt dat voorschot, verminderd met de werkelijk verschuldigde heffing, maar vermeerderd met de wettelijke verwijlintrest op het aldus berekende verschil, aan de heffingsplichtige teruggestort binnen negentig kalenderdagen na ontvangst van de behoorlijk opgestelde aangifte voor het vierde kwartaal. Het voorschot is niet verschuldigd als de heffingsplichtige voor 10 december het bewijs levert dat hij zijn belastingplichtige activiteit heeft stopgezet voor de aanvang van het vierde kwartaal.

§3. Als de heffingsplichtige niet tot de betaling van het aangegeven bedrag overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar blijkt dat de aangegeven bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar een navordering worden opgelegd ten laste van de heffingsplichtige.

§4. Als de heffingsplichtige verschillende kwartalen moet vereffenen, worden de betalingen eerst aangerekend op de oudste schulden en in volgorde eerst op de administratieve geldboeten, de nalatigheidsintresten en de hoofdsom.

§5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot aangifte en betaling van de heffing.

Art. 51. De heffingsplichtige kan het gedeelte van de heffing dat hij heeft opgenomen in zijn aangifte en dat hij regelmatig voldaan heeft op de wijze, vermeld in artikel 50, §2, terugvorderen onder de volgende voorwaarden:
1° de heffing is onbetwistbaar en is duidelijk omschreven op een factuur uitgereikt door de heffingsplichtige aan een medecontractant, met verwijzing naar het register, vermeld in artikel 52, eerste lid;
2° de vordering van de heffingsplichtige blijkt definitief oninbaar te zijn bij gebrek aan activa na opname als onbetwistbare vordering in het passief van het faillissement van de medecontractant op grond van een attest, uitgereikt door de behandelende curator;
3° de aanvraag tot teruggave van de heffing wordt ingediend met een aangetekende brief bij de OVAM, en de factuur, vermeld in punt 1°, en een afschrift van het attest, uitgereikt door de behandelende curator, vermeld in punt 2°, zijn erbij gevoegd.

Art. 52. De heffingsplichtige is verplicht om de hoeveelheden afvalstoffen, uitgedrukt in ton, dagelijks en in volgorde van verwerking in een register in te schrijven.

De heffingsplichtige is verplicht om alle bescheiden die nodig zijn om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing.

De heffingsplichtige is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan.

Art. 53. Als de heffing niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 50, §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Art. 54. Als een heffingsplichtige, om welke redenen dan ook, de aangifte vermeld in artikel 50, §1, niet of te laat heeft ingediend of de verplichtingen vermeld in artikel 52, niet is nagekomen, kan hem door de met invordering belaste ambtenaar een ambtelijke aanslag opgelegd worden voor het bedrag van de heffing die vermoedelijk verschuldigd is.

De heffing wordt in de gevallen, vermeld in het eerste lid, vastgesteld op basis van de gevraagde stukken of, bij ontstentenis daarvan, op basis van gegevens die bewezen kunnen worden door documenten, getuigen en vermoedens.

De ambtelijke aanslag wordt opgelegd onverminderd de mogelijkheid van navordering binnen de termijn, vermeld in artikel 59.

Art. 55. Binnen een termijn van dertig dagen na de datum van verzending, per aangetekende brief, van een ambtelijke aanslag of een navordering kan de heffingsplichtige per aangetekende brief beroep instellen bij de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister, die uitspraak doet binnen zes maanden vanaf de datum van verzending van het beroepschrift. Een afschrift van dat beroep moet per aangetekende brief aan de OVAM worden betekend. Op straffe van nietigheid verwijst het beroep naar het dossiernummer, het aanslagjaar en het kwartaal, vermeld in de ambtelijke aanslag of in de navordering. Met een met redenen omklede aangetekende brief, gericht aan de heffingsplichtige, kan de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de voormelde termijn eenmalig verlengen met een periode van zes maanden.

Vooraleer een beslissing te nemen, legt de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de in het eerste lid bedoelde geschillen voor aan een adviescommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de werking en samenstelling van de geschillencommissie.

Bij gebrek aan een uitspraak van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, wordt het beroep van de heffingsplichtige als ingewilligd beschouwd.

De minister verzendt zijn beslissing per aangetekende brief aan de heffingsplichtige.

Tegen de beslissing van de minister kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 1385decies en artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 56. Ten aanzien van de heffingsplichtige, vermeld in artikel 45, kan teruggave van door hem te veel aangegeven en betaalde milieuheffingen plaatsvinden door middel van verrekening op het verschuldigde bedrag aan te geven en te betalen voor een volgend kwartaal van het lopende kalenderjaar.

De heffingsplichtige voegt bij de kwartaalaangifte de nodige stukken ter staving van de gegrondheid van zijn verrekening. Bij een onjuiste of ten onrechte toegepaste verrekening blijft de mogelijkheid van navordering vermeld in artikel 50, §3, bestaan.

Art. 57. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de aanwijzing van de personen die belast zijn met de inning en invordering van de milieuheffingen, de wijze van inning en invordering van de milieuheffingen, de aangifte en de betaling van de milieuheffingen en de

behandeling van de beroepen, ingesteld overeenkomstig artikel 55, eerste lid.

Art. 58. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 7 wordt voor iedere navordering, vermeld in artikel 50, §3, en voor elke ambtelijke aanslag, vermeld in artikel 54, eerste lid, een administratieve geldboete opgelegd. Als heffingen niet of onvoldoende aangegeven worden, wordt de geldboete gelijkgesteld aan de heffingen die niet of onvoldoende zijn aangegeven. In geval van niet-tijdige betaling van de aangegeven heffingen wordt de geldboete gelijkgesteld aan 10% van de heffingen die niet tijdig zijn betaald. In beide gevallen bedraagt de geldboete ten minste 70 euro. Voor de berekening van die administratieve geldboete wordt uitgegaan van de milieuheffing zonder de vermenigvuldigingsfactor 0,70 vermeld in artikel 46, §6.

Art. 59. De vordering tot voldoening van de heffing, van de intresten en van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in het Burgerlijk Wetboek.

Art. 60. De ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering, kan met de heffingsplichtige dadingen treffen, voor zover die niet leiden tot vrijstelling of vermindering van de heffing.

Art. 61. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboete die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt. Die verzoeken moeten op straffe van verval ingediend worden uiterlijk binnen een maand nadat de beroeper in kennis is gesteld van de beslissing van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister over het ingestelde beroep overeenkomstig de bepalingen van artikel 55, vijfde lid.

Tegen de beslissing vermeld in het eerste lid, kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van de artikel 1385decies en 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 62. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot uitstel van betaling die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt.

Art. 63. Bij gebrek aan voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en toebehoren wordt door de met invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd. Dat dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering.

Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen van tenuitvoerlegging.

Art. 64. Tot zekerheid van de voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en de kosten heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de heffingsplichtige. Het kan een wettelijke hypotheek vestigen op alle goederen die daarvoor vatbaar zijn en die in het Vlaamse Gewest gelegen zijn, van de persoon op wiens naam de navordering of de ambtelijke aanslag is gevestigd.

Het voorrecht, vermeld in het eerste lid, neemt rang in onmiddellijk na de voorrechten die vermeld zijn in artikel 19 en 20 van de Hypotheekwet.

De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt.

De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de ambtenaren, vermeld in artikel 60.

Artikel 19 van de Faillissementswet is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek inzake de verschuldigde heffing waarvoor de inschrijving is genomen en waarvan betekening aan de heffingsschuldige is gedaan voor het vonnis van faillietverklaring.

Art. 65. De gemeenten zijn ertoe gerechtigd een beroep te doen op de OVAM met het oog op de inning van de opcentiemen, voor zover deze maximaal 20% opcentiemen bedragen, door de betrokken gemeente te heffen op de door de OVAM geïnde milieuheffingen bedoeld in artikel 46, §1 en §2, voor de heffingsplichtige inrichtingen gelegen op hun grondgebied.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels met betrekking tot de inningskosten en de wijze van innen van de opcentiemen vast.

Afdeling 3. Retributies

Art. 66. §1. De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning als laboratorium voor de uitvoering van analyses op stalen van afvalstoffen en bodem, vermeld in artikel 7, tweede lid, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de aanvraag tot opname in een register als vermeld in artikel 13, §1, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning of registratie voor het beheer van dierlijke bijproducten als vermeld in artikel 33 afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot aflevering van een grondstofverklaring als vermeld in artikel 40, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

§2. Als de Vlaamse Regering in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, een retributie vaststelt, moet, op straffe van onontvankelijkheid, het bewijs van betaling van de retributie bij de aanvraag gevoegd worden.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag en de wijze van inning van de retributies, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de retributies, vermeld in paragraaf 1, en stelt de nadere regels voor hun bevoegdheid vast.

Hoofdstuk 6. Verzelfstandiging Plan C

Hoofdstuk 7. Toezicht en strafbepalingen

Art. 67. Voor dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het toezicht en de bestuurlijke handhaving uitgeoefend en worden veiligheidsmaatregelen genomen volgens de regels vermeld in titel XVI, hoofdstukken III, IV en VII, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Art. 68. Met betrekking tot dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het onderzoek, de vaststelling en de bestraffing van de milieu-inbreuken en milieumisdrijven uitgevoerd volgens de regels, vermeld in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Deze bepaling is evenwel niet van toepassing op de overtreding van de verplichting om aan de heffing te voldoen, vermeld in artikel 48 tot en met artikel 58.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Art. 69. In artikel 3.2.2, §1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het woord “afvalstromen” vervangen door het woord “materiaalstromen” en wordt punt d) vervangen door wat volgt:

“d) te waken over het bijhouden van het afvalstoffenregister en het materialenregister en de naleving van de meldingsplicht, vermeld in artikel 6, 23 tot en met 25 en 30 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 70. In artikel 3.4.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, worden de woorden “Onverminderd de artikelen 17, § 1, en 23 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen“ vervangen door de woorden “Met behoud van de toepassing van artikel 23, eerste lid, en artikel 30 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen”.

Art. 71. In artikel 3.5.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De Vlaamse Regering kan ook voorschrijven dat de met toepassing van artikel 23, tweede lid, van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen te verstrekken gegevens voor de inrichtingen, vermeld in het eerste lid, opgenomen moeten worden in het milieujaarverslag.”.

Art. 72. In artikel 10.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° Materialendecreet: het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 73. In artikel 10.3.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zin “Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van Afvalstoffendecreet.” vervangen door de zin “ Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest**,** vermeld in artikel 3, 8°, van het Materialendecreet.”.

Art. 74. In artikel 10.3.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden “bedoeld in artikel 5 van het Afvalstoffendecreet” vervangen door de woorden “vermeld in artikel 4 van het Materialendecreet” en wordt het woord “stofstromen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen”.

Art. 75. In artikel 10.3.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005 en 25 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “stofstromen” en “kringlopen van stofstromen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen”;

2° in paragraaf 2, 1°, a), wordt het woord “stoffenkringlopen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen;

3° in paragraaf 2 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° het ontwerpen van preventieprogramma's en uitvoeringsplannen als vermeld in artikel 17 en 18 van het Materialendecreet, alsook het controleren en opvolgen van de uitvoering van voormelde preventieprogramma's en

uitvoeringsplannen en het voorbereiden en mee uitwerken van programma's overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften, waarvan de uitvoering binnen het toepassingsgebied van het Materialendecreet valt;";

4° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het sluiten van overeenkomsten met de gemeenten of verenigingen van gemeenten ter bevordering of begeleiding van de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als vermeld in artikel 27 van het Materialendecreet;";

5° in paragraaf 2 wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° het voorbereiden van de onderhandelingen met het oog op het sluiten van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in het Materialendecreet;";

6° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° het behandelen van de aanvragen en het adviseren van de Vlaamse Regering over de erkenning, vermeld in artikel 7 van het Materialendecreet;";

7° in paragraaf 2 wordt punt 7° vervangen door wat volgt:

"7° het uitvoeren van de taken in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, vermeld in artikel 21 van het Materialendecreet, en de terugnameplicht, vermeld in het samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval;";

8° in paragraaf 2 wordt punt 8° vervangen door wat volgt:

"8° het vestigen, innen en invorderen van de milieuheffing op de verwerking van afvalstoffen, vermeld in artikel 44 tot en met artikel 65 van het Materialendecreet;";

9° in paragraaf 2 wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

"9° de behandeling van subsidieaanvragen, vermeld in artikel 15 van het Materialendecreet;";

10° in punt 10° wordt het woord "afvalstromen" vervangen door het woord "materiaalstromen";

11° er wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"12. het adviseren van de Vlaamse Regering over de afwijkingen van de hiërarchie als vermeld in artikel 8 van het Materialendecreet.".

Art. 76. In artikel 10.3.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2005 en 12 december 2008, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 77. In artikel 16.1.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 10° vervangen door wat volgt:

“10° het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 78. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de overtredingen van de verplichting om aan de heffing te voldoen, vermeld in artikel 48 en 58 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 79. In artikel 16.6.4, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen” vervangen door de woorden “het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen”.

Art. 80. In bijlage IV van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt punt 12° vervangen door wat volgt:
“12° Elke grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Unie waarvoor een vergunning is vereist of een verbod geldt als vermeld in artikel 14, eerste en tweede lid, van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.”.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Art. 81. Artikel 1 en 7 van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval worden opgeheven.

Art. 82. Het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2009, wordt opgeheven. In alle wetteksten waarin verwezen wordt naar het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen moet dit gelezen worden als een verwijzing naar dit decreet.

Art. 83. Het koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Waalse Regering van 20 december 2001, wordt opgeheven.

Art. 84. De sectorale uitvoeringsplannen, vastgesteld overeenkomstig het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, blijven gelden voor de geldigheidsduur, vastgesteld in het plan.

Art. 85. De beroepen die voor de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig artikel 50, §15, van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen tegen een ambtelijke aanslag of navordering werden ingesteld, worden verder behandeld overeenkomstig de procedure, vermeld in artikel 50 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Art. 86. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAP EN INNOVATIE

ADVIES 154
DUURZAAM BEHEER VAN MATERIAALKRINGLOPEN EN AFVALSTOFFEN
24 FEBRUARI 2011

INHOUD

SITUERING

VOORONTWERP VAN DECREET

ADVIES

1. ALGEMEEN

1.1. Positief onthaald

1.2. Afstemming nodig

1.3. Continuïteit

1.4. Haalbaarheid voor kleinschalige bedrijven

2. DECREET ALS STIMULANS VOOR INNOVATIE

2.1. Decreet mag geen belemmering vormen, maar moet innovatieprikkel zijn

2.2. Kans voor Vlaanderen om nichespeler te worden

2.3. Import en export

3. ANDERE AANDACHTSPUNTEN

3.1. Plan C

3.2. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

3.3. Afval volgt weg van het geld

3.4. Omvang van de heffingen en retributies

3.5. Verdere invulling via uitvoeringsbesluiten

3.6. Installaties en infrastructuur voor verwerking van afval

SITUERING

Op 3 januari 2011 werd de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) door Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Zij verzoekt de VRWI daarbij ook aandacht te hebben voor de wijze van verzelfstandiging van Plan C.

Het VRWI-advies werd voorbereid in de commissie Innovatiebeleid - voor de gelegenheid uitgebreid met experts terzake. John Wante, diensthoofd beleidsinnovatie, Afdeling Afval- en Materialenbeheer bij OVAM, heeft er op 10 februari 2011 het ontwerpdecreet toegelicht.

De VRWI heeft het voorontwerp van decreet vooral gelezen vanuit het oogpunt van zijn werkterrein, nl. wetenschap en innovatie.

De raad keurde voorliggend advies goed in zijn vergadering van 24 februari 2011.

VOORONTWERP VAN DECREET

Het voorontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen vervangt het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, het zgn. ‘afvalstoffendecreet’.

De memorie van toelichting legt uit dat de redenen voor het opstellen van dit nieuwe decreet tweeledig zijn.

Enerzijds wordt de rechtsgrond gecreëerd voor een correcte omzetting van de nieuwe Europese kaderrichtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen naar nationale wetgeving. De nieuwe kaderrichtlijn legt een aantal nieuwe accenten die moesten worden meegenomen in de omzetting. Zo moet meer aandacht worden besteed aan afvalpreventie, waarvoor speciale preventieprogramma’s moeten worden opgesteld. Een strengere afvalverwerkinghiërarchie plaatst hergebruik uitdrukkelijk boven recyclage en plaatst recyclage boven energietoepassingen. Wel kan worden afgeweken van deze hiërarchie als dit onderbouwd wordt vanuit een levenscyclusbenadering. De richtlijn creëert verder een duidelijker kader voor het maken van het onderscheid tussen wat afvalstoffen zijn en wat geen afvalstoffen (meer) zijn.

Tegelijk wordt een basis gecreëerd voor het vormgeven van een Vlaams beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen. Dit speelt in op de evolutie van een klassiek afvalbeleid naar een geïntegreerd materiaalkringlopenbeleid met meer aandacht voor een duurzaam hulpbronnengebruik, duurzame productie en consumptie en ook op de invoering van de Europese productwetgeving REACH. Het voorkomen van afvalstoffen wordt gezien als een onderdeel van duurzaam beheer van materiaalkringlopen.

Het ontwerpdecreet bevat negen hoofdstukken:

1. Inleidende bepalingen (rechtsgrondslag, definities en doelstellingen);
2. Algemene bepalingen rond het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Deze bepalingen creëren de rechtsgrond voor de belangrijkste beleidsinstrumenten (regulerende, stimulerende en planningsinstrumenten) die zullen worden ingezet om een duurzaam materialenbeleid waar te maken;
3. Bepalingen rond het beheer van specifieke afvalstoffen en materiaalkringlopen;
4. Afbakening van de afvalfase;
5. Milieubijdragen, heffingen en retributies;
6. Oprichting Eigen Vermogen Plan C;
7. Toezicht en strafbepalingen;
8. Wijzigingsbepalingen;
9. Opheffingsbepalingen.

ADVIES

1. ALGEMEEN

1.1. Positief onthaald

- De VRWI stelt het op prijs dat minister Joke Schauvliege de raad consulteert in verband met dit voorontwerp van decreet. Dit toont aan dat de minister duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen ruimer bekijkt dan enkel het milieuaspect en ook de link legt met innovatie en wetenschappelijk onderzoek.

- Voorliggend voorontwerp van decreet is zondermeer waardevol omdat het ten volle inspeelt op het inperken van de uitputting van hulpbronnen en van de schadelijke gevolgen van materiaalgebruik in het algemeen. De VRWI staat volledig achter de transitie van afvalbeheerproblematiek naar kringloopdenken. Het feit dat de ganse cyclus (*cradle to cradle*) wordt bekeken, is een zeer gunstige evolutie. De raad wijst verder op het belang van een duurzaam materialenbeleid voor het stimuleren van een groene economie in Vlaanderen, inclusief de creatie van 'groene jobs' in deze sectoren. Heel belangrijk is ook het feit dat het ontwerpdecreet voorziet in een 'opwaardering' van afvalstof naar grondstof/product.

Het ontwerpdecreet voorziet hiertoe in een systeem van uitvoeringsplannen, preventieprogramma's en een relatief ingewikkeld systeem van retributies en heffingen die moeten leiden tot materiaalkringlopen ie. re-introductie van gebruikte grondstoffen in het productieproces om aldus de milieudruk van een product, gerekend over zijn ganse levenscyclus zo laag mogelijk te houden.

De omvorming van het wettelijke kader in deze zin, kan alleen maar positief worden onthaald.

1.2. Afstemming nodig

- De VRWI vraagt er over te waken dat de implementatie van de Europese regelgeving niet tot concurrentievervalsing leidt tussen de verschillende Europese lidstaten en zeker niet ten nadele gaat van de Vlaamse concurrentiepositie. Daarvoor is voldoende afstemming op Europees niveau hoogstnoodzakelijk, vindt de raad.

- Ook het Vlaamse en het federale beleid moeten op elkaar worden afgestemd. Zo is de federale overheid bevoegd voor productnormen en zijn de Gewesten bevoegd voor afvalstoffen. Het beleid op de verschillende niveaus moet bewaakt worden, en waar nodig, op elkaar afgestemd worden.

- Maar ook binnen Vlaanderen mogen de verschillende beleidsdomeinen die aan deze thematiek raken elkaar niet tegenspreken en moet er afstemming zijn.

1.3. Continuïteit

- Rond afvalbeperking en -verwerking lopen er momenteel initiatieven met een duur van vijf jaar of drie jaar … Nieuwe beleidsvoering moet die initiatieven 'inschuiven', niet plots afbreken en/of heropstarten.

1.4. Haalbaarheid voor kleinschalige bedrijven

- Vlaanderen is een KMO-land. Er zou daarom bij de regelgeving voldoende aandacht moeten zijn voor kleinschaliger ondernemingen, die bijv. geen milieuambtenaar in dienst hebben en waarvoor de administratieve lasten zwaarder doorwegen ... Ook voor hen moet deze transitie haalbaar blijven.

Ook vanuit onderzoeks- en innovatieperspectief moeten we er over waken dat we niet enkel focussen op oplossingen voor grote bedrijven, op grote schaal, en moeten we op zoek naar oplossingen op 'kleinschalig' niveau.

2. DECREET ALS STIMULANS VOOR INNOVATIE

2.1. Decreet mag geen belemmering vormen, maar moet innovatieprikkel zijn

- Regelgeving kan zowel stimulerend als remmend werken. Nieuwe, strengere regelgeving noopt soms tot nieuwe innovatieve oplossingen. De VRWI pleit er dan ook voor dat dit nieuwe decreet een gunstige invloed zou hebben op innovatiemogelijkheden, zowel op mogelijke technologische innovaties (zowel nieuwe processen als nieuwe producten), op nieuwe businessmodellen, als op sociale/culturele innovatie. Vlaanderen is bijv. wereldkampioen in sorteren van huisvuil; dit is een vorm van sociale innovatie die kan tellen.

De raad benadrukt dat dit decreet en de verdere uitwerking ervan in geen geval een belemmering mogen vormen, maar wel een innovatieprikkel tot gevolg moet hebben.

2.2. Kans voor Vlaanderen om nichespeler te worden

- Vlaanderen heeft een sterk uitgebouwde materialenindustrie, gelinkt met een grote groep van verwerkende bedrijven. Daarnaast beschikt Vlaanderen over excellent materiaalonderzoek aan universiteiten en via initiatieven zoals SIM, Flamac. Het ontwikkelen en vermarkten van duurzame oplossingen met hoge toegevoegde waarde staat hierin centraal. Dit speelt immers in op een aantal strategische factoren en tendensen op lange termijn:
    - Steeds schaarser wordende grondstoffen; Vlaanderen heeft zelf weinig natuurlijke grondstoffen;
    - De roep en tendens om wereldwijd zoveel mogelijk alle kosten te internaliseren, ook die met betrekking tot de milieueffecten; hierdoor zullen oplossingen met een lage milieu-impact steeds interessanter en competitiever worden;
    - Een (traag) groeiende gedragsverandering bij klanten (consumenten zowel als bedrijven) die steeds meer rekening houden met duurzaamheidargumenten bij hun aankopen.

Dit kwam ook uitgebreid aan bod in het VRWI-advies 139 bij het Mina-plan 4.

- Ook de Vlaamse chemie-industrie beschikt over belangrijke troeven om ook op lange termijn in Vlaanderen verankerd te blijven: een concentratie van hoogwaardige bedrijven in een wereldcluster met sterke en gedifferentieerde waardeketens, en een zeer geïntegreerde en gediversifieerde industrie. De VRWI definieerde duurzame chemie als één van de speerpunten voor technologie en innovatie in Vlaanderen. Vertrekkende van zijn sterke uitgangspositie moet een toekomstgerichte strategie worden opgezet die er op gericht moet zijn de transitie voor en met de chemische sector naar een duurzame chemie te realiseren. De Innovatieregiegroep chemie heeft eind 2010 zeven aanbevelingen geformuleerd om deze transitie mogelijk te maken. Daarbij heeft de iRG Chemie het FISCH-platform (Flanders strategic Initiative for Sustainable Chemistry), waarvan de idee ontstaan is binnen Plan C, beoordeeld als een concrete invulling van degelijke overkoepelende transitiestrategie.

- Het voorontwerp van decreet moet er mee op gericht zijn om, samen met deze sectoren en de bestaande kennisinstellingen, dit transitieproces optimaal door te voeren. De innovatie die hiervoor vereist is, is een kans voor de Vlaamse bedrijven, Vlaamse kennisinstellingen en de Vlaamse regio om zich te onderscheiden en een nichespeler te worden.

2.3. Import en export

- Het decreet gaat volgens de VRWI voorbij aan de geopolitieke context van het internationaal grondstoffenbeheer, die nochtans bijzonder belangrijk is.

Vlaanderen is erg klein. Bedrijven willen best 'afvalstoffen' of 'bijproducten' inbrengen in het productieproces van andere bedrijven, indien dit met een minimale administratieve belasting gepaard gaat en op voorwaarde dat er alternatieve 'producenten' en 'gebruikers' zijn. Dit kan slechts wanneer er een 'industrie' of 'sector' is die stoffen kan aanleveren aan een 'industrie' of 'sector' die de stoffen kan hergebruiken. We hebben misschien een industrie die problematische afvalstoffen voortbrengt, maar we kunnen er niet mee weg omdat er binnen de gewestgrenzen geen industrie is die de stof kan hergebruiken.

- Omgekeerd is ook waar. Onder het mom van tweedehandstoestellen komen waardevolle grondstoffen voor recyclage vaak terecht in derde landen waar ze, vaak in zeer erbarmelijke omstandigheden, slechts gedeeltelijk gerecycleerd of zelfs compleet gedumpt worden. Niet alleen is de impact daarvan op leefmilieu en gezondheid catastrofaal, maar bovendien mist Vlaanderen - die wél de vooruitstrevende technologieën heeft om hieruit de kostbare zuivere metalen te recycleren - opportuniteiten om zich hierin te profileren.

Het decreet zou ervoor moeten zorgen dat Vlaamse bedrijven (maar ook onze maatschappij) maximaal kunnen beschikken over afval waaruit ze grondstoffen kunnen (terug) winnen. Dat veronderstelt:

- een maximale verhindering van illegale uitvoer van waardevol afval en het herstellen van een 'level playing field' voor recyclage;
- maximale verzekering van de mogelijkheden om waardevol afval in te voeren.

Dit vereist volgens de raad het zoeken naar een evenwicht tussen voldoende flexibiliteit (cf. minder administratieve verplichtingen) en voldoende controle op afvaltransporten, om misbruik zo veel mogelijk te beperken.

Een mogelijke oplossing om de illegale praktijken van afvalverwerkers aan te pakken ziet de VRWI ook in een internationaal/Europees certificatiesysteem voor recyclage. Een erkende externe partij zou normen voor recyclage-efficiëntie en voor de bescherming van leefmilieu en gezondheid moeten ontwikkelen en certificeren. Bedrijven die niet aan die normen voldoen, kunnen dan in de toekomst worden uitgesloten van grondstoffen voor recyclage. Bedrijven die er wel aan voldoen, moeten beloond worden met minder administratieve verplichtingen om deze materialen te verkrijgen.

3. ANDERE AANDACHTSPUNTEN

Daarnaast wenst de VRWI volgende aandachtspunten aan te brengen.

3.1. Plan C

- De VRWI beaamt het belang van Plan C, als een netwerk/platform, waarin de overheid, kennisinstellingen en bedrijven vertegenwoordigd zijn en waar de leden onafhankelijk en los van eigen belangen nadenken over mogelijke vernieuwing en innovatie. In het kader van Plan C worden interessante experimenten ontwikkeld, die zeker gesteund moeten worden. Zo lag Plan C mee aan de basis van FISCH-concept (zie eerder).

3.2. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

- In opvolging van de Kaderrichtlijn neemt het decreet de ‘uitgebreide producentenverantwoordelijkheid’ over. Dit betekent een verantwoordelijkheid van de producent van een product die verder reikt dan alleen maar een verantwoordelijkheid ten aanzien van de directe klant. Cf. de memorie van toelichting kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een operationele of financiële verantwoordelijkheid voor het beheer van afvalstoffen die zijn ontstaan uit de producten die zij hebben op de markt gebracht. Dit kan ook slaan op een verantwoordelijkheid voor het ontwerpen van producten op zo een wijze dat ze gemakkelijker kunnen worden gerecycleerd of dat ze, gezien over de hele levenscyclus van het product, een zo laag mogelijke milieu-impact veroorzaken.

De VRWI vindt dit een heel belangrijk en waardevol principe en staat hier dan ook volledig achter. Met de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid stappen we af van het principe ‘de vervuiler betaalt’, wat een fundamentele omslag betekent. Verder past dit volgens de

VRWI niet alleen in eco-design en *design for recycling*, maar kan het ook innovatie en *cradle tot cradle* denken stimuleren.

Tegelijk wijst de raad er op dat we momenteel waarschijnlijk nog niet voldoende zicht hebben op alle/mogelijke gevolgen van deze omslag, en daar voldoende alert moeten voor blijven. In elk geval waarschuwt de VRWI er nogmaals voor dat deze implementatie van de Europese regelgeving niet tot concurrentievervalsing mag leiden tussen de verschillende Europese lidstaten en dus geen nadelige gevolgen mag hebben voor de Vlaamse concurrentiepositie.

- In dit kader is het ook belangrijk om van bij de aanvang aandacht te hebben voor de productiecyclus en reclyclageprocédés. De VRWI beveelt aan dat voldoende aandacht zou gaan naar stoffen die van nature uit erg moeilijk terug kunnen opgenomen worden in de productiecyclus (te ingewikkeld recyclageprocedé of vooralsnog energetisch niet rendabel). Zulks moet bij voorkeur aan de bron/producent worden aangepakt.

Volgens de VRWI is er een taak voor de overheid weggelegd om het gebruik van deze stoffen, waar mogelijk, te ontraden of aan te sturen op het gebruik van grondstoffen die wel gemakkelijk in het productieproces kunnen gerecupereerd worden. De preventieprogramma's die OVAM moet opmaken, en waarvan sprake in het decreet, zouden zich ook hierop moeten richten tot deze stoffen. Eventueel kan men de retributies die verschuldigd zijn voor de finale verwijdering van het afval in die zin differentiëren.

3.3. Afval volgt weg van het geld

- Een basisbeginsel van dit voorontwerp van decreet is het volgen van een bepaalde hiërarchie in het afval- en materialenbeleid, zoals uitgestippeld in de ladder van Lansink, startend bij de meest milieuvriendelijke en eindigend bij de meest milieubelastende manier van 'verwerken'.

De VRWI vindt dit een heel waardevol principe, maar merkt op dat de praktijk nog vaak anders is: afval volgt niet noodzakelijk de te volgen hiërarchie, maar vaak de weg waarlangs het meest geld te verdienen valt. Dit decreet moet voldoende (nog meer) waarborgen bieden dat de weg van de hiërarchie ook effectief wordt gevolgd.

3.4. Omvang van de heffingen en retributies

- Heffingen en retributies kunnen sturend werken en ervoor zorgen dat 'gebruikt' materiaal terug zijn weg vindt naar het productieproces indien:
    - De kost om zich van een gebruikte stof te ontdoen als afvalstof groter is dan de kosten voor hergebruik in het productieproces.
    - Het systeem van heffingen en retributies moet rekening houden met de omgevingscondities, zoals de aanwezigheid van een competitief netwerk van infrastructuur voor hergebruik en conditionering van materialen, actuele energiekost.

Houdt men geen rekening met deze parameters zal het systeem van financiering van de kringloop door heffingen vervallen in een fiscaal instrument.

Ook hier verwijst de VRWI naar zijn eerdere, algemene opmerking in verband met de concurrentiepositie van Vlaanderen.

3.5. Verdere invulling via uitvoeringsbesluiten

- Een kaderdecreet, zoals voorliggend ontwerpdecreet, beperkt zich tot formuleren van een visie en het voorzien van 'kapstokken', waaraan de latere concrete invulling kan/moet opgehangen worden, merkt de VRWI op. Over deze praktische implementatie en realia kan voorlopig weinig gezegd worden. Het is vooral in de fase van concrete invulling, via de uitvoeringsbesluiten (VLAMAB) en uitvoeringsplannen dat het verschil in kwaliteit en haalbaarheid van de regelgeving kan en moet gemaakt worden.

Bij die verdere invulling moet er volgens de VRWI voldoende aandacht gaan naar:

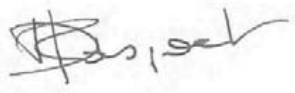
- Administratieve vereenvoudiging en afslanking waar mogelijk voor alle in de keten betrokken actoren;
- Maatwerk naar sectoren waar nodig;
- Voldoende duidelijkheid omtrent de criteria voor bijproduct, en einde-afval en een duidelijke en eenvoudige manier om het gewenste statuut te bekomen voor nieuwe stromen/nieuwe toepassingen.

De in art. 19 voorziene overlegplatformen kunnen hierbij een belangrijke rol vervullen.

3.6. Installaties en infrastructuur voor verwerking van afval

- Installaties voor de opslag, conditionering en verwerking van afval zijn onderworpen aan het milieuvergunningdecreet. Aan de vergunning en de melding van deze inrichtingen (in Vlarem I ingedeeld) worden exploitatievoorwaarden gekoppeld (Vlarem II).

Voorliggend decreet zal noodzakelijkerwijze gevolgd moeten worden door een doordacht systeem van vergunning en vergunningsvoorwaarden voor verwerkings - recyclage en conditioneringscentra (allicht opgesplitst per materiaalsoort en/of per sector) en zal dus wellicht een aanpassing van Vlarem vergen.

Danielle Raspoet
Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

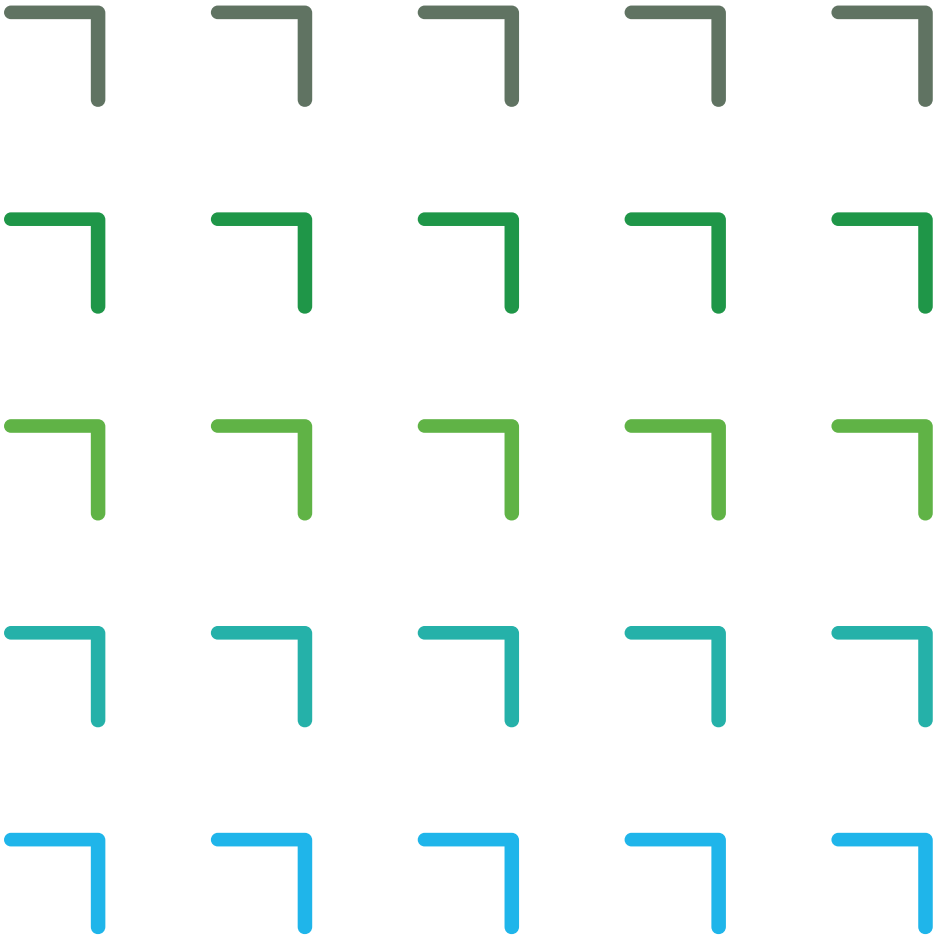
VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

ADVIES VAN DE MINARAAD EN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

MATERIALENDECREET

Minaraad, 24 februari 2011 (nr. 2011|12)

SERV, 25 februari 2011

Contactpersoon SERV: Annick Lamote

Contactpersoon Minaraad: Dirk Uyttendaele

Inhoud

1. Inleiding ... 105
2. Beschrijving ... 106
2.1 De kaderrichtlijn afvalstoffen ... 106
2.2 Het strategische belang van duurzaam materialenbeleid ... 106
2.3 Het voorontwerp van decreet ... 106
2.3.1 De inhoud van het Materialendecreet ... 106
2.3.2 Belangrijkste wijzigingen in vergelijking met het Afvalstoffendecreet ... 107
2.3.3 Plan C ... 107
2.3.3.1 Algemene omschrijving ... 107
2.3.3.2 Elementen bij de beoordeling van de wijze van verzelfstandiging van Plan C ... 108
2.3.3.3 Omschrijving van het voorstel in de Bisnota aan de Vlaamse regering ... 108
2.3.4 Procedure na advisering van Minaraad en SERV ... 109
3. Het Europees beleid ... 109
4. Opvolging van het advies van januari 2010 ... 110
5. Beoordeling en aanbevelingen ... 112
5.1 Algemene opmerkingen ... 112
5.1.1 Opvolging van het advies van januari 2010 ... 112
5.1.2 Goede aanpak van het overleg met de stakeholders ... 112
5.1.3 Materialenbeheer vergt afstemming tussen het Vlaamse materialenbeleid en het federale productbeleid ... 112
5.1.3.1 Afstemming met het federale productbeleid ... 112
5.1.3.2 Afstemming binnen het Vlaamse beleid ... 112
5.1.3.3 Afstemming binnen het Vlaamse afvalbeleid ... 113
5.1.4 Een belangrijke stap naar een duurzaam materialenbeleid ... 114
5.1.5 Verder inspanningen leveren op Europees en internationaal niveau ... 114
5.1.6 Via een efficiënt gebruik van hulpbronnen naar een vergroening van de economie ... 114
5.2 Artikelgewijze bespreking ... 115
5.2.1 Afvalbeheershiërarchie ... 115
5.2.2 Registraties ... 115
5.2.3 Producentenverantwoordelijkheid ... 116
5.2.4 Bedrijfsafvalstoffen en huishoudelijke afvalstoffen ... 116
5.2.5 Afbakening van de afvalfase ... 117
5.2.5.1 Afstemming van door de lidstaten vastgelegde criteria ... 117
5.2.5.2 Afstemming met de REACH-registratie ... 117
5.2.6 Standpunt omtrent het EV Plan C ... 118
Referentielijst ... 119

KRACHTLIJNEN

Het advies over het Materialendecreet bouwt voor een belangrijk deel verder op het advies dat Minaraad en SERV in januari 2010 over hetzelfde onderwerp op eigen initiatief uitbrachten. De wijzigingen aan het voorliggende ontwerpdecreet in vergelijking met de versie van eind 2009 worden getoetst aan het advies van vorig jaar. Er wordt nagegaan waar het advies effect had, waar het vermoedelijk effect zal hebben in de uitvoeringsfase en waar het geen effect had, en waarom. Er is ook aandacht voor de procedure na het advies van 2010. In het beschrijvende deel kijken de raden naar het strategische belang van duurzaam materialengebruik, vergelijken zij het Materialendecreet met het (voorlopig nog bestaande) Afvalstoffendecreet en plaatsen zij het materialenbeleid in zijn Europese context. Ten slotte is er ook aandacht voor de nieuwe visie en aanpak via Plan C.

In het eigenlijke advies tonen de raden zich globaal tevreden over de impact van het advies van januari 2010. Met heel wat aandachtspunten werd rekening gehouden en tal van andere zullen wellicht in de uitvoeringsfase een gunstig gevolg kennen. De raden blijven ook positief over de aanpak van het overleg met de stakeholders. Voor de toekomstige aanpak wordt vooral gewezen op afstemming. Het gaat over diverse manieren van afstemming: wederkerige afstemming met het federale productbeleid, afstemming met aanpalende Vlaamse beleidsdomeinen waarop het Materialendecreet ook impact heeft, inclusief de wederkerige afstemming met andere regelgeving. In dit kader moeten een aantal gangbare praktijken die kunnen interfereren met het Materialendecreet en uit milieuoogpunt een meerwaarde bieden, mogelijk blijven. Ten slotte is er ook afstemming nodig binnen het Vlaamse afval- en materialenbeleid zelf.

De raden onderschrijven de grote principes van het Materialendecreet. Zij appreciëren dat het EU-voorzitterschap gebruikt werd om het duurzaam materialenbeleid in de kijker te zetten. En ze willen dat de inspanningen daarvoor, nu het EU-voorzitterschap is afgelopen, mogelijk zelfs worden opgedreven. Het 7de vlaggeschipinitiatief van de EU “Efficiënt gebruik van hulpbronnen” biedt daarvoor een kader en een kans. De inbedding van het materialenbeleid in dit vlaggeschipinitiatief draagt ook bij tot de vergroening van de economie.

Bij de artikelsgewijze bespreking herhalen de raden dat zij het belang van energie-efficiëntie in de afvalbeheershiërarchie onderschrijven, maar daarbij moet de hele keten in ogenschouw genomen worden. Administratieve lasten moeten beperkt worden door een wederzijdse acceptatie van registraties voor ondernemingen die afvalstoffen inzamelen of vervoeren enz. In afwachting van een kwaliteitsvol Europees registratiesysteem moet uitwisseling van informatie met buurlanden en de belangrijkste handelspartners in deze sector prioritair aangepakt worden.

Inzake producentenverantwoordelijkheid is nog steeds een oplossing nodig om “*free-riders*”-gedrag te voorkomen en te voorkomen dat gemeenten hun wettelijke verplichtingen niet nakomen. Tegenover de dienstverlening via containerparken mag een billijke vergoeding staan, in overeenstemming met de geleverde dienst. Voor de operationalisering van de producentenverantwoordelijkheid moet een onderscheid gemaakt worden tussen huishoudelijk en bedrijfsafval. Voor de ophaling van huishoudelijk en (vergelijkbaar) bedrijfsafval vragen de raden nog steeds een kostenefficiënter systeem.

Lidstaten kunnen voor sommige afvalstoffen zelf beslissen of die afvalstoffen nog langer een afvalstof zijn. Dat zou ertoe kunnen leiden dat dezelfde afvalstof in bepaalde lidstaten soms een afvalstof blijft en in andere lidstaten niet. Voor dat probleem is een sluitende oplossing nodig.

Een afvalstof die via een procedure van grondstofverklaring de “einde-afval”-fase bereikt heeft of als bijproduct aangemerkt is, kan onderworpen worden aan de REACH-registratie. Dit impliceert dubbel werk. Hiervoor is een pragmatische oplossing nodig. Ook ten gevolge de REACH-registratie komt het

gebruik in de landbouw van (waterzuiverings-)slib dat de “einde-afval”-fase bereikt heeft, onder druk te staan. De raden dringen aan op een oplossing.

De raden leggen een aantal principes voor die moeten bewaakt worden bij de uitwerking van een structuur voor een Plan C. Gezien de specificiteit van transitieprocessen die nu aan de orde zijn en uitgaande van de voorgelegde principes, vinden de raden dat hiervoor een specifieke aangepaste structuur kan worden uitgewerkt. Het voorstel dat in de Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering wordt uitgewerkt, is in essentie niet in tegenspraak met de principes die door de raden zijn voorgelegd.

1. Inleiding

De Minaraad en de SERV ontvingen de adviesvraag van Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege op 3 januari 2011. Informeel werd verduidelijkt dat het advies voor midden februari 2011 verwacht wordt. De bundel bestond uit:

- Het ontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
- De Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet;
- De Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering;
- Het advies van de Inspectie van Financiën van 5 december 2010;
- De Reguleringsimpactanalyse.

Op 19 november 2008 werd een nieuwe Europese Richtlijn betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen goedgekeurd[1]. Deze richtlijn, de kaderrichtlijn Afvalstoffen genoemd, is een herziening van de bestaande richtlijn rond afvalstoffen (75/442/EEG). De kaderrichtlijn vormt de basis van het Europese afvalstoffenbeleid. Ze legt definities en basisbeginselen vast. Daarmee heeft ze ook een rechtstreekse impact op de Vlaamse afvalwetgeving. De kaderrichtlijn moest tegen eind 2010 zijn omgezet in Vlaamse wetgeving.

Om hun visie op de implementatie van de Europese kaderrichtlijn in een zo vroeg mogelijk stadium aan de beleidsactoren kenbaar te maken, stelden Minaraad en SERV in januari 2010 op eigen initiatief een gezamenlijk advies vast op basis van een werktekst van de OVAM[2]. In het voorliggende advies wordt zowel naar de informatieve aspecten als naar de feitelijke aanbevelingen in dat advies verwezen.

In de adviesvraag verzocht de Minister om ook aandacht te hebben voor de wijze van verzelfstandiging van Plan C. Enkel in de Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering wordt een voorstel van invulling van de structuur opgenomen en wordt daar enige toelichting bij gegeven.

Bij de voorbereiding van het advies werd in de werkcommissie een toelichting gegeven door dhr. ir. John Wante, Diensthoofd beleidsinnovatie, Afdeling afvalstoffen- en materialenbeheer van de OVAM omtrent het voorontwerp van decreet en door Fried Roggen, partner i-propeller nv aangaande het concept en de organisatie van een Verzelfstandigd Plan C.

Marc Van den Bosch
Voorzitter Minaraad

Caroline Copers
Voorzitter SERV

[1] Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

[2] Advies Materialendecreet, Minaraad, 28 januari 2010 (2010|08) en SERV, 29 januari 2010.

2. Beschrijving

2.1 De kaderrichtlijn afvalstoffen

Het advies van januari 2010 bevat een beschrijving van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen. Deze omschrijving wordt in het voorliggende advies bijgevolg niet hernomen.

2.2 Het strategische belang van duurzaam materialenbeleid

De Europese en de wereldeconomie en de kwaliteit van het leven steunen op natuurlijke hulpbronnen. Deze hulpbronnen omvatten ruwe materialen zoals brandstoffen, mineralen en metalen maar ook voedsel, bodem, water lucht, biomassa en ecosystemen. De druk op de hulpbronnen neemt toe. Als de huidige trends zich doorzetten zal de wereldbevolking tegen 2050 toenemen met 30% tot ca. 9 miljard en de bevolking van de ontwikkelende en opkomende economieën zal rechtmatig naar de welvaart en de consumptieniveaus van ontwikkelde landen streven. In recente decennia konden we zien dat intensief gebruik van de natuurlijke hulpbronnen druk legt op onze planeet en de bevoorradingszekerheid bedreigt[3].

Grondstoffen gaan een steeds belangrijkere rol spelen in een wereldwijde concurrentie. Zo is de beslissing van China om de uitvoer van zijn zeldzame aardmetalen aanzienlijk in te krimpen er oorzaak van dat de Europese producenten moeilijkheden kennen om voldoende grondstoffen te bekomen. Dit verschaft de Chinese concurrenten met een vlotte toegang tot deze ruwe grondstoffen een concurrentieel voordeel[4]. In eigen land bijvoorbeeld, lopen momenteel ook onderzoek en een proefproject om te demonstreren dat het integraal valoriseren van materialen en energie uit stortplaatsen mogelijk is[5].

Uit voorgaande voorbeelden blijkt dat het strategische belang van grondstoffen toeneemt. Hieruit volgt dat een duurzaam materialenbeleid niet alleen om ecologische redenen, maar ook om economische redenen belangrijk is voor de toekomst.

2.3 Het voorontwerp van decreet

2.3.1 De inhoud van het Materialendecreet

Het Materialendecreet zal het huidige Afvalstoffendecreet[6] vervangen. De inhoud van het ontwerpdecreet wijkt wat de opbouw betreft voor de eerste vijf hoofdstukken amper af van de versie waarover in 2010 werd geadviseerd. Voor de grote lijnen van de inhoud van die hoofdstukken kan daarom verwezen worden naar het advies van 2010. Nieuw is wel de invoering van een hoofdstuk

---

[3] A resource-efficient Europe – Flagship initiative under the Europe 2020 Strategy, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussel, 26 januari 2011, Vertaling uit de inleiding, COM(2011) 21, http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe/pdf/resource_efficient_europe_en.pdf

[4] Klaus Griesar, Study on the Future Opportunities and Challenges of EU-China Trade and Investment Relations. Study 2: Chemicals, Studie in opdracht en met financiering van de Europese Commissie, Brussel, 15 februari 2007, 78 p., http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2007/february/tradoc_133302.pdf.

[5] Het project *Closing the Circle* onderzoekt op verschillende vlakken zoals thermische valorisatie, materiaalscheiding, verwerking materialen, economische en duurzaamheidsaspecten van het recyclageresidu van stortplaatsen, in casus de opslagplaats van Remo Milieubeheer te Houthalen-Helchteren.

[6] Decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

6 'Verzelfstandiging Plan C', dat echter geen inhoud heeft in het Ontwerp van decreet noch in de Memorie van Toelichting. In de bisnota aan de Vlaamse regering heet het 'Oprichting Eigen Vermogen Plan C'. Er wordt verduidelijkt dat nog onderzocht wordt wat de meest optimale vorm hiervoor is en er wordt ook een juridische vertaling van een mogelijk voorstel uitgewerkt. Voor de toelichting van de inhoud van hoofdstuk 6 werd een aparte paragraaf ingevoegd.

De traditionele afsluitende hoofdstukken 8 'Wijzigingsbepalingen' en 9 'Slotbepalingen' zijn eveneens in de voorliggende versie toegevoegd.

2.3.2 Belangrijkste wijzigingen in vergelijking met het Afvalstoffendecreet

In vergelijking met het Afvalstoffendecreet zijn de belangrijkste wijzigingen:
- Het uitgangspunt verschuift van "afvalstoffen zo milieuvriendelijk mogelijk beheren" naar "duurzaam beheer van materiaalkringlopen";
- De introductie van het begrip "materiaal" met bijhorende expliciete rechtsgrond om ook in te grijpen op materialen die geen afvalstoffen (meer) zijn;
- De evolutie van drietredige afvalladder naar vijftredige materialenladder;
- De evolutie van aanvaardingsplicht naar uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
- Een duidelijker afbakening van de afvalfase;
- Aandacht voor overleg en transitie.

2.3.3 Plan C

2.3.3.1 Algemene omschrijving

Het initiatief voor Plan C werd in 2006 genomen. Plan C is een informeel transitienetwerk voor de structurele ondersteuning van duurzaam materiaalbeheer, gesteund door de Vlaamse overheid. In 2010 telde het netwerk minstens tweehonderd relaties uit bedrijfsleven, universiteiten en hogescholen, onderzoekscentra, maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen, maar ook individuele personen. Hun doel is samen te werken aan een economie en maatschappij die op duurzame wijze met materialen omgaat.

Omdat materialen de dragers zijn van onze productie- en consumptiepatronen en die patronen een veel te hoge milieudruk leggen op de aarde, moeten die patronen drastisch veranderen. Dat geldt dus ook het materiaalverbruik.

Business as usual, waarbij we er van uitgaan dat de markt wel vanzelf tot oplossingen komt om duurzaam om te springen met materialen (Plan A), is geen optie meer. De oplossing overlaten aan de politiek en de bedrijfswereld overheid die alles probeert in goede banen te leiden door nieuwe regelgeving op te leggen, actieprogramma's en doelstellingen vast te stellen, vaak gericht op symptoombestrijding (Plan B) volstaat evenmin. Vandaar de noodzaak aan een Plan C waarin de overheid, de bedrijfswereld, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties de handen in elkaar slaan om, vertrekkende van een langetermijnvisie, te experimenteren met nieuwe productie- en consumptiemodellen die duurzamer omgaan met materiaalgebruik.

Plan C vertrekt vanuit een gedragen langetermijnvisie. Die visie is gebaseerd op vijf pijlers: slimme materialen en duurzame grondstoffen ontwikkelen, materialen op maat, duurzame kunststoffen, doelgerichte diensten aanbieden en de wakkere samenleving. Ideeën om die visie te realiseren worden voorgelegd tijdens netwerkdagen of via een online 'werkplaats'. Daarna volgen ze een specifiek stappenplan om in 4 stappen van een idee naar de realisatie van een experiment te gaan.

2.3.3.2 Elementen bij de beoordeling van de wijze van verzelfstandiging van Plan C

Tijdens de toelichting van 25 januari 2011 werden een aantal argumenten aangedragen waarmee volgens OVAM rekening moet gehouden worden bij de keuze van een structuur voor Plan C:

De complexiteit van het materialenvraagstuk vergt een transitieaanpak waarbij alle actoren van de samenleving moeten worden betrokken. Door de samenwerking en de interactie tussen alle deelnemers zal het transitienetwerk effectief in staat zijn om over transitie na te denken.

Het 'eigenaarschap' is nodig voor de verantwoordelijkheid voor de dynamiek van het netwerk.

Indien het netwerk zich uitbreidt en werkingsmiddelen vergaart voor de ondersteuning bij verdere visievorming en het opzetten van experimenten mogelijk te maken, is het nodig dat Plan C zich formaliseert in een rechtspersoonlijkheid.

De overheid is één van de bepalende bestanddelen van een succesvol transitienetwerk, maar Plan C kan niet worden ondergebracht binnen de overheid. Om alle partners zo goed mogelijk te betrekken mag de overheid noch een andere sector alleen eigenaar zijn van het netwerk. Een zelfstandig netwerk biedt daarvoor de beste garanties.

Het netwerk is geen nieuw financieringskanaal, maar wil op de bestaande financieringskanalen beroep doen om de goed opgezette experimenten te laten financieren.

Het is aangewezen met meer dan één structuur te werken, zo niet zal de overheid door de subsidiëring vanuit verschillende instanties het overwicht hebben.

2.3.3.3 Omschrijving van het voorstel in de Bisnota aan de Vlaamse regering

Bij de OVAM wordt een Eigen Vermogen Plan C (EV Plan C) met rechtspersoonlijkheid ingesteld.

Het doel van het EV Plan C is het creëren en doen realiseren van concrete doorbraken op weg naar een duurzame materialeneconomie en -maatschappij in het Vlaamse Gewest en het opnemen van een voorbeeldrol in de EU. Dit kan onder meer door 1° operationele ondersteuning van instanties die hetzelfde doel nastreven; 2° uitvoeren van opdrachten en projecten waardoor de kennis en ervaring van de OVAM of van het EV Plan C kunnen worden ingezet.

De inkomsten van het EV Plan C worden gevormd door jaarlijkse dotaties van OVAM en van het Vlaamse Gewest, subsidies en andere dotaties, giften, legaten, schenkingen, beurzen en prijzen en inkomsten.

Het EV Plan C wordt bestuurd door een Beheerscommissie.

Andere belangrijke elementen zijn dat het EV Plan C contracten kan sluiten, personeel kan aanwerven enz. en OVAM en de Vlaamse Gemeenschap kunnen ook personeel ter beschikking stellen. Verder is er ook sprake van financiële aspecten en ten slotte krijgt de Vlaamse Regering de bevoegdheid om regelen betreffende beheer en werking vast te stellen.

2.3.4 Procedure na advisering van Minaraad en SERV

Na het advies door Minaraad en SERV in januari 2010 werd het voorontwerpdecreet op een aantal punten bijgesteld en werden resterende knelpunten[7] uitgeklaard. In de tweede helft van 2010 werd de formele besluitvormingsprocedure opgestart. Er werd overleg gepleegd met de Vlaamse en lokale overheidsinstanties, middenveldorganisaties, de andere Gewesten en de Europese Commissie.

Omdat gekozen was voor een grondige herziening, is de Richtlijn 2008/98/EG niet door Vlaanderen omgezet tegen de opgelegde datum van 12 december 2010. Eind januari 2011 hadden reeds een paar lidstaten de omzetting gerealiseerd.

Gedeeltelijk parallel met de procedure rond het decreet wordt ook een opvolger van het VLAREA[8] voorbereid. De omvorming van het VLAREA naar een nieuw besluit[9] zal wegens tijdsgebrek beperkt zijn tot een inpassing van het bestaande kader in een nieuw kader. Op termijn wordt het nieuwe besluit gewijzigd richting van duurzaam materialenbeleid.

3. Het Europees beleid

Duurzaam Materialenbeheer stond voor het eerst nadrukkelijk als thema op de Europese agenda onder het Belgisch EU-Voorzitterschap (2de helft 2010). Van 11 tot 13 juli had in Gent de Informele Raad voor Leefmilieuministers van de Europese Unie plaats. Tijdens de Informele Raad heeft het Belgisch Voorzitterschap als eerste stap een aantal concrete beleidsvoorstellen gelanceerd en besproken met de Europese ministers van Leefmilieu, Europees Leefmilieucommissaris Potočnik en vertegenwoordigers van het Europees Parlement. Drie sessies werden aan het onderwerp gewijd:

- Introductie Duurzaam Materialenbeheer (Sustainable Materials Management) en het sluiten van de kringloop;
- Omgaan met een beperkte beschikbaarheid van grondstoffen;
- Naar een coherent en ambitieus Europees beleid inzake hulpbronnen en materialen.

Duurzaam materialenbeheer liep als een rode draad door het Belgische EU-voorzitterschap.

Het resultaat van de inspanningen van het Belgische Voorzitterschap voor duurzaam materialengebruik werd neergeschreven in de Raadsbesluiten van de 3061ste vergadering van de Milieuraad te Brussel op 20 december 2010[10].

Ondermeer volgende prioritaire naar voor geschoven elementen[11] werden expliciet opgenomen in de conclusies:

- een op een duurzame levenscyclus gerichte benadering (conclusies 12 en 13);

---

[7] Zelfverzorging, producentenverantwoordelijkheid, verzelfstandiging plan C

[8] Besluit van de Vlaamse regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer

[9] Momenteel wordt dit besluit het VLAMAB genoemd. Dit is echter nog niet definitief.

[10] Council conclusions on sustainable materials management and sustainable production and consumption: key contribution to a resource-efficient Europe 3061st ENVIRONMENT Council meeting Brussels, 20 December 2010, http://www.consilium.europa.eu//uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/envir/118642.pdf.

[11] Persmededeling van minister Joke Schauvliege, Gent, Informele Raad Leefmilieu over Duurzaam Materialenbeheer, 12 juli 2010, http://www.jokeschauvliege.be/pers/persberichten/informele_raad_eu_ministers_leefmilieu_gent/.

- een combinatie van maatregelen voor een duurzamer Europees materialengebruik waaronder een systeem uit te werken van verhandelbare recyclagecertificaten en het verleggen van de belasting op arbeid naar de belasting op het gebruik van energie en hulpbronnen (conclusie 14);
- een onderzoeksagenda rond systeeminnovatie en de ondersteuning van systeeminnovatie via bestaande instrumenten (conclusie 16).

De conclusies werden geconsolideerd door de Europese Commissie door de goedkeuring van de mededeling over het 7de vlaggeschipinitiatief van de EU-2020-strategie: "A Resource Efficient Europe" op 26 januari 2011[12], waarin duurzaam materialenbeheer wordt gekaderd. Dit is één van de zeven vlaggeschipinitiatieven die door de Commissie naar voren zijn geschoven om vooruitgang te boeken rond de prioritaire thema 's van de EU 2020-strategie. Deze zeven vlaggeschipinitiatieven engageren zowel de EU als de Lidstaten. Op communautair niveau zullen ze maximaal ingezet worden om knelpunten aan te pakken en de doelstellingen van Europa 2020 te realiseren.

Voor het 2de kwartaal van 2011 plant de Europese Commissie het opmaken van een Roadmap naar een efficiënt gebruik van hulpbronnen[13]. Andere initiatieven waarin Europa zijn rol opneemt of kan opnemen, zijn:

- Verkennen oprichting Europees transitieplatform;
- Beïnvloeden Commission Sustainable Development van de VN;
- OESO-werk rond sustainable materials management;
- Herziening van de Ecodesignrichtlijn.

4. Opvolging van het advies van januari 2010

Uit de vergelijking van het voorontwerpdecreet waarover in januari 2010 werd geadviseerd, van het advies en van het ontwerpdecreet dat momenteel voor advies voorligt, blijkt dat het advies gevolgd werd op onder meer volgende punten:

- De oprichting en samenstelling van overlegplatformen in het kader van ondermeer (Art. 19, §2) het rechtvaardigen van afwijkingen op de hiërarchie zal gebeuren onder bevoegdheid van de Vlaamse Regering; OVAM kan bijkomend betrokkenen aanduiden;
- Met de bezorgdheid over het spanningsveld tussen de producentenverantwoordelijkheid en de gemeentelijke zorgplicht wordt rekening gehouden. Art. 21, § 4 voert voor huishoudelijk afval de verplichting tot samenwerking met gemeenten in;
- De definitie van "gemengd stedelijk afval" is overgenomen uit de Verbrandingsrichtlijn[14] en komt neer op alle gemengd huishoudelijk afval, evenals alle industrieel, commercieel en institutioneel afval dat qua aard en samenstelling vergelijkbaar is[15];
- Preventieprogramma's kunnen worden geïntegreerd in de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Art. 17, § 7);

---

[12] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0021:FIN:EN:PDF.

[13] EUROPESE COMMISSIE, Brussel, 27 oktober 2010, COM(2010) 623 definitief, VOL. II Bijlagen bij de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Werkprogramma van de Commissie voor 2011.

http://ec.europa.eu/atwork/programmes/docs/cwp2011_annex_nl.pdf.

[14] Richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval.

[15] De toelichting van het begrip "gemengd stedelijk afval" in het kader van de afbakening van de afvalstoffen die onder het zelfverzorgingsprincipe vallen, zal gebeuren op basis van de Discussienota gemengd stedelijk afval, OVAM, 24 september 2010. Deze nota houdt rekening met het overleg van 15 september 2010 van de Rondetafel selectieve inzameling bedrijfsafval, ze werd voor goedkeuring voorgelegd aan de minister.

- De melding van gegevens uit het afvalstoffenregister aan de OVAM kan gebeuren via het integraal milieujaarverslag (Art. 23);
- Een mogelijke rol voor de provincies in het materialenbeleid is opgenomen, weliswaar niet als een verplichting (Art. 27);
- Een juridische basis die de mogelijkheid biedt aan de Vlaamse Regering om nadere regels vast te stellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten voor de inzameling van huishoudelijk afval berekenen (Art. 26).

Tijdens de toelichting voor de werkcommissie op 25 januari 2011 werd aangevuld waar het advies weliswaar geen impact had op het ontwerpdecreet maar dat het wel de intentie is om het advies te volgen in de uitvoering van het decreet. Dat geldt onder meer voor:

- Om een tweespalt te vermijden tussen de uitgangspunten van het decreet en concrete lopende (uitvoerings)plannen zullen deze geëvalueerd en bijgestuurd worden (bv. in 2011 het Uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijk afval) of overeenkomstig de uitgangspunten nieuw opgemaakt worden;
- De bezorgdheden van de adviesraden over de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en Vlaamse niveau, de doorwerking in andere beleidsdomeinen en de bijsturing van lopende plannen worden door OVAM onderschreven. Tijdens de toelichting van 25 januari 2011 gaf OVAM aan daarmee rekening te willen houden bij de nadere invulling van het beleid;
- Het huidige systeem waarbij de melding van gegevens uit het afvalstoffenregister verloopt via het IMJV en / of via de steekproefsgewijze bevraging. De procedure zal opgenomen worden in het nieuwe besluit;
- Een afwijking van de hiërarchie wordt ‘stroom per stroom’ vastgesteld;
- Een grondstofverklaring kan aangevraagd worden ‘stroom per stroom’ door bijvoorbeeld een bedrijfssector, een groep van producenten …;

Tenslotte werd tijdens de informatievergadering ook ingegaan op de elementen waarin het advies niet gevolgd werd en welke argumenten hiervoor werden ingeroepen:

- De inbedding van het Materialendecreet in de vergroening van de economie, omdat het Materialendecreet maar één instrument is en slechts instaat voor de ruwbouw van het materialenbeleid. De inbedding zal afhangen van meerdere initiatieven;
- De termen ‘afvalstoffenhandelaar’ en ‘afvalstoffenmakelaar’ zijn niet overbodig want ze komen voor in de artikels 3, 13, 25 en 45;
- De omschrijving van de activiteitenscope van kringloopcentra (Art. 9, §2 en art. 3, 12°) wordt niet verruimd naar “hergebruik van componenten en materialen” omdat de definitie van hergebruik overgenomen is uit de kaderrichtlijn. In die definitie moet “gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld” gelezen worden als “gebruikt voor een toepassing die ook geschikt is voor het oorspronkelijke product”;
- In het kader van de producentenverantwoordelijkheid zijn voorlopig geen nieuwe mechanismen ontwikkeld als hefboom tegen “*free-riders*”-gedrag;
- De rationalisering van ophaalrondes voor huishoudelijk en (vergelijkbaar) bedrijfsafval is nog niet uitgerijpt;
- De registratieplicht van ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren, afvalstoffenmakelaars en -handelaars, alsook ondernemingen en inrichtingen die afvalstoffen verwerken en meldingsplichtig zijn, is niet gewijzigd. Een internationale erkenning of wederzijdse erkenning van andere landen is er niet wegens het ontbreken van informatie-uitwisseling en van een Europees registratiesysteem. Registraties uit de andere gewesten worden wel aanvaard;
- Over het gebruik van waterzuiveringsslib (en mogelijk andere neven- en reststromen in of als meststof of bodemverbeterend middel) in de landbouw is er nog geen definitieve uitspraak.

5. Beoordeling en aanbevelingen

5.1 Algemene opmerkingen

5.1.1 Opvolging van het advies van januari 2010

Globaal gezien zijn de raden tevreden over de impact van de adviezen. Heel wat bedenkingen vonden hun weerslag in het nieuwe ontwerp van Materialendecreet, andere elementen zullen meegenomen worden bij de uitvoering van het Materialendecreet. Ten slotte waren er ook nog elementen uit het advies waarvan OVAM tijdens de toelichting van 25 januari 2011 verklaarde ze niet haalbaar of niet wenselijk te achten. Op een aantal elementen van het vorige advies komen de raden in voorliggend advies nog terug.

5.1.2 Goede aanpak van het overleg met de stakeholders

In hun advies van januari 2010 apprecieerden de raden de wijze waarop het implementatietraject was opgezet met het oog op een omzetting van de kaderrichtlijn Afvalstoffen tegen de vooropgestelde datum van 12 december 2010. De raden stellen vast dat de OVAM het proces transparant heeft behandeld en dat er overleg is geweest met de betrokken stakeholders. Dat de opgelegde datum uiteindelijk niet gehaald werd, heeft wellicht te maken met de gelijktijdige aanpassing aan de Europese kaderrichtlijn en aan het materialenbeleid en met de weerstand die beleidsinnovatieve voorstellen (Plan C) soms ondervinden. De raden blijven derhalve bij hun positieve appreciatie.

5.1.3 Materialenbeheer vergt afstemming tussen het Vlaamse materialenbeleid en het federale productbeleid

5.1.3.1 Afstemming met het federale productbeleid

De raden herbevestigen hun bezorgdheid over de afstemming tussen het gewestelijke materialenbeleid, de gewestelijke bevoegdheid voor gebruiksnormen en het federale productbeleid bij invulling van de verdere reglementering ter zake (o.a. bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten).

Die afstemming moet ook in wederkerig zijn. Wanneer er geoordeeld wordt of een product al dan niet op de markt kan worden gebracht, dan zou er ook aandacht moeten zijn voor de gebruiksnormen en voor de mogelijke impact wanneer het product de afvalfase bereikt heeft. De criteria voor het op de markt brengen van producten worden Europees of federaal vastgelegd.

5.1.3.2 Afstemming binnen het Vlaamse beleid

De raden wijzen er ook op dat het Materialendecreet het afvalbeleid overstijgt en ook impact heeft op aanpalende beleidsdomeinen. Afvalstoffen die ophouden afval te zijn, bij- en restproducten en sommige primaire producten (oppervlaktedelfstoffen, brandstoffen, etc.) worden op een gelijkaardige manier benaderd. Dit betekent dat dit decreet ook van belang is voor andere beleidsdomeinen (economie, energie, etc.).

De raden benadrukken nogmaals het belang van de nodige afstemming met de andere relevante beleidsdomeinen en overleg met alle andere betrokken Vlaamse administraties bij het ontwikkelen en implementeren van het materialenbeleid.

Aangaande de afstemming tussen het materialenbeleid en het energiebeleid herhalen[16] de raden dat de EU-richtlijn hernieuwbare energie aan de lidstaten mogelijkheden biedt om eigen beleidsaccenten te leggen. De invulling daarvan past in het algemene debat over de vraag welke hernieuwbare energiebronnen, technologieën en toepassingen in de toekomst ondersteuning verdienen in het licht van duurzaamheidsaspecten in brede zin, en over de vraag hoe die ondersteuning er vervolgens best uitziet.

Bij de invoering van nieuwe Vlaamse regelgeving is een afstemming met andere wetgeving bijna steeds aan de orde. Dat gebeurt in twee richtingen: het nieuwe decreet houdt rekening met andere decreten en bestaande decreten dienen bijgesteld te worden aan de krachtlijnen van het nieuwe decreet. Hoe meer de krachtlijnen van het beleid veranderen, hoe meer die afstemming noodzakelijk is. Dat is ook het geval voor het Materialendecreet dat de basis moet leggen voor het ontwikkelen van een samenhangend beleid gericht op de hele levenscyclus van materialen. Uit de geplande evaluaties van het delfstoffen- en het waterbeleid moet blijken of er onnodige regelgeving of tegenwerkende beleidsmaatregelen worden ingevoerd en tegelijk of er lacunes blijven bestaan. Het is ook niet de bedoeling dat dit decreet de bepalingen uit andere decreten die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het beheer van bepaalde facetten van één of meer materiaalkringlopen, gaat vervangen. (zie Memorie van Toelichting, p.2/41).

Ook vragen de raden aandacht voor een aantal praktijken die momenteel gangbaar zijn en mogelijk kunnen interfereren met de huidige ontwerpreglementering.

Bij wijze van illustratie verwijzen de raden naar de definitie van een “materiaal”, zoals vermeld in het voorstel van decreet. Deze definitie omvat de hele keten: van ontgonnen delfstof tot en met de afvalstof (einde leven). Door de algemene definitie van een materiaal ontstaat de mogelijkheid om het bestaande statuut van bepaalde grondstoffen/materialen in vraag te stellen.

Bijvoorbeeld de keramische sector gebruikt naast primaire oppervlaktedelfstoffen zoals klei en leem, ook afvalstoffen (papiervezel, zagemeel) en secundaire grondstoffen (natuursteenslijpsel, …). Het gebruik van papiervezel is erop gericht de uitstoot van SO_x emissies gevoelig te doen dalen. Over het statuut en de rubricering is in het verleden uitvoerig gediscussieerd.

Een ander voorbeeld betreft het gebruik van neven- en reststromen in of als meststof of bodemverbeterend middel in de landbouw (zie punt 5.2.5.2).

De raden vragen erover te waken dat dergelijke toepassingen ook in de toekomst mogelijk blijven wanneer ze vanuit milieuoogpunt een meerwaarde bieden. Dit vergt overleg tussen alle betrokken administraties.

5.1.3.3 Afstemming binnen het Vlaamse afvalbeleid

De raden zijn alvast tevreden omtrent de aandacht van de OVAM voor het consistent bijwerken van de bestaande uitvoeringsplannen, milieubeleidsovereenkomsten, … aan de transitie in de komende jaren.

[16] Gezamenlijk advies over de Omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie, SERV (26 januari 2011) en Minaraad (3 februari 2011)

5.1.4 Een belangrijke stap naar een duurzaam materialenbeleid

In het advies van januari 2010 toonden de raden zich positief over het voorontwerp van Materialendecreet omdat:

- Uitgegaan wordt van de hele levenscyclus van materialen waardoor het toepassingsgebied verbreedt van het zo milieuvriendelijk mogelijk beheren van afvalstoffen naar het tegengaan van de uitputting van hulpbronnen en van de schadelijke gevolgen van materiaalgebruik.
- Een duidelijke materialenbeheershiërarchie opgelegd wordt, gebaseerd is op artikel 4 van de kaderrichtlijn.
- Het gelijke beoordelingskader voor afvalstoffen die ophouden afval te zijn enerzijds, en materialen die in aanmerking komen om als bijproduct te worden bestempeld anderzijds.
- Een gelijkvormig beleid en beschermingskader voor materialen en de manier waarop ze worden behandeld, gebruikt of verbruikt, ongeacht hun afval- of productstatus.
- Het een correcte omzetting is van de nieuwe Europese kaderrichtlijn die tegelijk de belangrijkste krachtlijnen van het huidige afvalstoffendecreet behoudt.

De raden onderschrijven dit standpunt, te meer omdat het voorontwerpdecreet onder meer naar aanleiding van het advies van januari 2010 werd bijgesteld.

5.1.5 Verder inspanningen leveren op Europees en internationaal niveau

De raden stellen vast dat het Belgisch voorzitterschap betreffende het Leefmilieubeleid volop gebruik gemaakt heeft van de geboden kansen om het duurzaam materialenbeleid in de kijker te zetten. Niet alleen tijdens de informele top van Gent in juli 2010, maar doorheen het hele voorzitterschap kwam het duurzaam materialenbeheer aan bod. De raden waarderen deze inspanningen ten volle. Tezelfdertijd wijzen zij er op dat dit niet het einde van het project betekent en dat Vlaanderen als een voorloper in het afvalbeleid de kar verder zal moeten trekken.

De inspanningen om de sterke punten van het Vlaamse afvalbeleid in te passen in het nieuwe Europese kader moeten verder gezet worden en mogelijk opgedreven worden na het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie.

De goedkeuring van het 7de vlaggeschipinitiatief “Efficiënt gebruik van hulpbronnen” biedt tevens enerzijds de kans om de andere lidstaten te overtuigen van de meerwaarde van de in Vlaanderen ontwikkelde visie op het materialenbeleid en anderzijds biedt het de kans om op Vlaams niveau de ingeslagen weg verder te bewandelen. De raden dringen er op aan dat de Vlaamse Regering deze kans grijpt.

5.1.6 Via een efficiënt gebruik van hulpbronnen naar een vergroening van de economie

Het sluiten van materiaalkringlopen is één van de aspecten van de vergroening van de economie. Daarnaast zijn er nog andere aspecten zoals een zo laag mogelijk grondstof-, energie-, materiaal- en ruimtegebruik. Eco-efficiënte processen, een milieuverantwoorde productie en consumptie, een koolstofarm energiesysteem, een duurzame mobiliteit, enz. zijn daarvoor aandachtspunten.

Het Europees vlaggeschipinitiatief “Efficiënt gebruik van hulpbronnen (Resource efficiency)”[17] omvat de vermelde aspecten en initiatieven die leiden naar een vergroening van de economie. Hierdoor kunnen vergroening van de economie en duurzaam materialenbeheer samen sporen.

De raden stemmen er bijgevolg mee in dat het duurzaam materialenbeheer ingebed wordt in het “Efficiënt gebruik van hulpbronnen” en zo bijdraagt tot de vergroening van de economie. Dit impliceert dat het decreet het kader vormt van het materialenbeleid en de verdere inbedding zal afhangen van de uitvoeringsmaatregelen, overleg en afstemming met overheden en stakeholders, niet-regelgevende initiatieven en de voortgang van het transitieproces.

5.2 Artikelgewijze bespreking

5.2.1 Afvalbeheershiërarchie

Artikel 4. Energie-efficiëntie doorheen de keten. De raden steunen het principe in de Memorie van Toelichting dat men bij de eindverwijdering veel belang hecht aan energie-efficiëntie doch ze vragen dat men dit bekijkt over het geheel van de keten. Een installatie kan misschien hogere rendementen halen omdat ze alleen maar voorbehandeld afval accepteert. Als de voorbehandeling echter meer energie eist dan dat de verbranding extra oplevert, is de efficiëntie zoek.

5.2.2 Registraties

Artikel 13. Ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren, afvalstoffenmakelaars en –handelaars alsook ondernemingen en inrichtingen die afvalstoffen verwerken en meldingsplichtig zijn, moeten geregistreerd zijn. Door het Materialendecreet wordt de erkenningsplicht in veel gevallen vervangen door een administratief eenvoudiger registratie.

Maar gelet op de internationalisering van de recyclage- en recuperatiesector worden afvalstoffen meer en meer uitgewisseld tussen lidstaten. Als gevolg van het artikel 13 zouden buitenlandse transporteurs die afval ophalen of leveren in Vlaanderen ook in Vlaanderen moeten geregistreerd zijn.

De richtlijn stelt in dat verband (Artikel 26) dat waar mogelijk, de bestaande gegevens waarover de bevoegde autoriteiten beschikken, gebruikt worden om de relevante informatie voor dit registratieproces te verkrijgen, teneinde de administratieve lasten te beperken.

In dat verband is de wederzijdse acceptatie van de registraties met het Waalse en het Brusselse Gewest een stap in de goede richting. De raden menen dat de wederzijdse erkenning van registraties tussen de lidstaten met spoed moet doorgevoerd worden. Daartoe moet in afwachting van een kwaliteitsvol Europees registratiesysteem geijverd worden voor uitwisseling van informatie met andere partners. Het ligt voor de hand dat de uitwisseling van data met buurlanden en de belangrijkste handelspartners in deze sector prioritair moet aangepakt worden.

De raden merken ook op dat een van rechtswege registratie van gemeenten zo vlug mogelijk moet geregeld worden.

---

[17] http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe/pdf/resource_efficient_europe_en.pdf

5.2.3 Producentenverantwoordelijkheid

Artikel 21: In hun advies van januari 2010 wezen de raden op het spanningsveld tussen de gemeentelijke zorgplicht inzake huishoudelijke afvalstoffen enerzijds en de producentenverantwoordelijkheid anderzijds. In het voorliggende ontwerp stelt artikel 21 §4 dat voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, naast eventuele andere inzamelkanalen, de samenwerking met de gemeenten verplicht is voor iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product). De Vlaamse Regering stelt in dat geval nadere regels vast voor het bepalen van een billijke vergoeding voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen.

Voor afvalstoffen waarvoor de samenwerking met de gemeenten niet verplicht is, zijn de gemeenten niet verplicht de afvalstoffen te aanvaarden via de gemeentelijke inzamelkanalen.

De mechanismen om "*free-riders*"-gedrag te voorkomen zijn niet gewijzigd. De raden dringen daarom nogmaals aan op een sluitend mechanisme om "*free-riders*" en / of falende overheden aan te pakken.

Artikel 21 §4 voorziet ook dat de Vlaamse Regering van de verplichting tot samenwerking met de gemeenten kan afwijken als andere kanalen efficiënter en effectiever zijn. De raden wijzen er nogmaals op dat de afwijking het risico inhoudt dat bepaalde fracties van een afvalstroom waarvoor de producentenverantwoordelijkheid geldt geen prioriteit meer krijgen (bv. door *cherry picking*). Dit risico is het grootst voor fracties waarvoor de inzameling en verwerking kostelijk is. Dit moet vermeden worden.

De praktijk bewijst dagelijks dat het gemeentelijke of intercommunale containerpark voor alle huishoudelijke afvalstoffen blijft fungeren als een opvangnet, en dat geen enkele andere inzamelwijze die is opgezet door de eerder vermelde natuurlijke persoon of rechtspersoon er in slaagt alle huishoudelijk afval van zijn producten op te vangen. De raden menen dat tegenover een dergelijke dienstverlening ook een billijke vergoeding mag staan die in evenwicht staat tot de geleverde dienst.

De raden merken ook nog op dat in het kader van de producentenverantwoordelijkheid er waar van toepassing een onderscheid moet gemaakt worden tussen huishoudelijk en bedrijfsafval. Daaraan moet gekoppeld worden dat systemen opgericht voor het bedrijfsafval geen afbreuk mogen doen aan de vrije keuze van de afvalproducent bij de aanduiding van de ophaler van het afval. Ook in het verdere verwerkingsproces dient deze vrije keuze te worden gerespecteerd.

5.2.4 Bedrijfsafvalstoffen en huishoudelijke afvalstoffen

Artikel 22: De indeling van de afvalstoffen in de hoofdcategorieën huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, leidt ertoe dat soms gelijkaardige afvalstoffen via verschillende systemen worden afgevoerd. De raden stelden in hun advies van januari 2010 vast dat deze aanpak weinig efficiënt is en bovendien niet gewenst voor het milieu.

Dit probleem is nog steeds niet opgelost. Daarom herhalen de raden hun vraag voor een kostenefficiënter systeem voor de ophaling van huishoudelijk en (vergelijkbaar) bedrijfsafval. Indien nodig moet het Materialendecreet hiervoor al de nodige wettelijke grondslag voorzien.

5.2.5 Afbakening van de afvalfase

5.2.5.1 Afstemming van door de lidstaten vastgelegde criteria

Artikel 39. De Vlaamse Regering wijst indien nodig, overeenkomstig Europese voorschriften, de materialen aan en legt in overleg met de betrokken stakeholders specifieke criteria op om aan te geven of het betreffende materiaal kan worden beschouwd als een bijproduct of als een materiaal dat de "einde-afval"-fase heeft bereikt.

In paragraaf 2 van dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 6, 4 van de Richtlijn: "*Indien er geen volgens de in de leden 1 en 2 bedoelde procedure op communautair niveau bepaalde criteria bestaan, kunnen de lidstaten, rekening houdend met de toepasselijke rechtspraak, per geval beslissen of een bepaalde afvalstof niet langer een afvalstof is. Zij stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften van dergelijke beslissingen in kennis, voor zover die richtlijn zulks voorschrijft*."

De raden merken op dat de criteria die volgens de 2de paragraaf vastgesteld kunnen worden door de lidstaten, kunnen verschillen en er bijgevolg voor dezelfde (afval)stoffen in verschillende lidstaten verschillende beslissingen kunnen vallen. Dit kan ertoe leiden dat materialen uit een lidstaat ingevoerd worden die in Vlaanderen als een afvalstof zouden beoordeeld worden en omgekeerd. De raden vragen dat hiervoor een sluitende oplossing wordt uitgewerkt.

5.2.5.2 Afstemming met de REACH-registratie

Artikel 40 en art. 3, 11°. De Vlaamse Regering kan eisen dat een grondstofverklaring wordt afgeleverd die aantoont dat aan de voorwaarden en criteria voor het bereiken van de "einde-afval"-fase of voor aanmerking als bijproduct (artikel 36, 37 en 39), is voldaan, en kan de voorwaarden van die grondstofverklaring vaststellen. Die voorwaarden, de procedure van de aanvraag, … zullen geregeld worden in het aangekondigde nieuwe besluit.

De raden stellen vast dat eens de "einde-afval"-fase bereikt is of de aanmerking als bijproduct is gebeurd, er geen sprake meer is van afval maar van materialen. Materialen worden onderworpen aan de regelgeving voor het op de markt brengen van producten en dat vereist een REACH-registratie. Een grondstofverklaring gevolgd door een REACH-registratie impliceert heel wat dubbel werk zonder meerwaarde. De raden vragen dat hiervoor een pragmatische oplossing zou worden uitgewerkt.

Het gebruik van neven- en reststromen in of als meststof of bodemverbeterend middel in de landbouw. Het gebruik van (waterzuiverings-)slib in de landbouw komt onder druk omdat de optie die het Materialendecreet biedt momenteel tot problemen leidt. Indien het slib de "einde-afval"-fase bereikt, wordt het onderworpen aan de regelgeving voor het op de markt brengen van producten en vereist het een REACH-registratie. Mocht REACH van toepassing zijn dan zou dat het gebruik van (waterzuiverings-)slib in de landbouw in Vlaanderen sterk bemoeilijken, gezien de complexe en veranderlijke samenstelling van deze stromen.

De raden dringen aan op een oplossing voor dit probleem zodat de beste oplossing na afweging van alle voor- en nadelen kan verder gezet worden. In eerste instantie denken zij aan een vrijstel-

ling van de registratieplicht zoals voorzien voor compost[18]. Een andere mogelijke piste daarvoor is dat ECHA (European Chemicals Agency)[19] hiervoor speciale afspraken zou maken.

Dezelfde redenering gaat waarschijnlijk ook op voor andere stromen die in de landbouw worden afgezet, bijvoorbeeld digestaat van vergistingsinstallaties[20].

De raden vragen zich ook af of het decreet geen melding moet maken van een beroepsprocedure bij de weigering van een grondstofverklaring. Desgevallend dient het decreet ook vast te leggen dat de Vlaamse Regering bevoegd is voor het vastleggen van de modaliteiten.

5.2.6 Standpunt omtrent het EV Plan C

De bundel bij de adviesvraag houdt te weinig informatie in om de raden een helder en duidelijk standpunt te laten innemen over de keuze voor een structuur voor Plan C, zoals dat gevraagd was in de adviesvraag. De toelichting van 25 januari 2011 verduidelijkte heel wat elementen over dit probleem, maar desondanks was er geen volledig pallet aan informatie om alsnog een duidelijke uitspraak over een voorkeur voor de juridische structuur te kunnen doen.

De raden tonen appreciatie voor de aanpak van het materialenbeheer zoals die onder andere via Plan C, zowel inzake openheid, het opnemen van verantwoordelijkheid door de overheid, enz. Zij wensen wel een aantal principes voor te leggen die moeten bewaakt worden bij de uitwerking van een structuur voor een Plan C:

- Transparantie: de juridische structuur moet transparant zijn voor alle deelnemers aan het netwerk en voor alle partners buiten het netwerk;
- Transparante overheidsparticipatie vanuit verschillende beleidsdomeinen waarbij de identiteit en de rol van iedere overheidsactor duidelijk is;
- Voldoende afstemming met de tussen OVAM en de andere participerende beleidsdomeinen;
- Voldoende afstemming tussen de participerende overheden en de rest van het netwerk;
- Garanties voor de rol van het middenveld, dit impliceert een gezond evenwicht in het netwerk en in als zijn bestuursorganen;
- Een effectieve en efficiënte ondersteuning van de overheid die echter de rol van andere partners niet hypothekeert;
- Een structuur die in zijn totaliteit ook een weerspiegeling is van de gedeelde verantwoordelijkheid in het netwerk tussen overheden, bedrijven, maatschappelijke actoren en kennisinstellingen;
- Transparante en duidelijke financieringsmechanismen waarbij Maximale de mogelijkheden bieden voor alternatieve financiering maximaal behouden blijven;

---

[18] Zoals voorzien door Verordening (EG) Nr. 987/2008 van de Commissie van 8 oktober 2008 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) met betrekking tot de bijlagen IV en V.

[19] ECHA is verantwoordelijk voor het beheren van de technische, wetenschappelijke en administratieve aspecten van het regelgevend kader voor chemische stoffen: REACH. Het heeft ook als doel om te zorgen voor een goede samenhang van deze aspecten binnen de wetgeving van de Europese Unie. Het bureau geeft de lidstaten en de instellingen van de Europese Unie advies over vraagstukken in verband met chemische stoffen.

[20] Dit gaat mogelijk over de stoffen vermeld in VLAREA, Bijlage 4.1. Lijst van afvalstoffen die in aanmerking komen voor gebruik als secundaire grondstoffen, Afdeling 1 Gebruik in of als meststof of bodemverbeterend middel en onder andere over waterzuiveringsslib en digestaat van de anaërobe behandeling van dierlijk en plantaardig afval (respectievelijk 19 09 02 en 19 06 06 van bijlage Bijlage 1.2.1.B. Afvalstoffenlijst)

— Maximaliseren van de kennisopbouw rond dergelijke processen bij de participerende actoren;

— Maximaal kunnen inspelen op de Europese ontwikkelingen op het domein van duurzaam materialenbeheer.

Gezien de specificiteit van transitieprocessen die aan de orde zijn en uitgaande van de hiervoor voorgelegde principes, vinden de raden dat een specifieke aangepaste structuur kan worden uitgewerkt.

Het voorstel dat in de Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering wordt uitgewerkt, is in essentie niet in tegenspraak met de principes die door de raden zijn voorgelegd.

Referentielijst

Gezamenlijke adviezen.

Gezamenlijk advies Materialendecreet, Minaraad, 28 januari 2010 (2010|08) en SERV, 29 januari 2010

Gezamenlijk advies over de Omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie, SERV, 26 januari 2011 en Minaraad, 3 februari 2011 (2011|10)

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 8 april 2011

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Worden niet als afvalstoffen beschouwd:
a) gasvormige effluenten die in de atmosfeer worden uitgestoten, en koolstofdioxide dat wordt afgevangen en getransporteerd met het oog op geologische opslag, en dat geologisch is opgeslagen overeenkomstig het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond;
b) dierlijke mest als vermeld in het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen;
c) het al dan niet verontreinigde water dat wordt geloosd in een oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur; in deze context wordt de in situ-behandeling, met inbegrip van de ontwatering van het ter plaatse geproduceerde slib, die bedoeld is om dat water in overeenstemming te brengen met de milieuvoorwaarden die gelden voor de lozing, niet als een afvalstoffenverwerking aanzien;

d) huishoudelijk en bedrijfsafvalwater dat overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 24 januari 1984 inzake het grondwaterbeheer en van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning indirect wordt geloosd in het grondwater;
e) onuitgegraven bodem, met inbegrip van duurzaam met de bodem verbonden gebouwen;
f) radioactieve afvalstoffen, voor zover ze niet als vrijgegeven afvalstoffen worden beschouwd als vermeld in het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 17 oktober 2002 met betrekking tot het beheer van vrijgegeven afvalstoffen;
2° huishoudelijke afvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan door de normale werking van een particuliere huishouding en afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering;
3° bedrijfsafvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan ten gevolge van een industriële, ambachtelijke of wetenschappelijke activiteit, en de afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering;
4° gevaarlijke afvalstoffen: afvalstoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu opleveren of kunnen opleveren of die in speciale inrichtingen verwerkt moeten worden. De Vlaamse Regering bepaalt welke afvalstoffen als gevaarlijke afvalstoffen worden beschouwd overeenkomstig de geldende Europese voorschriften;
5° bijzondere afvalstoffen: huishoudelijke, gevaarlijke, bedrijfsafvalstoffen of andere afvalstoffen die wegens hun aard, samenstelling, herkomst of verwerking een bijzondere regeling behoeven. De Vlaamse Regering kan bepalen welke afvalstoffen als bijzondere afvalstoffen worden beschouwd;
6° gemengd stedelijk afval: huishoudelijk afval, alsmede bedrijfs-, industrieel en institutioneel afval dat qua aard en samenstelling te vergelijken is met huishoudelijk afval, behoudens de in bijlage van Beschikking 2000/532/EG onder 20 01 genoemde fracties die afzonderlijk aan de bron worden ingezameld, en de onder 20 02 van die bijlage genoemde andere afvalstoffen;
7° afvalstoffenhandelaar: iedere onderneming die als verantwoordelijke optreedt bij het aankopen en vervolgens verkopen van afval, met inbegrip van handelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;
8° afvalstoffenmakelaar: iedere onderneming die ten behoeve van anderen de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van makelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;
9° afvalstoffenproducent: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon wiens activiteiten afvalstoffen voortbrengen, zijnde de eerste afvalproducent, of eenieder die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen;
10° afvalstoffenverwerking: nuttige toepassing of verwijdering, met inbegrip van voorbereidende handelingen die aan nuttige toepassing of verwijdering voorafgaan;
11° beheren van afvalstoffen: het inzamelen, het tussentijds opslaan en overslaan, het vervoeren, het nuttig toepassen en het verwijderen van afvalstoffen, met inbegrip van het houden van toezicht op die handelingen en het uitvoeren van de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting, en met inbegrip van activiteiten van afvalstoffenhandelaars of –makelaars;

12° beste beschikbare technieken: beste beschikbare technieken als vermeld in artikel 1, 29°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning;
13° de OVAM: de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij;
14° gescheiden inzameling: de inzameling waarbij een afvalstroom gescheiden wordt naar soort en aard van het afval om een specifieke behandeling te vergemakkelijken;
15° grondstofverklaring: een verklaring afgeleverd door de Vlaamse overheid aan de producent van een materiaal waarin wordt gesteld dat het betreffende materiaal niet of niet meer als een afvalstof moet worden beschouwd, eventueel gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden;
16° hergebruik: elke handeling waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld;
17° houder van afvalstoffen: de afvalstoffenproducent of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen in zijn bezit heeft;
18° inzameling: het verzamelen van afvalstoffen, inclusief de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie;
19° levenscyclusdenken: een benadering waarbij wordt gekeken naar de effecten die optreden tijdens de hele levenscyclus van een materiaal;
20° lokale besturen: provincies, provinciebedrijven, gemeenten, gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
21° materiaal: elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, geteeld, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, of elk voorwerp dat wordt geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw gebruikt, inclusief de daaruit ontstane afvalstoffen;
22° materiaalkringloop: het geheel van opeenvolgende handelingen in een levenscyclus of stofstroom, gaande van de ontginning of winning en teelt, over de verwerking, de productie, de distributie, de opslag of overslag, het transport, het gebruik en hergebruik, de afdanking, de verwijdering en het eventueel opnieuw inzetten waarbij één of meer materialen, bedoeld of onbedoeld, worden doorgegeven van de ene fase in de levenscyclus naar een andere;
23° nuttige toepassing: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering overeenkomstig de geldende Europese voorschriften;
24° preventie: maatregelen die worden genomen voordat een stof of voorwerp afvalstof is geworden, ter vermindering van:
a) de hoeveelheid afvalstoffen, inclusief via het hergebruik van voorwerpen of de verlenging van de levensduur van voorwerpen;
b) de negatieve gevolgen van de geproduceerde afvalstoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid;
c) het gehalte aan schadelijke stoffen in stoffen en voorwerpen;

25° recyclage: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dat omvat het opnieuw bewerken van organisch afval, maar het omvat niet energieterugwinning, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;
26° verwijdering: iedere handeling die geen nuttige toepassing is, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering;
27° voorbereiding voor hergebruik: elke nuttige toepassing die bestaat uit het controleren, schoonmaken of repareren, waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze kunnen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is.

Art. 4. §1. Dit decreet draagt bij aan het bereiken van de doelstellingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, als vermeld in artikel 7bis van de gecoördineerde Grondwet.

§2. De doelstelling van dit decreet is het vaststellen van maatregelen voor het tot stand brengen van materiaalkringlopen waarbij:
1° de gezondheid van de mens en het milieu gevrijwaard worden tegen de schadelijke invloed van de productie en het beheer van afvalstoffen;
2° de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen, de verspilling van materialen en energie in het algemeen en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu, verbonden aan materiaalgebruik en -verbruik, worden tegengegaan.

§3. In het bijzonder worden in dit decreet maatregelen vastgesteld:
1° waarbij steeds wordt gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus, en waarbij als prioriteitsvolgorde de volgende hiërarchie wordt gehanteerd:
a) de preventie van afvalstoffen en een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
b) de voorbereiding van afvalstoffen voor hergebruik;
c) de recyclage van afvalstoffen en de inzet van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
d) andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen, zoals energieterugwinning en de inzet van materialen als energiebron;
e) de verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie;
2° om ervoor te zorgen dat het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen geen gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu, met name:
a) zonder risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora en klimaat op te leveren;
b) zonder geluids- of geurhinder te veroorzaken;
c) zonder schade aan natuur- en landschapsschoon te berokkenen.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen rond het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 5. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, materialen aanduiden en voorwaarden bepalen voor het gebruik of verbruik ervan.

De Vlaamse Regering kan overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voor bepaalde materialen nadere regels vaststellen ter waarborging van hun traceerbaarheid, hun verwerking overeenkomstig artikel 9, §1, en hun rechtmatig gebruik.

Art. 6. §1. De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aangevoerde en afgevoerde hoeveelheid, aard, oorsprong en, als dat van toepassing is, bestemming, frequentie van de inzameling, wijze van vervoer en van behandeling van de ingezamelde, opgehaalde, vervoerde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen zijn vermeld. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast met betrekking tot de inhoud en de voorwaarden van dat afvalstoffenregister. De Vlaamse Regering kan groepen van natuurlijke personen en rechtspersonen van die plicht ontslaan.

De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, melden bepaalde gegevens met betrekking tot de ingezamelde, opgehaalde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden gemeld en op welke wijze dat gebeurt.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen dat afvalstoffen bij hun vervoer vergezeld moeten gaan van een identificatieformulier, al dan niet in elektronische vorm.

§3. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor specifieke materialen materialenregisters worden bijgehouden met het oog op het verkrijgen van informatie over het efficiënt en rechtmatig gebruik van materialen overeenkomstig de doelstelling, vermeld in artikel 4. Die registers kunnen slaan op hoeveelheden van in- en uitgaande materiaalstromen en hun herkomst en bestemming. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de monsterneming en analyse van materialen.

De OVAM kan analyses op stalen van afvalstoffen en bodem laten uitvoeren in laboratoria die de Vlaamse Regering heeft erkend of die volgens de geldende internationale normen geaccrediteerd zijn. Laboratoria worden door de Vlaamse Regering erkend overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IIIbis van het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning en haar uitvoeringsbesluiten.

Art. 8. §1. De maatregelen, vermeld in artikel 4, §3, moeten de opties stimuleren die over het geheel genomen het beste resultaat opleveren voor milieu en gezondheid. Dat kan betekenen dat bij het vaststellen van maatregelen voor bepaalde materialen moet worden afgeweken van de hiërarchie, vermeld in artikel 4, §3, als dat op grond van het levenscyclusdenken gerechtvaardigd is.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt na advies van de OVAM wanneer de afwijkingen, vermeld in paragraaf 1, gerechtvaardigd zijn. Ze houdt hierbij rekening met de beginselen,vermeld in artikel 1.2.1, §2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de technische uitvoerbaarheid en de economische haalbaarheid, de bescherming van hulpbronnen, de algemene effecten voor het milieu en de menselijke gezondheid en op economisch en maatschappelijk gebied, de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de geldende Europese voorschriften.

Het advies van de OVAM, vermeld in het eerste lid, bevat de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken die zijn gebruikt om op basis van het levenscyclusdenken tot een gewenste optie te komen.

Voor het advies, vermeld in het eerste lid, en voor het vastleggen van de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken met betrekking tot het levenscylusdenken, wordt een overlegplatform opgericht, overeenkomstig artikel 19.

Als voor het formuleren van dat advies de resultaten van wetenschappelijke studies worden gebruikt, moeten die studies door een onafhankelijke partij zijn uitgevoerd of geverifieerd.

§3. Als een afwijking overeenkomstig paragraaf 1 werd toegestaan, kan de Vlaamse Regering die afwijking na advies van de OVAM en overeenkomstig paragraaf 2 herzien in functie van gewijzigde technische, economische of sociale omstandigheden of in functie van gewijzigde inzichten in effecten op milieu en gezondheid.

Art. 9. §1. De Vlaamse Regering neemt de nodige passende maatregelen om ervoor te zorgen dat:
1° het hergebruik van voorwerpen en componenten van voorwerpen en activiteiten ter voorbereiding van hergebruik worden bevorderd;
2° afvalstoffen overeenkomstig artikel 4, §3, of artikel 8, een handeling van hergebruik, recyclage of andere vorm van nuttige toepassing ondergaan;
3° recyclage van een hoge kwaliteit wordt bevorderd.

Met het oog op de naleving van de bepalingen in het eerste lid, en overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, neemt de Vlaamse Regering de nodige maatregelen opdat, als dat haalbaar is op technisch, milieu- en economisch gebied, afvalstoffen gescheiden worden ingezameld, en niet gemengd worden met afvalstoffen of materialen die niet dezelfde eigenschappen hebben.

De Vlaamse Regering kan:
1° de gescheiden aanbieding en inzameling van bepaalde afvalstoffen verplichten en regels vaststellen voor hun inzamelwijze;
2° doelstellingen vastleggen voor gescheiden inzameling en voor hergebruik, recyclage en andere vormen van nuttige toepassing;
3° voor bepaalde afvalstoffen afvalverwerkingshandelingen opleggen of verbieden.

§2. De natuurlijke personen of rechtspersonen die een kringloopcentrum uitbaten waar voorwerpen die in aanmerking komen voor producthergebruik worden ingezameld voor selectie met het oog op hergebruik, of worden opgeslagen, gesorteerd, gereinigd of hersteld en verkocht, zijn onderworpen aan een door de Vlaamse Regering te verlenen erkenning. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor die erkenning vast.

Art. 10. Overeenkomstig het beginsel "de vervuiler betaalt" worden de kosten van het afvalstoffenbeheer gedragen door de eerste afvalstoffenproducent, de huidige of de vorige houders van afvalstoffen, de producent van het product waaruit het afval is voortgekomen, of de distributeurs of invoerders van een dergelijk product. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 11. §1. De verwijdering van afvalstoffen en voorbereidende handelingen die aan de verwijdering voorafgaan, zijn aan een vergunningsplicht onderworpen.

De nuttige toepassing van afvalstoffen en aan nuttige toepassing voorafgaande voorbereidende handelingen zijn aan een vergunnings- of meldingsplicht onderworpen.

De Vlaamse Regering kan het gebruik van materialen aan een vergunnings- of meldingsplicht onderwerpen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§2. Op de vergunningen en meldingen, vermeld in paragraaf 1, zijn de bepalingen van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning van toepassing. Voor mobiele en verplaatsbare inrichtingen kan de Vlaamse Regering een vergunning verlenen die de exploitatie in het volledige Vlaamse Gewest toelaat. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het aanvragen, verlenen en weigeren van die vergunning en over de specifieke voorwaarden waaraan die inrichtingen zijn onderworpen.

De Vlaamse Regering kan sectorale voorwaarden uitvaardigen voor de activiteiten, vermeld in paragraaf 1.

§3. Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, alleen worden verleend als ze niet strijdig zijn met de bepalingen van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan en de uitvoeringsplannen.

Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen bij het verlenen van de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, voorwaarden worden gesteld met betrekking tot:
1° de soort en hoeveelheid van de afvalstoffen en materialen die mogen worden verwerkt of gebruikt;
2° de technische en andere voorschriften die op de locatie in kwestie van toepassing zijn;
3° de te nemen veiligheids- en voorzorgsmaatregelen;
4° de wijze waarop afvalstoffen worden verwerkt of de efficiëntie waarmee materialen worden verbruikt;
5° de maatregelen van controle en bewaking;
6° de afvalstoffen en materialen die uit de verwerking of het gebruik resulteren, en hun eventuele gebruiksbeperkingen;
7° bepalingen over sluiting en nazorg, voor zover die noodzakelijk zijn.

De Vlaamse Regering kan voor de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, nadere regels vaststellen.

Art. 12. §1. Het is verboden afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. Het is verboden materialen te gebruiken of te verbruiken in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§3. De natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen beheert, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of geurhinder, schade aan natuur- en landschapsschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

De Vlaamse Regering kan die maatregelen nader omschrijven.

Art. 13. §1. Ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren, afvalstoffenmakelaars en -handelaars, alsook ondernemingen en inrichtingen die afvalstoffen verwerken en meldingsplichtig zijn overeenkomstig artikel 11, moeten zich laten opnemen in een register.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de registratieplicht en de opmaak van het register, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voorwaarden opleggen aan:
1° de onderneming of inrichting die afvalstoffen inzamelt, vervoert of regelingen treft voor hun nuttige toepassing of verwijdering;
2° de afvalstoffenhandelaars of -makelaars.

De voorwaarden, vermeld in het eerste lid, kunnen ook betrekking hebben op de wijze van inzameling en vervoer.

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de invoer en uitvoer van afvalstoffen verbieden of reglementeren.

De Vlaamse Regering kan alle maatregelen nemen met betrekking tot de invoer en uitvoer van afvalstoffen die nodig zijn voor de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, en van het verdrag inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, ondertekend in Bazel op 22 maart 1989. De Vlaamse Regering kan hiertoe onder meer:
1° elke invoer of uitvoer van afvalstoffen binnen de werkingssfeer van verordening (EG) nr. 1013/2006 onderwerpen aan het stellen van een bankgarantie, een borgsom of een gelijkwaardige financiële zekerheid om de kosten te dekken van het vervoer en van de verwijdering of nuttige toepassing, vermeld in artikel 6 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006;
2° bij invoer of uitvoer van afvalstoffen aan de kennisgever de betaling opleggen van een vergoeding om de administratieve kosten te dekken die verbonden zijn aan de uitvoering van de kennisgevings- en toezichtsprocedure, alsook de betaling vorderen van de gangbare kosten van de passende analyses en inspecties, vermeld in artikel 29 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006.

De grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen in strijd met de bepalingen van de verordening, vermeld in het tweede lid, of met de bepalingen vastgesteld krachtens het eerste of het tweede lid, is verboden.

In afwijking van de verordening, vermeld in het tweede lid, kan de OVAM binnenkomende overbrengingen van afval die bestemd zijn voor als nuttige toepassing ingedeelde afvalverbrandingsinstallaties, beperken als vaststaat dat die overbrengingen ertoe zouden leiden dat in het Vlaamse Gewest ontstaan afval moet worden verwijderd of dat afval moet worden verwerkt op een wijze die niet in overeenstemming is met de uitvoeringsplannen, vermeld in artikel 18.

Art. 15. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor het toekennen van subsidies aan:
1° natuurlijke personen of rechtspersonen die maatregelen en initiatieven nemen overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, onder meer ter bevordering van:
a) de preventie van afvalstoffen, het hergebruik en het efficiënter en minder milieubelastend gebruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
b) de samenwerking tussen verschillende actoren binnen één of meer materiaalkringlopen met het oog op het verlagen van de milieueffecten van die materiaalkringlopen;

c) de gescheiden inzameling van afvalstoffen, de recyclage en het aanwenden van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
d) de afzetmarkt voor uit afvalstoffen teruggewonnen producten en grondstoffen;
e) een optimalisatie van het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
f) het onderzoek en de ontwikkeling voor de verwezenlijking van schonere en minder verspillende technologieën, producten en diensten, alsook de verspreiding en toepassing van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling op dat gebied;
2° lokale besturen ten behoeve van opdrachten ter uitvoering van de uitvoeringsplannen die van toepassing zijn, als vermeld in artikel 18;
3° de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in artikel 9, §2, die een kringloopcentrum uitbaten, voor de werking, investeringen of personeel;
4° de gemeenten en verenigingen van gemeenten, vermeld in artikel 27, eerste lid, voor de kosten van selectieve ophaling of inzameling.

De subsidies worden steeds toegekend binnen de perken van de in de begroting opgenomen kredieten.

Art. 16. In de bestekken van besturen van het Vlaamse Gewest en van lokale besturen worden bepalingen opgenomen om de aankoop te bevorderen van:
1° producten of diensten die, rekening houdend met de volledige levenscyclus, bijdragen aan het beter sluiten van materiaalkringlopen of een lagere milieu-impact hebben dan vergelijkbare alternatieven;
2° uit afvalstoffen teruggewonnen grondstoffen of producten die daaruit vervaardigd zijn.

De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 17. §1. De OVAM coördineert de opmaak van preventieprogramma's en hun eventuele herziening, en volgt de uitvoering ervan op. De Vlaamse Regering wijst de overheidsinstellingen aan die worden betrokken bij de opmaak en de uitvoering van de preventieprogramma's.

Voor de opmaak en uitvoering van preventieprogramma's worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. De preventieprogramma's bestaan minimaal uit maatregelen en initiatieven die worden genomen ter bevordering van de preventie van afvalstoffen, een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via ecodesign en aangepaste productie- en consumptiepatronen, en een beter beheer van materiaalkringlopen overeenkomstig artikel 4. Ze zijn erop gericht de milieueffecten van materiaalkringlopen en in het bijzonder van de productie van afvalstoffen, los te koppelen van de economische groei. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's, lokale besturen of de federale overheid.

Aan de maatregelen, vermeld in het eerste lid, worden in de preventieprogramma's passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen verbonden, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling worden geëvalueerd.

§3. De ontwerpen van preventieprogramma's of de ontwerpen van wijziging van preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§4. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen van preventieprogramma's bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§5. De Vlaamse Regering stelt de preventieprogramma's vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 6.

§6. De preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten.

§7. De preventieprogramma's kunnen worden geïntegreerd in de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18. In voorkomend geval zullen ze als duidelijk onderscheiden preventiemaatregelen worden aangegeven.

§8. De preventieprogramma's gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de preventieprogramma's wordt in ieder programma afzonderlijk bepaald. De preventieprogramma's worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§9. Bepalingen van de preventieprogramma's zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die programma's is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van preventieprogramma's die strijdig zijn met een gewestelijk plan of programma van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§10. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de preventieprogramma's en de daarin opgenomen inspraak door belanghebbenden.

Art. 18. §1. De OVAM ontwerpt uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, ontwerpt hun eventuele herziening en volgt de uitvoering ervan op. Die plannen bestrijken, afzonderlijk of gezamenlijk, het hele geografische grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Voor de opmaak van het ontwerp en de uitvoering van de uitvoeringsplannen worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. In de uitvoeringsplannen worden de maatregelen opgenomen, voor het tot stand brengen van een adequaat geïntegreerd netwerk van installaties voor de verwijdering van afval en van installaties voor de nuttige toepassing van gemengd stedelijk afval, ingezameld van particuliere huishoudens, ook als die inzameling dergelijk afval van andere producenten omvat, rekening houdend met de beste beschikbare technieken. Die maatregelen worden genomen met het oog op zelfvoorziening voor de verwijdering van afval en voor de nuttige toepassing van bovengenoemde afvalstromen en moeten het mogelijk maken om de respectieve afvalstromen te verwijderen of nuttig toe te passen in één van de meest nabijgelegen installaties die daarvoor geschikt is met behulp van de meeste geschikte methoden en technologieën om een hoog niveau van bescherming van milieu en volksgezondheid te waarborgen. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's.

§3. De uitvoeringsplannen kunnen een analyse bevatten van één of meer materiaalkringlopen en hun effecten op milieu en gezondheid, alsook een overzicht van maatregelen die moeten worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus om de milieu- en gezondheidseffecten van het gebruik en verbruik van de materialen in kwestie te verlagen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§4. De uitvoeringsplannen bevatten minimaal een analyse van de bestaande situatie in verband met afvalbeheer in het algemeen of voor één of meer categorieën van afvalstoffen in het bijzonder, alsook de maatregelen die moeten worden genomen om voorbereiding voor hergebruik, recyclage, andere vormen van nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen milieuvriendelijker te maken, alsook een evaluatie van hoe het plan de uitvoering van de doelstellingen en de bepalingen van dit decreet zal ondersteunen.

§5. De uitvoeringsplannen hebben als doel de samenhang te bevorderen van maatregelen die door verschillende actoren, betrokken bij het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, worden genomen.

§6. In het bijzonder bevatten de uitvoeringsplannen ten minste de volgende elementen:
1° soort, hoeveelheid en bron van de binnen het Vlaamse Gewest geproduceerde afvalstoffen en van de afvalstoffen die naar verwachting vanuit of naar het Vlaamse Gewest zullen worden overgebracht, en een evaluatie van de ontwikkeling van de afvalstromen in de toekomst;
2° bestaande regelingen voor afvalinzameling en grote verwijderingsinstallaties en installaties voor nuttige toepassing, inclusief speciale regelingen voor afgewerkte oliën, gevaarlijke afvalstoffen of afvalstromen waarvoor specifieke communautaire wetgeving bestaat;
3° een beoordeling van de behoefte aan nieuwe inzamelingsregelingen, sluiting van bestaande afvalinstallaties, extra afvalverwerkingsinstallaties, overeenkomstig paragraaf 2, en, indien nodig, de daarmee samenhangende investeringen;
4° voldoende informatie over locatiecriteria voor de keuze van locaties, en capaciteit van toekomstige verwijderingsinstallaties of belangrijke installaties voor nuttige toepassing, indien nodig;
5° algemeen afvalbeheerbeleid, inclusief geplande afvalbeheertechnologieën en –methoden of beleid voor afval dat specifieke beheersproblemen oplevert;
6° passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen, verbonden aan de maatregelen, vermeld in paragraaf 2, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling, vermeld in artikel 4, wordt geëvalueerd.

§7. De ontwerpen van uitvoeringsplannen of de ontwerpen van wijziging van de uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§8. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen, vermeld in paragraaf 7, bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§9. De Vlaamse Regering stelt de uitvoeringsplannen of wijzigingen daaraan vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 10.

§10. De uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten.

§11. De uitvoeringsplannen gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de uitvoeringsplannen wordt in

ieder plan afzonderlijk bepaald. De uitvoeringsplannen worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§12. Bepalingen van de uitvoeringsplannen zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die plannen is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van de uitvoeringsplannen die strijdig zijn met een gewestelijk plan van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§13. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de uitvoeringsplannen en de daarin voorziene inspraak door belanghebbenden.

Art. 19. §1. De Vlaamse Regering kan overlegplatformen oprichten die bestaan uit belanghebbende overheidsorganen, instellingen en privaatrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij het beheer van een of meer categorieën afvalstoffen of bij het beheer van een of meer materiaalkringlopen, alsook belanghebbenden uit het bredere maatschappelijke middenveld. De Vlaamse Regering wijst de betrokkenen aan. De OVAM kan bijkomend betrokkenen aanwijzen.

De overlegplatformen, vermeld in het eerste lid, hebben onder meer als doel:
1° te komen tot afstemming van maatregelen, genomen door publieke en private actoren in verschillende fasen van een of meer materiaalkringlopen met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4;
2° te komen tot uitwisseling van informatie tussen publieke en private actoren met betrekking tot het beheer van materiaalkringlopen;
3° de uitvoering van maatregelen op te volgen en te evalueren.

§2. Onder meer worden overlegplatformen opgericht in het kader van:
1° het opstellen, opvolgen en evalueren van de preventieprogramma's, vermeld in artikel 17 ;
2° het rechtvaardigen van de afwijkingen op de hiërarchie, vermeld in artikel 8;
3° het opstellen, opvolgen en evalueren van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in artikel 20;
4° het opstellen, opvolgen en evalueren van de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de oprichting en werking van de overlegplatformen, vermeld in paragraaf 1.

Art. 20. Om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, te realiseren, kan de Vlaamse Regering milieubeleidsovereenkomsten sluiten overeenkomstig de decretale bepalingen die van toepassing zijn.

Art. 21. §1. Om preventie, hergebruik, recyclage en andere nuttige toepassingen van afvalstoffen te stimuleren kan de Vlaamse Regering maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product), een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen bestaan uit het opleggen van regels en verplichtingen aan de natuurlijke personen en rechtspersonen, vermeld in het eerste lid, en hebben betrekking op:
1° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling van de afvalstoffen die voortkomen uit producten die ze op de markt gebracht hebben;
2° het verplicht doen aanvaarden van die afvalstoffen;
3° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor het daaropvolgende beheer van die afvalstoffen;
4° het toewijzen van de financiële verantwoordelijkheid voor de inzameling en verwerking van die afvalstoffen overeenkomstig artikel 10;
5° het verstrekken van openbaar beschikbare informatie over milieuverantwoord productgebruik en over de mate waarin en de manier waarop het product herbruikbaar en recycleerbaar is.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen ook maatregelen zijn die stimuleren om producten in die mate te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de producten die afval zijn geworden, nuttig worden toegepast en verwijderd als vermeld in artikel 4. Dergelijke maatregelen kunnen onder meer aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, die technisch duurzaam zijn en die, zodra ze afval zijn geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige recyclage, voor andere nuttige toepassing en voor milieuverantwoorde verwijdering.

§2. De Vlaamse Regering wijst de producten of afvalstoffen aan waarvoor een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt. Ze houdt daarbij rekening met de technische uitvoerbaarheid, de economische haalbaarheid en de effecten in hun totaliteit op het milieu, de volksgezondheid en de maatschappij, met inachtneming van de noodzaak een goede werking van de markt te garanderen.

§3. De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt toegepast met behoud van de toepassing van de verantwoordelijkheid voor afvalbeheer, vermeld in artikel 12, §3, en met behoud van de toepassing van de bestaande specifieke wetgeving inzake afvalstromen en producten.

§4. De natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kunnen voor de nakoming van de verplichtingen die hen door of krachtens dit artikel worden opgelegd, op eigen kosten een beroep doen op derden, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is, naast eventuele andere inzamelkanalen, de samenwerking met de gemeenten verplicht. De Vlaamse Regering stelt in dat geval nadere regels vast voor het bepalen van een billijke vergoeding voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen.

De Vlaamse Regering kan van die verplichting tot samenwerking afwijken als andere inzamelingskanalen efficiënter en effectiever zijn. Voor afvalstoffen waarvoor de samenwerking met de gemeenten niet verplicht is, zijn de gemeenten niet verplicht de afvalstoffen te aanvaarden via de gemeentelijke inzamelkanalen.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 22. Alle afvalstoffen worden volgens hun herkomst of aard in een van de volgende hoofdcategorieën ingedeeld:
1° huishoudelijke afvalstoffen;
2° bedrijfsafvalstoffen.

Afvalstoffen kunnen bovendien in een of meer van de volgende aanvullende categorieën worden ingedeeld:
1° gevaarlijke afvalstoffen;
2° bijzondere afvalstoffen;
3° gemengd stedelijk afval.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor deze categorieën van afvalstoffen.

De voorschriften die gelden voor de hoofdcategorie en de aanvullende categorieën waarin een afvalstof is ingedeeld, zijn cumulatief van toepassing, zoals bepaald in artikel 29 of 32.

Afdeling 2. Bedrijfsafvalstoffen

Art. 23. De producenten van bedrijfsafvalstoffen houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aard, oorsprong, samenstelling, hoeveelheid, bestemming en wijze van nuttige toepassing of verwijdering van de afvalstoffen worden vermeld. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de inhoud en de structuur van het afvalstoffenregister.

De producenten van bedrijfsafvalstoffen melden sommige gegevens uit het afvalstoffenregister aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens op welke wijze gemeld worden. Ze kan de melding laten doen via het integraal milieujaarverslag, vermeld in artikel 3.5.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De Vlaamse Regering kan bepaalde categorieën van producenten ontslaan van de verplichtingen, vermeld in het eerste en het tweede lid, wegens de geringe hoeveelheden en de geringe schadelijkheidsgraad van de door hen voortgebrachte afvalstoffen.

Art. 24. Producenten van bedrijfsafvalstoffen moeten op hun kosten de afvalstoffen een nuttige toepassing geven of verwijderen, tenzij het anders bepaald is door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 10.

Art. 25. §1. Houders van bedrijfsafvalstoffen en afvalstoffenmakelaars en -handelaars moeten de afvalstoffen nuttig toepassen of verwijderen:
1° binnen de onderneming waarin de afvalstoffen zijn ontstaan of worden behandeld, in overeenstemming met de milieuvergunning, vermeld in artikel 11, of met de andere toepasselijke wettelijke, decretale of reglementaire voorschriften;
2° door afgifte aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig artikel 11 houder is van een vergunning voor de verwijdering of nuttige toepassing van de afvalstoffen, of die voldaan heeft aan de meldingsplicht, of die een geregistreerde afvalstoffenhandelaar of -makelaar is als vermeld in artikel 13;
3° door afgifte aan een in een ander gewest of land gevestigde natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig de daar geldende wetgeving de afvalstoffen:
a) mag verwijderen als er geen merkelijk dichterbij gelegen, vergunde verwijderingsinrichting is die de afvalstoffen op een verantwoorde wijze kan verwijderen onder vergelijkbare voorwaarden;
b) nuttig mag toepassen.

§2. Iedere afgifte van bedrijfsafvalstoffen als vermeld in paragraaf 1, 2° en 3°, gebeurt tegen de ontvangst van een afgiftebewijs, al dan niet in elektronische vorm. Met behoud van de toepassing van artikel 23 moeten de houders van bedrijfsafvalstoffen dat afgiftebewijs op elk moment kunnen voorleggen tot minstens vijf jaar na de datum van de afgifte van de afvalstoffen.

§3. Het afgiftebewijs vermeldt:
1° datum van afgifte;
2° naam en woonplaats van de producent of de inrichting waarvan de afvalstoffen in ontvangst worden genomen;
3° naam en woonplaats van de natuurlijke persoon of rechtspersoon, vermeld in paragraaf 1, 2°, en 3°, aan wie de afvalstoffen worden afgegeven;
4° aard, herkomst, samenstelling en hoeveelheid van de afgegeven afvalstoffen;
5° beoogde wijze van verwerking.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het afgiftebewijs, vermeld in paragraaf 2 en 3.

Afdeling 3. Huishoudelijke afvalstoffen

Art. 26. Elke gemeente draagt er, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor dat de huishoudelijke afvalstoffen zo veel mogelijk worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en nuttig worden toegepast of verwijderd, overeenkomstig artikel 11, 12 en 13, §2.

De gemeenten verhalen, overeenkomstig artikel 10, de kosten van het beheer van huishoudelijk afval op de afvalproducenten. De gemeente kan haar verzelfstandigde entiteiten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ertoe machtigen die kosten te innen, ook als ze in de vorm van belastingen en retributies worden verhaald. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten van het beheer van huishoudelijke afvalstoffen berekenen.

Met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet worden de ophaling en inzameling van huishoudelijke afvalstoffen bij gemeentelijk reglement geregeld.

De prestaties van elke persoon die nodig zijn voor de normale werking van de diensten die met het ophalen van de huishoudelijke afvalstoffen zijn belast, alsook het nodige materiaal daarvoor, mogen door de burgemeester, de arrondissementscommissaris en de gouverneur worden opgeëist.

Art. 27. De gemeenten en verenigingen van gemeenten kunnen met de OVAM overeenkomsten sluiten om de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen te bevorderen of te begeleiden.

De provincies kunnen, binnen het kader van het Vlaamse afvalstoffenbeleid, ondersteunende initiatieven en acties aanbieden die gericht zijn op concrete realisaties op het terrein.

Art. 28. Als een gemeente of een provincie de verplichtingen opgelegd door of krachtens artikel 26, eerste lid, of door de programma's en plannen, vermeld in artikel 17 en 18, niet nakomt binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde termijn en daardoor het algemeen belang schaadt, kan de Vlaamse Regering, na ingebrekestelling bij een met redenen omkleed besluit, in de plaats treden van de gemeente of de provincie in kwestie voor de uitvoering van alle maatregelen die nodig zijn om de voormelde verplichtingen na te komen. Het Vlaamse Gewest kan de kosten van de vermelde maatregelen verhalen op de gemeente of de provincie.

Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie hebben de gemeenten, de provincies en hun samenwerkingsverbanden de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die beroepsprocedure.

Afdeling 4. Gevaarlijke afvalstoffen

Art. 29. De bepalingen van afdeling 1 en 2 en van hoofdstuk 2 zijn van toepassing op de gevaarlijke afvalstoffen als er in deze afdeling niet uitdrukkelijk van wordt afgeweken.

Art. 30. §1. Gevaarlijke afvalstoffen die worden verwijderd, moeten worden geregistreerd en geïdentificeerd.

§2. Gevaarlijke afvalstoffen moeten bij de inzameling, het vervoer en de tijdelijke opslag deugdelijk zijn verpakt of opgeslagen en voorzien worden van een etiket, overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften. Telkens als gevaarlijke afvalstoffen worden vervoerd, moet er een identificatieformulier bijgevoegd zijn, al dan niet in elektronische vorm, met de toepasselijke gegevens, vermeld in bijlage I B van verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de verpakking, opslag en identificatie van gevaarlijke afvalstoffen.

§3. De natuurlijke personen of rechtspersonen die aan afvalstoffenverwerking doen, mogen gevaarlijke afvalstoffen niet mengen met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen. Onder mengen wordt ook het verdunnen van gevaarlijke stoffen verstaan.

Van de verbodsbepaling, vermeld in het eerste lid, kan worden afgeweken, indien de Vlaamse Regering andere maatregelen voorziet om ervoor te zorgen dat gevaarlijke afvalstoffen niet worden gemengd met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen.

§4. In afwijking van paragraaf 3 kan in de vergunning, vermeld in artikel 11, worden toegelaten dat gevaarlijke afvalstoffen gemengd worden met andere gevaarlijke afvalstoffen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen, als:
1° dit vereist is om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing te verbeteren;
2° daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de bepalingen van artikel 12, §3;
3° daarmee de negatieve gevolgen van het afvalbeheer op de menselijke gezondheid en het milieu niet worden vergroot;
4° de handeling in kwestie in overeenstemming is met de beste beschikbare technieken.

§5. Als gevaarlijke afvalstoffen in strijd met paragraaf 3 en 4 gemengd zijn, moet een scheidingsbehandeling worden uitgevoerd, als dat technisch en economisch haalbaar is en als dat voor de naleving van artikel 12, §3, nodig is.

Art. 31. De bepalingen van artikel 30, §2 en §5, gelden niet voor door huishoudens geproduceerd gemengd afval.

De bepalingen van artikel 30, §2, gelden niet voor afzonderlijke fracties van gevaarlijke afvalstoffen die afkomstig zijn uit huishoudens tot die stoffen worden aanvaard voor inzameling, verwijdering of nuttige toepassing door een inrichting of een onderneming die een vergunning heeft gekregen of die is geregistreerd overeenkomstig artikel 11 en 13.

Afdeling 5. Bijzondere afvalstoffen

Art. 32. De Vlaamse Regering stelt overeenkomstig artikel 4 nadere regels vast voor het beheer van de bijzondere afvalstoffen, vermeld in artikel 22, tweede lid, 2°.

De regels, vermeld in het eerste lid, vullen de regels aan vermeld in afdeling 1, 2, 3, 4 of 5 en in hoofdstuk 2. Ze kunnen voor welbepaalde bijzondere afvalstoffen en activiteiten die gericht zijn op het beheer van de afvalstoffen, voorschriften omvatten die afwijken van de bepalingen van artikel 6, 11, 13 en 26, als dat vereist is voor de doelmatige verwijdering of de nuttige toepassing van de afvalstoffen.

Art. 33. §1. De Vlaamse Regering kan ter aanvulling of uitvoering van verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002, nadere regels vaststellen voor het beheer van dierlijke bijproducten als vermeld in de verordening, als ze voldoen aan de definitie van afvalstof.

§2. De Vlaamse Regering kan de producenten van de afvalstoffen, vermeld in paragraaf 1, ontslaan van de meldingsplicht, vermeld in artikel 23, tweede en derde lid, en stelt daarvoor nadere regels vast.

§3. Behoudens in de gevallen die uitdrukkelijk bepaald zijn door de Vlaamse Regering, is de afgifte van deze afvalstoffen alleen toegestaan aan een hiervoor erkend of geregistreerd natuurlijke persoon of rechtspersoon of door deze erkende of geregistreerde natuurlijke persoon of rechtspersoon aan een hiervoor erkende en vergunde inrichting.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de procedure van afgifte, de erkenning en de registratie.

In de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten dat de afvalstoffen kunnen of moeten worden verwijderd door verbranding of begraving.

§4. De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van de afvalstoffen aan die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de

financiering van de ophaling ervan door een inrichting als vermeld in paragraaf 3.

De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast.

De inzameling en verwerking van deze afvalstoffen, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft, anders dan bij de categorieën van producenten, vermeld in het eerste lid, geschiedt kosteloos. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties ten laste van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 4. Afbakening van de afvalfase

Art. 34. De afvalfase van een materiaal neemt een aanvang als aan de definitie van afvalstof is voldaan.

Art. 35. De Vlaamse Regering stelt een lijst van afvalstoffen op, overeenkomstig de geldende Europese voorschriften, waarin wordt opgesomd welke code wordt toegekend aan afvalstoffen, welke afvalstoffen als gevaarlijk moeten worden aangemerkt en welke analysemethoden eventueel van toepassing zijn om uit te maken of een stof voldoet aan de omschrijving die is gegeven aan een in de lijst opgenomen afvalstof.

Art. 36. Sommige specifieke afvalstoffen zijn niet langer afvalstoffen als ze een behandeling voor nuttige toepassing, waaronder recyclage, hebben ondergaan, en als ze voldoen aan specifieke criteria die opgesteld moeten worden onder de volgende voorwaarden:
1° de stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;
2° er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;
3° de stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen;
4° het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Die criteria moeten worden uitgewerkt overeenkomstig artikel 39 en 40.

Art. 37. Een stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, kan alleen als een bijproduct en niet als een afvalstof worden aangemerkt, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
1° het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;
2° de stof of het voorwerp kan rechtstreeks worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;

3° de stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces;
4° verder gebruik is rechtmatig, met andere woorden de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften voor producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Art. 38. Uitgegraven bodem wordt niet beschouwd als een afvalstof indien gebruikt overeenkomstig de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem, vermeld in het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 39. §1. De Vlaamse Regering wijst indien nodig, overeenkomstig Europese voorschriften, de materialen aan en legt specifieke criteria op om aan te geven of het betreffende materiaal kan worden beschouwd als een bijproduct of als een materiaal dat de einde-afvalfase heeft bereikt.

§2. Als er voor een specifiek materiaal geen Europese criteria zijn vastgelegd, kan de Vlaamse Regering voor dat materiaal specifieke criteria uitwerken die moeten garanderen dat de voorwaarden, vermeld in artikel 36 en 37, zijn vervuld.

De criteria, vermeld in het eerste lid, kunnen onder meer betrekking hebben op de herkomst van het materiaal, de manier waarop het is ingezameld, geproduceerd of verwerkt, de aard en samenstelling van het materiaal, grenswaarden voor verontreinigende stoffen, het toegelaten gebruiksgebied, de toegelaten wijze van aanwending en de aanwezigheid van een kwaliteitsborgingssysteem dat waakt over input, procesvoering en eindkwaliteit.

Bij de evaluatie van de over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu en de menselijke gezondheid, vermeld in artikel 36, 4°, en artikel 37, 4°, wordt rekening gehouden met de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §3.

§3. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de wijze waarop materialen worden aangewezen, en voor de wijze waarop daarvoor criteria worden uitgewerkt, overeenkomstig paragraaf 1 en 2.

§4. Afvalstoffen die overeenkomstig de criteria, vermeld in paragraaf 1 en 2, niet langer als afvalstoffen gelden, gelden ook als gerecycleerd of nuttig toegepast in het kader van het halen van eventuele doelstellingen voor recyclage of nuttige toepassing.

Art. 40. De Vlaamse Regering kan eisen dat een grondstofverklaring wordt afgeleverd die aantoont dat aan de voorwaarden en criteria, vermeld in artikel 36, 37 en 39, is voldaan.

De OVAM beslist over de aanvragen voor het afleveren van een grondstofverklaring.

Tegen de beslissingen van de OVAM over het afleveren van een grondstofverklaring kan beroep worden ingediend bij de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu.

De Vlaamse Regering kan nadere regels stellen voor de procedure voor het afleveren van een grondstofverklaring, de behandeling van de beroepen en de voorwaarden van een grondstofverklaring.

Hoofdstuk 5. Milieubijdragen, milieuheffingen en retributies

Afdeling 1. Milieubijdragen

Art. 41. De havenbeheerder zorgt ervoor dat de kosten voor het gebruik van de havenontvangstvoorzieningen die verbonden zijn aan de afgifte van scheepsafval van de zeevaart, met inbegrip van de behandeling en verwerking van het scheepsafval, worden betaald met bijdragen van de schepen via een kostendekkingssysteem dat niet mag aanzetten tot de lozing van afval in zee.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het kostendekkingssysteem moet voldoen.

Art. 42. Voor de financiering van de inzameling en verwerking van olie- en vethoudend scheepsbedrijfsafval dat ontstaat bij het in bedrijf zijn en onderhoud van binnenschepen, is overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een milieubijdrage verschuldigd in verhouding tot de aankoop van gasolie voor de binnenvaart. Daaronder valt uitsluitend brandstof die van douanerechten en andere belastingen is vrijgesteld en die bedoeld is voor schepen, met uitzondering van de schepen die toegelaten zijn tot zee- en kustvaart en die overwegend daartoe zijn bestemd. De milieubijdrage is verschuldigd door degene onder wiens leiding het schip staat dat de gasolie voor binnenvaart betrekt.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen die nodig zijn voor de werking van het financieringssysteem.

Art. 43. De havenbeheerders die schepen ontvangen uit de binnenvaart, en de waterwegbeheerders werken overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een financieringssysteem uit voor de inname en verwijdering van het overige scheepsbedrijfsafval. Die bijdrage kan opgenomen zijn in de haven- of liggelden of afzonderlijk in rekening worden gebracht.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het financieringssysteem moet voldoen.

Afdeling 2. Milieuheffingen

Art. 44. De definities, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, zijn van overeenkomstige toepassing in deze afdeling.

Art. 45. De exploitanten van de vergunningsplichtige inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2 , eerste lid, alsook de ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren en afvalstoffenhandelaars of –makelaars met het oog op verwerking ervan buiten het Vlaamse Gewest, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°, zijn onderworpen aan een milieuheffing.

De gemeenten of de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten kunnen voor de door hen opgehaalde huishoudelijke en gemeentelijke afvalstoffen rechtstreeks als heffingsplichtige worden aangemerkt als zij daarvoor een machtiging ontvangen van OVAM. De machtiging vermeldt de afvalstroom, de concrete bestemming en het toe te passen heffingstarief. Een kopie van die machtiging wordt bezorgd aan de exploitant van de inrichting waarnaar de concrete afvalstroom wordt afgevoerd. De exploitant vermeldt de betreffende hoeveelheden in een bijlage bij zijn aangifte met verwijzing naar de respectieve machtiging. De exploitant deelt die hoeveelheden tijdig mee aan de gemeenten of aan de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten die voor de betreffende hoeveelheden zelf als heffingsplichtige optreden en een aangifte doen overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

Met behoud van de uitzondering, vermeld in artikel 47, tweede lid , geldt de heffing, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor de hoeveelheden afvalstoffen zoals ze worden gestort, verbrand of meeverbrand, inclusief de toeslagstoffen die werden toegevoegd met het oog op het storten, verbranden of meeverbranden van de afvalstoffen.

Art. 46. §1. Het bedrag van de milieuheffing wordt, afhankelijk van de soort afvalstof en de soort verwerkingswijze, als volgt vastgesteld:
1° voor het verbranden van afvalstoffen als de afvalverbranding niet gedekt is door een milieu- of exploitatievergunning overeenkomstig de geldende wetgeving: 150 euro per ton;
2° voor het achterlaten of het beheren van afvalstoffen in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12, §1: 150 euro per ton;
3° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen: 75 euro per ton;
4° voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen die niet konden worden verwerkt in een inrichting vergund voor het verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, aangezien de exploitant zijn inrichting op vrijwillige basis tijdelijk en buiten de normale onderhoudsperiodes buiten dienst heeft gesteld omdat

hij niet kan voldoen aan de opgelegde vergunningsvoorwaarden: 20 euro per ton. Die afwijking geldt voor elke inrichting slechts gedurende een periode van achttien maanden te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin de inrichting op vrijwillige basis werd gesloten;
5° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen: 40 euro per ton;
6° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de reiniging van grond in daartoe vergunde grondreinigingscentra: 3 euro per ton;
7° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de verwerking van rioolkolkenslib in daartoe vergunde inrichtingen: 3 euro per ton;
8° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van slibresidu's afkomstig van de reiniging van zeefzand in daartoe vergunde bedrijven: 3 euro per ton;
9° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van geïmmobiliseerde niet-brandbare afvalstoffen afkomstig van daartoe vergunde bedrijven, op voorwaarde dat de immobilisatie noodzakelijk is om te voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van de stortplaats: 23 euro per ton;
10° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ijzeroxide afvalstoffen van de zinkproductie bekend onder de naam jarosiet en goethiet: 5 euro per ton;
11° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van gips of calciumchloride afvalstoffen van de productie van fosforzuur en van metallurgische processen: 1 euro per ton;
12° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ertsresten van de productie van titaandioxidepigmenten volgens het chloorproces: 5 euro per ton;
13° voor het storten op een vergunde stortplaats van baggerspecie: 0,1 euro per ton;
14° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ruimingspecie: 0,1 euro per ton;
15° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van inerte afvalstoffen en van slib van de productie van drinkwater: 11 euro per ton;
16° voor het verbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
17° voor het meeverbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
18° voor het sorteren of voorbehandelen van afvalstoffen in een daartoe vergunde inrichting: de bedragen overeenkomstig punt 1° tot en met 17°, die worden bepaald door de op de niet-gerecycleerde of hergebruikte afvalstoffen toegepaste verwerkingswijze. Indien de verwerking van de niet-gerecycleerde of niet-hergebruikte afvalstoffen buiten het Vlaamse Gewest plaatsvindt, zijn de bepalingen van het hierna vermelde punt 19° van toepassing;
19° voor de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest die worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan in een daartoe vergunde inrichting buiten het Vlaamse Gewest: de bedragen vermeld in punt 1° tot en met 18°, die worden bepaald door de toegepaste verwerkingswijze. Indien

een gelijksoortige milieuheffing van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt, wordt het bedrag van de heffing verminderd met het bedrag van de voormelde gelijksoortige milieuheffing zonder dat dit evenwel tot lager dan nul kan worden herleid.

In de gevallen vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, is de heffingsplichtige de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen respectievelijk verbrandt, achterlaat of beheert.

In het eerste lid, 3°, 5° en 9°, wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

Voor de toepassing van het eerste lid, 17°, wordt het gebruik van volgende afvalstoffen in een productieproces beschouwd als het inzetten van afvalstoffen als vervangingsgrondstof: afvalstoffen waarvan de onderste verbrandingswaarde, berekend op de bruto afvalstof, kleiner is dan 8 MJ/kg en waarvan de minerale fractie, inclusief carbonaten, van de afvalstof, uitgedrukt op droge stof, groter is dan 50%.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 16° en 17°, geldt voor het verbranden of meeverbranden van recyclageresidu's van papier- en kartonafval van bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, met ingang van het heffingsjaar 2010, een heffingstarief van 2 euro per ton.

In het eerste lid, 18°, wordt verstaan onder voorbehandelen: het behandelen van afvalstoffen waarbij de aard en de samenstelling van de afvalstoffen wijzigt zodat ze geschikt gemaakt worden voor een verdere stap in de voorbehandeling of voor recyclage of voor eindverwerking van afvalstoffen.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 18°, is deze milieuheffing niet verschuldigd indien de vergunde opslag-, overslag-, sorteer- of voorbehandelinginrichting aantoont dat de afvalstoffen na opslag, overslag, sortering of voorbehandeling gerecycleerd of hergebruikt werden en, voor wat betreft het niet-gebruikte en niet-gerecycleerde gedeelte, werden verwerkt met betaling van de milieuheffing overeenkomstig het vermelde in punten 1° tot en met 17°.

§2. Voor recyclageresidu’s van bedrijven die afvalstoffen afkomstig van selectieve inzamelingen, zoals hieronder vermeld, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten zijn de volgende bedragen vastgesteld:
1° 75 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen;
2° 40 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen.

De factor K, vermeld in het eerste lid, heeft de volgende waarde:
1° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van lompenafval;
2° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van bedrijven die glasafval afkomstig van selectieve inzamelingen gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas;
3° K = 0,05 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor niet-brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
4° K = 0,03 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
5° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
6° K = 0,15 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;
7° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;
8° K = 0,2 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;
9° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;
10° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;
11° K = 0,04 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor het storten van recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin tot gekeurde granulaten, afkomstig van bedrijven die de gekeurde granulaten op de markt brengen. De te storten restfractie moet kleiner zijn dan 1 gewichtsprocent. Dit percentage moet beschouwd worden ten opzichte van de totale productie van de gekeurde granulaten op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Wanneer de te storten restfractie het percentage van 1% overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K=1. Onder recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin wordt verstaan de residu's die vrijkomen bij het breken van het puin en zuiveren van de granulaten, met uitzondering van residu's die voorafgaand aan het breken worden uitgesorteerd;
12° K = 0,4 voor het heffingsjaar 2007 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;
13° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2008 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;

14° K = 0,8 voor het heffingsjaar 2009 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;
15° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°.

In afwijking van het tweede lid, 5°, geldt K = 0,03 voor het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval van nieuwe bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen op producten.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt K = 0,40 voor de heffingsjaren 2010 en 2011voor shredderafval, afkomstig van de verwerking van schroot, van gedepollueerde wrakken en van elektronisch en elektrisch schrootafval. Voor deze afvalstoffen geldt K = 0,70 voor het heffingsjaar 2012 en K = 1 met ingang vanaf het heffingsjaar 2013.

In afwijking van het vierde lid geldt K = 0,15 voor het storten van het residu van shredderafval dat in een post-shredder-technologie-installatie (PST-installatie: verwerkt de lichte fractie die wordt afgezogen uit een cycloon, en de zware fractie die overblijft na metallische scheiding en na de lineaire motor) verwerkt is, en dit voor de volgende hoeveelheden:
1° in de heffingsjaren 2010 en 2011 voor een te storten hoeveelheid die maximaal het viervoudige bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die teruggewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;
2° in het heffingsjaar 2012 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 2,5;
3° in het heffingsjaar 2013 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 1,5;
4° in het heffingsjaar 2014 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;
5° in het heffingsjaar 2015 voor een te storten hoeveelheid die maximaal de helft bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd.
In al die gevallen mag de som van de hoeveelheid materialen die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, en de hoeveelheid shredderafval die wordt gestort aan het heffingstarief met K = 0,15, niet meer bedragen dat de input van de PST-installatie.
Overeenkomstig de bepalingen van artikel 52, tweede lid, bezorgt de exploitant van de PST-installatie ter staving van het toepassen van het verlaagde heffingstarief vanaf 2011 ieder jaar voor 31 januari aan de OVAM een rapport met een volledige en gedetailleerde massabalans van de

verwerkte stromen en van de teruggewonnen stromen met hun respectieve bestemming.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, voor het heffingsjaar 2010 K = 0,15, voor het heffingsjaar 2011 K = 0,3, voor het heffingsjaar 2012 K = 0,6 en met ingang van het heffingsjaar 2013 K = 1.

Om de heffing, vermeld in het eerste lid, te kunnen toepassen, moet de te storten restfractie na (voor)behandeling kleiner zijn dan de hierna vermelde percentages die beschouwd moeten worden ten opzichte van de totale aanvoer van de betreffende afvalstoffen op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Als de te storten restfractie de hierna vermelde percentages overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K = 1:
1° 15 gewichtsprocent voor glasafval;
2° 20 gewichtsprocent voor lompenafval;
3° 20 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
4° 5 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
5° 10 gewichtsprocent voor elektronisch en elektrisch schrootafval;
6° 10 gewichtsprocent voor schrootafval;
7° 5 gewichtsprocent voor houtafval;
8° 5 gewichtsprocent voor papier- en kartonafval;
9° 3 gewichtsprocent voor groenafval;
10° 5 gewichtsprocent voor piepschuimafval;
11° 5 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van aerobe compostering;
12° 8 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van aerobe vergisting;
13° 5 gewichtsprocent voor bouw- en sloopafval;
14° 10 gewichtsprocent voor rubberafval, ander afval dan bandenafval;
15° 5 gewichtsprocent voor bandenafval;
16° 20 gewichtsprocent voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons (pmd);
17° 25 gewichtsprocent voor shredderafval, afkomstig van schrootverwerking;
18° 5 gewichtsprocent voor voedselafval;
19° 25 gewichtsprocent voor gebruikte oplosmiddelen;
20° 10 gewichtsprocent voor recyclageresidu’s, afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;
21° 3 gewichtsprocent voor recyclageresidu’s van de behandeling van bodemassen.

In deze paragraaf wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

§3. Voor de volgende afvalstoffen geldt een tarief van 0 euro per ton:
1° het storten van asbesthoudende afvalstoffen op een daartoe vergunde stortplaats;
2° het storten, verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van afvalstoffen van bodemsaneringsoperaties, waarbij overeenkomstig het advies van de OVAM andere saneringswijzen dan uitgraven en storten onredelijk hoge kosten met zich meebrengen of onmogelijk zijn;
3° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van verwerkte dierlijke vetten, eiwitten en meel die conform de Europese, federale en regionale regelgeving vernietigd moeten worden;
4° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van recyclageresidu's van lompenafval en van recyclageresidu's van bedrijven die glasafval, afkomstig van selectieve inzamelingen, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas.

In het eerste lid, 1°, wordt onder asbesthoudende afvalstoffen verstaan: afvalstoffen geheel of gedeeltelijk bestaande uit keramische vezels met gelijkaardige carcinogene eigenschappen.

§4. De volgende activiteiten zijn niet aan een milieuheffing onderworpen:
1° het gebruik in de afdichtlaag van een vergunde stortplaats van mengsels van enerzijds reagentia en/of toeslagstoffen en anderzijds de volgende afvalstoffen die overeenkomstig de beste beschikbare technieken (BBT) niet reinigbaar zijn: zuiveringsslib, gronden/zanden, bodemassen en assen, afkomstig van de verbranding van zuiveringsslib;
2° het storten van gronden die beantwoorden aan de voorwaarden voor het gebruik als bodem en die gebruikt worden als tussenafdek;
3° het verbranden of meeverbranden van houtafval in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie.

§5. Bij het berekenen van de heffingstarieven worden de bedragen steeds afgerond tot de hogere cent.

De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, worden aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindex het indexcijfer van de consumptieprijzen van december 2006, basis 1996. De bedragen worden jaarlijks automatisch geïndexeerd zonder voorafgaande mededeling, op 1 januari van elk jaar. De aangepaste bedragen worden eveneens afgerond op de hogere cent.

§6. De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 3° tot en met 19°, en paragraaf 2, eerste lid, worden vanaf 2007 vermenigvuldigd met 0,70 voor de heffingsplichtigen die overeenkomstig artikel 179 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

Art. 47. De milieuheffing, vermeld in artikel 45, is verschuldigd:
1° op het tijdstip dat de afvalstoffen worden verwerkt in de inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid.
2° op het tijdstip dat de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaamse Gewest, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°.

Als een afvalstof verschillende verwerkingswijzen ondergaat, is de heffing alleen verschuldigd voor de heffingsplichtige verwerkingswijze die het eerst wordt toegepast. De vrijstelling van heffing geldt ook voor de toeslagstoffen die in de eerste verwerkingswijze worden toegevoegd.

Art. 48. Als voor de exploitatie van een inrichting de vergunning, verleend conform de bepalingen van dit decreet, is vervallen en voor dezelfde inrichting een nieuwe vergunning werd verleend, wordt voor de toepassing van de milieuheffingen, vermeld in artikel 46, §1 en §2, de nieuwe vergunning geacht te zijn verleend met ingang van ofwel het tijdstip, vermeld in het vergunningsbesluit als de vergunningverlenende overheid binnen de wettelijk vastgestelde termijn een beslissing heeft genomen, ofwel het tijdstip waarop die beslissing conform de wettelijke termijn genomen had moeten worden.

Art. 49. De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats, namelijk:
1° in de loop van de maanden april en mei voor het eerste kwartaal;
2° in de loop van de maanden juli en augustus voor het tweede kwartaal;
3° in de loop van de maanden oktober en november voor het derde kwartaal;
4° in de loop van de maanden januari en februari van het volgende jaar voor het vierde kwartaal.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de inning van de heffing.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren en contractuele personeelsleden van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de heffing en met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, en stelt de nadere regels met betrekking tot hun bevoegdheden vast.

Art. 50. §1. De heffingsplichtige is verplicht om in de loop van de maanden april, juli, oktober en januari een aangifte in te dienen met betrekking tot de heffing verschuldigd voor het voorafgaande kwartaal.

§2. De heffingsplichtige is verplicht om voor 10 mei, 10 augustus, 10 november, alsook 10 februari, de heffing voor het voorafgaande kwartaal te betalen. De heffingsplichtige is ook ertoe verplicht voor 10 december van elk jaar een voorschot te betalen op de heffing voor het vierde kwartaal van dat jaar. Dat voorschot wordt forfaitair vastgesteld op zesenzestig procent van

het bedrag dat verkregen wordt door de voor de eerste drie kwartalen door de heffingsplichtige verschuldigde heffing te delen door drie. Het aldus verkregen forfaitaire bedrag wordt afgerond tot op het lagere tiental. Als op basis van de aangifte voor het vierde kwartaal blijkt dat de werkelijk verschuldigde heffing lager is dan het verschuldigde voorschot, wordt dat voorschot, verminderd met de werkelijk verschuldigde heffing, maar vermeerderd met de wettelijke verwijlintrest op het aldus berekende verschil, aan de heffingsplichtige teruggestort binnen negentig kalenderdagen na ontvangst van de behoorlijk opgestelde aangifte voor het vierde kwartaal. Het voorschot is niet verschuldigd als de heffingsplichtige voor 10 december het bewijs levert dat hij zijn belastingplichtige activiteit heeft stopgezet voor de aanvang van het vierde kwartaal.

§3. Als de heffingsplichtige niet tot de betaling van het aangegeven bedrag overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar blijkt dat de aangegeven bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar een navordering worden opgelegd ten laste van de heffingsplichtige.

§4. Als de heffingsplichtige verschillende kwartalen moet vereffenen, worden de betalingen eerst aangerekend op de oudste schulden en in volgorde eerst op de administratieve geldboeten, de nalatigheidsintresten en de hoofdsom.

§5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de aangifte en betaling van de heffing.

Art. 51. De heffingsplichtige kan het gedeelte van de heffing dat hij heeft opgenomen in zijn aangifte en dat hij regelmatig voldaan heeft op de wijze, vermeld in artikel 50, §2, terugvorderen onder de volgende voorwaarden:
1° de heffing is onbetwistbaar en is duidelijk omschreven op een factuur uitgereikt door de heffingsplichtige aan een medecontractant, met verwijzing naar het register, vermeld in artikel 52, eerste lid;
2° de vordering van de heffingsplichtige blijkt definitief oninbaar te zijn bij gebrek aan activa na opname als onbetwistbare vordering in het passief van het faillissement van de medecontractant op grond van een attest, uitgereikt door de behandelende curator;
3° de aanvraag tot teruggave van de heffing wordt ingediend met een aangetekende brief bij de OVAM, en de factuur, vermeld in punt 1°, en een afschrift van het attest, uitgereikt door de behandelende curator, vermeld in punt 2°, zijn erbij gevoegd.

Art. 52. De heffingsplichtige is verplicht om de hoeveelheden afvalstoffen, uitgedrukt in ton, dagelijks en in volgorde van verwerking in een register in te schrijven.

De heffingsplichtige is verplicht om alle bescheiden die nodig zijn om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing.

De heffingsplichtige is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan.

Art. 53. Als de heffing niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 50, §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Art. 54. Als een heffingsplichtige, om welke redenen dan ook, de aangifte vermeld in artikel 50, §1, niet of te laat heeft ingediend of de verplichtingen vermeld in artikel 52, niet is nagekomen, kan hem door de met invordering belaste ambtenaar een ambtelijke aanslag opgelegd worden voor het bedrag van de heffing die vermoedelijk verschuldigd is.

De heffing wordt in de gevallen, vermeld in het eerste lid, vastgesteld op basis van de gevraagde stukken of, bij ontstentenis daarvan, op basis van gegevens die bewezen kunnen worden door documenten, getuigen en vermoedens.

De ambtelijke aanslag wordt opgelegd onverminderd de mogelijkheid van navordering binnen de termijn, vermeld in artikel 59.

Art. 55. Binnen een termijn van dertig dagen na de datum van verzending, per aangetekende brief, van een ambtelijke aanslag of een navordering kan de heffingsplichtige per aangetekende brief beroep instellen bij de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister, die uitspraak doet binnen zes maanden vanaf de datum van verzending van het beroepschrift. Een afschrift van dat beroep moet per aangetekende brief aan de OVAM worden betekend. Op straffe van nietigheid verwijst het beroep naar het dossiernummer, het aanslagjaar en het kwartaal, vermeld in de ambtelijke aanslag of in de navordering. Met een met redenen omklede aangetekende brief, gericht aan de heffingsplichtige, kan de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de voormelde termijn eenmalig verlengen met een periode van zes maanden.

Vooraleer een beslissing te nemen, legt de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de in het eerste lid bedoelde geschillen voor aan een adviescommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de werking en samenstelling van de geschillencommissie.

Bij gebrek aan een uitspraak van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, wordt het beroep van de heffingsplichtige als ingewilligd beschouwd.

De minister verzendt zijn beslissing per aangetekende brief aan de heffingsplichtige.

Tegen de beslissing van de minister kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 1385decies en artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 56. Ten aanzien van de heffingsplichtige, vermeld in artikel 45, kan teruggave van door hem te veel aangegeven en betaalde milieuheffingen plaatsvinden door middel van verrekening op het verschuldigde bedrag aan te geven en te betalen voor een volgend kwartaal van het lopende kalenderjaar.

De heffingsplichtige voegt bij de kwartaalaangifte de nodige stukken ter staving van de gegrondheid van zijn verrekening. Bij een onjuiste of ten onrechte toegepaste verrekening blijft de mogelijkheid van navordering vermeld in artikel 50, §3, bestaan.

Art. 57. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de aanwijzing van de personen die belast zijn met de inning en invordering van de milieuheffingen, de wijze van inning en invordering van de milieuheffingen, de aangifte en de betaling van de milieuheffingen en de behandeling van de beroepen, ingesteld overeenkomstig artikel 55, eerste lid.

Art. 58. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 7 wordt voor iedere navordering, vermeld in artikel 50, §3, en voor elke ambtelijke aanslag, vermeld in artikel 54, eerste lid, een administratieve geldboete opgelegd. Als heffingen niet of onvoldoende aangegeven worden, wordt de geldboete gelijkgesteld aan de heffingen die niet of onvoldoende zijn aangegeven. In geval van niet-tijdige betaling van de aangegeven heffingen wordt de geldboete gelijkgesteld aan 10% van de heffingen die niet tijdig zijn betaald. In beide gevallen bedraagt de geldboete ten minste 70 euro. Voor de berekening van die administratieve geldboete wordt uitgegaan van de milieuheffing zonder de vermenigvuldigingsfactor 0,70 vermeld in artikel 46, §6.

Art. 59. De vordering tot voldoening van de heffing, van de intresten en van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in het Burgerlijk Wetboek.

Art. 60. De ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering, kan met de heffingsplichtige dadingen treffen, voor zover die niet leiden tot vrijstelling of vermindering van de heffing.

Art. 61. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboete die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt. Die verzoeken moeten op straffe van verval ingediend worden

uiterlijk binnen een maand nadat de beroeper in kennis is gesteld van de beslissing van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister over het ingestelde beroep overeenkomstig de bepalingen van artikel 55, vijfde lid.

Tegen de beslissing vermeld in het eerste lid, kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van de artikel 1385decies en 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 62. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot uitstel van betaling die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt.

Art. 63. Bij gebrek aan voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en toebehoren wordt door de met invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd. Dat dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering.

Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen van tenuitvoerlegging.

Art. 64. Tot zekerheid van de voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en de kosten heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de heffingsplichtige. Het kan een wettelijke hypotheek vestigen op alle goederen die daarvoor vatbaar zijn en die in het Vlaamse Gewest gelegen zijn, van de persoon op wiens naam de navordering of de ambtelijke aanslag is gevestigd.

Het voorrecht, vermeld in het eerste lid, neemt rang in onmiddellijk na de voorrechten die vermeld zijn in artikel 19 en 20 van de Hypotheekwet.

De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt.

De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de ambtenaren, vermeld in artikel 60.

Artikel 19 van de Faillissementswet is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek inzake de verschuldigde heffing waarvoor de inschrijving is genomen en waarvan betekening aan de heffingsschuldige is gedaan voor het vonnis van faillietverklaring.

Art. 65. De gemeenten zijn ertoe gerechtigd een beroep te doen op de OVAM met het oog op de inning van de opcentiemen, voor zover deze maximaal 20% opcentiemen bedragen, door de betrokken gemeente te

heffen op de door de OVAM geïnde milieuheffingen bedoeld in artikel 46, §1 en §2, voor de heffingsplichtige inrichtingen gelegen op hun grondgebied.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels met betrekking tot de inningskosten en de wijze van innen van de opcentiemen vast.

Afdeling 3. Retributies

Art. 66. §1. De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning als laboratorium voor de uitvoering van analyses op stalen van afvalstoffen en bodem, vermeld in artikel 7, tweede lid, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de aanvraag tot opname in een register als vermeld in artikel 13, §1, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning of registratie voor het beheer van dierlijke bijproducten als vermeld in artikel 33 afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot aflevering van een grondstofverklaring als vermeld in artikel 40, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

§2. Als de Vlaamse Regering in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, een retributie vaststelt, moet, op straffe van onontvankelijkheid, het bewijs van betaling van de retributie bij de aanvraag gevoegd worden.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag en de wijze van inning van de retributies, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de retributies, vermeld in paragraaf 1, en stelt de nadere regels voor hun bevoegdheid vast.

Hoofdstuk 6. Verzelfstandiging Plan C

Art. 67. Bij de OVAM wordt een Eigen Vermogen ingesteld, waaraan rechtspersoonlijkheid is toegekend, onder de benaming Eigen Vermogen Plan C, afgekort het EV Plan C.

Art. 68. Het EV Plan C heeft tot doel het creëren en doen realiseren van concrete doorbraken op weg naar een duurzame materialeneconomie en -maatschappij in het Vlaamse Gewest en het opnemen van een voorbeeldrol in de Europese Unie.

Deze doelstelling wordt onder meer bereikt door:
1° in te staan voor de operationele ondersteuning van publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen,

organisaties of instellingen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, die hetzelfde doel als het EV Plan C nastreven;
2° het meedingen naar of het uitvoeren van opdrachten en projecten van publiek- of privaatrechtelijke verenigingen, ondernemingen of instellingen waardoor de kennis en ervaring van de OVAM en het EV Plan C kunnen worden ingezet.

Art. 69. De inkomsten van het EV Plan C worden gevormd door:
1° een jaarlijkse dotatie van de OVAM;
2° een jaarlijkse dotatie van het Vlaamse Gewest;
3° subsidies en overige dotaties;
4° giften, legaten, schenkingen, beurzen en prijzen;
5° inkomsten uit het uitoefenen van activiteiten die verband houden met het doel van het EV Plan C, zoals omschreven in artikel 68;
6° andere inkomsten.

Art. 70. Het EV Plan C wordt bestuurd door een Beheerscommissie, samengesteld uit:
1° de administrateur-generaal van de OVAM, of zijn vertegenwoordiger, die de Beheerscommissie voorzit;
2° twee vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest, aangewezen door de Vlaamse Regering;
3° een deskundige in financiën en begroting, aangewezen door de OVAM.

De voorzitter kan deskundige personen uitnodigen om met raadgevende stem aan de bespreking van een punt van de agenda van een vergadering van de Beheerscommissie deel te nemen.

De Beheerscommissie maakt een huishoudelijk reglement op dat ter bekrachtiging aan de OVAM wordt voorgelegd.

Het dagelijks bestuur van het EV Plan C, alsook de vertegenwoordiging van het EV Plan C jegens derden, wordt opgedragen aan de voorzitter, of aan zijn gedelegeerde.

Art. 71. De OVAM en de Vlaamse Regering kunnen beslissen onroerende en roerende goederen van de OVAM en het Vlaamse Gewest kosteloos in eigendom over te dragen aan het EV Plan C of kosteloos ter beschikking te stellen van het EV Plan C.

Art. 72. §1. Het EV Plan C kan voor de verwezenlijking van zijn doel vrij contracten sluiten in het raam van een aanneming, onderaanneming, tijdelijke handelsvennootschap, een consortium, en alle andere geschikt bevonden samenwerkingsverbanden, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, roerende en onroerende goederen verwerven en vervreemden, leningen afsluiten en andere vormen van financiering nastreven en in het algemeen alle nuttige rechtshandelingen stellen.

§2. Het EV Plan C kan medeoprichter, lid, bestuurder of vennoot zijn van publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen,

ondernemingen, organisaties of instellingen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, op voorwaarde dat het doel van die entiteiten verband houdt met het doel van het EV Plan C.

§3. Het EV Plan C kan op contractuele basis personeel aanwerven, tewerkstellen en ontslaan. Het EV Plan C kan personeel ter beschikking stellen van de publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen, organisaties of instellingen waarvan het EV Plan C medeoprichter, lid, bestuurder of vennoot is. Tevens kunnen de OVAM en de Vlaamse Regering aan het EV Plan C personeel ter beschikking stellen. De wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers is op deze terbeschikkingstellingen niet van toepassing.

Art. 73. §1. Ieder jaar stelt de Beheerscommissie de begroting vast van de uitgaven voor het volgende begrotingsjaar, alsmede de middelen van het EV Plan C om die uitgaven te dekken. Ieder jaar stelt de Beheerscommissie de rekening van het EV Plan C van het vorige begrotingsjaar op. De begroting en de rekening, alsmede elke wijziging ervan, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de OVAM.

§2. Het EV Plan C kan het batig saldo tijdens het volgende begrotingsjaar vrij aanwenden voor het verwezenlijken van zijn doel.

§3. Ten minste één maal per jaar wordt de boekhouding van het EV Plan C nagekeken door de OVAM. De daartoe aangestelde ambtenaren beschikken over alle bevoegdheid van onderzoek, kunnen zich alle stavings- en bewijsstukken doen voorleggen en zich vergewissen van de toestand van de bewaarde goederen, maar mogen zich niet met het beheer inlaten.

Art. 74. De Vlaamse Regering kan nadere regelen vaststellen betreffende het beheer en de werking van het EV Plan C.

Hoofdstuk 7. Toezicht en strafbepalingen

Art. 75. Voor dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het toezicht en de bestuurlijke handhaving uitgeoefend en worden veiligheidsmaatregelen genomen volgens de regels, vermeld in titel XVI, hoofdstukken III, IV en VII, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Art. 76. Met betrekking tot dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het onderzoek, de vaststelling en de bestraffing van de milieu-inbreuken en milieumisdrijven uitgevoerd volgens de regels, vermeld in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Deze bepaling is evenwel niet van toepassing op de overtreding van de verplichting om aan de heffing te voldoen, vermeld in artikel 44 tot en met artikel 65.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Art. 77. In artikel 3.2.2, §1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het woord “afvalstromen” vervangen door het woord “materiaalstromen” en wordt punt d) vervangen door wat volgt:

“d) te waken over het bijhouden van het afvalstoffenregister en het materialenregister en de naleving van de meldingsplicht, vermeld in artikel 6, 23 tot en met 25 en 30 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 78. In artikel 3.4.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, worden de woorden “Onverminderd de artikelen 17, § 1, en 23 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen“ vervangen door de woorden “Met behoud van de toepassing van artikel 23, eerste lid, en artikel 30 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen”.

Art. 79. In artikel 3.5.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De Vlaamse Regering kan ook voorschrijven dat de met toepassing van artikel 23, tweede lid, van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen te verstrekken gegevens voor de inrichtingen, vermeld in het eerste lid, opgenomen moeten worden in het milieujaarverslag.”.

Art. 80. In artikel 10.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° Materialendecreet: het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 81. In artikel 10.3.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt de zin “Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van Afvalstoffendecreet.” vervangen door de zin “ Het is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest**,** vermeld in artikel 3, 8°, van het Materialendecreet.”.

Art. 82. In artikel 10.3.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden “bedoeld in artikel 5 van het Afvalstoffendecreet” vervangen door de woorden “vermeld in artikel 4 van het Materialendecreet” en wordt het woord “stofstromen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen”.

Art. 83. In artikel 10.3.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005 en 25 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “stofstromen” en “kringlopen van stofstromen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen”;

2° in paragraaf 2, 1°, a), wordt het woord “stoffenkringlopen” vervangen door het woord “materiaalkringlopen;

3° in paragraaf 2 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° het ontwerpen van preventieprogramma's en uitvoeringsplannen als vermeld in artikel 17 en 18 van het Materialendecreet, alsook het controleren en opvolgen van de uitvoering van voormelde preventieprogramma's en uitvoeringsplannen en het voorbereiden en mee uitwerken van programma’s overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften, waarvan de uitvoering binnen het toepassingsgebied van het Materialendecreet valt;”;

4° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° het sluiten van overeenkomsten met de gemeenten of verenigingen van gemeenten ter bevordering of begeleiding van de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als vermeld in artikel 27 van het Materialendecreet;”;

5° in paragraaf 2 wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

“4° het voorbereiden van de onderhandelingen met het oog op het sluiten van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in het Materialendecreet;”;

6° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° het behandelen van de aanvragen en het adviseren van de Vlaamse Regering over de erkenning, vermeld in artikel 7 van het Materialendecreet;”;

7° in paragraaf 2 wordt punt 7° vervangen door wat volgt:

“7° het uitvoeren van de taken in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, vermeld in artikel 21 van het Materialendecreet, en de terugnameplicht, vermeld in het samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval;”;

8° in paragraaf 2 wordt punt 8° vervangen door wat volgt:

“8° het vestigen, innen en invorderen van de milieuheffing op de verwerking van afvalstoffen, vermeld in artikel 44 tot en met artikel 65 van het Materialendecreet;”;

9° in paragraaf 2 wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

“9° de behandeling van subsidieaanvragen, vermeld in artikel 15 van het Materialendecreet;”;

10° in punt 10° wordt het woord “afvalstromen” vervangen door het woord “materiaalstromen”;

11° er wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“12. het adviseren van de Vlaamse Regering over de afwijkingen van de hiërarchie als vermeld in artikel 8 van het Materialendecreet.”.

Art. 84. In artikel 10.3.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2005 en 12 december 2008, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 85. In artikel 16.1.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 10° vervangen door wat volgt:

“10° het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 86. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de overtredingen van de verplichting om aan de heffing te voldoen, vermeld in artikel 48 en 58 van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 87. In artikel 16.6.4, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen” vervangen door de woorden “het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen”.

Art. 88. In bijlage IV van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt punt 12° vervangen door wat volgt:
“12° Elke grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Unie waarvoor een vergunning is vereist of een verbod geldt als vermeld in artikel 14, eerste en tweede lid, van het decreet van **datum** betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.”.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Art. 89. Artikel 1 en 7 van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval worden opgeheven.

Art. 90. Het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

In alle wetteksten waarin verwezen wordt naar het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen moet dit gelezen worden als een verwijzing naar dit decreet.

Art. 91. Het koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Waalse Regering van 20 december 2001, wordt opgeheven.

Art. 92. De sectorale uitvoeringsplannen, vastgesteld overeenkomstig het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, blijven gelden voor de geldigheidsduur, vastgesteld in het plan.

Art. 93. De beroepen die voor de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig artikel 50, §15, van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen tegen een ambtelijke aanslag of navordering werden ingesteld, worden verder behandeld overeenkomstig de procedure, vermeld in artikel 50 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Art. 94. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR BESTUURSZAKEN

vlabest
vlaamse adviesraad voor bestuurszaken

Aan mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
Koolstraat 35 bus 5
1000 BRUSSEL

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
18 april 2011	KAB/HG/2011-K37-U-11-0648	11.BZ.05	

vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**datum**
Bram Opsomer bram.opsomer@bz.vlaanderen.be	02 553 40 15	5 mei 2011

Betreft: briefadvies verzelfstandiging Plan C

Mevrouw de minister,

Per brief van 18 april vroeg u het advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (verder: VLABEST) over de geschiktheid van de verzelfstandigingsvorm 'Eigen Vermogen' om de overheden te verenigen met het oog op een toetreding in de vzw Plan C.

Situering

Plan C is een Vlaams Transitienetwerk Duurzaam Materialenbeheer, geïnitieerd door de OVAM, waar overheden, federaties en bedrijven, NGO's en onderzoeksinstellingen samenwerken aan een economie en maatschappij die op duurzame wijze met materialen omgaat.

In het nieuw materialendecreet, dat op 8 april 2011 voor een tweede maal principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, wil men Plan C verzelfstandigen, zodat dit kan fungeren als zelfstandig netwerk.

Bestuurlijk/institutionele discussie omvat drie elementen

VLABEST beperkt zich in dit advies tot een beoordeling van de bestuurlijk/institutionele keuzes die in het voorontwerp worden gemaakt. Deze omvatten drie onderdelen:

1. Er wordt voor geopteerd om een aparte vzw op te richten die alle partners binnen en buiten de overheid bundelt en die instaat voor de langetermijnvisie en de (methodologische)

coaching van transitie-experimenten. Deze vzw staat volledig buiten de Vlaamse overheid, die er wel in participeert, maar op voet van gelijkheid met de andere partners.

2. Naast de oprichting van een vzw, voorziet het voorontwerp van decreet ook in een bundeling van alle betrokken overheidsgeledingen in een afzonderlijke publiekrechtelijke entiteit die namens de Vlaamse overheid zal toetreden tot de vzw Plan C en die instaat voor de centralisatie van de overheidsmiddelen.

3. Als verzelfstandigingsvorm voor de afzonderlijke publiekrechtelijke entiteit wordt geopteerd voor het 'Eigen Vermogen' (EV).

Advies VLABEST: nood aan een flexibeler kader

De argumentatie en motivering voor de gemaakte keuzes in de hierboven beschreven punten 1 en 2 zijn volgens VLABEST in de memorie van toelichting en in de reguleringsimpactanalyse (RIA) voldoende duidelijk omschreven. VLABEST stelt bovendien vast dat deze punten door geen enkele betrokken partij ter discussie worden gesteld (cfr. adviezen van SERV en Minraad en VRWI). VLABEST zal hier dan ook niet verder op ingaan.

De **keuze voor een Eigen Vermogen** als verzelfstandigingsvorm voor het publiekrechtelijke luik van het verhaal is daarentegen wel voor discussie vatbaar. We verwijzen daarvoor onder andere naar het advies van de Inspectie van Financiën van 5 december 2010 en de reactie daarop van de minister van Begroting van 23 december 2010.

In zijn memorandum aan de Vlaamse Regering van maart 2009 heeft VLABEST gewezen op het ontstaan van een **grijze zone van verschillende openbare rechtsvormen en begrotingsfondsen** binnen de Vlaamse overheid. Controle, toezicht en rapportering zijn steeds anders geregeld, waardoor het overzicht verdwijnt. Oorzaak daarvan is dat de basisprincipes van de BBB-hervorming niet steeds consequent worden doorgetrokken (departementen, IVA's en EVA's). Ook in dit concrete dossier zou dus opnieuw geopteerd worden voor een rechtsvorm die niet gekend is binnen de BBB-structuur.

VLABEST betreurt dit, maar heeft begrip voor de achterliggende motivering. VLABEST wil daarom in dit verband vooral wijzen op het **dieperliggende probleem van de ontoereikende verzelfstandigingsinstrumenten** die momenteel voorhanden zijn. Veel nieuwe maatschappelijke uitdagingen, vooral op het vlak van duurzaamheid, vereisen een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak. Het zijn vaak complexe maatschappelijke problemen die per definitie een gedeelde verantwoordelijkheid zijn van publieke, markt en civiele actoren (cfr. strategie Duurzame Ontwikkeling: governance beyond government).

Dergelijke **nieuwsoortige beleidsuitdagingen vergen voldoende flexibele kaders** voor overheidsondersteuning en -financiering, waarbij een evenwicht moet worden gezocht tussen de nood aan beheersmatige 'streamlining' en maatwerk. Deze mogelijkheden bestaan niet binnen het huidige BBB-decreet, en nopen de sectorale beleidsdomeinen steeds opnieuw tot het oprichten van BBB-vreemde rechtsvormen. De BBB-structuur moet dus worden opgebroken, zodat de aanpak van zo'n complexe problematiek kan ingebed worden in een rechtsvorm die ruimte biedt voor flexibiliteit, experiment en de inbreng van verschillende partners.

In een beleidsomgeving waarbij steeds meer belang wordt gehecht aan een inclusieve en transversale aanpak van de grote maatschappelijke vraagstukken, met alle betrokken stakeholders (cfr. regeerakkoord, ViA, pact 2020, VSDO, interne staatshervorming, versnelling investeringsprojecten, slagkrachtige overheid, ...), moeten ook de institutionele instrumenten kunnen meevolgen. Een **evaluatie van het huidige instrumentarium in het licht van deze nieuwe evoluties dringt zich op**.

VLABEST wil er ten slotte op wijzen dat deze case nog maar eens de noodzaak illustreert om voor de overheid, **op alle niveaus**, voldoende flexibele mogelijkheden te creëren voor verzelfstandiging en samenwerking. In plaats van dit telkens te willen vatten in detailreglementering is het wellicht beter algemene principes inzake inspraak, transparantie en democratische legitimering vast te leggen. Een snelle opvolging en aanpassing van het bestaande instrumentarium aan de maatschappelijke noden is voor al deze aspecten een randvoorwaarde. Dat geldt niet enkel voor het Vlaamse maar zeker ook voor het lokale niveau.

We hopen, mevrouw de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest. U kan steeds contact opnemen met het secretariaat voor verdere vragen.

Hoogachtend,

(getekend)

Herman MATTHIJS
Voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 49.512/3
VAN 17 MEI 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 11 april 2011 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 25 mei 2011, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen", heeft het volgende advies gegeven:

49.512/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond [1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, strekt het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet ertoe het kader te creëren voor de omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (hierna: kaderrichtlijn afvalstoffen). Tegelijk wordt de basis gecreëerd voor het vormgeven van een beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen.

Het ontwerp bestaat uit negen hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bevat een aantal inleidende bepalingen (artikelen 1 tot 4). Hoofdstuk 2 bevat algemene bepalingen over het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (artikelen 5 tot 21). In hoofdstuk 3 zijn bepalingen opgenomen in verband met het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen. Naast een algemene inleidende bepaling (artikel 22) bevat dit hoofdstuk specifieke bepalingen in verband met bedrijfsafvalstoffen, huishoudelijke afvalstoffen, gevaarlijke afvalstoffen en bijzondere afvalstoffen (artikelen 23 tot 33). Hoofdstuk 4 bevat regels i.v.m. de aanvang en het einde van de afvalfase van een stof (artikelen 34 tot 40). Hoofdstuk 5 heeft betrekking op milieubijdragen, milieuheffingen en retributies (artikelen 41 tot 66). Hoofdstuk 6 voorziet in de oprichting van een eigen vermogen met rechtspersoonlijkheid, genaamd Eigen Vermogen Plan C, afgekort EV Plan C (artikelen 67 tot 74). In hoofdstuk 7 komen het toezicht en de strafbepalingen aan bod (artikelen 75 en 76). Hoofdstuk 8 bevat bepalingen tot wijziging van het decreet van

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

49.512/3

5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (artikelen 77 tot 88). Hoofdstuk 9 ten slotte bevat een aantal slotbepalingen (artikelen 89 tot 94).

Het ontworpen decreet is bedoeld om in de plaats te komen van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen (hierna: afvalstoffendecreet).

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

3. Artikel 2 van het ontwerp bepaalt dat het ontworpen decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Die richtlijn stelt maatregelen vast ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen, ter beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van hulpbronnen en ter verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan (artikel 1 van de richtlijn).

De doelstellingen van het ontworpen decreet worden opgesomd in artikel 4 ervan. Anders dan bij het afvalstoffendecreet ligt de nadruk niet op de preventie en het beheer van afval op zich, maar worden maatregelen vastgesteld voor het tot stand brengen van "materiaalkringlopen". Artikel 3, 22°, van het ontwerp omschrijft een materiaalkringloop als "het geheel van opeenvolgende handelingen in een levenscyclus of stofstroom, gaande van de ontginning of winning en teelt, over de verwerking, de productie, de distributie, de opslag of overslag, het transport, het gebruik en hergebruik, de afdanking, de verwijdering en het eventueel opnieuw inzetten waarbij één of meer materialen, bedoeld of onbedoeld, worden doorgegeven van de ene fase in de levenscyclus naar een andere" [2].

Het is in het licht van het voorgaande dat moet worden nagegaan of de bepalingen van het ontwerp kunnen worden ingepast in de bevoegdheid van de gewesten.

4. Wat de materiële bevoegdheid van de gewesten betreft, valt het ontwerp te situeren binnen de aangelegenheid van het leefmilieu (artikel 6, § 1, II, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen), meer bepaald binnen het afvalstoffenbeleid (artikel 6, § 1, II, eerste lid, 2°, van de bijzondere wet).

[2] In antwoord op een vraag van de Raad van State heeft de gemachtigde erkend dat het begrip kringloop zeer ruim is gedefinieerd, waardoor het elementen bevat waarvoor het Vlaamse Gewest geen bevoegdheid heeft, zoals productnormering. Volgens de gemachtigde hebben de bepalingen van het ontwerp echter alleen betrekking op de aangelegenheden waarover het Vlaamse Gewest bevoegd is.

49.512/3

In arrest nr. 19/97 van 15 april 1997 heeft het Grondwettelijk Hof overwogen dat als afvalstof wordt beschouwd, elke stof waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, ongeacht of ze al dan niet, als dusdanig of na verwerking, voor hergebruik geschikt is [3]. Stoffen behouden hun aard van afvalstof en blijven derhalve aan de reglementering van de afvalstoffen onderworpen tot op het ogenblik dat zij bij de derden die ze hergebruiken, worden afgeleverd, in het geval waarin het gaat om afvalstoffen die zonder enige voorbehandeling opnieuw kunnen worden hergebruikt, of tot op het ogenblik dat zij zijn omgevormd, in het geval waarin het gaat om afvalstoffen die slechts na voorbehandeling kunnen worden hergebruikt [4].

Alle bepalingen van het ontwerp die betrekking hebben op deze fase van een materiaalkringloop, kunnen stoelen op de gewestbevoegdheid inzake afvalstoffen. Het betreft in beginsel de bepalingen vervat in de hoofdstukken 2, 3 en 4. Enkele bepalingen uit die hoofdstukken verdienen evenwel bijzondere aandacht.

5. Artikel 21, § 1, van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering maatregelen kan nemen om ervoor te zorgen "dat iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert […], een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt" (eerste lid). De bedoelde maatregelen kunnen bestaan in het opleggen van bepaalde regels en verplichtingen (tweede lid) en in het stimuleren van de ontwikkeling, het vervaardigen en het in de handel brengen van producten die aan bepaalde kenmerken beantwoorden (derde lid). Wat die laatste soort maatregelen betreft, moet ervoor gewaakt worden dat de federale bevoegdheid inzake productnormen niet wordt betreden [5].

Blijkens de parlementaire voorbereiding van artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dienen in het algemeen als productnormen te worden aangemerkt "normen die bepalen welk niveau van verontreiniging of hinder niet mag worden overschreden in de samenstelling of bij de emissie van een product, of die specificaties bevatten over de eigenschappen, de wijze van gebruik, de beproevingsnormen, het verpakken, het merken [en] het etiketteren van producten" [6].

[3] Grondwettelijk Hof, nr. 19/97, 15 april 1997, B.2.1 en B.4.1.

[4] Zelfde arrest, B.4.2.

[5] De hiernavolgende overwegingen in verband met de betekenis van het begrip "productnorm" zijn ontleend aan het recente advies 49.225/VR/3 van 22 maart 2011 over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de milieucriteria voor biobrandstoffen.

[6] *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, p. 17.

49.512/3

In de toelichting bij de bedoelde bijzondere wetsbepaling [7] en tijdens de verdere parlementaire bespreking ervan - meer bepaald bij de bespreking in de bevoegde Kamercommissie [8] - is er bij herhaling op gewezen dat als "productnormen" waarvan het vaststellen overeenkomstig die bepaling aan de federale overheid wordt voorbehouden, alleen moeten worden beschouwd voorschriften waaraan producten vanuit milieu-oogpunt moeten beantwoorden "bij het op de markt brengen". Het voorbehouden van de bevoegdheid inzake productnormen aan de federale overheid is immers precies verantwoord door de noodzaak om de Belgische economische unie te vrijwaren [9] en om obstakels voor het vrije verkeer van goederen tussen de gewesten uit de weg te ruimen [10]. Aangezien een productnorm bepaalt aan welke voorwaarden een product moet voldoen voordat het op de markt gebracht kan worden, zijn voorschriften die ingrijpen nadat het product op de markt is gebracht, geen productnormen [11].

Om nadere uitleg gevraagd, heeft de gemachtigde de volgende toelichting verstrekt bij artikel 21, § 1, derde lid, van het ontwerp:

> "De bepaling werd overgenomen uit de kaderrichtlijn (artikel 8, punt 2, tweede lid). Het is de bedoeling om hier zo nauw mogelijk bij aan te sluiten. De bepaling valt onder de gewestelijke bevoegdheid in het kader van het afvalstoffenbeleid. Het is geenszins de bedoeling om over te gaan tot het vaststellen van productnormen. Op basis hiervan zou het bijvoorbeeld mogelijk kunnen zijn om initiatieven te nemen inzake de distributie van goederen (bijv. om het gamma van ecologische producten (zoals energiezuinige droogkasten) uit te breiden en meer te promoten (zie Nelli-project: http://www.ovam.be/jahia/Jahia/pid/1800)). Het laat toe om naast productontwikkeling ook in te spelen op keuzes in het productengamma."

De Raad van State stelt vast dat artikel 21, § 1, derde lid, erop gericht is om een bepaald gedrag aan te moedigen, niet om dwingende voorschriften vast te stellen. Bovendien gaat het om maatregelen die gericht zijn op het algemene oogmerk om voor bepaalde producten of afvalstoffen (zie artikel 21, § 2) in een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te voorzien.

In het licht van de uitleg van de gemachtigde en van de aangehaalde kenmerken van de ontworpen regeling, kan worden aangenomen dat de decreetgever door het aannemen van artikel 21, § 1, derde lid, niet op het terrein van de federale wetgever treedt.

---

[7] *Ibid.*, p. 20.

[8] *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/7, pp. 37, 38, 39, 42, 43 en 44.

[9] *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, p. 20; *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/7, p. 37.

[10] *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/5, p. 67.

[11] *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/7, p. 44.

49.512/3

6. Artikel 26, tweede lid, bepaalt dat de gemeenten de kosten van het beheer van huishoudelijk afval op de afvalproducenten verhalen. De gemeenten kunnen in dit verband hun verzelfstandigde entiteiten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ertoe machtigen die kosten te innen, "ook als ze in de vorm van belastingen en retributies worden verhaald". De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten van het beheer van huishoudelijke afvalstoffen berekenen.

Deze bepaling doet de vraag rijzen of de decreetgever hiermee niet de belastingsautonomie van de gemeenten zou beperken. Op grond van het eerste lid van artikel 170, § 4, van de Grondwet is het de gemeenteraad immers die lasten of belastingen invoert, en op grond van het tweede lid van die bepaling bepaalt de "wet" ten aanzien van onder meer de gemeentelijke belastingen, de uitzonderingen waarvan de noodzakelijkheid blijkt. Zoals uit de parlementaire voorbereiding van artikel 170 van de Grondwet kan worden afgeleid, behoort het eventuele beperken van de fiscale bevoegdheid van de gemeenten tot de bevoegdheid van de federale overheid [12]. De gewesten, die op grond van artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals dat artikel vervangen is bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, bevoegd zijn, wat de ondergeschikte besturen betreft, voor de samenstelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen, en dus onder meer voor de vestiging en de invordering van de gemeentebelastingen, mogen dan ook geen maatregelen nemen die neerkomen op een beperking van de gemeentelijke fiscale autonomie [13].

In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat het de bedoeling is om de aangerekende afvaltarieven te harmoniseren, om zo bijvoorbeeld "afvaltoerisme" te vermijden. Aldus lijkt de ontworpen bepaling minstens gedeeltelijk op het terrein van de federale overheid te komen. De gewestwetgever kan de besproken bepaling enkel aannemen als hij zich daarvoor kan beroepen op zijn impliciete bevoegdheid, bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van

[12] *Parl. Hand.,* Kamer, 1979-1980, 22 juli 1980, p. 2707. Zie Grondwettelijk Hof, nr. 85/2002, 8 mei 2002, B.15. De bedoelde toelichtingen zijn weliswaar gegeven bij de bespreking van paragraaf 2 van artikel 170 van de Grondwet, betreffende de belastingbevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten, maar het parallellisme tussen de bepalingen is duidelijk: de redactie van paragraaf 2 is gebaseerd op die van paragraaf 4, waarvan de inhoud niet gewijzigd werd, precies om te benadrukken dat de federale overheid ten aanzien van de belastingbevoegdheid van de deelentiteiten dezelfde regulerende rol zou moeten vervullen als ten aanzien van de belastingen van de plaatselijke besturen.

[13] Zie hierover, o.m., R.v.St., afd. Wetg., advies 34.913/VR van 4 maart 2003 over een wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, *Parl. St.*, Kamer, 2002-2003, nr. 50-1990/3, pp. 4-5.

49.512/3

8 augustus 1980. De stellers van het ontwerp zouden zulks in de memorie van toelichting moeten verantwoorden [14].

7. Hoofdstuk 6 bevat bepalingen in verband met de oprichting van het Eigen Vermogen Plan C, een instelling met rechtspersoonlijkheid.

Op grond van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gewesten bevoegd om eigen rechtspersonen op te richten.

De decreetgever kan geval per geval de doelstellingen van de op te richten instelling bepalen en de samenstelling van de bestuursorganen, de bevoegdheden, de werking en dergelijke regelen.

De enige beperkingen die uit het genoemde artikel 9 voortvloeien, zijn, enerzijds, dat het in dat artikel vervatte legaliteitsbeginsel in acht dient te worden genomen, wat inhoudt dat de essentiële regels betreffende de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheid, de werking en het toezicht bij decreet dienen te worden vastgesteld [15], en anderzijds, dat artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moet worden gerespecteerd, wat meebrengt dat inzake het personeelsstatuut het koninklijk besluit van 22 december 2000 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen en van de Colleges van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en van de Franse Gemeenschapscommissie, alsook op de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen (APKB), in acht dient te worden genomen [16].

7.1. Te dezen dient in de eerste plaats te worden onderzocht of het toezicht van de hogere overheid op het EV Plan C, dat reëel dient te zijn, wel afdoende in het ontwerp wordt geregeld.

Het ontwerp voorziet slechts in een beperkt “toezicht” door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM): zo moet het huishoudelijk reglement ter bekrachtiging worden voorgelegd aan de OVAM (artikel 70, derde lid), moeten de begroting en

[14] Zie R.v.St., afd. Wetg. advies 36.354/3 van 20 januari 2004 over een ontwerp van decreet houdende afschaffing van de forfaitaire afvalbelasting, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2003-2004, nr. 2195/1, (53), pp. 63-64, nr. 6.

[15] Grondwettelijk Hof, nr. 75/2001, 31 mei 2001, B.11.

[16] Grondwettelijk Hof, nr. 39/97, 14 juli 1997, B.5.1.2.

49.512/3

de rekening ter goedkeuring worden voorgelegd aan de OVAM en wordt de boekhouding nagekeken door de OVAM (artikel 73). Vanuit het oogpunt van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 lijkt een dergelijke regeling, die slechts in een toezicht op een gedeelte van de werking van het EV Plan C voorziet, niet voldoende.

Gevraagd naar een verantwoording van de toezichtregeling, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

> "Wat betreft de vraag naar het toezicht, begrijpen wij dat wordt verzocht om toe te lichten waarom er niet wordt voorzien in een expliciet toezicht op het EV Plan C. Hiervoor moet in hoofdzaak verwezen worden naar hetgeen reeds in de memorie van toelichting is geduid. Omdat binnen het EV Plan C alle instanties worden verenigd die vanuit de Vlaamse Overheid willen deelnemen, kunnen zij via deze vertegenwoordiging ook een rechtstreekse controle en toezicht uitoefenen op de beslissingen van het EV Plan C (zoals bijv. ook het geval is bij een IVA). Het voorzien in een (bijkomend) toezicht onder de vorm van bijvoorbeeld een vernietigingsbevoegdheid wordt aldus ook niet noodzakelijk of opportuun geacht, nu zulk toezicht zou toevertrouwd worden aan degenen die sowieso reeds de meerderheid binnen de beheerscommissie vormen."

Met deze zienswijze van de gemachtigde kan niet worden ingestemd. In essentie verwijst de gemachtigde naar de samenstelling en de werking van het EV Plan C als instrument om het toezicht te regelen. Artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vereist echter dat niet enkel de samenstelling en de werking van de rechtspersoon, maar ook het "toezicht" bij decreet worden geregeld,

De regeling dient dan ook te worden aangevuld met bepalingen die het toezicht op het EV Plan C regelen.

7.2.1. Artikel 72, § 3, bepaalt dat het EV Plan C op contractuele basis personeel kan aanwerven, tewerkstellen en ontslaan.

In advies 32.282/3 van 23 april 2002 heeft de Raad van State bij een vergelijkbare regeling, in verband met het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics (EVFH), het volgende opgemerkt:

> "2. De aldus door het ontwerp gevolgde werkwijze moet worden getoetst aan het APKB. Die toetsing noopt tot de hiernavolgende opmerkingen.
>
> Een van de principes van het APKB is dat aan de personeelsbehoeften uitsluitend kan worden voldaan door ambtenaren die zich in een statutaire toestand bevinden (artikel 2, § 1, eerste lid). Evenwel kunnen bepaalde personeelsleden bij arbeidsovereenkomst in dienst worden genomen, doch 'uitsluitend om: (1°) aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen, hetzij voor in de tijd beperkte acties, hetzij voor een buitengewone toename van het werk; (2°) ambtenaren te vervangen

49.512/3

bij gehele of gedeeltelijke afwezigheid, ongeacht of zij in dienstactiviteit zijn of niet, wanneer de duur van die afwezigheid tot vervanging noopt en waarvan de modaliteiten worden bepaald in het statuut; (3°) bijkomende of specifieke opdrachten te vervullen, waarvan de lijst vooraf wordt bepaald door elke uitvoerende macht; (4°) te voorzien in de uitvoering van taken die een bijzondere kennis of ruime ervaring op hoog niveau vereisen, beide relevant voor de uit te voeren taken' (artikel 2, § 1, tweede lid).

Een publiekrechtelijke rechtspersoon als bedoeld in artikel 9 van de bijzondere wet mag voorts, in afwijking van het voornoemde beginsel, contractuele personeelsleden hebben, in zoverre die rechtspersoon activiteiten verricht 'in mededinging met andere publieke of private marktdeelnemers' (artikel 2, § 2, eerste lid, van het APKB). Indien zulke activiteiten tot 'het wezen' van de opdracht van de rechtspersoon behoren, mogen alle personeelsleden bij arbeidsovereenkomst worden aangeworven (artikel 2, § 2, tweede lid, van het APKB).

Opdat de regeling inzake het personeel, vervat in artikel 5 van het ontwerp, verenigbaar zou zijn met het APKB, is dus vereist dat het EVFH voor het wezen van zijn opdracht, in mededinging treedt met andere marktdeelnemers.

De aan de Raad van State voorgelegde gegevens maken het niet mogelijk om daarover een gefundeerd oordeel te vellen. Het staat aan de regering om op dit punt in de memorie van toelichting de nodige verantwoording te verstrekken.

Indien geen verantwoording gegeven kan worden, die het aannemelijk zou maken dat voor het EVFH de bepaling van artikel 2, § 2, tweede lid, van het APKB kan worden ingeroepen, dient artikel 5 van het ontwerp herschreven te worden" [17].

Deze opmerkingen gelden ook voor het thans voorliggende ontwerp.

7.2.2. Artikel 72, § 3, van het ontwerp bepaalt ook dat het EV Plan C personeel ter beschikking kan stellen van de publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen, organisaties of instellingen waarvan het medeoprichter, lid, bestuurder of vennoot is, en dat de OVAM en de Vlaamse Regering aan het EV Plan C personeel ter beschikking kunnen stellen.

In het genoemde advies 32.282/3 heeft de Raad van State in verband met een vergelijkbare regeling inzake het EVFH het volgende opgemerkt:

[17] R.v.St., afd. Wetg., advies 32.282/3 van 23 april 2002 over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 31 januari 2003 betreffende de oprichting van een Eigen Vermogen "Flanders Hydraulics", *Parl. St.*, Vl. Parl., 2002-2003, nr. 1445/1, (19), pp. 24-25, nr. 2 bij artikel 5. In dezelfde zin, in verband met het Eigen Vermogen Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos (OC-ANB), R.v.St., afd. Wetg., advies 39.665/3 van 18 januari 2006 over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2005-2006, nr. 745/1, (87), pp. 93-94, nr. 5.1, en in verband met het Eigen Vermogen van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (EV-VIOE), R.v.St., afd. Wetg., advies 42.885/1/3 van 24 april 2007 over het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2006-2007, nr. 1218/1, (41), pp. 49-50, nr. 1 bij artikel 41.

49.512/3

"3. Gelet op de toelichting verstrekt door de gemachtigde ambtenaar, lijkt het ook nuttig om in te gaan op het feit dat ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap prestaties zullen leveren voor het EVFH, enerzijds, en op het feit dat personeelsleden van het EVFH prestaties zullen leveren voor het ministerie, anderzijds.

3.1. Om ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap de mogelijkheid te bieden om prestaties te leveren voor het EVFH, zal toepassing gemaakt moeten worden van de desbetreffende bepalingen van het Vlaams personeelsstatuut.

Op dit punt dient bij de te volgen werkwijze dus geen verdere opmerking te worden gemaakt [18].

3.2. Anders is het gesteld met de contractuele personeelsleden van het EVFH die prestaties moeten leveren voor het ministerie.

Voor die personeelsleden geldt een principieel verbod van terbeschikkingstelling ten behoeve van gebruikers, op grond van artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers. De openbare sector is niet van de toepassingssfeer van die wet uitgesloten [19].

De regeling betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers strekt tot de bescherming van contractuele werknemers [20]. Zulke regeling maakt deel uit van de aangelegenheid van het arbeidsrecht, die krachtens artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, van de voornoemde bijzondere wet tot de federale bevoegdheid is blijven behoren.

In beginsel kan de decreetgever niet afwijken van de bedoelde regels van het arbeidsrecht. Hij zou op dat terrein slechts kunnen treden als hij zich kan beroepen op de 'impliciete bevoegdheid' bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Daartoe is vereist dat de aanwending van de impliciete bevoegdheid 'noodzakelijk' is voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van het gewest. Bovendien moet blijken dat de betrokken aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent, en dat de weerslag van een afwijkende gewestelijke regeling op de bevoegdheid van de federale overheid slechts marginaal is.

Het staat aan de regering om aan te tonen dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan" [21].

---

[18] *Voetnoot 2 van het geciteerde advies*: Volledigheidshalve moet wellicht ook opgemerkt worden dat de hierna te bespreken wet van 21 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, geen beletsel vormt voor die werkwijze. Het hierna te bespreken verbod om werknemers ter beschikking te stellen van derden, is met name niet van toepassing op statutaire personeelsleden (rdpl. B. Lietaert, "Kunnen lokale besturen personeel ter beschikking stellen ?", *De Gemeente*, maart 2001, (32), 32).

[19] *Voetnoot 3 van het geciteerde advies*: Arbitragehof, 10 juni 1998, nr. 65/98, overw. B.3.

[20] *Voetnoot 4 van het geciteerde advies*: Zie het genoemde arrest van het Arbitragehof, overw. B.6.

[21] R.v.St., afd. Wetg., advies 32.282/3 van 23 april 2002, aangehaald, pp. 25-27, nr. 3 bij artikel 5. In dezelfde zin R.v.St., afd. Wetg., advies 39.665/3 van 18 januari 2006, aangehaald, pp. 94-95, nr. 5.2, en R.v.St., afd. Wetg., advies 42.885/1/3 van 24 april 2007, aangehaald, pp. 50-51, nr. 2 bij artikel 41.

49.512/3

De genoemde wet van 24 juli 1978 is te dezen relevant ten aanzien van de contractuele personeelsleden van het EV Plan C, de OVAM en de Vlaamse Regering. In de memorie van toelichting wordt op algemene wijze verwezen naar de regeling inzake de impliciete bevoegdheden. Er dient echter te worden aangetoond dat ook *in concreto* aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan.

VORMVEREISTEN

8. Artikel 33, § 4, eerste lid, van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering de categorieën van producenten aanwijst die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling van afvalstoffen door een erkende inrichting [22]. Artikel 33, § 4, tweede lid, bepaalt dat de Vlaamse Regering de maximumtarieven kan bepalen in geval van een vergoeding per prestatie. Artikel 33, § 4, derde lid, bepaalt dat voor andere categorieën van producenten dan die welke voorkomen op de door de Vlaamse Regering vastgestelde lijst, de inzameling en de verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren geheel kosteloos geschiedt. Ten slotte bepaalt artikel 33, § 4, vierde lid, dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.

Deze bepalingen hernemen die van artikel 28 van het afvalstoffendecreet [23].

Aan de gemachtigde is gevraagd of de bedoelde regeling geen staatssteun voor de betrokken producenten inhoudt, die dient te worden aangemeld bij de Europese Commissie.

De gemachtigde heeft geantwoord als volgt:

[22] Bedoeld wordt een abonnementsysteem.

[23] Zie het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 betreffende de ophaling en de verwerking van dierlijk afval. Jaarlijks wordt een ministerieel besluit genomen waarbij de categorieën van producenten worden aangeduid die een abonnement moeten sluiten voor de ophaling en de verwerking van dierlijk afval. Zie voor het jaar 2011 het ministerieel besluit van 22 maart 2011 houdende de bepaling van de klassen van bijdrageplichtige veebedrijven en nadere bepalingen over het abonnement voor de financiering van de ophaling en verwerking van krengen voor 2011. Voor de categorieën van producenten die niet voorkomen op de lijst, gebeuren de ophaling en de verwerking kosteloos.

49.512/3

> "De ophaling van dode landbouwdieren bij particulieren is kosteloos omdat het sluikstorten van deze dieren teveel risico inhoudt voor de gezondheid van mens, dier en milieu. Ook aan de veehouders wordt om deze reden steun verleend voor de ophaling en verwerking van krengen van landbouwdieren.
>
> De steunmaatregel werd op 25 juli 2002 aangemeld bij de Europese Commissie, is lang een NN-dossier gebleven ('non notified', NN-68/2003), en werd in oktober 2008 goedgekeurd, dus 'in overeenstemming met artikel 16 van Verordening 1857/2006' bevonden (Europees Publicatieblad van 18.11.2008, 2000/C 294/01).
>
> Particulieren vallen niet onder de beperkingen van Verordening 1857/2006 en mogen 100% steun ontvangen" [24].

Uit het schrijven van de Europese Commissie van 13 oktober 2008 waarnaar de gemachtigde verwijst, blijkt inderdaad dat de Commissie van oordeel is dat, in zoverre er sprake is van steun aan bedrijven, die staatssteun verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.

In de gegeven omstandigheden lijkt geen nieuwe aanmelding vereist te zijn. Voor wijzigingen in de reglementering ter uitvoering van de ontworpen bepalingen kan dat eventueel wel het geval zijn.

9. Hoofdstuk 6 van het ontwerp, dat handelt over de verzelfstandiging van Plan C, lijkt eveneens elementen te bevatten die wijzen op het bestaan van mogelijke staatssteun. Uit artikel 68 blijkt dat het EV Plan C kan "[instaan] voor de operationele ondersteuning van publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen, organisaties of instellingen" en "opdrachten en projecten van publiek- of privaatrechtelijke verenigingen, ondernemingen of instellingen [kan uitvoeren]". Artikel 69 voorziet in een financiering van het EV Plan C door onder meer dotaties van de OVAM en het Vlaamse Gewest, en artikel 71 voorziet in de kosteloze overdracht of terbeschikkingstelling van goederen door de OVAM en het Vlaamse Gewest aan het EV Plan C.

Ook voor dit hoofdstuk is aan de gemachtigde gevraagd of aanmelding bij de Europese Commissie heeft plaatsgevonden.

De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

> "Het ontwerp van decreet werd op dit punt niet aangemeld bij de Europese Commissie. Uitgangspunt is immers dat het EV geen economische activiteiten zal gaan uitoefenen. Het decreet voorziet zelf inderdaad nog niet in de verplichte uitoefening van zulke economische activiteiten, of minstens niet in een overheidsfinanciering van zulke economische activiteiten.

[24] Cfr. http://ec.europa.eu/eu_law/state_aids/agriculture-2003/nn068-03-nl.pdf

49.512/3

Bij de praktische implementatie en werking zal er verder over gewaakt worden dat in beginsel niet opgetreden wordt als onderneming, zodat er op dat punt ook geen probleem van staatssteun zal ontstaan. In de mate in de toekomst uitzonderlijk bepaalde activiteiten van het EV alsnog als een economische activiteit zouden worden opgezet, zal er vanzelfsprekend over gewaakt worden dat alle eventueel toepasselijke regelgeving inzake staatssteun en mededinging voorafgaand wordt nageleefd (o.m. verbod op kruissubsidiëring, transparantierichtlijn, ...). Zulke economische activiteiten zullen dan hetzij geen overheidsfinanciering kunnen genieten, hetzij ingericht moeten worden als diensten van algemeen economisch belang, hetzij voorafgaand voorwerp moeten uitmaken van een aanmelding bij en goedkeuring door de Europese Commissie."

Er kan worden ingestemd met de opvatting dat een aanmelding in dit stadium niet vereist is.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

10. In artikel 3, 13°, wordt de afkorting "OVAM" omschreven als "de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij".

Voor de duidelijkheid zou hierbij ook verwezen kunnen worden naar de bepaling waarbij de OVAM wordt opgericht, met name artikel 10.3.1, § 1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Artikel 17

11. Artikel 31 van de kaderrichtlijn afvalstoffen bepaalt dat de afvalpreventieplannen en -programma's op een voor iedereen toegankelijke website worden geplaatst. Dit voorschrift wordt niet omgezet in het ontwerp.

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

"Aan artikel 31 van de kaderrichtlijn, waarin is bepaald dat de preventieplannen op een voor iedereen toegankelijke website worden geplaatst, is inderdaad geen expliciete uitvoering gegeven. Alle huidige plannen en programma's onder het beheer van de OVAM worden op de OVAM-website geplaatst. Indien letterlijk uitvoering moet worden gegeven aan artikel 31 van de kaderrichtlijn, moet aan artikel 17, § 6, van het ontwerpdecreet volgende zin worden toegevoegd: 'Ze worden op de website van de OVAM geplaatst.'"

49.512/3

Het ontwerp zou inderdaad in die zin moeten worden aangevuld.

Artikel 21

12. Artikel 21, § 4, tweede lid, van het ontwerp, bepaalt dat producenten met een zogenaamde uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen verplicht zijn om samen te werken met de gemeenten. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor het bepalen van een billijke vergoeding voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen. Artikel 21, § 4, derde lid, bepaalt voorts dat de Vlaamse Regering van die verplichting tot samenwerking kan afwijken als andere inzamelingskanalen efficiënter en effectiever zijn. In dat geval zijn de gemeenten niet verplicht de afvalstoffen te aanvaarden via de gemeentelijke inzamelkanalen. In de memorie van toelichting wordt hieraan toegevoegd dat de gemeenten in een dergelijk geval de afvalstoffen nog wel mogen aanvaarden, maar dat de betrokken producenten de gemeenten hiervoor dan niet moeten vergoeden.

Het komt de Raad van State voor dat in de tekst van het ontwerp duidelijker bepaald zou kunnen worden dat het de producent is die aan de gemeente de “billijke vergoeding” (in feite een retributie) moet betalen. Als het de bedoeling is dat de gemeente in de gevallen bedoeld in artikel 21, § 4, derde lid, helemaal geen vergoeding mag vragen, zou dit ook in de tekst zelf van het ontwerp moeten worden bepaald.

Artikel 22

13. Artikel 22, derde lid, van het ontwerp strekt tot het machtigen van de Vlaamse Regering tot het vaststellen van “nadere regels” voor de in het tweede lid van dit artikel opgesomde categorieën van afvalstoffen.

Deze delegatie van bevoegdheid zou nader bepaald moeten worden. Er zou met name bepaald moeten worden welk soort regels de Vlaamse Regering kan vaststellen: gaat het om nadere regels in verband met de indeling in categorieën, of gaat het ook om het vaststellen van aanvullende regels (welke?) die gelden voor de bedoelde categorieën?

49.512/3

Artikel 41

14. In artikel 41 van het ontwerp wordt de bepaling overgenomen van artikel 38 van het afvalstoffendecreet, dat bij artikel 7 van het decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur is ingevoegd. In zijn advies 48.397/3 van 29 juni 2010 over het ontwerp dat tot het decreet van 23 december 2010 heeft geleid, heeft de Raad van State in verband met die bepaling het volgende opgemerkt:

> "8. Bij het ontworpen artikel 38 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen wordt een bijdrage ingesteld ter vergoeding van het gebruik van de 'havenontvangstvoorzieningen die verbonden zijn aan de afgifte van scheepsafval van de zeevaart'. Het ontworpen artikel strekt tot de omzetting van richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen. In artikel 8, lid 2, a), van die richtlijn wordt bepaald dat de bijdragen ter bekostiging van de havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval verschuldigd zijn ongeacht het feitelijk gebruik van die voorzieningen. Gelet op dit gegeven dienen die bijdragen te worden beschouwd als belastingen, en niet als retributies.
>
> Uit het in de artikelen 170 en 172 van de Grondwet opgenomen legaliteitsbeginsel in fiscale zaken vloeit voort dat de decreetgever zelf alle essentiële elementen van de in te voeren belasting dient vast te stellen aan de hand waarvan de belastingschuld van de belastingplichtige kan worden bepaald, zoals de omschrijving van de personen die aan de belasting zijn onderworpen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet of het tarief en de eventuele vrijstellingen of verminderingen [25].
>
> Het ontworpen artikel 38 van het decreet van 2 juli 1981 dient derhalve te worden aangevuld teneinde te voldoen aan het zo-even in herinnering gebrachte legaliteitsbeginsel in fiscale zaken" [26].

Op die opmerking is tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 23 december 2010 geen antwoord gekomen. De Raad van State herhaalt zijn opmerking dan ook.

Artikel 46

15. In artikel 46, § 2, zevende lid, 12°, van het ontwerp wordt gewag gemaakt van groente-, fruit- en tuinafval afkomstig van "aerobe" vergisting. In de daarmee overeenstemmende bepaling van artikel 48, § 2, 3°, tweede lid, van het afvalstoffendecreet is sprake van groente-, fruit- en tuinafval afkomstig van "anaërobe" vergisting.

[25] *Voetnoot 5 uit het geciteerde advies*: Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, nr. 106/2008, 17 juli 2008, B.12.

[26] *Parl. St.*, Vl. Parl., 2010-2011, nr. 665/1, (125), pp. 131-132, nr. 8.

49.512/3

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde verklaard dat de tekst van het ontwerp is aangetast door een vergissing, en dat die moet worden verbeterd in de zin van de vigerende bepaling.

Artikel 66

16. Bij artikel 66, § 1, van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering in een aantal gevallen gemachtigd tot het instellen van een retributie.

Om in overeenstemming te zijn met het in artikel 173 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel, dient de decreetgever te bepalen in welke gevallen de retributie verschuldigd is en wie de bijdrageplichtigen zijn.

Voor de retributies bedoeld in het eerste en het tweede lid van artikel 66, § 1, levert zulks geen probleem op. Met name blijkt uit de bepalingen waarnaar verwezen wordt (respectievelijk de artikelen 7, tweede lid, en 13, § 1, van het ontwerp) wie de bijdrageplichtigen zijn.

In het derde lid van artikel 66, § 1, wordt verwezen naar artikel 33 van het ontwerp. Er zou best verwezen worden naar de specifieke paragraaf die wordt bedoeld.

In het vierde lid van artikel 66, § 1, wordt verwezen naar artikel 40 van het ontwerp. Die verwijzing maakt het niet mogelijk om met zekerheid uit te maken wie bijdrageplichtig kan zijn. De tekst zou dan ook op dit punt moeten worden geherformuleerd.

Artikel 81

17. Volgens het vigerende artikel 10.3.1, § 1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid wordt de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij opgericht als een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. Dat agentschap is de rechtsopvolger van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, bedoeld in artikel 38 van het afvalstoffendecreet.

49.512/3

Artikel 81 van het ontwerp strekt ertoe de verwijzing naar artikel 38 van het afvalstoffendecreet te vervangen door een verwijzing naar artikel 3, 8° (lees: artikel 3, 13°), van het ontworpen decreet.

Een dergelijke verwijzing heeft geen zin. De OVAM bedoeld in het ontworpen decreet is het intern verzelfstandigd agentschap bedoeld in het decreet van 5 april 1995, niet de instelling bedoeld in het vroegere artikel 38 van het afvalstoffendecreet [27]. Artikel 81 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 86

18. De verwijzing, in het ontworpen artikel 16.6.1, § 1, tweede lid, 3°, van het decreet van 5 april 1995 naar artikel 48 van het ontworpen decreet zou duidelijkheidshalve beter vervangen worden door een verwijzing naar artikel 49 van dat decreet. Het is immers pas in artikel 49 dat effectief gewag wordt gemaakt van een heffing. Artikel 48 bevat een bepaling die het heeft over het ogenblik waarop een nieuwe vergunning, voor de toepassing van de bepalingen inzake de milieuheffingen, wordt geacht te zijn verleend.

Van de actualisering van artikel 16.6.1, § 1, tweede lid, 3°, van het decreet van 5 april 1995 zou kunnen worden gebruik gemaakt om de woorden “de heffing” te vervangen door “de heffing en de administratieve geldboete”.

---

[27] Zie opmerking 10, hiervóór.

49.512/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS, J. VAN NIEUWENHOVE,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS P. LEMMENS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Worden niet als afvalstoffen beschouwd:
   a) gasvormige effluenten die in de atmosfeer worden uitgestoten, en koolstofdioxide dat wordt afgevangen en getransporteerd met het oog op geologische opslag, en dat geologisch is opgeslagen overeenkomstig het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond;
   b) dierlijke mest als vermeld in het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen;
   c) het al dan niet verontreinigde water dat wordt geloosd in een oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur; in deze context wordt de in-situbehandeling, met inbegrip van de ontwatering van het ter plaatse geproduceerde slib, die bedoeld is om dat water in overeenstemming te brengen met de milieuvoorwaarden die gelden voor de lozing, niet als een afvalstoffenverwerking aanzien;
   d) huishoudelijk en bedrijfsafvalwater dat overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 24 januari 1984 inzake het grondwaterbeheer en van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning indirect wordt geloosd in het grondwater;
   e) onuitgegraven bodem, met inbegrip van duurzaam met de bodem verbonden gebouwen;
   f) radioactieve afvalstoffen, voor zover ze niet als vrijgegeven afvalstoffen worden beschouwd als vermeld in het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 17 oktober 2002 met betrekking tot het beheer van vrijgegeven afvalstoffen;
2° afvalstoffenhandelaar: iedere onderneming die als verantwoordelijke optreedt bij het aankopen en vervolgens verkopen van afval, met inbegrip van handelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;

3° afvalstoffenmakelaar: iedere onderneming die ten behoeve van anderen de verwijdering of de nuttige toepassing van afvalstoffen organiseert, met inbegrip van makelaars die de afvalstoffen niet fysiek in hun bezit hebben;
4° afvalstoffenproducent: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon wiens activiteiten afvalstoffen voortbrengen, zijnde de eerste afvalproducent, of eenieder die voorbehandelingen, vermengingen of andere bewerkingen verricht die leiden tot een wijziging in de aard of de samenstelling van die afvalstoffen;
5° afvalstoffenverwerking: nuttige toepassing of verwijdering, met inbegrip van voorbereidende handelingen die aan nuttige toepassing of verwijdering voorafgaan;
6° bedrijfsafvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan ten gevolge van een industriële, ambachtelijke of wetenschappelijke activiteit, en de afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering;
7° beheren van afvalstoffen: het inzamelen, het tussentijds opslaan en overslaan, het vervoeren, het nuttig toepassen en het verwijderen van afvalstoffen, met inbegrip van het houden van toezicht op die handelingen en het uitvoeren van de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting, en met inbegrip van activiteiten van afvalstoffenhandelaars of -makelaars;
8° beste beschikbare technieken: beste beschikbare technieken als vermeld in artikel 1, 29°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning;
9° bijzondere afvalstoffen: huishoudelijke, gevaarlijke, bedrijfsafvalstoffen of andere afvalstoffen die wegens hun aard, samenstelling, herkomst of verwerking een bijzondere regeling behoeven. De Vlaamse Regering kan bepalen welke afvalstoffen als bijzondere afvalstoffen worden beschouwd;
10° de OVAM: de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, vermeld in artikel 10.3.1, §1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;
11° gemengd stedelijk afval: huishoudelijk afval, alsmede bedrijfs-, industrieel en institutioneel afval dat qua aard en samenstelling te vergelijken is met huishoudelijk afval, behoudens de in bijlage van beschikking 2000/532/EG onder 20 01 genoemde fracties die afzonderlijk aan de bron worden ingezameld, en de onder 20 02 van die bijlage genoemde andere afvalstoffen;
12° gescheiden inzameling: de inzameling waarbij een afvalstroom gescheiden wordt naar soort en aard van het afval om een specifieke behandeling te vergemakkelijken;
13° gevaarlijke afvalstoffen: afvalstoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu opleveren of kunnen opleveren of die in speciale inrichtingen verwerkt moeten worden. De Vlaamse Regering bepaalt welke afvalstoffen als gevaarlijke afvalstoffen worden beschouwd overeenkomstig de geldende Europese voorschriften;
14° grondstofverklaring: een verklaring afgeleverd door de Vlaamse overheid waarin wordt gesteld dat een bepaald materiaal niet of niet meer als een afvalstof moet worden beschouwd, eventueel gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden;
15° hergebruik: elke handeling waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld;
16° houder van afvalstoffen: de afvalstoffenproducent of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen in zijn bezit heeft;
17° huishoudelijke afvalstoffen: afvalstoffen die ontstaan door de normale werking van een particuliere huishouding en afvalstoffen die daarmee gelijkgesteld worden bij een besluit van de Vlaamse Regering;
18° inzameling: het verzamelen van afvalstoffen, inclusief de voorlopige sortering en de voorlopige opslag van afvalstoffen, om deze daarna te vervoeren naar een afvalverwerkingsinstallatie;
19° levenscyclusdenken: een benadering waarbij wordt gekeken naar de effecten die optreden tijdens de hele levenscyclus van een materiaal;

20° lokale besturen: provincies, provinciebedrijven, gemeenten, gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
21° materiaal: elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, geteeld, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, of elk voorwerp dat wordt geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw gebruikt, inclusief de daaruit ontstane afvalstoffen;
22° materiaalkringloop: het geheel van opeenvolgende handelingen in een levenscyclus of stofstroom, gaande van de ontginning of winning en teelt, over de verwerking, de productie, de distributie, de opslag of overslag, het transport, het gebruik en hergebruik, de afdanking, de verwijdering en het eventueel opnieuw inzetten waarbij één of meer materialen, bedoeld of onbedoeld, worden doorgegeven van de ene fase in de levenscyclus naar een andere;
23° nuttige toepassing: elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering;
24° preventie: maatregelen die worden genomen voordat een stof of voorwerp afvalstof is geworden, ter vermindering van:
   a) de hoeveelheid afvalstoffen, inclusief via het hergebruik van voorwerpen of de verlenging van de levensduur van voorwerpen;
   b) de negatieve gevolgen van de geproduceerde afvalstoffen voor het milieu en de menselijke gezondheid;
   c) het gehalte aan schadelijke stoffen in stoffen en voorwerpen;
25° recyclage: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dat omvat het opnieuw bewerken van organisch afval, maar het omvat niet energieterugwinning, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;
26° verwijdering: iedere handeling die geen nuttige toepassing is, zelfs indien de handeling er in tweede instantie toe leidt dat stoffen of energie worden teruggewonnen, alsook de handelingen die als dusdanig worden bepaald door de Vlaamse Regering;
27° voorbereiding voor hergebruik: elke nuttige toepassing die bestaat uit het controleren, schoonmaken of repareren, waarbij voorwerpen of componenten van voorwerpen die afvalstoffen zijn geworden, worden klaargemaakt zodat ze kunnen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is.

Art. 4. §1. Dit decreet draagt bij aan het bereiken van de doelstellingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, als vermeld in artikel 7bis van de gecoördineerde Grondwet.

§2. De doelstelling van dit decreet is het vaststellen van maatregelen voor het tot stand brengen van materiaalkringlopen waarbij:
1° de gezondheid van de mens en het milieu gevrijwaard worden tegen de schadelijke invloed van de productie en het beheer van afvalstoffen;
2° de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen, de verspilling van materialen en energie in het algemeen en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu, verbonden aan materiaalgebruik en -verbruik, worden tegengegaan.

§3. In het bijzonder worden in dit decreet maatregelen vastgesteld:
1° waarbij steeds wordt gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus, en waarbij als prioriteitsvolgorde de volgende hiërarchie wordt gehanteerd:
   a) de preventie van afvalstoffen en een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
   b) de voorbereiding van afvalstoffen voor hergebruik;

c) de recyclage van afvalstoffen en de inzet van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
d) andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen, zoals energieterugwinning en de inzet van materialen als energiebron;
e) de verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie;

2° om ervoor te zorgen dat het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen geen gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu, met name:
a) zonder risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora en klimaat op te leveren;
b) zonder geluids- of geurhinder te veroorzaken;
c) zonder schade aan natuur- en landschapsschoon te berokkenen.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen rond het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

Art. 5. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, materialen aanduiden en voorwaarden bepalen voor het gebruik of verbruik ervan.

De Vlaamse Regering kan overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voor bepaalde materialen nadere regels vaststellen ter waarborging van hun traceerbaarheid, hun verwerking overeenkomstig artikel 9, §1, en hun rechtmatig gebruik.

Art. 6. §1. De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aangevoerde en afgevoerde hoeveelheid, aard, oorsprong en, als dat van toepassing is, bestemming, frequentie van de inzameling, wijze van vervoer en van behandeling van de ingezamelde, opgehaalde, vervoerde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen zijn vermeld. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast met betrekking tot de inhoud en de voorwaarden van dat afvalstoffenregister. De Vlaamse Regering kan groepen van natuurlijke personen en rechtspersonen van die plicht ontslaan.

De natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen beheren, melden bepaalde gegevens met betrekking tot de ingezamelde, opgehaalde, verwijderde of nuttig toegepaste afvalstoffen aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden gemeld en op welke wijze dat gebeurt.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen dat afvalstoffen bij hun vervoer vergezeld moeten gaan van een identificatieformulier, al dan niet in elektronische vorm.

§3. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor specifieke materialen materialenregisters worden bijgehouden met het oog op het verkrijgen van informatie over het efficiënt en rechtmatig gebruik van materialen overeenkomstig de doelstelling, vermeld in artikel 4. Die registers kunnen slaan op hoeveelheden van in- en uitgaande materiaalstromen en hun herkomst en bestemming. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de monsterneming en analyse van materialen.

De OVAM kan analyses op stalen van afvalstoffen en bodem laten uitvoeren in laboratoria die de Vlaamse Regering heeft erkend of die volgens de geldende internationale normen geaccrediteerd zijn. Laboratoria worden door de Vlaamse Regering erkend overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IIIbis van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en haar uitvoeringsbesluiten.

Art. 8. §1. De maatregelen, vermeld in artikel 4, §3, moeten de opties stimuleren die over het geheel genomen het beste resultaat opleveren voor milieu en gezondheid. Dat kan betekenen dat bij het vaststellen van maatregelen voor bepaalde materialen moet worden afgeweken van de hiërarchie, vermeld in artikel 4, §3, als dat op grond van het levenscyclusdenken gerechtvaardigd is.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt na advies van de OVAM wanneer de afwijkingen, vermeld in paragraaf 1, gerechtvaardigd zijn. Ze houdt hierbij rekening met de beginselen,vermeld in artikel 1.2.1, §2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, de technische uitvoerbaarheid en de economische haalbaarheid, de bescherming van hulpbronnen, de algemene effecten voor het milieu en de menselijke gezondheid en op economisch en maatschappelijk gebied, de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de geldende Europese voorschriften.

Het advies van de OVAM, vermeld in het eerste lid, bevat de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken die zijn gebruikt om op basis van het levenscyclusdenken tot een gewenste optie te komen.

Voor het advies, vermeld in het eerste lid, en voor het vastleggen van de uitgangspunten, randvoorwaarden en methodieken met betrekking tot het levenscylusdenken, wordt een overlegplatform opgericht, overeenkomstig artikel 19.

Als voor het formuleren van dat advies de resultaten van wetenschappelijke studies worden gebruikt, moeten die studies door een onafhankelijke partij zijn uitgevoerd of geverifieerd.

§3. Als een afwijking overeenkomstig paragraaf 1 werd toegestaan, kan de Vlaamse Regering die afwijking na advies van de OVAM en overeenkomstig paragraaf 2 herzien in functie van gewijzigde technische, economische of sociale omstandigheden of in functie van gewijzigde inzichten in effecten op milieu en gezondheid.

Art. 9. §1. De Vlaamse Regering neemt de nodige passende maatregelen om ervoor te zorgen dat:
1° het hergebruik van voorwerpen en componenten van voorwerpen en activiteiten ter voorbereiding van hergebruik worden bevorderd;
2° afvalstoffen overeenkomstig artikel 4, §3, of artikel 8, een handeling van hergebruik, recyclage of andere vorm van nuttige toepassing ondergaan;
3° recyclage van een hoge kwaliteit wordt bevorderd.

Met het oog op de naleving van de bepalingen in het eerste lid, en overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, neemt de Vlaamse Regering de nodige maatregelen opdat, als dat haalbaar is op technisch, milieu- en economisch gebied, afvalstoffen gescheiden worden ingezameld, en niet gemengd worden met afvalstoffen of materialen die niet dezelfde eigenschappen hebben.

De Vlaamse Regering kan:
1° de gescheiden aanbieding en inzameling van bepaalde afvalstoffen verplichten en regels vaststellen voor hun inzamelwijze;
2° doelstellingen vastleggen voor gescheiden inzameling en voor hergebruik, recyclage en andere vormen van nuttige toepassing;
3° voor bepaalde afvalstoffen afvalverwerkingshandelingen opleggen of verbieden.

§2. De natuurlijke personen of rechtspersonen die een kringloopcentrum uitbaten waar voorwerpen die in aanmerking komen voor producthergebruik worden ingezameld voor selectie met het oog op hergebruik, of worden opgeslagen, gesorteerd, gereinigd of her-

steld en verkocht, zijn onderworpen aan een door de Vlaamse Regering te verlenen erkenning. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor die erkenning vast.

Art. 10. Overeenkomstig het beginsel 'de vervuiler betaalt' worden de kosten van het afvalstoffenbeheer gedragen door de eerste afvalstoffenproducent, de huidige of de vorige houders van afvalstoffen, de producent van het product waaruit het afval is voortgekomen, of de distributeurs of invoerders van een dergelijk product. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 11. §1. De verwijdering van afvalstoffen en voorbereidende handelingen die aan de verwijdering voorafgaan, zijn aan een vergunningsplicht onderworpen.

De nuttige toepassing van afvalstoffen en aan nuttige toepassing voorafgaande voorbereidende handelingen zijn aan een vergunnings- of meldingsplicht onderworpen.

De Vlaamse Regering kan het gebruik van materialen aan een vergunnings- of meldingsplicht onderwerpen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§2. Op de vergunningen en meldingen, vermeld in paragraaf 1, zijn de bepalingen van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning van toepassing. Voor mobiele en verplaatsbare inrichtingen kan de Vlaamse Regering een vergunning verlenen die de exploitatie in het volledige Vlaamse Gewest toelaat. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het aanvragen, verlenen en weigeren van die vergunning en over de specifieke voorwaarden waaraan die inrichtingen zijn onderworpen.

De Vlaamse Regering kan sectorale voorwaarden uitvaardigen voor de activiteiten, vermeld in paragraaf 1.

§3. Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, alleen worden verleend als ze niet strijdig zijn met de bepalingen van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan en de uitvoeringsplannen.

Met behoud van de toepassing van de aangelegenheden die geregeld zijn door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, kunnen bij het verlenen van de milieuvergunningen, vermeld in paragraaf 1, voorwaarden worden gesteld met betrekking tot:

1° de soort en hoeveelheid van de afvalstoffen en materialen die mogen worden verwerkt of gebruikt;
2° de technische en andere voorschriften die op de locatie in kwestie van toepassing zijn;
3° de te nemen veiligheids- en voorzorgsmaatregelen;
4° de wijze waarop afvalstoffen worden verwerkt of de efficiëntie waarmee materialen worden verbruikt;
5° de maatregelen van controle en bewaking;
6° de afvalstoffen en materialen die uit de verwerking of het gebruik resulteren, en hun eventuele gebruiksbeperkingen;
7° bepalingen over sluiting en nazorg, voor zover die noodzakelijk zijn.

De Vlaamse Regering kan voor de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, nadere regels vaststellen.

Art. 12. §1. Het is verboden afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§2. Het is verboden materialen te gebruiken of te verbruiken in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

§3. De natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen beheert, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of geurhinder, schade aan natuur- en landschapsschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

De Vlaamse Regering kan die maatregelen nader omschrijven.

Art. 13. §1. Ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren, afvalstoffenmakelaars en -handelaars, alsook ondernemingen en inrichtingen die afvalstoffen verwerken en meldingsplichtig zijn overeenkomstig artikel 11, moeten zich laten opnemen in een register.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de registratieplicht en de opmaak van het register, vermeld in het eerste lid.

§2. De Vlaamse Regering kan met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, voorwaarden opleggen aan:
1° de onderneming of inrichting die afvalstoffen inzamelt, vervoert of regelingen treft voor hun nuttige toepassing of verwijdering;
2° de afvalstoffenhandelaars of -makelaars.

De voorwaarden, vermeld in het eerste lid, kunnen ook betrekking hebben op de wijze van inzameling en vervoer.

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de invoer en uitvoer van afvalstoffen verbieden of reglementeren.

De Vlaamse Regering kan alle maatregelen nemen met betrekking tot de invoer en uitvoer van afvalstoffen die nodig zijn voor de uitvoering van de verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen, en van het verdrag inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, ondertekend in Bazel op 22 maart 1989. De Vlaamse Regering kan hiertoe onder meer:
1° elke invoer of uitvoer van afvalstoffen binnen de werkingssfeer van verordening (EG) nr. 1013/2006 onderwerpen aan het stellen van een bankgarantie, een borgsom of een gelijkwaardige financiële zekerheid om de kosten te dekken van het vervoer en van de verwijdering of nuttige toepassing, vermeld in artikel 6 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006;
2° bij invoer of uitvoer van afvalstoffen aan de kennisgever de betaling opleggen van een vergoeding om de administratieve kosten te dekken die verbonden zijn aan de uitvoering van de kennisgevings- en toezichtsprocedure, alsook de betaling vorderen van de gangbare kosten van de passende analyses en inspecties, vermeld in artikel 29 van de genoemde verordening (EG) nr. 1013/2006.

De grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen in strijd met de bepalingen van de verordening, vermeld in het tweede lid, of met de bepalingen vastgesteld krachtens het eerste of het tweede lid, is verboden.

In afwijking van de verordening, vermeld in het tweede lid, kan de OVAM binnenkomende overbrengingen van afval die bestemd zijn voor als nuttige toepassing ingedeelde afvalverbrandingsinstallaties, beperken als vaststaat dat die overbrengingen ertoe zouden leiden dat in het Vlaamse Gewest ontstaan afval moet worden verwijderd of dat afval moet worden verwerkt op een wijze die niet in overeenstemming is met de uitvoeringsplannen, vermeld in artikel 18.

Art. 15. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor het toekennen van subsidies aan:

1° natuurlijke personen of rechtspersonen die maatregelen en initiatieven nemen overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4, onder meer ter bevordering van:
   a) de preventie van afvalstoffen, het hergebruik en het efficiënter en minder milieubelastend gebruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
   b) de samenwerking tussen verschillende actoren binnen één of meer materiaalkringlopen met het oog op het verlagen van de milieueffecten van die materiaalkringlopen;
   c) de gescheiden inzameling van afvalstoffen, de recyclage en het aanwenden van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
   d) de afzetmarkt voor uit afvalstoffen teruggewonnen producten en grondstoffen;
   e) een optimalisatie van het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
   f) het onderzoek en de ontwikkeling voor de verwezenlijking van schonere en minder verspillende technologieën, producten en diensten, alsook de verspreiding en toepassing van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling op dat gebied;
2° lokale besturen ten behoeve van opdrachten ter uitvoering van de uitvoeringsplannen die van toepassing zijn, als vermeld in artikel 18;
3° de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in artikel 9, §2, die een kringloopcentrum uitbaten, voor de werking, investeringen of personeel;
4° de gemeenten en verenigingen van gemeenten, vermeld in artikel 27, eerste lid, voor de kosten van selectieve ophaling of inzameling.

De subsidies worden steeds toegekend binnen de perken van de in de begroting opgenomen kredieten.

Art. 16. In de bestekken van besturen van het Vlaamse Gewest en van lokale besturen worden bepalingen opgenomen om de aankoop te bevorderen van:

1° producten of diensten die, rekening houdend met de volledige levenscyclus, bijdragen aan het beter sluiten van materiaalkringlopen of een lagere milieu-impact hebben dan vergelijkbare alternatieven;
2° uit afvalstoffen teruggewonnen grondstoffen of producten die daaruit vervaardigd zijn.

De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere regels vaststellen.

Art. 17. §1. De OVAM coördineert de opmaak van preventieprogramma's en hun eventuele herziening, en volgt de uitvoering ervan op. De Vlaamse Regering wijst de overheidsinstellingen aan die worden betrokken bij de opmaak en de uitvoering van de preventieprogramma's.

Voor de opmaak en uitvoering van preventieprogramma's worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. De preventieprogramma's bestaan minimaal uit maatregelen en initiatieven die worden genomen ter bevordering van de preventie van afvalstoffen, een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via ecodesign en aangepaste productie- en consumptiepatronen, en een beter beheer van materiaalkringlopen overeenkomstig artikel 4. Ze zijn erop gericht de milieueffecten van materiaalkringlopen en in het bijzonder van de productie van afvalstoffen, los te koppelen van de economische groei. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's, lokale besturen of de federale overheid.

Aan de maatregelen, vermeld in het eerste lid, worden in de preventieprogramma's passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen verbonden, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling worden geëvalueerd.

§3. De ontwerpen van preventieprogramma's of de ontwerpen van wijziging van preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§4. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen van preventieprogramma's bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§5. De Vlaamse Regering stelt de preventieprogramma's vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 6.

§6. De preventieprogramma's worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten en worden geplaatst op de website van de OVAM.

§7. De preventieprogramma's kunnen worden geïntegreerd in de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18. In voorkomend geval zullen ze als duidelijk onderscheiden preventiemaatregelen worden aangegeven.

§8. De preventieprogramma's gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de preventieprogramma's wordt in ieder programma afzonderlijk bepaald. De preventieprogramma's worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§9. Bepalingen van de preventieprogramma's zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die programma's is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van preventieprogramma's die strijdig zijn met een gewestelijk plan of programma van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§10. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de preventieprogramma's en de daarin opgenomen inspraak door belanghebbenden.

Art. 18. §1. De OVAM ontwerpt uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, ontwerpt hun eventuele herziening en volgt de uitvoering ervan op. Die plannen bestrijken, afzonderlijk of gezamenlijk, het hele geografische grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Voor de opmaak van het ontwerp en de uitvoering van de uitvoeringsplannen worden overlegplatformen opgericht, overeenkomstig artikel 19.

§2. In de uitvoeringsplannen worden de maatregelen opgenomen voor het tot stand brengen van een adequaat geïntegreerd netwerk van installaties voor de verwijdering van afval en van installaties voor de nuttige toepassing van gemengd stedelijk afval, ingezameld van particuliere huishoudens, ook als die inzameling dergelijk afval van andere producenten omvat, rekening houdend met de beste beschikbare technieken. Die maatregelen worden genomen met het oog op zelfvoorziening voor de verwijdering van afval en voor de nut-

tige toepassing van bovengenoemde afvalstromen en moeten het mogelijk maken om de respectieve afvalstromen te verwijderen of nuttig toe te passen in één van de meest nabijgelegen installaties die daarvoor geschikt is met behulp van de meeste geschikte methoden en technologieën om een hoog niveau van bescherming van milieu en volksgezondheid te waarborgen. Voor zover dat noodzakelijk of raadzaam is, wordt bij het vaststellen van die maatregelen samengewerkt met omliggende landen of regio's.

§3. De uitvoeringsplannen kunnen een analyse bevatten van één of meer materiaalkringlopen en hun effecten op milieu en gezondheid, alsook een overzicht van maatregelen die moeten worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus om de milieu- en gezondheidseffecten van het gebruik en verbruik van de materialen in kwestie te verlagen, overeenkomstig de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

§4. De uitvoeringsplannen bevatten minimaal een analyse van de bestaande situatie in verband met afvalbeheer in het algemeen of voor één of meer categorieën van afvalstoffen in het bijzonder, alsook de maatregelen die moeten worden genomen om voorbereiding voor hergebruik, recyclage, andere vormen van nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen milieuvriendelijker te maken, alsook een evaluatie van hoe het plan de uitvoering van de doelstellingen en de bepalingen van dit decreet zal ondersteunen.

§5. De uitvoeringsplannen hebben als doel de samenhang te bevorderen van maatregelen die door verschillende actoren, betrokken bij het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, worden genomen.

§6. In het bijzonder bevatten de uitvoeringsplannen ten minste de volgende elementen:
1° soort, hoeveelheid en bron van de binnen het Vlaamse Gewest geproduceerde afvalstoffen en van de afvalstoffen die naar verwachting vanuit of naar het Vlaamse Gewest zullen worden overgebracht, en een evaluatie van de ontwikkeling van de afvalstromen in de toekomst;
2° bestaande regelingen voor afvalinzameling en grote verwijderingsinstallaties en installaties voor nuttige toepassing, inclusief speciale regelingen voor afgewerkte oliën, gevaarlijke afvalstoffen of afvalstromen waarvoor specifieke communautaire wetgeving bestaat;
3° een beoordeling van de behoefte aan nieuwe inzamelingsregelingen, sluiting van bestaande afvalinstallaties, extra afvalverwerkingsinstallaties, overeenkomstig paragraaf 2, en, indien nodig, de daarmee samenhangende investeringen;
4° voldoende informatie over locatiecriteria voor de keuze van locaties, en capaciteit van toekomstige verwijderingsinstallaties of belangrijke installaties voor nuttige toepassing, indien nodig;
5° algemeen afvalbeheerbeleid, inclusief geplande afvalbeheertechnologieën en -methoden of beleid voor afval dat specifieke beheersproblemen oplevert;
6° passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, streefcijfers of doelstellingen, verbonden aan de maatregelen, vermeld in paragraaf 2, aan de hand waarvan de voortgang en het effect van de maatregelen en hun bijdrage tot de doelstelling, vermeld in artikel 4, wordt geëvalueerd.

§7. De ontwerpen van uitvoeringsplannen of de ontwerpen van wijziging van de uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten en bij de OVAM. Gedurende die termijn kan iedereen bezwaren of opmerkingen schriftelijk ter kennis brengen van de OVAM.

§8. Tegelijkertijd met hun bekendmaking worden de ontwerpen, vermeld in paragraaf 7, bezorgd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die een met redenen omkleed advies uitbrengt binnen een vervaltermijn van twee maanden na ontvangst van het ontwerp. Dit advies is niet bindend.

§9. De Vlaamse Regering stelt de uitvoeringsplannen of wijzigingen daaraan vast, rekening houdend met de gegeven adviezen en met de ingediende bezwaren of opmerkingen. Als de Vlaamse Regering de uitgebrachte adviezen niet volgt of niet aan de ingediende bezwaren of opmerkingen tegemoetkomt, hetzij geheel of gedeeltelijk, dan verantwoordt ze dat in een verslag dat wordt gevoegd bij de bekendmaking, vermeld in paragraaf 10.

§10. De uitvoeringsplannen worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze liggen ter inzage bij de OVAM, de provincies en de gemeenten en worden geplaatst op de website van de OVAM.

§11. De uitvoeringsplannen gelden voor de administratieve overheden van het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten en de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut inzake milieubeleid. De geldigheidsduur van de uitvoeringsplannen wordt in ieder plan afzonderlijk bepaald. De uitvoeringsplannen worden minstens eenmaal om de zes jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

§12. Bepalingen van de uitvoeringsplannen zijn bindend, behalve als uitdrukkelijk in die plannen is aangegeven dat ze niet bindend zijn. In die gevallen zijn ze indicatief. Van de bindende bepalingen kan alleen worden afgeweken bij een beslissing van de Vlaamse Regering, als daarvoor gewichtige redenen zijn en met behoorlijke motivering. Bepalingen van de uitvoeringsplannen die strijdig zijn met een gewestelijk plan van latere datum met verordenende of verbindende kracht, verliezen hun geldigheid.

§13. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de opmaak, vaststelling, opvolging en uitvoering van de uitvoeringsplannen en de daarin voorziene inspraak door belanghebbenden.

Art. 19. §1. De Vlaamse Regering kan overlegplatformen oprichten die bestaan uit belanghebbende overheidsorganen, instellingen en privaatrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij het beheer van een of meer categorieën afvalstoffen of bij het beheer van een of meer materiaalkringlopen, alsook belanghebbenden uit het bredere maatschappelijke middenveld. De Vlaamse Regering wijst de betrokkenen aan. De OVAM kan bijkomend betrokkenen aanwijzen.

De overlegplatformen, vermeld in het eerste lid, hebben onder meer als doel:
1° te komen tot afstemming van maatregelen, genomen door publieke en private actoren in verschillende fasen van een of meer materiaalkringlopen met het oog op het bereiken van de doelstellingen, vermeld in artikel 4;
2° te komen tot uitwisseling van informatie tussen publieke en private actoren met betrekking tot het beheer van materiaalkringlopen;
3° de uitvoering van maatregelen op te volgen en te evalueren.

§2. Onder meer worden overlegplatformen opgericht in het kader van:
1° het opstellen, opvolgen en evalueren van de preventieprogramma's, vermeld in artikel 17;
2° het rechtvaardigen van de afwijkingen op de hiërarchie, vermeld in artikel 8;
3° het opstellen, opvolgen en evalueren van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in artikel 20;
4° het opstellen, opvolgen en evalueren van de uitvoeringsplannen voor het beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, vermeld in artikel 18.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de oprichting en werking van de overlegplatformen, vermeld in paragraaf 1.

Art. 20. Om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, te realiseren, kan de Vlaamse Regering milieubeleidsovereenkomsten sluiten overeenkomstig de decretale bepalingen die van toepassing zijn.

Art. 21. §1. Om preventie, hergebruik, recyclage en andere nuttige toepassingen van afvalstoffen te stimuleren kan de Vlaamse Regering maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product), een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen bestaan uit het opleggen van regels en verplichtingen aan de natuurlijke personen en rechtspersonen, vermeld in het eerste lid, en hebben betrekking op:

1° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling van de afvalstoffen die voortkomen uit producten die ze op de markt gebracht hebben;
2° het verplicht doen aanvaarden van die afvalstoffen;
3° het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor het daaropvolgende beheer van die afvalstoffen;
4° het toewijzen van de financiële verantwoordelijkheid voor de inzameling en verwerking van die afvalstoffen overeenkomstig artikel 10;
5° het verstrekken van openbaar beschikbare informatie over milieuverantwoord productgebruik en over de mate waarin en de manier waarop het product herbruikbaar en recycleerbaar is.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, kunnen ook maatregelen zijn die stimuleren om producten in die mate te ontwerpen dat de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten worden verminderd, en om ervoor te zorgen dat de producten die afval zijn geworden, nuttig worden toegepast en verwijderd als vermeld in artikel 4. Dergelijke maatregelen kunnen onder meer aanmoedigen tot het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, die technisch duurzaam zijn en die, zodra ze afval zijn geworden, geschikt zijn voor een passende en veilige recyclage, voor andere nuttige toepassing en voor milieuverantwoorde verwijdering.

§2. De Vlaamse Regering wijst de producten of afvalstoffen aan waarvoor een vorm van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt. Ze houdt daarbij rekening met de technische uitvoerbaarheid, de economische haalbaarheid en de effecten in hun totaliteit op het milieu, de volksgezondheid en de maatschappij, met inachtneming van de noodzaak een goede werking van de markt te garanderen.

§3. De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt toegepast met behoud van de toepassing van de verantwoordelijkheid voor afvalbeheer, vermeld in artikel 12, §3, en met behoud van de toepassing van de bestaande specifieke wetgeving inzake afvalstromen en producten.

§4. De natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kunnen voor de nakoming van de verplichtingen die hen door of krachtens dit artikel worden opgelegd, op eigen kosten een beroep doen op derden, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is, naast eventuele andere inzamelkanalen, de samenwerking met de gemeenten verplicht. De Vlaamse Regering stelt in dat geval nadere regels vast voor het bepalen van een billijke vergoeding die de natuurlijke personen of rechtspersonen, vermeld in paragraaf 1, moeten betalen aan de gemeenten

voor de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen die in de gemeentelijke inzamelkanalen terechtkomen.

De Vlaamse Regering kan van die verplichting tot samenwerking afwijken als andere inzamelingskanalen efficiënter en effectiever zijn. Voor afvalstoffen waarvoor de samenwerking met de gemeenten niet verplicht is, zijn de gemeenten niet verplicht de afvalstoffen te aanvaarden via de gemeentelijke inzamelkanalen en hebben de gemeenten derhalve ook geen recht op de billijke vergoeding, vermeld in lid 2.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over het beheer van specifieke materiaalkringlopen en afvalstoffen

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 22. Alle afvalstoffen worden volgens hun herkomst of aard in een van de volgende hoofdcategorieën ingedeeld:
1° huishoudelijke afvalstoffen;
2° bedrijfsafvalstoffen.

Afvalstoffen kunnen bovendien in een of meer van de volgende aanvullende categorieën worden ingedeeld:
1° gevaarlijke afvalstoffen;
2° bijzondere afvalstoffen;
3° gemengd stedelijk afval.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over het beheer van de afvalstoffen ingedeeld in de categorieën, vermeld in lid 1 en 2.

De voorschriften die gelden voor de hoofdcategorie en de aanvullende categorieën waarin een afvalstof is ingedeeld, zijn cumulatief van toepassing, zoals bepaald in artikel 29 of 32.

Afdeling 2. Bedrijfsafvalstoffen

Art. 23. De producenten van bedrijfsafvalstoffen houden een chronologisch afvalstoffenregister bij waarin onder meer de aard, oorsprong, samenstelling, hoeveelheid, bestemming en wijze van nuttige toepassing of verwijdering van de afvalstoffen worden vermeld. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de inhoud en de structuur van het afvalstoffenregister.

De producenten van bedrijfsafvalstoffen melden sommige gegevens uit het afvalstoffenregister aan de OVAM. De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens op welke wijze gemeld worden. Ze kan de melding laten doen via het integraal milieujaarverslag, vermeld in artikel 3.5.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De Vlaamse Regering kan bepaalde categorieën van producenten ontslaan van de verplichtingen, vermeld in het eerste en het tweede lid, wegens de geringe hoeveelheden en de geringe schadelijkheidsgraad van de door hen voortgebrachte afvalstoffen.

Art. 24. Producenten van bedrijfsafvalstoffen moeten op hun kosten de afvalstoffen een nuttige toepassing geven of verwijderen, tenzij het anders bepaald is door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 10.

Art. 25. §1. Houders van bedrijfsafvalstoffen en afvalstoffenmakelaars en -handelaars moeten de afvalstoffen nuttig toepassen of verwijderen:
1° binnen de onderneming waarin de afvalstoffen zijn ontstaan of worden behandeld, in overeenstemming met de milieuvergunning, vermeld in artikel 11, of met de andere toepasselijke wettelijke, decretale of reglementaire voorschriften;
2° door afgifte aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig artikel 11 houder is van een vergunning voor de verwijdering of nuttige toepassing van de afvalstoffen, of die voldaan heeft aan de meldingsplicht, of die een geregistreerde afvalstoffenhandelaar of -makelaar is als vermeld in artikel 13;
3° door afgifte aan een in een ander gewest of land gevestigde natuurlijk persoon of rechtspersoon die overeenkomstig de daar geldende wetgeving de afvalstoffen:
a) mag verwijderen als er geen merkelijk dichterbij gelegen, vergunde verwijderingsinrichting is die de afvalstoffen op een verantwoorde wijze kan verwijderen onder vergelijkbare voorwaarden;
b) nuttig mag toepassen.

§2. Iedere afgifte van bedrijfsafvalstoffen als vermeld in paragraaf 1, 2° en 3°, gebeurt tegen de ontvangst van een afgiftebewijs, al dan niet in elektronische vorm. Met behoud van de toepassing van artikel 23 moeten de houders van bedrijfsafvalstoffen dat afgiftebewijs op elk moment kunnen voorleggen tot minstens vijf jaar na de datum van de afgifte van de afvalstoffen.

§3. Het afgiftebewijs vermeldt:
1° datum van afgifte;
2° naam en woonplaats van de producent of de inrichting waarvan de afvalstoffen in ontvangst worden genomen;
3° naam en woonplaats van de natuurlijke persoon of rechtspersoon, vermeld in paragraaf 1, 2°, en 3°, aan wie de afvalstoffen worden afgegeven;
4° aard, herkomst, samenstelling en hoeveelheid van de afgegeven afvalstoffen;
5° beoogde wijze van verwerking.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het afgiftebewijs, vermeld in paragraaf 2 en 3.

Afdeling 3. Huishoudelijke afvalstoffen

Art. 26. Elke gemeente draagt er, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor dat de huishoudelijke afvalstoffen zo veel mogelijk worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en nuttig worden toegepast of verwijderd, overeenkomstig artikel 11, 12 en 13, §2.

De gemeenten verhalen, overeenkomstig artikel 10, de kosten van het beheer van huishoudelijk afval op de afvalproducenten. De gemeente kan haar verzelfstandigde entiteiten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ertoe machtigen die kosten te innen, ook als ze in de vorm van belastingen en retributies worden verhaald. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de wijze waarop de gemeenten de kosten van het beheer van huishoudelijke afvalstoffen berekenen.

Met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet worden de ophaling en inzameling van huishoudelijke afvalstoffen bij gemeentelijk reglement geregeld.

De prestaties van elke persoon die nodig zijn voor de normale werking van de diensten die met het ophalen van de huishoudelijke afvalstoffen zijn belast, alsook het nodige materiaal daarvoor, mogen door de burgemeester, de arrondissementscommissaris en de gouverneur worden opgeëist.

Art. 27. De gemeenten en verenigingen van gemeenten kunnen met de OVAM overeenkomsten sluiten om de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen te bevorderen of te begeleiden.

De provincies kunnen, binnen het kader van het Vlaamse afvalstoffenbeleid, ondersteunende initiatieven en acties aanbieden die gericht zijn op concrete realisaties op het terrein.

Art. 28. Als een gemeente of een provincie of hun samenwerkingsverbanden de verplichtingen opgelegd door of krachtens artikel 26, eerste lid, of door de programma's en plannen, vermeld in artikel 17 en 18, niet nakomt binnen de door de Vlaamse Regering bepaalde termijn en daardoor het algemeen belang schaadt, kan de Vlaamse Regering, na ingebrekestelling bij een met redenen omkleed besluit, in de plaats treden van de gemeente of de provincie of hun samenwerkingsverbanden in kwestie voor de uitvoering van alle maatregelen die nodig zijn om de voormelde verplichtingen na te komen. Het Vlaamse Gewest kan de kosten van de vermelde maatregelen verhalen op de gemeente of de provincie of hun samenwerkingsverbanden.

Zowel bij de coördinatie als bij de organisatie hebben de gemeenten, de provincies en hun samenwerkingsverbanden de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Vlaamse minister bevoegd voor het Leefmilieu. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die beroepsprocedure.

Afdeling 4. Gevaarlijke afvalstoffen

Art. 29. De bepalingen van afdeling 1 en 2 en van hoofdstuk 2 zijn van toepassing op de gevaarlijke afvalstoffen als er in deze afdeling niet uitdrukkelijk van wordt afgeweken.

Art. 30. §1. Gevaarlijke afvalstoffen die worden verwijderd, moeten worden geregistreerd en geïdentificeerd.

§2. Gevaarlijke afvalstoffen moeten bij de inzameling, het vervoer en de tijdelijke opslag deugdelijk zijn verpakt of opgeslagen en voorzien worden van een etiket, overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften. Telkens als gevaarlijke afvalstoffen worden vervoerd, moet er een identificatieformulier bijgevoegd zijn, al dan niet in elektronische vorm, met de toepasselijke gegevens, vermeld in bijlage I B van verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de verpakking, opslag en identificatie van gevaarlijke afvalstoffen.

§3. De natuurlijke personen of rechtspersonen die aan afvalstoffenverwerking doen, mogen gevaarlijke afvalstoffen niet mengen met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen. Onder mengen wordt ook het verdunnen van gevaarlijke stoffen verstaan.

Van de verbodsbepaling, vermeld in het eerste lid, kan worden afgeweken, indien de Vlaamse Regering andere maatregelen voorziet om ervoor te zorgen dat gevaarlijke afvalstoffen niet worden gemengd met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen.

§4. In afwijking van paragraaf 3 kan in de vergunning, vermeld in artikel 11, worden toegelaten dat gevaarlijke afvalstoffen gemengd worden met andere gevaarlijke afvalstoffen of met andere afvalstoffen, stoffen of materialen, als:
1° dit vereist is om de veiligheid bij de verwijdering of de nuttige toepassing te verbeteren;

2° daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de bepalingen van artikel 12, §3;
3° daarmee de negatieve gevolgen van het afvalbeheer op de menselijke gezondheid en het milieu niet worden vergroot;
4° de handeling in kwestie in overeenstemming is met de beste beschikbare technieken.

§5. Als gevaarlijke afvalstoffen in strijd met paragraaf 3 en 4 gemengd zijn, moet een scheidingsbehandeling worden uitgevoerd, als dat technisch en economisch haalbaar is en als dat voor de naleving van artikel 12, §3, nodig is.

Art. 31. De bepalingen van artikel 30, §2 en §5, gelden niet voor door huishoudens geproduceerd gemengd afval.

De bepalingen van artikel 30, §2, gelden niet voor afzonderlijke fracties van gevaarlijke afvalstoffen die afkomstig zijn uit huishoudens tot die stoffen worden aanvaard voor inzameling, verwijdering of nuttige toepassing door een inrichting of een onderneming die een vergunning heeft gekregen of die is geregistreerd overeenkomstig artikel 11 en 13.

Afdeling 5. Bijzondere afvalstoffen

Art. 32. De Vlaamse Regering stelt overeenkomstig artikel 4 nadere regels vast voor het beheer van de bijzondere afvalstoffen, vermeld in artikel 22, tweede lid, 2°.

De regels, vermeld in het eerste lid, vullen de regels aan vermeld in afdeling 1, 2, 3, 4 of 5 en in hoofdstuk 2. Ze kunnen voor welbepaalde bijzondere afvalstoffen en activiteiten die gericht zijn op het beheer van de afvalstoffen, voorschriften omvatten die afwijken van de bepalingen van artikel 6, 11, 13 en 26, als dat vereist is voor de doelmatige verwijdering of de nuttige toepassing van de afvalstoffen.

Art. 33. §1. De Vlaamse Regering kan ter aanvulling of uitvoering van verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1774/2002, nadere regels vaststellen voor het beheer van dierlijke bijproducten en afgeleide producten als vermeld in de verordening, als ze voldoen aan de definitie van afvalstof.

§2. De Vlaamse Regering kan de producenten van de afvalstoffen, vermeld in paragraaf 1, ontslaan van de meldingsplicht, vermeld in artikel 23, tweede en derde lid, en stelt daarvoor nadere regels vast.

§3. Behoudens in de gevallen die uitdrukkelijk bepaald zijn door de Vlaamse Regering, is de afgifte van deze afvalstoffen alleen toegestaan aan een hiervoor erkend of geregistreerd natuurlijke persoon of rechtspersoon of door deze erkende of geregistreerde natuurlijke persoon of rechtspersoon aan een hiervoor erkende en vergunde inrichting.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de procedure van afgifte, de erkenning en de registratie.

In de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten dat de afvalstoffen kunnen of moeten worden verwijderd door verbranding of begraving.

§4. De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van de afvalstoffen aan die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling ervan door een inrichting als vermeld in paragraaf 3.

De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast.

De inzameling en verwerking van deze afvalstoffen, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft, anders dan bij de categorieën van producenten, vermeld in het eerste lid, geschiedt kosteloos. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties ten laste van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 4. Afbakening van de afvalfase

Art. 34. De afvalfase van een materiaal neemt een aanvang als aan de definitie van afvalstof is voldaan.

Art. 35. De Vlaamse Regering stelt een lijst van afvalstoffen op, overeenkomstig de geldende Europese voorschriften, waarin wordt opgesomd welke code wordt toegekend aan afvalstoffen, welke afvalstoffen als gevaarlijk moeten worden aangemerkt en welke analysemethoden eventueel van toepassing zijn om uit te maken of een stof voldoet aan de omschrijving die is gegeven aan een in de lijst opgenomen afvalstof.

Art. 36. Sommige specifieke afvalstoffen zijn niet langer afvalstoffen als ze een behandeling voor nuttige toepassing, waaronder recyclage, hebben ondergaan, en als ze voldoen aan specifieke criteria die opgesteld moeten worden onder de volgende voorwaarden:
1° de stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;
2° er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;
3° de stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen;
4° het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Die criteria moeten worden uitgewerkt overeenkomstig artikel 39 en 40.

Art. 37. Een stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, kan alleen als een bijproduct en niet als een afvalstof worden aangemerkt, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
1° het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;
2° de stof of het voorwerp kan rechtstreeks worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;
3° de stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces;
4° verder gebruik is rechtmatig, met andere woorden de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften voor producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

Art. 38. Uitgegraven bodem wordt niet beschouwd als een afvalstof indien gebruikt overeenkomstig de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem, vermeld in het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 39. §1. De Vlaamse Regering wijst indien nodig, overeenkomstig Europese voorschriften, de materialen aan en legt specifieke criteria op om aan te geven of het betreffende

materiaal kan worden beschouwd als een bijproduct of als een materiaal dat de einde-afvalfase heeft bereikt.

§2. Als er voor een specifiek materiaal geen Europese criteria zijn vastgelegd, kan de Vlaamse Regering voor dat materiaal specifieke criteria uitwerken die moeten garanderen dat de voorwaarden, vermeld in artikel 36 en 37, zijn vervuld.

De criteria, vermeld in het eerste lid, kunnen onder meer betrekking hebben op de herkomst van het materiaal, de manier waarop het is ingezameld, geproduceerd of verwerkt, de aard en samenstelling van het materiaal, grenswaarden voor verontreinigende stoffen, het toegelaten gebruiksgebied, de toegelaten wijze van aanwending en de aanwezigheid van een kwaliteitsborgingssysteem dat waakt over input, procesvoering en eindkwaliteit.

Bij de evaluatie van de over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu en de menselijke gezondheid, vermeld in artikel 36, 4°, en artikel 37, 4°, wordt rekening gehouden met de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §3.

§3. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast voor de wijze waarop materialen worden aangewezen, en voor de wijze waarop daarvoor criteria worden uitgewerkt, overeenkomstig paragraaf 1 en 2.

§4. Afvalstoffen die overeenkomstig de criteria, vermeld in paragraaf 1 en 2, niet langer als afvalstoffen gelden, gelden ook als gerecycleerd of nuttig toegepast in het kader van het halen van eventuele doelstellingen voor recyclage of nuttige toepassing.

Art. 40. De Vlaamse Regering kan eisen dat een grondstofverklaring wordt afgeleverd die aantoont dat aan de voorwaarden en criteria, vermeld in artikel 36, 37 en 39, is voldaan.

De OVAM beslist over de aanvragen voor het afleveren van een grondstofverklaring.

Tegen de beslissingen van de OVAM over het afleveren van een grondstofverklaring kan beroep worden ingediend bij de Vlaamse minister bevoegd voor het Leefmilieu.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure voor het afleveren van een grondstofverklaring, de behandeling van de beroepen en de voorwaarden van een grondstofverklaring.

Hoofdstuk 5. Milieubijdragen, milieuheffingen en retributies

Afdeling 1. Milieubijdragen

Art. 41. De havenbeheerder zorgt ervoor dat de kosten voor het gebruik van de havenontvangstvoorzieningen die verbonden zijn aan de afgifte van scheepsafval van de zeevaart, met inbegrip van de behandeling en verwerking van het scheepsafval, worden betaald met bijdragen van de schepen via een kostendekkingssysteem dat niet mag aanzetten tot de lozing van afval in zee.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het kostendekkingssysteem moet voldoen.

Art. 42. Voor de financiering van de inzameling en verwerking van olie- en vethoudend scheepsbedrijfsafval dat ontstaat bij het in bedrijf zijn en onderhoud van binnenschepen, is overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een milieubijdrage verschuldigd in

verhouding tot de aankoop van gasolie voor de binnenvaart. Daaronder valt uitsluitend brandstof die van douanerechten en andere belastingen is vrijgesteld en die bedoeld is voor schepen, met uitzondering van de schepen die toegelaten zijn tot zee- en kustvaart en die overwegend daartoe zijn bestemd. De milieubijdrage is verschuldigd door degene onder wiens leiding het schip staat dat de gasolie voor binnenvaart betrekt.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen die nodig zijn voor de werking van het financieringssysteem.

Art. 43. De havenbeheerders die schepen ontvangen uit de binnenvaart, en de waterwegbeheerders werken overeenkomstig de bepalingen van het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart, ondertekend in Straatsburg op 9 september 1996 en goedgekeurd bij instemmingsdecreet van 9 mei 2008, een financieringssysteem uit voor de inname en verwijdering van het overige scheepsbedrijfsafval. Die bijdrage kan opgenomen zijn in de haven- of liggelden of afzonderlijk in rekening worden gebracht.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen waaraan het financieringssysteem moet voldoen.

Afdeling 2. Milieuheffingen

Art. 44. De definities, vermeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, zijn van overeenkomstige toepassing in deze afdeling.

Art. 45. De exploitanten van de vergunningsplichtige inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2 , eerste lid, alsook de ondernemingen en inrichtingen die op beroepsmatige basis afvalstoffen inzamelen of vervoeren en afvalstoffenhandelaars of -makelaars met het oog op verwerking ervan buiten het Vlaamse Gewest, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°, zijn onderworpen aan een milieuheffing.

De gemeenten of de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten kunnen voor de door hen opgehaalde huishoudelijke en gemeentelijke afvalstoffen rechtstreeks als heffingsplichtige worden aangemerkt als zij daarvoor een machtiging ontvangen van OVAM. De machtiging vermeldt de afvalstroom, de concrete bestemming en het toe te passen heffingstarief. Een kopie van die machtiging wordt bezorgd aan de exploitant van de inrichting waarnaar de concrete afvalstroom wordt afgevoerd. De exploitant vermeldt de betreffende hoeveelheden in een bijlage bij zijn aangifte met verwijzing naar de respectieve machtiging. De exploitant deelt die hoeveelheden tijdig mee aan de gemeenten of aan de in hun plaats tredende verenigingen van gemeenten die voor de betreffende hoeveelheden zelf als heffingsplichtige optreden en een aangifte doen overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

Met behoud van de uitzondering, vermeld in artikel 47, tweede lid, geldt de heffing, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor de hoeveelheden afvalstoffen zoals ze worden gestort, verbrand of meeverbrand, inclusief de toeslagstoffen die werden toegevoegd met het oog op het storten, verbranden of meeverbranden van de afvalstoffen.

Art. 46. §1. Het bedrag van de milieuheffing wordt, afhankelijk van de soort afvalstof en de soort verwerkingswijze, als volgt vastgesteld:

1° voor het verbranden van afvalstoffen als de afvalverbranding niet gedekt is door een milieu- of exploitatievergunning overeenkomstig de geldende wetgeving: 150 euro per ton;

2° voor het achterlaten of het beheren van afvalstoffen in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zoals bedoeld in artikel 12, §1: 150 euro per ton;
3° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen: 75 euro per ton;
4° voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen die niet konden worden verwerkt in een inrichting vergund voor het verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, aangezien de exploitant zijn inrichting op vrijwillige basis tijdelijk en buiten de normale onderhoudsperiodes buiten dienst heeft gesteld omdat hij niet kan voldoen aan de opgelegde vergunningsvoorwaarden: 20 euro per ton. Die afwijking geldt voor elke inrichting slechts gedurende een periode van achttien maanden te rekenen vanaf de eerste dag van de maand waarin de inrichting op vrijwillige basis werd gesloten;
5° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen: 40 euro per ton;
6° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de reiniging van grond in daartoe vergunde grondreinigingscentra: 3 euro per ton;
7° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van residu's afkomstig van de verwerking van rioolkolkenslib in daartoe vergunde inrichtingen: 3 euro per ton;
8° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van slibresidu's afkomstig van de reiniging van zeefzand in daartoe vergunde bedrijven: 3 euro per ton;
9° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van geïmmobiliseerde niet-brandbare afvalstoffen afkomstig van daartoe vergunde bedrijven, op voorwaarde dat de immobilisatie noodzakelijk is om te voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van de stortplaats: 23 euro per ton;
10° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ijzeroxide afvalstoffen van de zinkproductie bekend onder de naam jarosiet en goethiet: 5 euro per ton;
11° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van gips of calciumchloride afvalstoffen van de productie van fosforzuur en van metallurgische processen: 1 euro per ton;
12° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ertsresten van de productie van titaandioxidepigmenten volgens het chloorproces: 5 euro per ton;
13° voor het storten op een vergunde stortplaats van baggerspecie: 0,1 euro per ton;
14° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van ruimingspecie: 0,1 euro per ton;
15° voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van inerte afvalstoffen en van slib van de productie van drinkwater: 11 euro per ton;
16° voor het verbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
17° voor het meeverbranden van afvalstoffen in een daartoe vergunde installatie: 7 euro per ton;
18° voor het sorteren of voorbehandelen van afvalstoffen in een daartoe vergunde inrichting: de bedragen overeenkomstig punt 1° tot en met 17°, die worden bepaald door de op de niet-gerecycleerde of hergebruikte afvalstoffen toegepaste verwerkingswijze. Indien de verwerking van de niet-gerecycleerde of niet-hergebruikte afvalstoffen buiten het Vlaamse Gewest plaatsvindt, zijn de bepalingen van het hierna vermelde punt 19° van toepassing;
19° voor de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest die worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan in een daartoe vergunde inrichting buiten het Vlaamse Gewest: de bedragen vermeld in punt 1° tot en met 18°, die worden bepaald door de toegepaste verwerkingswijze. Indien een gelijksoortige milieuheffing van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt, wordt het bedrag van de heffing verminderd met het bedrag van de voormelde gelijksoortige milieuheffing zonder dat dit evenwel tot lager dan nul kan worden herleid.

In de gevallen vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, is de heffingsplichtige de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de afvalstoffen respectievelijk verbrandt, achterlaat of beheert.

In het eerste lid, 3°, 5° en 9°, wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 16° en 17°, geldt voor het verbranden of meeverbranden van recyclageresidu's van papier- en kartonafval van bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, met ingang van het heffingsjaar 2010, een heffingstarief van 2 euro per ton.

In het eerste lid, 18°, wordt verstaan onder voorbehandelen: het behandelen van afvalstoffen waarbij de aard en de samenstelling van de afvalstoffen wijzigt zodat ze geschikt gemaakt worden voor een verdere stap in de voorbehandeling of voor recyclage of voor eindverwerking van afvalstoffen.

In afwijking van de gevallen vermeld in het eerste lid, 18°, is deze milieuheffing niet verschuldigd indien de vergunde opslag-, overslag-, sorteer- of voorbehandelinginrichting aantoont dat de afvalstoffen na opslag, overslag, sortering of voorbehandeling gerecycleerd of hergebruikt werden en, voor wat betreft het niet-gebruikte en niet-gerecycleerde gedeelte, werden verwerkt met betaling van de milieuheffing overeenkomstig het vermelde in punten 1° tot en met 17°.

§2. Voor recyclageresidu's van bedrijven die afvalstoffen afkomstig van selectieve inzamelingen, zoals hieronder vermeld, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, zijn de volgende bedragen vastgesteld:

1° 75 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van brandbare afvalstoffen;
2° 40 * K euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van niet-brandbare afvalstoffen.

De factor K, vermeld in het eerste lid, heeft de volgende waarde:

1° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van lompenafval;
2° K = 0 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's van bedrijven die glasafval afkomstig van selectieve inzamelingen gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas;
3° K = 0,05 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor niet-brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
4° K = 0,03 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
5° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval;
6° K = 0,15 met ingang van het heffingsjaar 2007 tot en met het heffingsjaar 2009 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;
7° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor recyclageresidu's van elektronisch en elektrisch schrootafval, van schrootafval en van shredderafval afkomstig van schrootverwerking, voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofaf-

val gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, en voor recyclageresidu's van de compostering en vergisting;

8° K = 0,2 met ingang van het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;

9° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2007 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;

10° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor recyclageresidu's afkomstig van bouw- en sloopafval;

11° K = 0,04 met ingang van het heffingsjaar 2008 voor het storten van recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin tot gekeurde granulaten, afkomstig van bedrijven die de gekeurde granulaten op de markt brengen. De te storten restfractie moet kleiner zijn dan 1 gewichtsprocent. Dit percentage moet beschouwd worden ten opzichte van de totale productie van de gekeurde granulaten op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Wanneer de te storten restfractie het percentage van 1% overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K = 1. Onder recyclageresidu's van de verwerking van beton, metselwerk- en ander steenpuin wordt verstaan de residu's die vrijkomen bij het breken van het puin en zuiveren van de granulaten, met uitzondering van residu's die voorafgaand aan het breken worden uitgesorteerd;

12° K = 0,4 voor het heffingsjaar 2007 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;

13° K = 0,6 voor het heffingsjaar 2008 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;

14° K = 0,8 voor het heffingsjaar 2009 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°;

15° K = 1 met ingang van het heffingsjaar 2010 voor andere recyclageresidu's dan deze vermeld in punt 1° tot en met 11°.

In afwijking van het tweede lid, 5°, geldt K = 0,03 voor het heffingsjaar 2010 voor brandbare recyclageresidu's van papier- en kartonafval van nieuwe bedrijven die papier- en kartonafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen op producten.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt K = 0,40 voor de heffingsjaren 2010 en 2011 voor shredderafval, afkomstig van de verwerking van schroot, van gedepollueerde wrakken en van elektronisch en elektrisch schrootafval. Voor deze afvalstoffen geldt K = 0,70 voor het heffingsjaar 2012 en K = 1 met ingang vanaf het heffingsjaar 2013.

In afwijking van het vierde lid geldt K = 0,15 voor het storten van het residu van shredderafval dat in een post-shredder-technologie-installatie (PST-installatie: verwerkt de lichte fractie die wordt afgezogen uit een cycloon, en de zware fractie die overblijft na metallische scheiding en na de lineaire motor) verwerkt is, en dit voor de volgende hoeveelheden:

1° in de heffingsjaren 2010 en 2011 voor een te storten hoeveelheid die maximaal het viervoudige bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die teruggewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;

2° in het heffingsjaar 2012 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 2,5;

3° in het heffingsjaar 2013 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, vermenigvuldigd met factor 1,5;

4° in het heffingsjaar 2014 voor een te storten hoeveelheid die maximaal gelijk is aan de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd;
5° in het heffingsjaar 2015 voor een te storten hoeveelheid die maximaal de helft bedraagt van de hoeveelheid materialen, waarvan maximaal 3% metalen, die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd.

In al die gevallen mag de som van de hoeveelheid materialen die gewonnen werd in de PST-installatie en die voor nuttige toepassing werd afgevoerd, en de hoeveelheid shredderafval die wordt gestort aan het heffingstarief met K = 0,15, niet meer bedragen dan de input van de PST-installatie. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 52, tweede lid, bezorgt de exploitant van de PST-installatie ter staving van het toepassen van het verlaagde heffingstarief vanaf 2011 ieder jaar voor 31 januari aan de OVAM een rapport met een volledige en gedetailleerde massabalans van de verwerkte stromen en van de teruggewonnen stromen met hun respectieve bestemming.

In afwijking van het tweede lid, 7°, geldt voor recyclageresidu's van kunststofafval van bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten, voor het heffingsjaar 2010 K = 0,15, voor het heffingsjaar 2011 K = 0,3, voor het heffingsjaar 2012 K = 0,6 en met ingang van het heffingsjaar 2013 K = 1.

Om de heffing, vermeld in het eerste lid, te kunnen toepassen, moet de te storten restfractie na (voor)behandeling kleiner zijn dan de hierna vermelde percentages die beschouwd moeten worden ten opzichte van de totale aanvoer van de betreffende afvalstoffen op jaarbasis in de daartoe vergunde inrichting. Als de te storten restfractie de hierna vermelde percentages overschrijdt, moet voor het overschrijdende deel het milieuheffingstarief toegepast worden waarbij K = 1:
1° 15 gewichtsprocent voor glasafval;
2° 20 gewichtsprocent voor lompenafval;
3° 20 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval gebruiken als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
4° 5 gewichtsprocent voor kunststofafval, geldend voor de bedrijven die kunststofafval voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuwe stoffen of producten;
5° 10 gewichtsprocent voor elektronisch en elektrisch schrootafval;
6° 10 gewichtsprocent voor schrootafval;
7° 5 gewichtsprocent voor houtafval;
8° 5 gewichtsprocent voor papier- en kartonafval;
9° 3 gewichtsprocent voor groenafval;
10° 5 gewichtsprocent voor piepschuimafval;
11° 5 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van aerobe compostering;
12° 8 gewichtsprocent voor groente-, fruit- en tuinafval (gft) afkomstig van anaerobe vergisting;
13° 5 gewichtsprocent voor bouw- en sloopafval;
14° 10 gewichtsprocent voor rubberafval, ander afval dan bandenafval;
15° 5 gewichtsprocent voor bandenafval;
16° 20 gewichtsprocent voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons (pmd);
17° 25 gewichtsprocent voor shredderafval, afkomstig van schrootverwerking;
18° 5 gewichtsprocent voor voedselafval;
19° 25 gewichtsprocent voor gebruikte oplosmiddelen;
20° 10 gewichtsprocent voor recyclageresidu's, afkomstig van de normale activiteiten van door de OVAM erkende kringloopcentra;
21° 3 gewichtsprocent voor recyclageresidu's van de behandeling van bodemassen.

In deze paragraaf wordt verstaan onder brandbare afvalstoffen: afvalstoffen met een gloeiverlies > 10% en een TOC-gehalte > 6%.

§3. Voor de volgende afvalstoffen geldt een tarief van 0 euro per ton:
1° het storten van asbesthoudende afvalstoffen op een daartoe vergunde stortplaats;
2° het storten, verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting van afvalstoffen van bodemsaneringsoperaties, waarbij overeenkomstig het advies van de OVAM andere saneringswijzen dan uitgraven en storten onredelijk hoge kosten met zich meebrengen of onmogelijk zijn;
3° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van verwerkte dierlijke vetten, eiwitten en meel die conform de Europese, federale en regionale regelgeving vernietigd moeten worden;
4° het verbranden of meeverbranden in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie, van recyclageresidu's van lompenafval en van recyclageresidu's van bedrijven die glasafval, afkomstig van selectieve inzamelingen, gebruiken of voorbehandelen als grondstof voor de aanmaak van nieuw glas;
5° het inzetten in een meeverbrandingsinstallatie van niet-gevaarlijke afvalstoffen waarvan de onderste verbrandingswaarde, berekend op de droogrest, kleiner is dan 8 MJ/kg, en waarvan de minerale fractie, inclusief carbonaten, uitgedrukt als gewichtpercent asrest op de droogrest, groter is dan 50%, en die ingezet worden omwille van hun minerale fractie, met uitzondering van afvalstoffen die ingezet worden als afvalwater.

In het eerste lid, 1°, wordt onder asbesthoudende afvalstoffen verstaan: afvalstoffen geheel of gedeeltelijk bestaande uit keramische vezels met gelijkaardige carcinogene eigenschappen.

§4. De volgende activiteiten zijn niet aan een milieuheffing onderworpen:
1° het gebruik in de afdichtlaag van een vergunde stortplaats van mengsels van enerzijds reagentia en/of toeslagstoffen en anderzijds de volgende afvalstoffen die overeenkomstig de beste beschikbare technieken (BBT) niet reinigbaar zijn: zuiveringsslib, gronden/zanden, bodemassen en assen, afkomstig van de verbranding van zuiveringsslib;
2° het storten van gronden die beantwoorden aan de voorwaarden voor het gebruik als bodem en die gebruikt worden als tussenafdek;
3° het verbranden of meeverbranden van houtafval in een daartoe vergunde inrichting, met recuperatie van energie.

§5. Bij het berekenen van de heffingstarieven worden de bedragen steeds afgerond tot de hogere cent.

De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, worden aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindex het indexcijfer van de consumptieprijzen van december 2006, basis 1996. De bedragen worden jaarlijks automatisch geïndexeerd zonder voorafgaande mededeling, op 1 januari van elk jaar. De aangepaste bedragen worden eveneens afgerond op de hogere cent.

§6. De bedragen van de milieuheffing, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 3° tot en met 19°, en paragraaf 2, eerste lid, worden vanaf 2007 vermenigvuldigd met 0,70 voor de heffingsplichtigen die overeenkomstig artikel 179 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

Art. 47. De milieuheffing, vermeld in artikel 45, is verschuldigd:
1° op het tijdstip dat de afvalstoffen worden verwerkt in de inrichtingen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 1° tot en met 18°, en §2, eerste lid;

2° op het tijdstip dat de afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest worden overgebracht met het oog op het verwerken ervan buiten het Vlaamse Gewest, voor wat betreft de bedragen, vermeld in artikel 46, §1, eerste lid, 19°.

Als een afvalstof verschillende verwerkingswijzen ondergaat, is de heffing alleen verschuldigd voor de heffingsplichtige verwerkingswijze die het eerst wordt toegepast. De vrijstelling van heffing geldt ook voor de toeslagstoffen die in de eerste verwerkingswijze worden toegevoegd.

Art. 48. Als voor de exploitatie van een inrichting de vergunning, verleend conform de bepalingen van dit decreet, is vervallen en voor dezelfde inrichting een nieuwe vergunning werd verleend, wordt voor de toepassing van de milieuheffingen, vermeld in artikel 46, §1 en §2, de nieuwe vergunning geacht te zijn verleend met ingang van ofwel het tijdstip, vermeld in het vergunningsbesluit als de vergunningverlenende overheid binnen de wettelijk vastgestelde termijn een beslissing heeft genomen, ofwel het tijdstip waarop die beslissing conform de wettelijke termijn genomen had moeten worden.

Art. 49. De inning van de heffing vindt eenmaal per kwartaal plaats, namelijk:
1° in de loop van de maanden april en mei voor het eerste kwartaal;
2° in de loop van de maanden juli en augustus voor het tweede kwartaal;
3° in de loop van de maanden oktober en november voor het derde kwartaal;
4° in de loop van de maanden januari en februari van het volgende jaar voor het vierde kwartaal.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de inning van de heffing.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren en contractuele personeelsleden van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de heffing en met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, en stelt de nadere regels met betrekking tot hun bevoegdheden vast.

Art. 50. §1. De heffingsplichtige is verplicht om in de loop van de maanden april, juli, oktober en januari een aangifte in te dienen met betrekking tot de heffing verschuldigd voor het voorafgaande kwartaal.

§2. De heffingsplichtige is verplicht om voor 10 mei, 10 augustus, 10 november, alsook 10 februari, de heffing voor het voorafgaande kwartaal te betalen. De heffingsplichtige is ook ertoe verplicht voor 10 december van elk jaar een voorschot te betalen op de heffing voor het vierde kwartaal van dat jaar. Dat voorschot wordt forfaitair vastgesteld op zesenzestig procent van het bedrag dat verkregen wordt door de voor de eerste drie kwartalen door de heffingsplichtige verschuldigde heffing te delen door drie. Het aldus verkregen forfaitaire bedrag wordt afgerond tot op het lagere tiental. Als op basis van de aangifte voor het vierde kwartaal blijkt dat de werkelijk verschuldigde heffing lager is dan het verschuldigde voorschot, wordt dat voorschot, verminderd met de werkelijk verschuldigde heffing, maar vermeerderd met de wettelijke verwijlintrest op het aldus berekende verschil, aan de heffingsplichtige teruggestort binnen negentig kalenderdagen na ontvangst van de behoorlijk opgestelde aangifte voor het vierde kwartaal. Het voorschot is niet verschuldigd als de heffingsplichtige voor 10 december het bewijs levert dat hij zijn belastingplichtige activiteit heeft stopgezet voor de aanvang van het vierde kwartaal.

§3. Als de heffingsplichtige niet tot de betaling van het aangegeven bedrag overgaat of als na controle door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar blijkt dat de aangegeven bedragen onjuist zijn, kan door de met de inning en de invordering van de heffing belaste ambtenaar een navordering worden opgelegd ten laste van de heffingsplichtige.

§4. Als de heffingsplichtige verschillende kwartalen moet vereffenen, worden de betalingen eerst aangerekend op de oudste schulden en in volgorde eerst op de administratieve geldboeten, de nalatigheidsintresten en de hoofdsom.

§5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de aangifte en betaling van de heffing.

Art. 51. De heffingsplichtige kan het gedeelte van de heffing dat hij heeft opgenomen in zijn aangifte en dat hij regelmatig voldaan heeft op de wijze, vermeld in artikel 50, §2, terugvorderen onder de volgende voorwaarden:

1° de heffing is onbetwistbaar en is duidelijk omschreven op een factuur uitgereikt door de heffingsplichtige aan een medecontractant, met verwijzing naar het register, vermeld in artikel 52, eerste lid;

2° de vordering van de heffingsplichtige blijkt definitief oninbaar te zijn bij gebrek aan activa na opname als onbetwistbare vordering in het passief van het faillissement van de medecontractant op grond van een attest, uitgereikt door de behandelende curator;

3° de aanvraag tot teruggave van de heffing wordt ingediend met een aangetekende brief bij de OVAM, en de factuur, vermeld in punt 1°, en een afschrift van het attest, uitgereikt door de behandelende curator, vermeld in punt 2°, zijn erbij gevoegd.

Art. 52. De heffingsplichtige is verplicht om de hoeveelheden afvalstoffen, uitgedrukt in ton, dagelijks en in volgorde van verwerking in een register in te schrijven.

De heffingsplichtige is verplicht om alle bescheiden die nodig zijn om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing.

De heffingsplichtige is verplicht om op ieder verzoek van de ambtenaren die belast zijn met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem gevraagd worden om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan.

Art. 53. Als de heffing niet is betaald na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 50, §2, is van rechtswege de wettelijke intrest verschuldigd, vermeld in het koninklijk besluit van 4 augustus 1996 tot wijziging van de wettelijke rentevoet.

Art. 54. Als een heffingsplichtige, om welke redenen dan ook, de aangifte vermeld in artikel 50, §1, niet of te laat heeft ingediend of de verplichtingen vermeld in artikel 52, niet is nagekomen, kan hem door de met invordering belaste ambtenaar een ambtelijke aanslag opgelegd worden voor het bedrag van de heffing die vermoedelijk verschuldigd is.

De heffing wordt in de gevallen, vermeld in het eerste lid, vastgesteld op basis van de gevraagde stukken of, bij ontstentenis daarvan, op basis van gegevens die bewezen kunnen worden door documenten, getuigen en vermoedens.

De ambtelijke aanslag wordt opgelegd onverminderd de mogelijkheid van navordering binnen de termijn, vermeld in artikel 59.

Art. 55. Binnen een termijn van dertig dagen na de datum van verzending, per aangetekende brief, van een ambtelijke aanslag of een navordering kan de heffingsplichtige per aangetekende brief beroep instellen bij de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister, die uitspraak doet binnen zes maanden vanaf de datum van verzending van het beroepschrift. Een afschrift van dat beroep moet per aangetekende brief aan de OVAM worden betekend. Op straffe van nietigheid verwijst het beroep naar het dossiernummer,

het aanslagjaar en het kwartaal, vermeld in de ambtelijke aanslag of in de navordering. Met een met redenen omklede aangetekende brief, gericht aan de heffingsplichtige, kan de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de voormelde termijn eenmalig verlengen met een periode van zes maanden.

Vooraleer een beslissing te nemen, legt de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister de in het eerste lid bedoelde geschillen voor aan een adviescommissie.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de werking en samenstelling van de geschillencommissie.

Bij gebrek aan een uitspraak van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister binnen de termijn, vermeld in het eerste lid, wordt het beroep van de heffingsplichtige als ingewilligd beschouwd.

De minister verzendt zijn beslissing per aangetekende brief aan de heffingsplichtige.

Tegen de beslissing van de minister kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 1385decies en artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 56. Ten aanzien van de heffingsplichtige, vermeld in artikel 45, kan teruggave van door hem te veel aangegeven en betaalde milieuheffingen plaatsvinden door middel van verrekening op het verschuldigde bedrag aan te geven en te betalen voor een volgend kwartaal van het lopende kalenderjaar.

De heffingsplichtige voegt bij de kwartaalaangifte de nodige stukken ter staving van de gegrondheid van zijn verrekening. Bij een onjuiste of ten onrechte toegepaste verrekening blijft de mogelijkheid van navordering vermeld in artikel 50, §3, bestaan.

Art. 57. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de aanwijzing van de personen die belast zijn met de inning en invordering van de milieuheffingen, de wijze van inning en invordering van de milieuheffingen, de aangifte en de betaling van de milieuheffingen en de behandeling van de beroepen, ingesteld overeenkomstig artikel 55, eerste lid.

Art. 58. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 7 wordt voor iedere navordering, vermeld in artikel 50, §3, en voor elke ambtelijke aanslag, vermeld in artikel 54, eerste lid, een administratieve geldboete opgelegd. Als heffingen niet of onvoldoende aangegeven worden, wordt de geldboete gelijkgesteld aan de heffingen die niet of onvoldoende zijn aangegeven. In geval van niet-tijdige betaling van de aangegeven heffingen wordt de geldboete gelijkgesteld aan 10% van de heffingen die niet tijdig zijn betaald. In beide gevallen bedraagt de geldboete ten minste 70 euro. Voor de berekening van die administratieve geldboete wordt uitgegaan van de milieuheffing zonder de vermenigvuldigingsfactor 0,70 vermeld in artikel 46, §6.

Art. 59. De vordering tot voldoening van de heffing, van de intresten en van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in het Burgerlijk Wetboek.

Art. 60. De ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering, kan met de heffingsplichtige dadingen treffen, voor zover die niet leiden tot vrijstelling of vermindering van de heffing.

Art. 61. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboete die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt. Die verzoeken moeten op straffe van verval ingediend worden uiterlijk binnen een maand nadat de beroeper in kennis is gesteld van de beslissing van de door de Vlaamse Regering aangeduide Vlaamse minister over het ingestelde beroep overeenkomstig de bepalingen van artikel 55, vijfde lid.

Tegen de beslissing vermeld in het eerste lid, kan een vordering worden ingesteld overeenkomstig de bepalingen van de artikel 1385decies en 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 62. De ambtenaar, vermeld in artikel 60, beslist ook over de gemotiveerde verzoeken tot uitstel van betaling die de heffingsplichtige per aangetekende brief tot hem richt.

Art. 63. Bij gebrek aan voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en toebehoren wordt door de met invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd. Dat dwangbevel wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe aangewezen is door de Vlaamse Regering.

Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen van tenuitvoerlegging.

Art. 64. Tot zekerheid van de voldoening van de heffing, de intresten, de administratieve geldboete en de kosten heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de heffingsplichtige. Het kan een wettelijke hypotheek vestigen op alle goederen die daarvoor vatbaar zijn en die in het Vlaamse Gewest gelegen zijn, van de persoon op wiens naam de navordering of de ambtelijke aanslag is gevestigd.

Het voorrecht, vermeld in het eerste lid, neemt rang in onmiddellijk na de voorrechten die vermeld zijn in artikel 19 en 20 van de Hypotheekwet.

De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt.

De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de ambtenaren, vermeld in artikel 60.

Artikel 19 van de Faillissementswet is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek inzake de verschuldigde heffing waarvoor de inschrijving is genomen en waarvan betekening aan de heffingsschuldige is gedaan voor het vonnis van faillietverklaring.

Art. 65. De gemeenten zijn ertoe gerechtigd een beroep te doen op de OVAM met het oog op de inning van de opcentiemen, voor zover deze maximaal 20% opcentiemen bedragen, door de betrokken gemeente te heffen op de door de OVAM geïnde milieuheffingen bedoeld in artikel 46, §1 en §2, voor de heffingsplichtige inrichtingen gelegen op hun grondgebied.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels met betrekking tot de inningskosten en de wijze van innen van de opcentiemen vast.

Afdeling 3. Retributies

Art. 66. §1. De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning als laboratorium voor de uitvoering van analyses op stalen van afvalstoffen en bodem, vermeld in artikel 7, tweede lid, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de aanvraag tot opname in een register als vermeld in artikel 13, §1, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot erkenning of registratie voor het beheer van dierlijke bijproducten als vermeld in artikel 33, §3, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

De Vlaamse Regering kan de beoordeling van een aanvraag tot aflevering van een grondstofverklaring als vermeld in artikel 40 voor de producent van de beoogde grondstof of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in diens naam optreedt, afhankelijk stellen van de betaling van een retributie.

§2. Als de Vlaamse Regering in de gevallen, vermeld in paragraaf 1, een retributie vaststelt, moet, op straffe van onontvankelijkheid, het bewijs van betaling van de retributie bij de aanvraag gevoegd worden.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag en de wijze van inning van de retributies, vermeld in paragraaf 1.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren van de OVAM aan die belast zijn met de inning en de invordering van de retributies, vermeld in paragraaf 1, en stelt de nadere regels voor hun bevoegdheid vast.

Hoofdstuk 6. Verzelfstandiging Plan C

Art. 67. De OVAM ondersteunt de transitie naar een duurzaam materialenbeheer. Deze ondersteuning heeft tot doel het creëren en doen realiseren van concrete doorbraken naar een duurzame materialeneconomie en -maatschappij in het Vlaamse Gewest en het opnemen van een voorbeeldrol in de Europese Unie. De OVAM, het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek zetten daartoe een samenwerkingsverband op met het oog op:

1° het leveren van operationele ondersteuning aan publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen, organisaties of instellingen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, die hetzelfde doel nastreven, waaronder Plan C, het Vlaams transitienetwerk voor een duurzaam materialenbeheer;
2° het meedingen naar of het uitvoeren van opdrachten en projecten van publiek- of privaatrechtelijke verenigingen, ondernemingen of instellingen waardoor de kennis en ervaring van de OVAM en de betrokken overheidsinstellingen kunnen worden ingezet;
3° het stimuleren van uitwisseling van informatie en samenwerking tussen overheidsinstellingen die hetzelfde doel nastreven.

Dit samenwerkingsverband kan worden uitgebreid met andere overheidsinstellingen. Binnen dit samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over:

1° de besteding van budgettaire middelen en personeelsmiddelen van de betrokken overheidsinstellingen met het oog op een efficiënt gebruik ervan in functie van de hierboven genoemde doelstellingen;

2° de deelname aan en vertegenwoordiging in de hierboven genoemde publiek- of privaatrechtelijke vennootschappen, verenigingen, ondernemingen, organisaties of instellingen door de overheidsinstellingen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband;
3° andere aangelegenheden die nodig zijn voor het realiseren van de hierboven genoemde doelstellingen.

De OVAM neemt het voorzitterschap waar van het samenwerkingsverband.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 7. Toezicht en strafbepalingen

Art. 68. Voor dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het toezicht en de bestuurlijke handhaving uitgeoefend en worden veiligheidsmaatregelen genomen volgens de regels, vermeld in titel XVI, hoofdstukken III, IV en VII, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Art. 69. Met betrekking tot dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan worden het onderzoek, de vaststelling en de bestraffing van de milieu-inbreuken en milieumisdrijven uitgevoerd volgens de regels, vermeld in titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Deze bepaling is evenwel niet van toepassing op de overtreding van de verplichting om aan de heffing te voldoen, vermeld in artikel 44 tot en met artikel 65.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Art. 70. In artikel 3.2.2, §1, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het woord "afvalstromen" vervangen door het woord "materiaalstromen" en wordt punt d) vervangen door wat volgt:

"d) te waken over het bijhouden van het afvalstoffenregister en het materialenregister en de naleving van de meldingsplicht, vermeld in artikel 6, 23 tot en met 25 en 30 van het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;".

Art. 71. In artikel 3.4.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, worden de woorden "Onverminderd de artikelen 17, § 1, en 23 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen" vervangen door de woorden "Met behoud van de toepassing van artikel 23, eerste lid, en artikel 30 van het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen".

Art. 72. In artikel 3.5.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 april 1995, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse Regering kan ook voorschrijven dat de met toepassing van artikel 23, tweede lid, van het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen te verstrekken gegevens voor de inrichtingen, vermeld in het eerste lid, opgenomen moeten worden in het milieujaarverslag.".

Art. 73. In artikel 10.1.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° Materialendecreet: het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;".

Art. 74. In artikel 10.3.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de woorden "bedoeld in artikel 5 van het Afvalstoffendecreet" vervangen door de woorden "vermeld in artikel 4 van het Materialendecreet" en wordt het woord "stofstromen" vervangen door het woord "materiaalkringlopen".

Art. 75. In artikel 10.3.3, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005 en 25 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "stofstromen" en "kringlopen van stofstromen" vervangen door het woord "materiaalkringlopen";

2° in paragraaf 2, 1°, a), wordt het woord "stoffenkringlopen" vervangen door het woord "materiaalkringlopen;

3° in paragraaf 2 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° het ontwerpen van preventieprogramma's en uitvoeringsplannen als vermeld in artikel 17 en 18 van het Materialendecreet, alsook het controleren en opvolgen van de uitvoering van voormelde preventieprogramma's en uitvoeringsplannen en het voorbereiden en mee uitwerken van programma's overeenkomstig de geldende internationale en Europese voorschriften, waarvan de uitvoering binnen het toepassingsgebied van het Materialendecreet valt;";

4° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het sluiten van overeenkomsten met de gemeenten of verenigingen van gemeenten ter bevordering of begeleiding van de organisatie van de selectieve ophaling of inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als vermeld in artikel 27 van het Materialendecreet;";

5° in paragraaf 2 wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° het voorbereiden van de onderhandelingen met het oog op het sluiten van de milieubeleidsovereenkomsten, vermeld in het Materialendecreet;";

6° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° het behandelen van de aanvragen en het adviseren van de Vlaamse Regering over de erkenning, vermeld in artikel 7 van het Materialendecreet;";

7° in paragraaf 2 wordt punt 7° vervangen door wat volgt:

"7° het uitvoeren van de taken in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, vermeld in artikel 21 van het Materialendecreet, en de terugnameplicht, vermeld in het samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval;";

8° in paragraaf 2 wordt punt 8° vervangen door wat volgt:

"8° het vestigen, innen en invorderen van de milieuheffing op de verwerking van afvalstoffen, vermeld in artikel 44 tot en met artikel 65 van het Materialendecreet;";

9° in paragraaf 2 wordt punt 9° vervangen door wat volgt:

"9° de behandeling van subsidieaanvragen, vermeld in artikel 15 van het Materialendecreet;";

10° in punt 10° wordt het woord "afvalstromen" vervangen door het woord "materiaalstromen";

11° er wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"12° het adviseren van de Vlaamse Regering over de afwijkingen van de hiërarchie als vermeld in artikel 8 van het Materialendecreet.".

Art. 76. In artikel 10.3.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2005 en 12 december 2008, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 77. In artikel 16.1.1, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 10° vervangen door wat volgt:

"10° het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;".

Art. 78. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de overtredingen van de verplichting om aan de heffing en aan de administratieve geldboete te voldoen, vermeld in artikel 48 en 58 van het decreet vanbetreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;".

Art. 79. In artikel 16.6.4, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden "het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen" vervangen door de woorden "het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen".

Art. 80. In bijlage IV van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt punt 12° vervangen door wat volgt:

"12° Elke grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Unie waarvoor een vergunning is vereist of een verbod geldt als vermeld in artikel 14, eerste en tweede lid, van het decreet van [...] betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.".

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 81. Artikel 1 en 7 van de wet van 22 juli 1974 op de giftige afval worden opgeheven.

Art. 82. Het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

In alle wetteksten waarin verwezen wordt naar het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen moet dit gelezen worden als een verwijzing naar dit decreet.

Art. 83. Het koninklijk besluit van 9 februari 1976 houdende algemeen reglement op de giftige afval, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Waalse Regering van 20 december 2001, wordt opgeheven.

Art. 84. De sectorale uitvoeringsplannen, vastgesteld overeenkomstig het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, blijven gelden voor de geldigheidsduur, vastgesteld in het plan.

Art. 85. De beroepen die voor de inwerkingtreding van dit decreet overeenkomstig artikel 50, §15, van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen tegen een ambtelijke aanslag of navordering werden ingesteld, worden verder behandeld overeenkomstig de procedure, vermeld in artikel 50 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen.

Art. 86. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum, met uitzondering van afdeling 2 van hoofdstuk 5 die in werking treedt op 1 januari 2012.

Brussel, 24 juni 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

BIJLAGEN BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:

Vergelijking tussen EV, EVA en IVA met RP
als publiekrechtelijke 'arm' Plan C

Reguleringsimpactanalyse

Vergelijking tussen EV, EVA en IVA met RP als publiekrechtelijke "arm" Plan C

Het uitgangspunt is dat de privaatrechtelijke "arm" van Plan C als een VZW wordt gestructureerd waarin naast de private partners ook de (Vlaamse) overheid zal deelnemen. Hier wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste aandachtspunten en eigenheden bij elk van de rechtsvormen van het EV, de EVA en de IVA met rechtspersoonlijkheid als de publiekrechtelijke "arm" waarin de publieke partners worden verenigd met het oog op deelname in deze private VZW Plan C. Op basis van deze vergelijkingspunten kunnen de rechtsvormen van het EV, de EVA en de IVA met rechtspersoonlijkheid (RP) tegen elkaar worden afgewogen.

Juridische vergelijkingspunten	Eigen Vermogen (EV)	Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA)	Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid (IVA met RP)
Vereiste van omvang	Er wordt niet vereist dat een EV een minimale omvang heeft, alvorens deze te mogen oprichten.	Volgens het kaderdecreet BBB moet voorafgaand aan de oprichting van een agentschap aangetoond worden dat er sprake is van een voldoende massa uitvoeringstaken (art. 4, §2, 1°). Een EVA kan bovendien maar worden opgericht na een voorafgaande afweging van de voor- en de nadelen van externe verzelfstandiging en als hieruit blijkt dat een interne verzelfstandiging niet dezelfde voordelen kan bieden. Dit zou voor een EVA Plan C mogelijks aanleiding kunnen geven tot juridisch complicaties.	Volgens het kaderdecreet BBB moet voorafgaand aan de oprichting van een agentschap aangetoond worden dat er sprake is van een voldoende massa uitvoeringstaken (art. 4, §2, 1°). Dit zou voor een IVA Plan C ()een aandachtspunt kunnen zijn. Anderzijds blijkt : -dat vele IVA met RP vaak heel klein zijn en velen hebben zelfs geen personeelsleden (bv. Vlaams Toekomstfonds, Vlaams Zorgfonds, Fonds Jongerenwelzijn); -dat een IVA met RP bij decreet moet worden opgericht, en de decreetgever is hierbij niet echt gehouden door de voormelde vereiste.
De flexibiliteit van de rechtsvorm en de mogelijkheid om naar eigen wens vorm en invulling te geven	Er bestaat geen zeer uitgewerkte regelgeving over de vorm en modaliteiten waaraan de rechtsvorm van een EV moet voldoen. Dit laat toe om deze rechtsvorm maximaal af te stemmen op de behoeften van de publiekrechtelijke arm van Plan C. Anderzijds betreft de EV een rechtsfiguur die als dusdanig niet erkend wordt in het kaderdecreet BBB beleid en veeleer op basis van specifieke decreetgeving wordt "getolereerd". Met het nieuwe rekendecreet zal er wel (althans begrotingsrechtelijk) een kader voor de EV gecreëerd worden. Door de invoering van het nieuwe rekendecreet zullen de regels op het vlak van begroting, boekhouding en financiële controle voor EV, EVA en IVA met RP dezelfde zijn.	Het kaderdecreet BBB legt een aantal elementen van de rechtsvorm verplichtend op. Hierdoor bestaat er minder flexibiliteit dan bij een EV en IVA met RP om dit maximaal af te stemmen op de behoeften van de publiekrechtelijke arm van Plan C. Gedacht kan worden aan : -Participaties nemen is mogelijk, maar indien dit gebeurt met het oog op de uitvoering van taken van beleidsuitvoering is een voorafgaande machtiging van de Vlaamse Regering nodig. -Er moet verplicht een beheersovereenkomst worden afgesloten met de Vlaamse Regering waarin verplicht minstens 11 topics moeten worden geregeld. -Er moet verplicht worden voorzien in een Raad van Bestuur, met een uitgewerkte vergoedingsregeling, een regeling inzake belangenconflicten, onafhankelijke bestuurders, …	Volgens het kaderdecreet BBB is de IVA met rechtspersoonlijkheid onderworpen aan dezelfde regels als een IVA zonder rechtspersoonlijkheid. Hierdoor bestaat er minder flexibiliteit dan bij een EV om dit maximaal af te stemmen op de behoeften van de publiekrechtelijke arm van Plan C, Gedacht kan worden aan : -De IVA met RP is in beginsel onderworpen aan het Vlaams Personeelsstatuut (VPS). Er zal decretaal mogelijks moeten worden voorzien in een uitzondering op dit beginsel. -Er is in beginsel slechts 1 persoon: "het hoofd", dat personeelslid is van de IVA en die door de Vlaamse Regering moet worden belast met de algemene leiding, de werking en de vertegenwoordiging van het agentschap. Ook dit zal in het oprichtingsdecreet allicht moeten worden bijgestuurd om af te stemmen op de behoeften van Plan C (bijv. hoofd dat geen personeelslid is van de IVA).

		-De wijze waarop het management van een EVA kan worden vorm gegeven is geregeld door het kaderdecreet BBB. -Er moet een administratief toezicht worden ingesteld met 2 regeringsafgevaardigden. -Er is een verplichting tot het opmaken van een meerjarenraming en begroting volgens de regels bepaald door de Vlaamse Regering.	-Er moet in beginsel een beheersovereenkomst worden afgesloten tussen de Vlaamse Regering en het hoofd van het agentschap, waarin verplicht minstens 11 topics moeten worden geregeld. -Participaties nemen is mogelijk, maar dit kan niet gepaard gaan met de overdracht van taken van beleidsuitvoering. Anderzijds zijn er een aantal verplichtingen die niet op een IVA met RP rusten die wel voorzien zijn voor een EVA : -Er moet niet verplicht worden voorzien in een Raad van Bestuur. -Er is geen verplichting te voorzien in (2) regeringsafgevaardigden die toezicht uitoefenen. -De interne organisatie (los van het feit dat het geleid wordt door een hoofd) is niet vastgelegd. Er is bovendien voorzien in de mogelijkheid om een Raadgevend Comité in te stellen bij de IVA met RP, waarvan de bevoegdheden bij decreet nader kunnen worden omschreven.
			- - -
De vertrouwdheid van de overheid / stakeholders met de rechtsfiguur	De Vlaamse overheid is minder vertrouwd met de rechtsfiguur van de EV. Dit komt doordat er niet zoveel EV's bestaan en er geen “vast” decretaal kader voor bestaat. Het dient evenwel genuanceerd te worden dat het EV een volstrekt ongeregelde 'ad hoc'-structuur zou zijn. In het 'ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof' wordt de figuur van het Eigen Vermogen expliciet vermeld, met name wordt in artikel 4, §1, 2° opgesomd welke EV's er bestaan; deze vallen mee onder het toepassingsgebied van het decreet.	Er bestaan meer publiekrechtelijk vormgegeven EVA's en IV’s met RP dan EV's. Er bestaat ook een meer uitgewerkt regelgevend kader voor EVA en IVA met RP.	

De mate van autonomie en onafhankelijkheid versus de aansturende overheidsentiteiten	Voor een EV kan worden voorzien in een meer aangepast, geëigende vorm van toezicht.	Voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moet worden gebruik gemaakt van de toezichtsvormen zoals voorzien in het kaderdecreet BBB, die voor kleinere organisaties als erg “zwaar” of “administratief belastend” kunnen worden aangevoerd: afsluiten beheersovereenkomst, 2 regeringsafgevaardigden, enz.	Voor de publiekrechtelijk vormgegeven IVA geldt dat deze geleid wordt door een “hoofd” dat in beginsel onder hiërarchisch gezag staat van de Vlaamse Regering. Dit moet in het oprichtingsdecreet desgevallend worden gemodelleerd. Er is een verplichting voor het hoofd om een beheersovereenkomst af te sluiten met de Vlaamse Regering. Er kan echter een afwijking worden bekomen mbt deze verplichting. Er is niet voorzien in een verplichting om regeringsafgevaardigden in te stellen.
Toekomstige wijzigingen aan de rechtsvorm	Een wijziging van het kaderdecreet BBB zal voor EVA en IVA met RP ingrijpende gevolgen kunnen hebben en voor EV in beginsel niet.		
Het financieel toezicht	Als rechtspersoon zonder eigen Raad van Bestuur geldt voor EV en IVA met RP: -De begroting wordt gevoegd bij begroting Vlaamse overheid en goedgekeurd door het Vlaams Parlement. -De begrotings- en beheerscontrole gebeurt door de Vlaamse Regering die beroep doet op IF. -Er is een verplichting om jaarlijks aan het Vlaams Parlement en aan het Rekenhof te rapporteren over de jaarrekening. Als rechtspersoon met een Raad van Bestuur geldt voor de EVA: -De vereiste van goedkeuring van de begroting door de Vlaamse Regering. -De vereiste dat de jaarrekeningen gecertificeerd worden door een beëdigde bedrijfsrevisor, lid van het Instituut voor Bedrijfsrevisoren. -Er is een verplichting om jaarlijks aan het Vlaams Parlement en aan het Rekenhof te rapporteren over de jaarrekening.		

Niet-juridische vergelijkingspunten	Eigen Vermogen (EV)	Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA)	Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA met RP)
De externe visibiliteit	De meeste EV's zijn relatief onbekend, i.t.t. enkele EVA's zoals de VDAB en De Lijn en sommige IVA met RP (OVAM, Kind en Gezin, BLOSO, …). Dit hangt echter vooral samen met de feitelijke context en in het bijzonder het feit dat de genoemde EVA's en IVA's met RP zeer sterk gericht zijn op dienstverlening aan de burger in heel Vlaanderen. Er zijn ook EVA's die veel minder publiek gekend zijn, zoals bijv. AGIV, VPM, Rekrutering & Selectie, … Daartegenover staat dat een EV minder gekoppeld zal worden aan één specifiek beleidsdomein / departement en daardoor meer eigen visibiliteit zal hebben en het tevens meer voor de hand liggend is om andere beleidsdomeinen / departementen mee te betrekken. Voor de IVA met RP kan dit mogelijks worden opgevangen door via specifieke decretale bepalingen te voorzien in bepaalde medezeggenschapsrechten vanuit de andere betrokken beleidsdomeinen, al dan niet in de schoot van het Raadgevend Comité. Met de invoering van het nieuwe rekendecreet zullen EV's echter ook moeten worden ondergebracht in één beleidsdomein. Wat betreft visibiliteit kan ook worden gesteld dat die ook sterk zal afhangen van de mate waarin de structuur zich weet te profileren door de initiatieven die zij lanceert.		

De verplichte inbedding binnen één beleidsdomein	Er is geen verplichting om de EV onder te brengen in één bepaald beleidsdomein, zodat dit meer flexibiliteit biedt om de EV op te zetten als een publiekrechtelijke entiteit die verschillende overheden uit verschillende domeinen op gelijkwaardige wijze samenbrengt. Anderzijds worden in de praktijk de meeste EV 's ook momenteel toch onder één bepaald beleidsdomein ondergebracht.	Een publiekrechtelijk vormgegeven EVA en IVA met RP moet in beginsel verplicht worden ondergebracht onder één beleidsdomein (art.. 2, kaderdecreet BBB). Dit kan echter ook decretaal worden genuanceerd, door bijv. in het oprichtingsdecreet te bepalen dat een nauwe samenwerking met actoren van andere beleidsdomeinen mogelijk is en het ook mogelijk is om middelen vanuit die andere domeinen te ontvangen voor de werking.

Precedenten

Eigen Vermogen (EV)	Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA)	Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA)
De oprichting van een EV sluit aan bij een praktijk binnen de Vlaamse overheid, waarbij er diverse (recente) voorbeelden zijn van de oprichting van gelijkaardige Eigen Vermogens: zo onder meer het EV 'Flanders Hydraulics', het EV 'Instituut Natuur- en Bosonderzoek' (INBO), het EV 'Instituut Landbouw- en Visserijonderzoek' (ILVO) en het EV 'Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos' (OC-ANB). De juridische vormgeving van het EV Plan C in het ontwerp van (materialen)decreet is sterk geïnspireerd door de teksten die gelden voor deze EV's, zodat het om beproefde en gebruikelijke regelingen gaat, die evenwel – ook *in casu* – waar nodig kunnen worden afgestemd op de concrete situatie van het EV Plan C.	Vooralsnog zijn er niet meteen echt voorbeelden terug te vinden van zogenaamde kleine EVA's, die slechts een beperkte invulling zouden geven aan de beginselen van het kaderdecreet BBB. De publiekrechtelijke EVA's die tot op heden zijn opgericht, zijn steeds grootschaliger (zoals VDAB, De Lijn, …). Dit valt ook te verklaren vanuit de decretale vereiste dat een EVA maar kan worden opgericht als er sprake is van een voldoende massa aan uitvoeringstaken. Eén schijnbare uitzondering: het 'Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen' (behorende tot het beleidsdomein 'Internationaal Vlaanderen'). Dit agentschap is als publiekrechtelijke EVA duidelijk kleinschaliger dan de gekende grote EVA's, maar blijkt desalniettemin ook niet echt minimalistisch. Er is immers sprake van enkele tientallen personeelsleden, een aantal specifieke opdrachten, een omvangrijke Raad van Bestuur, een eigen beheersovereenkomst en eigen intern reglement, enz.	Voorbeelden van "lichte" publiekrechtelijk vormgegeven IVA's zijn: VIPA, Vlaams Toekomstfonds, Vlaams Zorgfonds, Fonds Jongerenwelzijn, … De IVA met RP is – door de hybride vorm van een interne structuur maar met een specifiek oprichtingsdecreet – bovendien een vorm waarop in de praktijk vaak afwijkingen zijn bepaald geweest t.a.v. de beginsel voorzien in het kaderdecreet BBB. Deze precedenten kunnen mogelijks aangegrepen worden om ook voor een IVA Plan C () desgevallend in een aantal decretale specificiteiten te voorzien die rekening houden met de eerder beperkte omvang van de organisatie en het bestaan van een privaatrechtelijke tegenhanger in de VZW Plan C.

Samenvattend: voorstel en volgende stappen

Op grond van het voorgaande kan tot volgend besluit worden gekomen.

-De EV biedt als rechtsvorm de meest flexibele rechtsvorm om deze maximaal af te stemmen op de behoeften van de publiekrechtelijke arm van Plan C.

Anderzijds is de EV wel een rechtsvorm die vooral gekend is in context gericht op economisch valorisatie, is het een rechtsvorm die niet gekend wordt in het kader van BBB en daarom veeleer bij wijze van uitzondering en ten node getolereerd wordt. Om die reden zou een EV Plan C in het Vlaamse verzelfstandigde landschap eerder atypisch zijn (in het bijzonder in het kader van BBB).

Vanaf de inwerkingtreding van het nieuwe rekendecreet, zal de EV bovendien onder dezelfde regeling komen te vallen als andere Vlaamse rechtspersonen zonder Raad van Bestuur (zoals de IVA met RP), zodat de huidige flexibiliteit op dit vlak enigszins zal worden ingeperkt.

-De (publiekrechtelijk vormgegeven) EVA is niet uitgesloten als mogelijke optie. Aandachtspunten betreffen echter:

-De voldoende massa aan uitvoeringstaken die moet worden aangetoond en het feit dat moet worden aangetoond dat een intern verzelfstandiging niet volstaat.
-De administratief meer zware vereisten van een structuur van een EVA. Zo zal een EVA een beheersovereenkomst dienen af te sluiten, zal er een regeringsafgevaardigde dienen te worden aangeduid die toezicht houdt op het agentschap, e.d.
-De eerder zware beheerstructuur, met een verplichte Raad van Bestuur.
-Dat er geen voorbeelden bestaan van eerder “beperkte” EVA (allicht mede ingegeven doordat het kaderdecreet BBB dan veeleer verplicht gebruik te maken van de IVA-figuur).

-de IVA met RP kan worden beschouwd als een rechtsfiguur die – onder de hierna bepaalde voorwaarden – een goede optie kan vormen voor de publiekrechtelijke Plan C en hierbij met name het midden kan houden tussen enerzijds de gewenste inschakeling in BBB en anderzijds de eigenheid en flexibiliteit die nodig is voor Plan C.

Zo is het immers een rechtsfiguur die gekend is in het kaderdecreet BBB, maar die tegelijkertijd een aantal administratieve “lasten” van de EVA (bijv. verplichting Raad van Bestuur in te stellen, vereiste te motiveren dat een andere rechtsvorm kan volstaan) ontbeert..

Daarenboven blijken er ook een aantal voorbeelden te bestaan van “lichte” IVA met RP, die als precedent kunnen gelden om geen al te zware personele en andere verplichtingen te voorzien voor de IVA met RP. We begrijpen bovendien dat in de praktijk ook verschillende voorbeelden te vinden zijn van IVA met RP waarvoor in het oprichtingsdecreet is afgeweken van een aantal bepalingen van het kaderdecreet BBB, en dit om maximaal rekening te kunnen houden met de specifieke vereisten van de betrokken rechtspersoon.
Hierbij kan dan met name worden gedacht aan:

-Het uitsluiten van de toepasselijkheid van het VPS op het personeel van de IVA met RP Plan C.
-Het eventueel bepalen dat het hoofd van de IVA Plan C geen personeelslid van de IVA zelf moet zijn maar van de OVAM en het voorzien in een geëigende autonomie voor de IVA met RP.
-Het uitsluiten of beperken van de omvang van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering.
-Het voorzien dat het Raadgevend Comité dat voorzien is in het kaderdecreet BBB toch bepaalde medebeslissingsbevoegdheden worden verleend, dit om de betrokkenheid van andere beleidsdomeinen te kunnen versterken.
-Het bevestigen, voor zover als nodig, dat ook organisaties van andere beleidsdomeinen middelen aan de IVA met RP kunnen ter beschikking stellen.

RIA

Reguleringsimpactanalyse voor nieuw decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

1 Titel

Ontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

2 Aanleiding en doel

Het eerste afvalstoffendecreet dateert van 2 juli 1981 en werd vanuit Europa gestuurd door de eerste kaderrichtlijn 75/442/EEG betreffende afvalstoffen. Gaandeweg werd het beleid rond het beheer van afvalstoffen uitgebouwd.

Het afvalstoffenbeleid is geëvolueerd van een klassiek saneringsbeleid met een typische end-of-pipe-aanpak, naar een geïntegreerd beleid dat niet enkel een eindoplossing voor afgedankte materialen, maar ook een kringloopoplossing voor de gerecupereerde materialen wil voorzien.

Eind 2008 werd de nieuwe Europese kaderrichtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen gepubliceerd. Hiermee kwam een eind aan een onderhandelingsproces tussen de Europese Commissie, de Raad met 27 lidstaten en het Europees Parlement dat in 2005 was gestart.

De lidstaten kregen 2 jaar de tijd om de richtlijn om te zetten in nationale/regionale wetgeving. Concreet hebben de lidstaten tot 12 december 2010 tijd om deze richtlijn om te zetten in nationale wetgeving. Voor het Vlaams Gewest moet dus de betreffende wetgeving, zijnde het afvalstoffendecreet met zijn bijhorende uitvoeringsbesluiten, herzien worden om aan deze verplichting naar Europa te voldoen. In hoofdstuk 3 wordt nader toelichting gegeven bij de vrijheidsgraden waarover we nog beschikken bij de omzetting.

Het omzettingsproces biedt ons eveneens de gelegenheid om het huidige afvalstoffendecreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten grondig door te lichten en te bekijken of er punten aan verbetering en actualisering toe zijn, ook al vloeien die niet rechtstreeks voort uit een verplichting in Richtlijn 2008/98/EG. Zo is er de ontwikkeling van een klassiek afvalbeleid naar een geïntegreerd materiaalkringlopenbeleid met meer aandacht voor een duurzaam hulpbronnengebruik en duurzame productie en consumptie en is de Europese productwetgeving REACH enkele jaren geleden ingevoerd. Deze ontwikkelingen maken dat het afvalbeleid in een breder kader moet worden geplaatst om op een efficiënte en effectieve wijze de negatieve milieu-effecten van materiaalgebruik te verlagen. Deze ontwikkeling naar een geïntegreerd materiaalkringlopenbeleid kan op termijn ook de wijziging vergen van andere wetgeving dan het afvalstoffendecreet. Dit zal stap voor stap moeten gebeuren. In deze eerste fase beperken we ons tot de wijziging van het afvalstoffendecreet en een zeer beperkt aantal wijzigingen aan het DABM, hoofdzakelijk om de gebruikte terminologie in de beide decreten op elkaar af te stemmen.

Voorliggend ontwerpdecreet (en de eruit voortvloeiende uitvoeringsbesluiten) zet de bepalingen van richtlijn 2008/98/EG om in regionale wetgeving en zet tegelijkertijd de bakens uit voor de uitbouw van een dynamisch en toekomstgericht geïntegreerd materiaalkringlopenbeleid. In het ontwerpmilieubeleidsplan worden de doelstellingen van een materialenbeleid als volgt geformuleerd:

"*Het gebruik van afvalstoffen als waardevolle grondstoffen voor onze economie is een speerpunt voor deze verruiming van het afvalbeleid naar een duurzaam materialenbeleid en het uitbouwen van een groene economie. Afvalstoffen moeten nog meer terug in de economische kringloop gebracht worden. Hierbij wordt een eco-efficiënte productie en een milieuverantwoorde consumptie maximaal gestimuleerd. Een maximale vermindering van de milieu-impact kan alleen worden bekomen via een doorgedreven systeeminnovatie waarbij de integrale materiaalketen centraal staat. Dit vereist facilitering en een innovatiestimulerend kader*."

3 Toepassingsgebied, opbouw en structuur

Toepassingsgebied

De juridische vrijheidsgraden van voorliggend voorontwerp van decreet zijn in wezen beperkt door wat in de Europese richtlijn 2008/98/EG is bepaald. De Europese regelgeving vereist een omzetting van richtlijnen in regionale wetgeving. De nieuwe kaderrichtlijn legt een aantal nieuwe accenten ten opzichte van de huidige die nog dateert van 1975 en voor de laatste keer grondig werd gewijzigd in 1991. Deze nieuwe accenten zullen dus moeten worden meegenomen in de omzetting. Zo zullen lidstaten meer aandacht moeten besteden aan afvalpreventie en daarvoor speciale preventieprogramma's opstellen. Een nieuwe afvalverwerkingshiërarchie plaatst hergebruik uitdrukkelijk boven recyclage en plaatst recyclage boven energietoepassingen. Wel kan worden afgeweken van deze hiërarchie als dit onderbouwd wordt vanuit een levenscyclusbenadering. De richtlijn creëert verder een duidelijker kader voor het maken van het onderscheid tussen wat afvalstoffen zijn en wat geen afvalstoffen (meer) zijn.

Daarnaast blijven een aantal elementen behouden in de Europese kaderrichtlijn. Deze elementen moeten een neerslag blijven vinden in de Vlaamse afvalstoffenregelgeving.

Bovendien heeft het Vlaamse afvalbeleid van de voorbije decennia haar waarde op veel vlakken bewezen. De basisprincipes van dit beleid worden dan ook niet in vraag gesteld.

Voorbeelden hiervan zijn selectieve inzameling met het oog op hoogwaardige recyclage, het vergunningenbeleid naar de verwerking van afvalstoffen toe, het regelen van de inzet van gerecupereerde materialen (secundaire grondstoffen in de huidige regelgeving), de invulling van het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen en het stimuleren van het hergebruik en de preventie van afvalstoffen.

De richtlijn legt recyclagedoelstellingen vast voor papier, metaal, glas, plastiek en bouw- en sloopafval, zij het dat die lager liggen dan wat wij in Vlaanderen reeds halen. De richtlijn geeft ook meer aandacht aan gescheiden inzameling met het oog op een kwaliteitsvolle recyclage en aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Grosso modo kunnen we stellen dat ons huidige afvalbeleid (veel aandacht voor preventie, gescheiden inzameling en recyclage, uitwerken van criteria voor het aanduiden van het einde van afval…) in lijn ligt met de nieuwe kaderrichtlijn. Voorliggend voorontwerp van decreet voorziet voor een deel van de voornoemde elementen in een wettelijke verankering en dus rechtszekere bestendiging van het huidig beleid, zodat in deze gevallen geen wijziging van effecten kan worden opgetekend.

Een reguleringsimpactanalyse moet zich voornamelijk toeleggen op het in kaart brengen van de te verwachte effecten, van *die* aspecten van een voorgenomen regelgeving waarover de Vlaamse regelgever kan beslissen zonder in strijd te zijn met communautaire regelgeving. In dit document zal

bijgevolg enkel een doorgedreven analyse worden doorgevoerd van de regels die beschikken over juridische en/of politieke vrijheidsgraden én die een relevante impact of gedragswijziging tot gevolg kunnen hebben.

Voorliggend decreet betreft een materialendecreet en is dus ruimer dan een afvalstoffendecreet. Het begrip "materiaal" is in het materialendecreet gedefinieerd als "elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, of elk voorwerp dat wordt geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw gebruikt, inclusief de daaruit ontstane afvalstoffen". Het decreet bevat niet enkel bepalingen die slaan op het beheer van afvalstoffen, maar ook op het gebruik van materialen die geen afvalstoffen zijn. De vraag stelt zich in hoeverre hier sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding tussen het Vlaamse Gewest en de federale overheid. Voor een uitgebreide analyse van deze vraag wordt verwezen naar het juridisch advies van prof. Dr. L. Lavrysen en T. Malfait in bijlage 1. Zij komen tot de volgende conclusie:

"*Zoals hoger reeds werd aangetoond, moet bij de afbakening van de bevoegdheden van de federale overheid inzake productnormen ten opzichte van de bevoegdheden van de gewesten inzake afvalstoffen, in essentie het onderscheid gemaakt worden tussen de* ***voorschriften voor het op de markt brengen van producten*** *enerzijds en de* ***voorschriften die ingrijpen nadat de producten op de markt zijn gebracht, onder meer inzake gebruik****. Enkel het eerste type voorschriften valt onder de bevoegdheid van de federale overheid inzake productnormen.*

Ook de productie zelf in een ingedeelde inrichting valt onder de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van het leefmilieu en de externe veiligheid, met uitzondering van wat de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de daarbij tewerkgestelde werknemers betreft. In zoverre de productie en het gebruik zouden plaatsvinden buiten de context van inrichtingen die vergunnings- of meldingsplichtig zijn in het kader van de gewestelijke wetgeving op de milieuvergunning, blijft zulks een gewestelijke bevoegdheid, gezien het feit dat de bescherming van het leefmilieu op grond van artikel 6, § 1, II, eerste lid, 1°, BWHI een gewestelijke bevoegdheid is, en deze handelingen niet vallen onder het begrip 'op de markt brengen' en bijgevolg ontsnappen aan de federale bevoegdheid inzake productnormen.

Conclusie is dan ook dat voor zover het ontwerpdecreet het beheer en gebruik van afvalstoffen en materialen regelt, los van specifieke voorschriften inzake het op de markt brengen van deze stoffen, dit tot de gewestelijke bevoegdheid inzake afvalstoffen en de bescherming van het leefmilieu behoort en bijgevolg ook onder de bevoegdheid van de OVAM valt, ongeacht of de vervaardiging of het gebruik plaatsvindt in inrichtingen die onder de gewestelijke wetgeving inzake de milieuvergunning vallen of niet.

Dat een duurzaam en efficiënt afvalstoffenbeheer voor een stuk samenvalt met een efficiënt materialenbeheer, blijkt net ook uit de Kaderrichtlijn Afval, die ook bepalingen bevat inzake bijproducten en die bepaalt wanneer afvalstoffen hun statuut van afvalstof verliezen en wat hierbij de opgelegde criteria zijn.

In dit verband dient ook te worden verwezen naar de recente uitbreiding van de bevoegdheid van de OVAM met het materialenbeleid.

Eén en ander zal uiteraard ook afhangen van de concrete invulling van het materialenbeleid in de uitvoeringsbesluiten bij het ontwerpdecreet."

Opbouw en structuur

3.1.1 ELEMENTEN WAARVOOR EEN REGULERINGSIMPACTANALYSE IS UITGEWERKT

Het is geenszins de bedoeling een evaluatie van het ganse huidige afvalstoffenbeleid te beogen in deze reguleringsimpactanalyse.

De behandelde elementen zijn een veruitwendiging van de algemene verruiming die het klassieke afvalstoffenbeleid doormaakt naar een duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Ook op Europees en internationaal niveau bestaat een trend om het afvalbeleid te plaatsen in een

bredere context. Willen we de milieueffecten van de afvalfase verlagen, dan moeten we ook kijken naar beslissingen die worden genomen nog voor het materiaal afval is geworden. In de wijze waarop producten worden ontworpen, geproduceerd, verdeeld, geconsumeerd of gebruikt en terug ingezameld eens ze afval zijn geworden, zijn vaak grote milieuwinsten te halen. Tegelijk proberen we te vermijden dat maatregelen genomen in de ene fase van de levenscyclus de milieu- en gezondheidseffecten van de andere fase verhogen. We streven immers naar een milieudruk die zo klein mogelijk wordt gehouden gezien over de ganse levenscyclus van een product. Daarnaast willen we afvalstoffen zoveel mogelijk opnieuw inzetten als grondstoffen met het oog op het sluiten van materiaalkringlopen. Uiteindelijk willen we komen tot materiaalkringlopen die binnen het ecologische draagvlak blijven en voldoende welzijn genereren voor de huidige en toekomstige generaties. Dit vergt een ver doorgedreven geïntegreerd beleid dat benoemd wordt met de term “duurzaam materialenbeleid” of “duurzaam beheer van materiaalkringlopen”.

Met een decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen wordt de rechtsbasis gecreëerd voor een correcte omzetting van Richtlijn 2008/98/EG, maar tegelijk wordt een basis gecreëerd voor het vormgeven van een beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen.

Een heel aantal facetten van het beleid zullen na verloop van tijd de invloed voelen van een verruimd beheer van materiaalkringlopen. Het is niet de bedoeling dat dit decreet de bepalingen uit andere decreten die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het beheer van bepaalde facetten van één of meer materiaalkringlopen, gaat vervangen. Wel moet dit decreet de basis leggen voor het ontwikkelen van een samenhangend beleid gericht op de ganse levenscyclus van materialen. De instrumentenmix die gehanteerd wordt bij de invulling van het vooropgestelde beleid zal na verloop van tijd de nodige aanpassingen moeten ondergaan. Zo zullen effecten op het verlenen van milieuvergunningen, op het toekennen van subsidies en het innen van milieubijdragen en –heffingen, te verwachten zijn op langere termijn.

Voor de volgende thema’s zal in dit document een reguleringsimpactanalyse uitgewerkt worden, gezien de verwachte effecten op kortere termijn. Bij de analyse van Richtlijn 2008/98/EG en de doorlichting van de mogelijkheden om van een afvalstoffenbeleid tot een duurzaam beheer van afvalstoffen en materiaalkringlopen te komen onderscheiden we de volgende thema’s:

- afvalhiërarchie
- preventieprogramma’s
- uitvoeringsplannen
- materialenregisters
- het begin van afval, de einde-afvalfase en bijproducten
- uitsluitingen van de afvalstoffendefinitie
- uitgebreide producentenverantwoordelijkheid
- vervoer van afvalstoffen.
- harmonisering van de gemeentelijke afvaltarieven
- aankoopbeleid van de overheden
- Oprichting van een Eigen Vermogen Plan C

3.1.2 ELEMENTEN WAARVOOR GEEN REGULERINGSIMPACTANALYSE IS UITGEWERKT

Bij de vaststelling van een aantal bepalingen van het voorontwerp van decreet bestaat weinig of geen beleidsruimte tegenover de Europese regelgeving. Ook gaat het bij een aantal uitvoeringsbepalingen van het ontwerpdecreet om een louter wettelijke verankering van het huidige beleid, of betreft het bepalingen die geen of slechts een zeer beperkte impact hebben of geen of slechts een beperkte gedragswijziging beogen. Zij worden niet verder uitgewerkt in dit document. De bepalingen in kwestie worden hierna opgesomd. Telkens wordt ook de reden vermeld waarom ze in dit document niet verder worden uitgewerkt.

3.1.2.1 Bepaalde definities

Een aantal begrippen worden in het huidige decreet gedefinieerd om een éénduidig gebruik ervan te garanderen. Daarnaast worden een aantal termen in de Europese richtlijn 2008/98/EG gedefinieerd.

De volgende termen zullen in een nieuw decreet gedefinieerd worden zoals in het huidige of zoals in de voornoemde richtlijn:

- afvalstof
- lijst van afvalstoffen
- beheren van afvalstoffen
- preventie
- hergebruik
- nuttige toepassing
- voorbereiding voor hergebruik
- recyclage
- verwijdering
- afvalstoffenverwerking
- inzameling
- gescheiden inzameling
- afvalstoffenproducent
- houder van afvalstoffen
- afvalstoffenhandelaar
- afvalstoffenmakelaar
- OVAM
- beste beschikbare technieken
- lokale besturen

3.1.2.2 De doelstellingen van het afvalstoffenbeleid en de afvalhiërarchie als basis

De doelstelling van het afvalstoffenbeleid blijft het vaststellen van maatregelen ter vrijwaring van mens en milieu tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen en de verspilling van grondstoffen en energie.

De Europese richtlijn 2008/98/EG voert de vijftredige ladder in. Deze zal bij een correcte omzetting dus minstens als basis moeten dienen bij het uitbouwen van het afvalstoffen- en materiaalkringlopenbeleid.

3.1.2.3 Registers

Informatiebeheer blijft een belangrijke pijler van het beleid, het bijhouden van registers is daarin een belangrijk element.

3.1.2.4 Monsterneming en analyse

Het nieuwe decreet en de uitvoeringsbesluiten zullen de nadere regels wettelijk verankeren voor de monsterneming en analyse van afvalstoffen, zoals die nu reeds zijn verankerd met verwijzing naar onder andere het Compendium voor Monsterneming en Analyse.

3.1.2.5 Verplichting tot gescheiden inzameling

Het principe van de gescheiden inzameling als een eerste belangrijke stap in een hoogwaardig verwerkingsproces, waarbij hergebruik en recyclage als prioriteit worden beschouwd, blijft behouden. Dit is trouwens een vereiste uit de kaderrichtlijn.

3.1.2.6 Principe "vervuiler betaalt" en toewijzing van kosten

Het principe 'de vervuiler betaalt', waarbij de producent van afvalstoffen, de houder van afvalstoffen of de producent, invoerder, verdeler of verkoper van het product waarvan de afvalstof is voortgekomen, in de eerste plaats de kosten moeten dragen van de inzameling en verwerking ervan, blijft een belangrijke hoeksteen van het beleid.

3.1.2.7 Vergunningen

De Europese Richtlijn 2008/98/EG legt, zoals dit in het verleden reeds het geval was, een vergunning op aan bedrijven die afvalstoffen verwerken. Er wordt niet beoogd het huidige Vlaamse beleid inzake vergunningen voor afvalverwerking ingrijpend te wijzigen.

3.1.2.8 Bescherming leefmilieu

De huidige bepalingen rond de bescherming van mens en milieu die moet worden betracht bij het beheren van afvalstoffen in het algemeen, en het verbod afval achter te laten of te beheren in strijd met de bepalingen van het decreet, worden behouden.

3.1.2.9 In- en uitvoer

Het Europese beleid inzake de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen is niet gewijzigd door de nieuwe richtlijn 2008/98/EG. Het Vlaamse beleid zal zich op dit punt dus houden bij de eerdere bepalingen inzake dit thema.

3.1.2.10 Subsidiëring

In het huidige beleid is het verlenen van subsidies een instrument dat actoren stimuleert stappen vooruit te zetten in de wijze waarop zij afvalstoffen voorkomen, beheren of laten beheren. Dit instrument wordt behouden.

3.1.2.11 Milieubeleidsovereenkomsten

De huidige bepalingen rond milieubeleidsovereenkomsten worden behouden.

3.1.2.12 Bepalingen rond specifieke groepen van afvalstoffen

Momenteel werkt het Vlaamse beleid met een aantal groeperingen van afvalstoffen. Zo zijn er huishoudelijke versus bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke versus niet-gevaarlijke afvalstoffen. Daarnaast bestaan er een aantal bijzondere afvalstoffen en heeft dierlijk afval een aparte plaats binnen het beleid. Er is geen reden deze groeperingen te verlaten en dus wordt in grote mate beoogd de huidige decretale regelgeving hieromtrent te behouden.

3.1.2.13 Milieuheffingen

We spreken in de toekomst over milieubijdragen enerzijds en milieuheffingen anderzijds in plaats van heffingen, maar de bestaande wettelijke bepalingen worden behouden.

3.1.2.14 Retributies

In het materialendecreet wordt de mogelijkheid voorzien tot het stellen van retributies voor de beoordeling van de aanvragen voor erkenning, opname in een register of aflevering van een grondstofverklaring. De impact van deze retributies zal pas worden geëvalueerd op het moment dat deze retributies effectief worden opgelegd via een uitvoeringsbesluit.

3.1.2.15 Toezichtsbepalingen

Deze bepalingen zijn in het huidige afvalstoffendecreet tot een minimum herleid en verwijzen grotendeels naar het handhavingsdecreet dat het toezicht integraal regelt. In een nieuw decreet zullen toezichtsbepalingen een even beperkte rol spelen.

4 Aanleiding, doel, opties en effecten van de verschillende wijzigingen

4.1 Afvalhiërarchie vertaald

4.1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

In het huidige afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 wordt als doel een afvalhiërarchie naar voren geschoven die met drie treden werkt: preventie van productie en schadelijke effecten van afvalstoffen als eerste prioriteit, in de tweede plaats de nuttige toepassing van afvalstoffen en tenslotte de verwijdering ervan als laatste optie.

In richtlijn 2008/98/EG wordt nu een meer verfijnde prioriteitsvolgorde opgelegd, die werkt met vijf treden: 1. Preventie, 2. Voorbereiding tot hergebruik, 3. Recyclage, 4. Andere vormen van nuttige toepassing, zoals bepaalde vormen van energieterugwinning en 5. Verwijdering.

De richtlijn voorziet ook de mogelijkheid af te wijken van deze volgorde. Als beleidsprincipe blijft ze ondergeschikt aan het principe dat steeds moet worden gekozen voor de (afvalverwerkings)optie met de laagste milieu-impact, gezien over de ganse levenscyclus. Om die reden kunnen in bepaalde gevallen wel beleidsmaatregelen worden genomen die uitdrukkelijk afwijken van de ladder. In elk geval zal dus een afwijkingsmogelijkheid moeten voorzien worden in de wetgeving ter omzetting van Richtlijn 2008/98/EG.

Het is de doelstelling om een geïntegreerd beleid te voeren dat tracht te vermijden dat maatregelen genomen in de ene fase van de levenscyclus de milieu- en gezondheidseffecten van de andere fase verhogen. We streven immers naar een milieudruk die zo klein mogelijk wordt gehouden gezien over de ganse levenscyclus van een product. Daarnaast willen we afvalstoffen zoveel mogelijk opnieuw inzetten als grondstoffen met het oog op het sluiten van materiaalkringlopen. Hierbij schuiven we de inzet van materiaal naar voren, waarbij dat materiaal zo lang mogelijk binnen een kringloop blijft bestaan, vooraleer uiteindelijk voor een éénmalige terugwinning van energie-inhoud wordt gekozen. De prioriteitsvolgorde dient hierbij als leidraad voor de beleidsvoorbereiding en –ontwikkeling.

4.1.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: de hiërarchie zoals die nu in de Vlaamse wetgeving staat beschreven, wordt behouden.

Deze hiërarchie gaat uit van drie stappen: preventie, nuttige toepassing en verwijdering. In deze optie wordt Richtlijn 2008/98/EG bewust niet omgezet op dit punt.

Optie 2: de hiërarchie wordt letterlijk overgenomen uit Richtlijn 2008/98/EG en blijft beperkt tot een afvalhiërarchie.

In richtlijn 2008/98/EG wordt een prioriteitsvolgorde opgelegd, die werkt met vijf treden:

1. Preventie, 2. Voorbereiding tot hergebruik, 3. Recyclage, 4. Andere vormen van nuttige toepassing, zoals bepaalde vormen van energieterugwinning en 5. Verwijdering.

Het toepassingsgebied van Richtlijn 2008/98/EG beperkt zich tot afvalstoffen. Een strikte omzetting in Vlaamse wetgeving beperkt zich dus tot de toepassing van de prioriteitsvolgorde op afvalstoffen.

Optie 3: de hiërarchie wordt uitgebreid naar alle materialen die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met afvalstoffen.

Het gebruik van materialen moet vanuit een milieutechnisch en –hygiënisch oogpunt op een zelfde manier benaderd worden, ongeacht het juridisch statuut van het materiaal. Naar aard en samenstelling is er in veel gevallen geen verschil tussen het materiaal onder het statuut afvalstof of het materiaal in zijn 'primaire vorm'. De keuze of bijv. hout als constructiemateriaal of als energiebron wordt aangewend mag niet verschillen als we over afvalstof, dan wel grondstof spreken.

4.1.3 EFFECTEN

4.1.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

De afvalhiërarchie in Richtlijn 2008/98/EG wordt naar voren geschoven als het te hanteren principe bij het ontwikkelen van beleid. De betrokken partijen zijn dus in de eerste plaats de OVAM als rechtstreeks bevoegd voor het beleid rond afvalstoffen en materiaalkringlopen. Daarnaast zal een afvalhiërarchie mogelijks ook gevolgen hebben op het beleid van andere beleidsonderdelen, zoals het energiebeleid (VEA), delfstoffenbeleid (ALBON), milieuvergunningenbeleid (LNE) en handhavingsbeleid (LNE). Onrechtstreeks zullen bedrijven betrokken partij zijn, aangezien zij zullen onderworpen worden aan een materialenwetgeving die is gebaseerd op de hiërarchie.

4.1.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: de hiërarchie zoals die nu in de Vlaamse wetgeving staat beschreven, wordt behouden.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		Richtlijn 2008/98/EG wordt niet correct omgezet in nationale wetgeving en België wordt in gebreke gesteld en mogelijk gesanctioneerd.

4.1.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: de hiërarchie wordt letterlijk overgenomen uit Richtlijn 2008/98/EG en blijft beperkt tot een afvalhiërarchie.	
Doelgroepen en betrokken partijen		
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
OVAM	De vraagstukken in het door de OVAM te voeren beleid blijven relatief eenvoudig want beperken zich tot de afvalfase.	De OVAM moet meer tijd besteden aan intern en extern overleg voor het uitklaren van het verschil tussen afvalstoffen en grondstoffen voor materialen die milieutechnisch hetzelfde zijn, maar toch een verschillend juridisch statuut dragen. Er wordt immers geen eenvormige beleidsvisie uitgewerkt voor deze materialen. Beleid wordt onevenwichtig (kader afvalstoffen tegenover grondstoffen)
Andere overheidsinstellingen	De vraagstukken in relatie tot de inzet van materialen in het gevoerde beleid blijven relatief eenvoudig want beperken zich tot het eigen beleidsonderdeel.	De andere overheidsinstellingen moeten meer tijd besteden aan intern en extern overleg voor het uitklaren van het verschil tussen afvalstoffen en grondstoffen voor materialen die milieutechnisch hetzelfde zijn, maar toch een verschillend juridisch statuut dragen. Er wordt immers geen eenvormige beleidsvisie uitgewerkt voor deze materialen.
Vlaamse overheid in zijn geheel	Weinig of geen intern overleg nodig om binnen elk beleidsonderdeel tot beleidskeuzes te komen.	De Vlaamse overheid voert een weinig efficiënt en effectief beleid door een gebrek aan samenhang. Het risico bestaat dat maatregelen genomen voor afvalstoffen niet gelden voor materialen die geen afvalstoffen zijn, maar wel gelijk zijn van aard en samenstelling.
INDIRECTE EFFECTEN		Concurrentie tussen de inzet van materialen in de recyclage versus de energieopwekking leidt tot inefficiënte inzet van middelen.
Bedrijven		Bedrijven krijgen minder rechtszekerheid en investeringszekerheid aangezien de overheid geen eenvormig beleid voert.
Milieukwaliteit		Het milieu wordt niet optimaal beschermd aangezien materialen met eenzelfde milieu-impact toch anders moeten worden behandeld afhankelijk van hun juridisch statuut.
VERDELING-EFFECTEN		

4.1.3.4 Optie 3: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 3: de hiërarchie wordt uitgebreid naar alle materialen die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met afvalstoffen.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
OVAM	De OVAM kan in de opbouw en uitvoering van het beleid omtrent de duurzame inzet van materialen consequent omgaan met materialen ongeacht hun status als afvalstof of grondstof De OVAM en andere overheidsinstellingen moeten minder tijd besteden aan het uitklaren van het verschil tussen afvalstoffen en grondstoffen voor materialen die milieutechnisch hetzelfde zijn, maar toch een verschillend juridisch statuut dragen. Er wordt immers een eenvormige beleidsvisie uitgewerkt voor deze materialen.	De OVAM moet eenmalig meer overleg plegen met andere overheidsinstellingen omdat materiaalvraagstukken in een breder kader worden geplaatst.
Andere overheidsinstellingen		De vraagstukken in relatie tot de inzet van materialen in het gevoerde beleid strekken zich uit over de grenzen van het eigen beleidsonderdeel wat eenmalig meer overleg en uitwisseling van informatie vergt.
Vlaamse overheid in zijn geheel	De overheid werkt efficiënter doordat een eenvormig en geïntegreerd beleid wordt gevoerd ten aanzien van materialen die milieutechnisch hetzelfde zijn. Dit leidt niet langer tot elkaar tegenwerkende beleidsmaatregelen en leidt tot een efficiëntere inzet van middelen.	
INDIRECTE EFFECTEN		
Bedrijven	Bedrijven krijgen meer rechtszekerheid en investeringszekerheid aangezien de overheid een eenvormiger beleid voert. Dit eenvormig beleid kan leiden tot minder administratieve last doordat het onderscheid tussen afvalstoffen en grondstoffen in bepaalde gevallen minder relevant zal worden.	Voor materialen die tot hiertoe nooit afvalstoffen werden genoemd, zal nu ook de vraag worden gesteld in hoeverre hun gebruik wel de meest verantwoorde is gezien vanuit het perspectief van een duurzaam materialenbeheer en of het overheidsbeleid ter zake moet worden veranderd. Dit kan kosten met zich meebrengen.
Milieukwaliteit	Een beleid dat de levenscyclus en materiaalkringlopen geïntegreerd benadert heeft een hoger potentieel om positieve milieu-effecten te bewerkstelligen met minder middelen .	
VERDELING-EFFECTEN		

	Zowel de overheid, als de bedrijven kunnen baat hebben bij een eenvormiger beleid, maar de verdeling van deze baten zal sterk afhangen van het materiaal in kwestie.	Zowel de overheid, als de bedrijven kunnen kosten hebben bij het implementeren van een eenvormiger beleid, maar de verdeling van deze kosten zal sterk afhangen van het materiaal in kwestie.

4.1.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 3 wordt weerhouden omdat deze de invulling geeft aan de bredere doelstelling om tot een decreet te komen dat een basis creëert voor het vormgeven van een beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen. Ook al zijn er extra kosten te voorzien in het op gang trekken en onderhouden van meer overleg zowel tussen overheden onderling als tussen de overheid en niet overheden, dit overleg zal resulteren in een eenvormiger en beter onderbouwd milieubeleid, wat zowel zal leiden tot meer efficiëntie bij de overheid als tot meer zekerheid en minder administratieve last bij de bedrijven. Zo moet dit decreet proberen te vermijden dat negatieve milieu-effecten worden doorgeschoven van de ene fase in de levenscyclus naar de andere. Ze moet ook de kansen benutten om maatregelen die worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus, elkaar te laten versterken. Omdat dit decreet kan ingrijpen op verschillende aspecten van bestaande en toekomstige milieuregelgeving, zal in dit decreet de nodige aandacht besteed worden aan het organiseren van overleg tussen verschillende overheidsinstellingen. Zo kunnen we vermijden dat onnodige regelgeving of zich elkaar tegenwerkende beleidsmaatregelen worden ingevoerd en tegelijk dat bepaalde lacunes blijven bestaan.

4.2 Preventieprogramma's

4.2.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Artikel 29 van richtlijn 2008/98/EG legt aan de Lidstaten op dat ze preventieprogramma's vaststellen. Deze programma's kunnen op zichzelf bestaan maar mogen bijvoorbeeld ook geïntegreerd worden in de eveneens in de richtlijn opgelegde afvalbeheerplannen (zie ook 4.3).

De doelstelling is dat ons preventiebeleid wordt ingevuld als alle maatregelen die ertoe leiden dat de milieu-impact van materiaalgebruik wordt verlaagd, gezien over de hele levenscyclus. Daarbij moet het huidige preventiebeleid versterkt worden, waarbij samenwerking tussen de betrokkenen wordt vooropgesteld.

4.2.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: preventieprogramma's moeten beperkt blijven tot een oplijsting van afvalpreventiemaatregelen.

De richtlijn 2008/98/EG bevat reeds een niet-exhaustieve lijst van preventiemaatregelen die door Lidstaten kunnen worden genomen. Deze kan aangevuld worden vanuit de eigen ervaring om zo tot een oplijsting te komen. Hierbij beperken we ons duidelijk tot losstaande afvalpreventiemaatregelen.

Optie 2: Preventieprogramma's kunnen worden uitgebreid naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop en trachten deze maatregelen ook te integreren binnen het programma.

Door de verschillende bestaande en te ontwikkelen maatregelen op te nemen in een programma dat de ganse materialenkringloop kan bestrijken, komen we tot een integratie van maatregelen, waarbij overlapping en contraproductiviteit vermeden worden. In deze werkwijze zijn gestructureerd overleg en samenwerking van cruciaal belang.

Preventieprogramma's kunnen het hele gamma van een uitgebreid afvalbeheerplan per afvalstroom tot een programma of plan dat een volledige materialenkringloop behelst, omvatten.

4.2.3 EFFECTEN

4.2.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

OVAM

Andere overheidsinstellingen

Alle actoren uit een materialenkringloop, met name grondstoffenleveranciers, productontwikkelaars, producenten, distributeurs, consumenten en afvalverwerkers.

4.2.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: Preventieprogramma's moeten beperkt blijven tot een oplijsting van afvalpreventiemaatregelen.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		

OVAM	Geen bijkomende werklast voor de OVAM voor de opmaak van ruimere preventieprogramma's.	Minder kans tot verdere ontwikkeling naar een preventiebeleid dat levenscyclusdenken en het sluiten van materiaalkringlopen beoogd.
Actoren uit de materialen kringloop		Acties die niet ingebed zijn in een coherent programma werken elkaar mogelijkerwijs tegen.
INDIRECTE EFFECTEN		De effectiviteit van het beleid ter bescherming van het leefmilieu is suboptimaal.
VERDELING-EFFECTEN		Door eenzijdig te focussen op de producenten van afval, komen andere actoren die mee de kwantiteit en de kwaliteit van het geproduceerde afval bepalen niet in beeld. Zij worden onvoldoende aangesproken en geresponsabiliseerd.

4.2.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: preventieprogramma's kunnen worden uitgebreid naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop en trachten deze maatregelen ook te integreren binnen het programma.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
OVAM	Hoger potentieel voor draagvlak en afstemming met de actoren.	Het opmaken van een coherent en geïntegreerd programma vereist, in eerste plaats van de OVAM als initiator, de nodige inspanningen rond het creëren van draagvlak en afstemming met andere overheidsinstellingen en actoren binnen een bepaalde materiaalkringloop.
Actoren uit de materialenkring-loop	Door maatregelen te nemen in de volledige materiaalkringlopen kan er met minder inspanning een zelfde daling van de milieu-impact bekomen worden.	
INDIRECTE EFFECTEN	De effectiviteit van het preventiebeleid wordt geoptimaliseerd door te denken in levenscycli en materiaalkringlopen.	
VERDELING-EFFECTEN	Bij de uitwerking van een geïntegreerd preventiebeleid kunnen de juiste doelgroepen en sectoren op het juiste moment worden betrokken.	

4.2.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat hier de mogelijkheid bestaat om het preventiebeleid verder te ontwikkelen naar een beleid dat levenscyclusdenken en het sluiten van materiaalkringlopen beoogt. Door de te nemen maatregelen niet enkel op de producenten van afval te concentreren maar ook op andere actoren die invloed uitoefenen op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het geproduceerde afval, kunnen de inspanningen van de OVAM en daarmee het gevoerde beleid geoptimaliseerd worden. Bovendien is de integratie van verschillende maatregelen in een coherent beleid een hefboom om het materiaalgebruik naar een hoger niveau te tillen.

4.3 Uitvoeringsplannen

4.3.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Artikel 28 van richtlijn 2008/98/EG legt aan de Lidstaten op dat ze afvalbeheerplannen vaststellen. Deze plannen moeten een analyse van de bestaande situatie inzake afvalbeheer bevatten, alsook de maatregelen die moeten genomen worden om het afvalbeheer milieuvriendelijker te maken.

In het huidige beleid wordt voor bepaalde afvalstromen of –sectoren gewerkt met uitvoeringsplannen, die een planning bevatten naar inzameling en verwerking van de afvalstoffen toe.

De doelstelling is dat afvalbeheerplannen maatregelen bevatten die ertoe leiden dat het afvalbeheer milieuvriendelijker wordt en dat de milieu-impact van materiaalgebruik wordt verlaagd, gezien over de hele levenscyclus. Om tot een geïntegreerde ketenaanpak te komen is overleg en samenwerking van cruciaal belang.

4.3.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: uitvoeringsplannen blijven beperkt tot afvalbeheersmaatregelen.

Er wordt verder gewerkt op de wijze voorzien in het huidige decreet, met uitvoeringsplannen met een afgelijnd toepassingsgebied en beperkt tot beheersmaatregelen met betrekking op afval.

Optie 2: uitvoeringsplannen kunnen worden uitgebreid naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop.

De uitvoeringsplannen kunnen een analyse van de milieu- en gezondheidseffecten van één of meer materiaalkringlopen en een overzicht van maatregelen om deze effecten te verlagen in verschillende fasen van deze materiaalkringlopen bevatten. Ze kunnen dus op meer betrekking hebben dan alleen maar het afvalbeheer en ruime aandacht besteden aan preventiemaatregelen. Op die manier kunnen de uitvoeringsplannen gebruikt worden als instrument om het afvalbeleid te verruimen naar een beleid dat gericht is op het beheer van volledige materiaalkringlopen. Het is mogelijk dat er voor verschillende materiaalkringlopen verschillende uitvoeringsplannen worden opgesteld, afhankelijk van de samenhang tussen verschillende kringlopen. Voor een gedeelte stemt deze aanpak al overeen met de huidige praktijk bij het opstellen van uitvoeringsplannen.

4.3.3 EFFECTEN

4.3.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

OVAM

Andere overheidsinstellingen

Alle actoren uit een materialenkringloop, met name grondstoffenleveranciers, productontwikkelaars, producenten, distributeurs, consumenten en afvalverwerkers.

4.3.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: uitvoeringsplannen blijven beperkt tot afvalbeheersmaatregelen.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
OVAM	Geen bijkomende werklast voor de OVAM voor de opmaak van ruimere uitvoeringsplannen.	
Actoren uit de materialenkring-loop		Acties die niet ingebed zijn in een coherent plan werken elkaar mogelijkerwijs tegen.
INDIRECTE EFFECTEN		Door een analyse van een beperkt deel van de levenscyclus van een materiaal, blijft een onvolledig beeld van die materiaalkringloop bestaan.
VERDELING-EFFECTEN	De betrokken actoren worden in een overzichtelijke setting betrokken.	Mogelijke reboundeffecten, b.v. door een verschuiving van de impact van de ene fase van de levenscyclus naar de andere, worden te laat of niet ingeschat.

4.3.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: uitvoeringsplannen kunnen worden uitgebreid naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
OVAM	Kosten zullen beter in te schatten en toewijsbaar zijn op basis van een uitgebreide analyse van de materiaalkringloop.	Meer inspanningen van de desbetreffende sectoren en de OVAM zijn nodig om de bredere analyse van de materiaalkringloop te maken.
Actoren uit de materialen kringloop	Door maatregelen te nemen in de volledige materiaalkringlopen kan er met minder inspanning een zelfde daling van de milieu-impact bekomen worden.	
INDIRECTE EFFECTEN	De milieudruk door grondstoffen- en energiever- en gebruik verlaagt potentieel.	
	Het reboundeffect waarbij negatieve impact in één fase van de keten wordt veroorzaakt door positief bedoelde maatregelen in een andere fase wordt vermeden.	

VERDELING-EFFECTEN	De actoren worden in een complexere, doch meer geïntegreerde context betrokken.	

4.3.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat een beperkte focus op het louter beheersen van afvalstromen, niet strookt met het principe van een goed huisvaderschap. Een beperkte focus en beperkt inzicht in de milieu-impact van het materialengebruik geeft een onvolledig beeld van de kosten en milieu-effecten binnen de materialenkringloop. Door enkel op het beheersen van afval te focussen bestaat bovendien de kans dat het zogenaamde reboundeffect optreedt, waarbij negatieve impact in één fase van de keten wordt veroorzaakt door positief bedoelde maatregelen in een andere fase. Hoewel er meer inspanningen van zowel de OVAM als de betrokken actoren verwacht worden om de analyse van de milieueffecten te verfijnen en de daaropvolgende planning te integreren, zullen de te nemen acties ook kosteneffectiever uitgevoerd kunnen worden. Bovendien is optie 2 een verderzetting van een praktijk die zich de voorbije jaren reeds ontwikkeld heeft bij de opmaak van uitvoeringsplannen.

4.4 Materialenregisters

4.4.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Artikel 35 van richtlijn 2008/98/EG legt aan de actoren die beroepsmatig actief zijn in het beheren van afvalstoffen op om een register bij te houden van de hoeveelheid, de aard, de oorsprong en voor zover van toepassing de bestemming, de inzamelfrequentie, wijze van vervoer en geplande methode van verwerking. Deze informatie moet desgevraagd ter beschikking van de bevoegde instanties woren gesteld.

In het huidige beleid wordt nu reeds informatie bewaard inzake het gebruik van bepaalde afvalstoffen als secundaire grondstof.

De doelstelling is dat de mogelijkheid wordt voorzien in voorliggend decreet om algemeen voor materialen het bijhouden van een register op te leggen, dat de hoeveelheid, de aard, de oorsprong en voor zover van toepassing gegevens rond de bestemming en beoogde toepassing voor het materiaal bijhoudt. In eerste instantie is het de bedoeling ook informatie ter beschikking te hebben over materialen die als einde-afval of als bijproduct worden toegepast.

4.4.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: de registerplicht blijft beperkt tot afvalstoffen

Dit komt neer op een minimale omzetting van de kaderrichtlijn, zonder dat de mogelijkheid wordt ingevoerd om extra informatie op te vragen.

Optie 2: de mogelijkheid om voor specifieke materialen materialenregisters te laten bijhouden wordt ingeschreven in het decreet.

De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor specifieke materialen materialenregisters worden bijgehouden met het oog op het bekomen van informatie over het efficiënt en rechtmatig gebruik van materialen overeenkomstig de doelstellingen van het decreet. In eerste instantie zullen de materialen die de afvalstatus hebben verlaten worden beoogd, om rond het verdere gebruik ervan buiten de afvalsfeer de nodige informatie te kunnen verzamelen.

4.4.3 EFFECTEN

4.4.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

- OVAM

- Alle actoren uit een materialenkringloop die recycleren of bijproducten produceren en de actoren die gerecycleerde materialen of bijproducten gebruiken

4.4.3.2 Vergelijkingstabel van alle effecten

In optie 1 wordt verdergewerkt op de wijze voorzien in het huidige decreet. Het is niet mogelijk een register op te leggen, bijvoorbeeld aan de actoren die einde-afvalmaterialen of bijproducten op de markt brengen of aan degene die deze gebruiken.

Echter, in de praktijk wordt nu al opgelegd, in afgeleverde gebruikscertificaten, om informatie omtrent hoeveelheden van in- en uitgaande materiaalstromen en hun herkomst en bestemming bij te houden. En ook de richtlijn 2008/98/EG legt op om bij de berekening van recyclagedoelstellingen de materialen die niet langer als afvalstof worden aangemerkt als gerecycleerd te beschouwen. In één of andere vorm zal hieromtrent dus informatie voorhanden moeten zijn.

In de 2e optie wordt de mogelijkheid voorzien de relevante informatievergaring te verankeren. De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor specifieke materialen materialenregisters worden bijgehouden met het oog op het bekomen van informatie over het efficiënt en rechtmatig gebruik van materialen overeenkomstig de doelstellingen van het decreet. In eerste instantie zullen de materialen die de afvalstatus hebben verlaten worden beoogd, om rond het verdere gebruik ervan buiten de afvalsfeer de nodige informatie te kunnen verzamelen omtrent hoeveelheden van in- en uitgaande materiaalstromen en hun herkomst en bestemming.

Er is geen bijkomende administratieve last, indien enkel informatie wordt opgevraagd over materialen die volgens de huidige afvalwetgeving als afvalstof moeten worden aangemerkt, maar in het nieuwe wettelijke kader niet langer een afvalstof zijn. Aangezien het hier gaat om een mogelijkheid voor de regering om nadere informatieverplichtingen op te leggen via een uitvoeringsbesluit en niet om een verplichting rechtstreeks opgelegd door het decreet, zal de inschatting van de administratieve last pas worden uitgevoerd wanneer in een uitvoeringsbesluit van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt om effectief bijkomende informatieverplichtingen op te leggen.

4.4.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat zo de informatie kan worden verzameld, die nodig is om een degelijk einde-afvalbeleid te blijven voeren, en om tegemoet te komen aan de vereisten die in de kaderrichtlijn afval worden opgelegd.

4.5 Het begin van afval, de einde-afvalfase en bijproducten

4.5.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

De Europese richtlijn 2008/98/EG voert de begrippen bijproduct en einde-afval criteria in. Bij de omzetting van de bepalingen hieromtrent moeten we invulling geven aan de artikelen in Richtlijn 2008/98/EG, met name artikel 5 over het onderscheid tussen afvalstoffen en bijproducten en artikel 6 over de einde- afvalfase.

De beleidsdoelstelling is tweeledig met betrekking tot het onderscheid afvalstoffen-producten:

- **Doel is om te streven naar een materialenkringloop die binnen het ecologisch draagvlak blijft en rekening houdt met een duurzame energie-inzet. Hierbij treedt geen accumulatie**

meer op van stoffen waarvoor uiteindelijk verwijderingsoplossingen moeten worden geboden.

- **Op lange termijn streven we naar één kader dat milieubescherming biedt bij het inzetten van materialen ongeacht hun status – afval of niet.**

4.5.2 OPTIES

De nuloptie (ongewijzigd beleid) is geen optie omdat de kaderrichtlijn een wijziging oplegt die moet worden omgezet.

Optie 1: de bepalingen rond bijproducten worden omgezet en opgenomen in de Vlaamse wetgeving zonder meer en de bestaande regeling rond secundaire grondstoffen wordt ingepast in een nieuw kader rond de einde-afvalfase conform met Richtlijn 2008/98/EG, zonder te streven naar een gelijk kader voor bijproducten en einde-afvalfase.

De huidige regelgeving rond secundaire grondstoffen wordt dus ongewijzigd behouden en beschouwd als een Vlaamse 'geval per geval' benadering om de einde-afvalfase voor een aantal specifieke afvalstoffen vast te stellen conform artikel 6 van de kaderrichtlijn. Naast deze regeling voor secundaire grondstoffen voeren we ook criteria in voor het aanduiden van 'bijproducten' conform artikel 5 van de kaderrichtlijn. De criteria voor het bepalen van de einde-afvalfase en voor het bepalen van bijproducten worden volledig los van elkaar behandeld.

Optie 2: het decreet voorziet in een éénduidig en éénvormig kader om uit te maken of iets (nog) een afvalstof is of niet (meer). De bestaande regeling rond secundaire grondstoffen wordt ingepast in dit nieuwe éénvormige kader.

We geven invulling aan de betreffende artikelen in Richtlijn 2008/98/EG, met name artikel 5 over het onderscheid tussen afvalstoffen en bijproducten en artikel 6 over de einde-afvalfase. Tegelijk integreren we bepalingen uit het vroegere afvalstoffendecreet die betrekking hebben op secundaire grondstoffen. De term "secundaire grondstof" wordt evenwel verlaten. We spreken voortaan over afvalstoffen tegenover grondstoffen/producten.

In een duurzaam materialenbeleid gaan we ervan uit dat zoveel mogelijk materialen (her)ingezet moeten worden in een kringloop en dit op een milieuveilige manier. Bij de afweging of en hoe iets opnieuw ingezet kan worden in een kringloop willen we dus zeker zijn dat mens en milieu beschermd zijn. Onafhankelijk van de status van een materiaal (primair of secundair materiaal, afvalstof of grondstof/product) moet deze beoordeling op een zelfde leest worden geschoeid. We gaan dus uit van een gelijk beoordelingskader voor afvalstoffen die ophouden afval te zijn enerzijds, en materialen die in aanmerking komen om als bijproduct te worden bestempeld anderzijds. We willen vermijden dat er een ongelijk speelveld ontstaat doordat materialen die uit een afvalfase komen aan andere criteria moeten voldoen dan materialen die het juridische statuut "afval" (nog) niet hebben gekregen, maar die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn.

Optie 3: de bepalingen rond bijproducten worden omgezet en het bestaande kader rond secundaire grondstoffen wordt volledig opgeheven

Artikel 5 van de kaderrichtlijn rond bijproducten wordt omgezet zonder meer. Daarnaast wordt de huidige wetgeving inzake secundaire grondstoffen opgeheven en we voorzien geen 'geval per geval' benadering meer om Vlaamse criteria vast te stellen voor de einde-afvalfase, in afwezigheid van Europese criteria voor de einde-afvalfase. We wachten gewoon de totstandkoming van Europese criteria voor de einde-afvalfase af.

4.5.3 EFFECTEN

4.5.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

Afvalverwerkers: De vraag of een materiaal voldoet aan de afvalstoffendefinitie stelt zich in de eerste plaats op het niveau van de afvalrecyclage. In een bepaald stadium van een afvalverwerkingsproces zal de vraag gesteld worden of een resulterende teruggewonnen stof, mengsel of voorwerp nog steeds een afvalstof is.

Producenten van afvalstoffen en bijproducten: door de invoering van het begrip 'bijproduct' worden een heel aantal zogenaamde 'rest- of bijstromen' uit de productie gevat. Klaarheid over het statuut van de betreffende materialen zal gezocht worden om in te schatten welke wettelijke verplichtingen en mogelijkheden bestaan voor het betreffende materiaal.

De OVAM: veel van de vraagstukken rond de interpretatie van de afvalstoffendefinitie aan de hand van de bepalingen rond bijproducten en einde-afval zullen tussenkomst van de overheid vergen.

Andere overheidsinstellingen zoals LNE Afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie: bij de uitvoering van het milieuvergunningenbeleid en de handhaving ervan, zal naargelang het statuut van het materiaal een ander deel van de wetgeving van kracht zijn.

4.5.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: de bepalingen rond bijproducten worden omgezet en opgenomen in de Vlaamse wetgeving zonder meer en de bestaande regeling rond secundaire grondstoffen wordt ingepast in een nieuw kader rond de einde-afvalfase conform met Richtlijn 2008/98/EG, zonder te streven naar een gelijk kader voor bijproducten en einde-afvalfase.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	De huidige procedures en bepalingen rond de inzet van teruggewonnen materialen blijven behouden, wat maakt dat er verder kan worden gewerkt met het vertrouwde kader en er niet moet worden geïnvesteerd in opleiding en communicatie over de gewijzigde situatie.	De huidige onduidelijkheden zoals die bestaan inzake het omslagpunt afvalstof-grondstof, blijven bestaan. Bepaalde afvalstoffen die nu vallen onder de regeling van de secundaire grondstoffen kunnen ook worden beschouwd als bijproducten. Dit maakt dat deze materialen niet langer moeten voldoen aan de criteria voor de einde-afvalfase om als een niet-afvalstof te worden beschouwd. Dat betekent dat een materiaal van dezelfde aard en samenstelling aan twee verschillende regelgevende kaders kan worden getoetst, wat zal leiden tot rechtsonzekerheid en willekeur.
INDIRECTE EFFECTEN	De inzet van teruggewonnen materialen blijft mogelijk onder de hoede van één wettelijk kader, met de garantie dat bescherming van mens en milieu voorop wordt gesteld.	
Overheden		Onduidelijkheid, rechtsonzekerheid en willekeur in de beoordeling van afvalstof/grondstofkwesties kan leiden tot extra kosten ten gevolge van interne disputen en in het slechtste geval zelfs rechtszaken met bedrijven.

Bedrijven		Rechtsonzekerheid en onduidelijkheid in de wetgeving kan voor bedrijven leiden tot extra kosten ten gevolge van foute interpretaties van de wetgeving, discussies met handhavers of rechtszaken. Ongelijke behandeling door het bepalen of liever gezegd kiezen van het kader waarbinnen de aftoetsing aan de afvalstoffendefinitie zal gebeuren, bijproduct dan wel einde-afval.
Milieukwaliteit		Het milieu kan worden geschaad indien producenten ten gevolge van onduidelijke wetgeving kunnen gaan 'shoppen' tussen verschillende regelgevende kaders op zoek naar het kader dat de minste kosten zal opleveren, zonder oog te hebben voor de mogelijke milieu-impact.
VERDELINGS-EFFECTEN		

4.5.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2 : het decreet voorziet in een éénduidig en éénvormig kader om uit te maken of iets (nog) een afvalstof is of niet (meer). De bestaande regeling rond secundaire grondstoffen wordt ingepast in dit nieuwe éénvormige kader.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	De huidige procedures en bepalingen rond de inzet van teruggewonnen materialen blijft behouden en kunnen waar nodig bijgeschaafd en aangevuld worden.	
Alle	De huidige onduidelijkheden zoals die bestaan inzake het omslagpunt afvalstof-grondstof, worden aangepakt.	Bepaalde bijproducten die nu buiten de afvalwetgeving vallen zullen moeten getoetst worden aan de criteria van het eenvormig kader.
INDIRECTE EFFECTEN	De inzet van teruggewonnen materialen blijft mogelijk onder de hoede van één wettelijk kader, met de garantie dat bescherming van mens en milieu voorop wordt gesteld.	
VERDELINGS-EFFECTEN	De bescherming van mens en milieu eerder dan opportunisme zal doorslaggevend zijn bij de aftoetsing aan het wettelijk kader, bijproduct dan wel einde-afval wat resulteert in een gelijke behandeling.	

4.5.3.4 Optie 3: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 3: de bepalingen rond bijproducten worden minimaal omgezet en het bestaande kader rond secundaire grondstoffen wordt volledig opgeheven.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Overheden	Door de eenvoud van de wetgeving kunnen overheden werk uitsparen op de interpretatie, monitoring en handhaving van de bepalingen rond de einde-afvalfase	Onduidelijkheid ontstaat over de inzet van teruggewonnen materialen die tot nu toe onder de huidige regelgeving rond secundaire grondstoffen vielen. Meer afvalstoffen zullen langer afvalstof blijven waardoor meer manuren kunnen nodig zijn voor het afleveren van de nodige afvalvergunningen en het uitvoeren van de handhaving.
Afvalverwerkers		Teruggewonnen materialen waarvoor geen Europese criteria voor de einde-afvalfase bestaan dreigen afvalstof te blijven tot ze definitief zijn verwerkt. Dit kan ertoe leiden dat er moeilijker een afzetmarkt kan worden gevonden en afvalverwerkers inkomsten verliezen.
Producenten van afvalstoffen		Als afvalverwerkers hun recyclaten minder gemakkelijk aan de man kunnen brengen zullen zij meer kosten moeten aanrekenen aan de afvalstoffenproducenten voor het verwerken van hun afval. Producenten die primaire materialen wensen te vervangen door secundaire materialen zullen vaker over een afvalvergunning moeten beschikken omdat ze zullen worden aangeduid als afvalstoffenverwerkers. Dit zal leiden tot bijkomende administratieve last.
INDIRECTE EFFECTEN		
Milieukwaliteit		De inzet van teruggewonnen materialen gebeurt niet onder de hoede van een wettelijk kader, waardoor de garantie dat bescherming van mens en milieu voorop wordt gesteld, wegvalt. Het milieu kan negatief worden beïnvloed indien er minder zou worden gerecycleerd door een inkrimping van de afzetmarkt voor recyclaten.
VERDELINGS-EFFECTEN		Opportunisme eerder dan bescherming van mens en milieu zal mogelijk doorslaggevend zijn in het bepalen of liever gezegd kiezen van het kader waarbinnen de aftoetsing aan de afvalstoffendefinitie zal gebeuren, bijproduct dan wel einde-afval.

4.5.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat deze optie de meeste duidelijkheid en rechtszekerheid biedt, wat zowel voor de overheid als voor de bedrijfswereld voordelig is. Daarnaast is ze ook het gunstigst voor het milieu omdat ze ontwijkgedrag met minder milieubescherming als gevolg bemoeilijkt en omdat ze de afzetmarkt voor recyclaten stimuleert, waardoor de recyclage van afval zal stijgen.

4.6 Uitsluiting van bepaalde materialen uit de afvalstoffenwetgeving

4.6.1 AFVALWATER

4.6.1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 stelt in artikel 2.2:

> "*Het volgende is uitgesloten van het toepassingsgebied van deze richtlijn, voor zover reeds vallend onder andere communautaire wetgeving:*
>
> *a) afvalwater;*
>
> *(…).*"

Deze bepaling laat toe om "afvalwater" uit te sluiten van de afvalstoffenwetgeving in die mate dat er in het Vlaamse Gewest andere op communautaire regelgeving gebaseerde wetgeving bestaat die deze aangelegenheid op afdoende[1] wijze regelt.

In de hieronder uitgewerkte bespreking van de verschillende opties wordt onder "afvalwater" steeds verstaan: *al dan niet verontreinigd water waarvan de houder zich ontdoet*.

4.6.1.2 OPTIES

Optie 1: volgende uitsluiting wordt voorzien in voorliggend decreet:

Zijn uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving:
1° de lozing van afvalwater in een oppervlaktewater;
2° de lozing (en de daarop volgende behandeling) van afvalwater in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur (1)**.**

(1) De openbare waterzuiveringsinfrastructuur omvat de openbare riolering (= het geheel van openbare leidingen of openluchtgreppels bestemd voor het opvangen en transporteren van afvalwater), de collectoren (= de bovengemeentelijke openbare leidingen die bestemd zijn om de openbare riolering te verbinden met de openbare afvalwaterzuiveringsinstallaties) en de rioolwaterzuiveringsinstallaties (= de openbare afvalwaterzuiveringsinstallaties die beheerd worden door de in art. 32septies van de oppervlaktewaterwet bedoelde vennootschap).

Deze optie stemt in aanzienlijke mate overeen met de situatie zoals ze bestond voor de inwerkingtreding van het milieuvergunningendecreet (en VLAREM I) op 1 september 1991. Alle aspecten die toentertijd werden geregeld door de lozingsvergunning, afgeleverd in toepassing van de oppervlaktewaterwet, vallen buiten de afvalwetgeving. De behandeling van het "rioolwater" viel toen eveneens buiten de afvalwetgeving en was vergunningsplichtig in toepassing van titel I van het ARAB (rubriek 13 van lijst B). Ook voor de behandeling van afvalwater voorafgaandelijk aan de lozing gold toen enkel de ARAB-regelgeving.

[1] "afdoende" wil zeggen: die dezelfde waarborgen biedt voor de bescherming van de mens en het leefmilieu

In deze optie vallen alle handelingen (lozing, transport, opslag, verwerking, …) op/met een afvalwater die binnen de openbare waterzuiveringsinfrastructuur gebeuren buiten de werkingssfeer van de afvalwetgeving.

Deze optie impliceert wel dat een "afvalwater" pas uit de afvalregelgeving verdwijnt vanaf het ogenblik waarop het wordt geloosd. Alle aan de lozing voorafgaandelijke handelingen (opvang, opslag, transport, verwerking, zuivering, …) worden beschouwd als een behandeling van afvalstoffen.

Optie 2: (nuloptie) aanvullend aan optie 1 wordt ook de aan de lozing voorafgaandelijke behandeling van afvalwater op de plaats waar het ontstaat, **uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving.**

In deze optie wordt (aanvullend aan optie 1) ook de in situ behandeling van een afvalwater, voorafgaandelijk aan de lozing in oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur, niet als een afvalverwerking beschouwd. Met in situ-behandeling wordt bedoeld "de behandeling van een afvalwater op de plaats of binnen de milieutechnische eenheid waar het ontstaat". Installaties, bedrijven of inrichtingen die via een pipe-line met elkaar zijn verbonden en waarlangs het afvalwater van de ene locatie naar de andere wordt getransporteerd worden in deze context ook als een milieutechnische eenheid beschouwd. Deze optie komt overeen met de huidige praktijk.

Optie 3: aanvullend aan optie 2 wordt ook de aan de lozing voorafgaandelijke behandeling van afvalwater van (één of meerdere) derde(n), uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving.

Aanvullend aan optie 2 voorziet deze optie dat alle afvalwaters, ongeacht waar ze zijn geproduceerd en waar ze (voorafgaandelijk aan de lozing) worden behandeld, buiten de afvalregelgeving vallen.

Ten opzichte van de huidige situatie betekent deze optie dat bestaande bedrijven die zich toespitsen op het verwerken van afvalwaters van derden niet langer als afvalverwerkers worden beschouwd. Het gaat in vele gevallen om bedrijven die een brede waaier aan afvalwaters van diverse samenstelling en herkomst verwerken. Deze afvalwaters worden bij die bedrijven in hoofdzaak aangeleverd met vrachtwagens (tankcontainers, …) of per schip. Bij deze optie is het transport door deze vrachtwagens geen afvalstoffentransport, maar een afvalwatertransport. Dit betekent dat niet enkel de verwerking, maar ook de hele keten van producent, via transport tot verwerking buiten de afvalstoffenregelgeving wordt gehouden.

4.6.1.3 BESCHRIJVING VAN DE EFFECTEN EN MOTIVERING VAN DE GEMAAKTE KEUZE

Bepaalde aspecten uit de gemeenschapswetgeving die betrekking hebben op het "afvalwater" dat kan bedoeld zijn in artikel 2.2 van Richtlijn 2008/98/EG zijn in Vlaamse wetgeving reeds op sluitende wijze geregeld en worden hier verder buiten beschouwing gelaten. Het gaat hier meer bepaald over Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen en Richtlijn 80/68/EEG van de Raad van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen.

In relatie tot het oppervlaktewatersysteem blijkt dat aangaande het "afvalwater" dat kan bedoeld zijn in artikel 2.2 van Richtlijn 2008/98/EG volgende aspecten op Europees niveau worden geregeld:

- de lozing van gevaarlijke stoffen;
- de kwaliteitseisen (= normen) waaraan een "afvalwater" moet voldoen om geloosd te mogen worden, afgeleid uit de milieukwaliteitsdoelstellingen die zijn vastgesteld voor het ontvangende water;

- de opvang, het transport via leidingen, de behandeling en de lozing van “stedelijk afvalwater”.

Deze aspecten kunnen dus uit de afvalstoffenwetgeving uitgesloten worden en zijn in het Vlaamse Gewest geregeld op basis van (voornamelijk) de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging (verder “oppervlaktewaterwet” genoemd) en het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en hun uitvoeringsbesluiten.

Er is evenwel geen duidelijke en éénduidige relatie tussen de “afvalwaters” die kunnen bedoeld zijn in artikel 2.2 van Richtlijn 2008/98/EG en deze reeds bestaande Vlaamse wetgeving. Bovendien is het begrip “afvalwater” in geen enkele wets- of decreetsbepaling gedefinieerd. Ook in de Europese regelgeving wordt “afvalwater” niet gedefinieerd. Daarom is het onmogelijk om die uitsluiting te regelen door te verwijzen naar bestaande wetgeving of begrippen, maar moet dit op een meer omstandige wijze worden vastgelegd.

Optie 1

Conformiteit met Richtlijn 2008/98/EG?

Alle handelingen die in optie 1 worden uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving zijn in Vlaanderen geregeld in toepassing van andere communautaire wetgeving, namelijk

1° de Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater, voor zover het gaat om de lozing en behandeling van afvalwater in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur;

2° diezelfde richtlijn, voor zover het gaat om de rechtstreekse lozing van stedelijk afvalwater en biologisch afbreekbare afvalwaters in een oppervlaktewater;

3° diverse andere richtlijnen[2], voor zover het gaat om de rechtstreekse lozing van andere afvalwaters in een oppervlaktewater.

Er is bijgevolg geen bezwaar om deze afvalwaters op basis van art. 2 van Richtlijn 2008/98/EG uit te sluiten.

Kosten en baten van deze optie:

Ten aanzien van de thans bestaande situatie impliceert deze optie dat afvalwaters die behandeld worden vooraleer ze worden geloosd in een oppervlaktewater of in een openbare

[2] Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid // Beschikking nr. 2455/2001/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2001 tot vaststelling van de lijst van prioritaire stoffen op het gebied van het waterbeleid en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG // Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG // Richtlijn 2006/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 betreffende de kwaliteit van zoet water dat bescherming of verbetering behoeft teneinde geschikt te zijn voor het leven van vissen // Richtlijn 82/176/EEG van de Raad van 22 maart 1982 betreffende grenswaarden en kwaliteitsdoelstellingen voor kwiklozingen afkomstig van de sector elektrolyse van alkalichloriden // Richtlijn 83/513/EEG van de Raad van 26 september 1983 betreffende grenswaarden en kwaliteitsdoelstellingen voor lozingen van cadmium // Richtlijn 84/491/EEG van de Raad van 9 oktober 1984 betreffende de grenswaarden en kwaliteitsdoelstellingen voor de lozing van hexachloorcyclohexaan // Richtlijn 86/280/EEG van de Raad van 12 juni 1986 betreffende grenswaarden en kwaliteitsdoelstellingen voor lozingen van bepaalde onder lijst I van de bijlage van Richtlijn 76/464/EEG vallende gevaarlijke stoffen // Richtlijn 88/347/EEG van de Raad van 16 juni 1988 tot wijziging van bijlage II van Richtlijn 86/280/EEG betreffende grenswaarden en kwaliteitsdoelstellingen voor lozingen van bepaalde onder lijst I van de bijlage van Richtlijn 76/464/EEG vallende gevaarlijke stoffen // Richtlijn 2006/11/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 februari 2006 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (dit is de gecodificeerde versie van de richtlijn 76/464/EEG)

waterzuiveringsinfrastructuur nog als afvalstof worden aanzien, ongeacht de plaats waar deze behandeling gebeurt. Naar de praktijk betekent dit dat duizenden installaties die thans beschouwd worden als “afvalwaterzuiveringsinstallaties” (en dusdanig gemeld of vergund zijn) voortaan het statuut van “afvalverwerkingsinstallaties” krijgen. Van rechtswege gelden dan voor die installaties alle verplichtingen (algemene en sectorale voorwaarden, VLAREA-bepalingen, eventuele MER-plicht, verplichtingen inzake VLAREBO en bedrijfsinterne milieuzorg,…) die zijn vastgesteld voor afvalverwerkers. Ook inzake administratieve procedures zou deze optie heel wat verstrekkende gevolgen hebben en nieuwe afspraken inzake de bevoegdheden van in het bijzonder de OVAM en de VMM vereisen. In principe zijn deze effecten op te vangen door begeleidende aanpassingen aan de regelgeving, maar deze zullen zeer ingrijpend en allesomvattend moeten zijn.

Het kiezen voor deze optie geeft geen aanwijsbare milieuwinst in vergelijking met de thans bestaande situatie.

Optie 2 (nuloptie)

Conformiteit met Richtlijn 2008/98/EG?

In elk geval is de in situ behandeling van huishoudelijk afvalwater en andere biologisch afbreekbare afvalwaters, voorafgaandelijk aan de lozing, in het Vlaamse Gewest geregeld in uitvoering van de Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater.

Voor afvalwaters die buiten de richtlijn stedelijk afvalwater vallen (met name in hoofdzaak bedrijfsafvalwaters die gevaarlijke stoffen bevatten en/of die een fysico-chemische zuivering behoeven) is er geen voor de hand liggende Europese wetgeving die de behandeling voorafgaandelijk aan de lozing regelt. Wij stellen vast dat dergelijke installaties niet zijn opgenomen in de Richtlijn (IPPC) 96/61/EEG van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. Een mogelijke conclusie hieruit is dat Europa geen specifieke eisen oplegt aan dergelijke installaties. Wel mag benadrukt worden dat de Vlarem-regelgeving conform is aan deze IPPC-richtlijn en zelfs verder gaat dan wat deze oplegt, specifiek door dergelijke afvalwaterzuiveringsinstallaties wel aan een vergunningsplicht te onderwerpen.

Er is bijgevolg geen bezwaar om deze afvalwaters op basis van art. 2 van Richtlijn 2008/98/EG uit te sluiten.

Kosten en baten van deze optie:

Optie 2 betekent in grote mate een status-quo ten opzichte van de thans in het Vlaamse Gewest bestaande situatie.

Het behoud van deze situatie waarbij een in situ-zuivering juridisch niet als “afvalverwerking” maar als “afvalwaterzuivering” wordt aanzien, biedt in elk geval voldoende waarborgen ter bescherming van de mens en het milieu. Door het feit dat het in deze situatie enkel gaat om een in situ-behandeling van afvalwater zijn de risico’s voldoende beheersbaar, zodat de extra bescherming die de afvalregelgeving zou kunnen bieden niet echt een meerwaarde heeft. Ook uit ons omringende landen en regio’s zijn geen signalen bekend dat men bij de implementatie van de Richtlijn 2008/98/EG in situ-afvalwaterbehandeling voortaan onder de afvalstoffenregelgeving wil laten ressorteren.

Optie 3

Er is geen Europese regelgeving (andere dan Richtlijn 2008/98/EG) voorhanden die de afgifte, het transport en de behandeling van dergelijke afvalwaters regelt en die vergelijkbare waarborgen voor de bescherming van de mens en het milieu kan bieden. De richtlijn 91/271/EG handelt enkel over de behandeling van stedelijk afvalwater.

Er is bijgevolg ernstig bezwaar om deze afvalwaters op basis van art. 2 van Richtlijn 2008/98/EG uit te sluiten. Optie 3 wordt derhalve niet weerhouden.

Conclusie

Optie 2 (nuloptie) wordt weerhouden omdat die:

- in overeenstemming is met artikel 2.2 van Richtlijn 2008/98/EG;
- de bestaande juridische en administratieve praktijk continueert;
- een gunstig kosten-batensaldo vertoont; de situatie blijft status quo.

4.6.2 UITGEGRAVEN BODEM

4.6.2.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Art. 2.1 b en c van Richtlijn 2008/98/EG sluiten niet-uitgegraven bodem en een beperkt deel van niet-verontreinigde uitgegraven bodem uit van de bepalingen van de Richtlijn. Het Vlaamse beleid heeft, in tegenstelling tot het Europese niveau een specifieke wetgeving voor bodembeheer en ook de problematiek van uitgegraven bodem wordt reeds langer binnen de bestaande wetgeving opgenomen.

De doelstelling is dat voorliggende decreet niet inbreekt op het bestaande Vlaamse bodembeleid. Daarnaast willen we de problematiek van uitgegraven bodem opvangen door Vlaamse bodem- en afvalwetgeving in samenspel te laten optreden, zonder bij de omzetting in strijd te zijn met de Richtlijn.

4.6.2.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: uitgegraven grond die en ander van nature voorkomend materiaal dat voldoet aan de voorwaarden neergelegd in het bodemdecreet, worden uitgesloten van de afvalstoffendefinitie.

Optie 2: uitgegraven grond en ander van nature voorkomend materiaal worden niet uitgesloten van de afvalstoffendefinitie, maar wordt volgens de einde-afval bepalingen behandeld, waarbij een specifieke regeling wordt uitgewerkt die verwijst naar de voorwaarden neergelegd in het bodemdecreet.

Als grond wordt uitgegraven krijgt hij in theorie het statuut van afvalstof. Verontreinigde grond dient een bewerking te ondergaan om aan de gestelde bodemnormering en normen voor gebruik te kunnen voldoen. Deze bewerking is een afvalstoffenverwerking. Uitgegraven grond die voldoet aan de bepalingen van Bodemdecreet en Vlarebo en dus als niet-verontreinigd wordt beschouwd, ‘verlaat’ quasi onmiddellijk het afvalstatuut terug, daar de conformiteit met de vigerende bodemwetgeving de einde-afvalfase inluidt.

Optie 3: de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG op dit punt worden letterlijk omgezet.

Dit wil zeggen dat uitgegraven grond en ander van nature voorkomend materiaal, afgegraven van bouwactiviteiten, wordt uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving, enkel indien vaststaat dat het materiaal in natuurlijke staat zal worden gebruikt voor bouwdoeleinden op de locatie waar het werd afgegraven.

4.6.2.3 EFFECTEN

De doelgroep hier zijn de actoren die actief zijn in de sector van het grondverzet en het gebruik van uitgegraven gronden.

4.6.2.3.1 Optie 1: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: uitgegraven grond die, en ander van nature voorkomend materiaal dat voldoet aan de voorwaarden neergelegd in het bodemdecreet, worden uitgesloten van de afvalstoffendefinitie.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	Schijnbaar éénduidige regel	Niet conforme omzetting van Richtlijn 2008/98/EG
INDIRECTE EFFECTEN		
VERDELINGS-EFFECTEN		

4.6.2.3.2 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: uitgegraven grond en ander van nature voorkomend materiaal wordt niet uitgesloten van de afvalstoffendefinitie, maar wordt volgens de einde-afval bepalingen behandeld, waarbij een specifieke regeling wordt uitgewerkt die verwijst naar de voorwaarden neergelegd in het bodemdecreet.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	Correcte omzetting van Richtlijn 2008/98/EG waarbij tegelijk de opgebouwde logica van de Vlaamse wetgeving inzake einde-afval wordt gerespecteerd, doch de praktijk van de geldende Vlaamse bodemwetgeving niet wordt geschaad.	De perceptie ontstaat dat uitgegraven bodem dan toch onder de afvalwetgeving valt, terwijl de voorbije jaren een duidelijk aparte regeling (nl. grondverzetregeling vastgelegd in bodemdecreet en Vlarebo) was voorzien.
	Er is een eenvormig kader voor uitgegraven bodem dat milieubescherming garandeert.	
INDIRECTE EFFECTEN		
VERDELINGS-EFFECTEN		

4.6.2.3.3 Optie 3: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 3: de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG op dit punt worden letterlijk omgezet.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	De toepassing van het materiaal op de plaats van uitgraving kan zonder beperkingen vanuit de afvalstoffenwetgeving.	Niet-verontreinigd karakter moet nog steeds worden vastgesteld, weliswaar binnen de beperkte setting.
		Onduidelijkheid over alle andere uitgegraven gronden
INDIRECTE EFFECTEN		Bedrijven krijgen te maken met rechtsonzekerheid en kosten ten gevolge van de onduidelijkheid of een uitgegraven bodem wel of niet onder de bepalingen valt van het bodemdecreet en het materialendecreet.
VERDELINGS-EFFECTEN		

4.6.2.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat deze een correcte omzetting van Richtlijn 2008/98/EG inhoudt, waarbij tegelijk de opgebouwde logica van de Vlaamse wetgeving inzake einde-afval wordt gerespecteerd, doch de praktijk van de geldende Vlaamse bodemwetgeving niet wordt geschaad.

4.6.3 BAGGER- EN RUIMINGSSPECIE

4.6.3.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Artikel 2.3 van Richtlijn 2008/98/EG stelt: “Sediment dat binnen oppervlaktewater wordt verplaatst met het oog op het beheer van water en waterwegen of om overstromingen te voorkomen of de gevolgen van overstromingen en droogte te verminderen, of met het oog op landwinning, valt buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn, indien bewezen is dat het sediment ongevaarlijk is en onverminderd de nakoming van verplichtingen uit hoofde van andere toepasselijke communautaire wetgeving”.

Het begrip “ongevaarlijk” moet daarbij worden getoetst aan de zienswijze van het artikel 13 van dezelfde richtlijn. Men stelt tot doel dat bij aanwending de nodige voorwaarden worden opgelegd ter bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu.

Bij de omzetting van richtlijn 2008/98/EG moet een al dan niet volledige overname van artikel 2.3 worden overwogen.

4.6.3.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: de wetgeving omtrent bagger- en ruimingsspecie wordt overgenomen zoals opgenomen in het huidige afvalstoffendecreet.

Bagger- en ruimingsspecie wordt steeds aangeduid als een afvalstof, ongeacht de samenstelling. Wil men de indeling als “afvalstof” wegnemen en ongevaarlijke baggerspecie en ruimingsspecie aanwenden als een grondstof, dan wordt aan de waterloopbeheerder een te volgen procedure

opgelegd (VLAREA). Na het doorlopen van de procedure en het verkrijgen van een toestemming voor het gebruik (gebruikscertificaat in het huidige VLAREA)) kan deze specie als niet-afvalstof worden aangewend.

Optie 2: bagger- en ruimingsspecie kan onder nog nader te bepalen voorwaarden worden uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving.

Ongevaarlijke bagger- en ruimingsspecie wordt uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving conform de voorwaarden die gelden voor het aanduiden van bijproducten en de einde-afvalfase. Het is van belang dat de aanwending geen bodemverontreiniging veroorzaakt cf. het bodemdecreet.

Bagger- en ruimingsspecie ontstaat ingevolge erosie van de bodem. Dit materiaal kan terug ingezet worden als bodem (gebruik cf. de herkomst) op voorwaarde dat voldaan wordt aan de voorwaarden voor vrij gebruik als bodem (bijlage V van VLAREBO, zijnde het uitvoeringsbesluit van het bodemdecreet). Aanvullend is het nodig om een normkader voor de pesticiden die gebruikt worden in de landbouw, zoals opgenomen in het VLAREA, te blijven toetsen, zijnde het uitvoeringsbesluit van het huidige afvalstoffendecreet. De pesticiden spoelen mee uit met de geërodeerde bodem en komen in de specie terecht.

Dit materiaal kan ook ingezet worden als een bouwstof. Daarbij gelden twee voorwaarden nl. met betrrekking tot de samenstelling van de specie en het gebruik ervan als alternatieve grondstof in de bouw. De voorwaarde inzake samenstelling wordt getoetst aan de voorwaarden die gelden om materialen aan te wenden als bouwstof (VLAREA). De voorwaarden m.b.t. het gebruik als bouwstof worden getoetst aan het besluit houdende de vaststelling van de lijst van bouwkundig bodemgebruik van uitgegraven bodem in uitvoering van artikel 171 van het VLAREBO.

Optie 3: de bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG op dit punt worden letterlijk omgezet.

Dit wil zeggen dat bagger- en ruimingsspecie wordt uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving als is voldaan aan de voorwaarden van artikel 2.3 van richtlijn 2008/98/EG. Hierbij gaat het om de invulling van de term “ongevaarlijk”. Ongevaarlijk kan worden bepaald door “alle” individuele gevaarlijke stoffen in relatie tot de aanwezige concentratie in de bagger en ruimingsspecie te toetsen aan de gevaareigenschappen van deze stoffen.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van algemene milieuwetgeving om het begrip “ongevaarlijk” in te vullen. Er wordt geen rekening gehouden met de bepalingen ter voorkoming van bodemverontreiniging cf. het bodemdecreet.

4.6.3.3 EFFECTEN

De waterloopbeheerders vertegenwoordigen de gemeenten, provincies, de Vlaamse overheid en als een minderheid, de privé-bedrijven (beheerders van waterplassen).

De directe effecten gekoppeld aan het invoeren van optie 2 in de plaats van de nuloptie dragen bij tot eenvoudiger procedures voor de waterloopbeheerders en het sneller opstarten van (nood)ruimingen. In 2009 werden circa 200 gebruikscertificaten volgens de huidige wetgeving aangevraagd. Ongeveer de helft van deze dossiers zou niet meer moeten worden voorgelegd aan de overheid met het oog op het bekomen van een gebruikscertificaat. Deze specie kan als “ongevaarlijk” worden beschouwd.

In alle opties dient de waterloopbeheerder de nodige analyseresultaten steeds te laten uitvoeren.

Indirecte effecten zijn in beide opties niet te verwachten.

Optie 3 zorgt ervoor dat er geen duidelijke voorwaarden worden opgenomen in de wetgeving, meer nog, het staat los van het VLAREBO. Er ontstaat een spanningsveld tussen het normkader uitgegraven bodem en bagger- en ruimingsspecie. Dit kan als een direct effect worden aangeduid. Indirect zijn bij optie 3 (juridische) geschillen te verwachten die tot vertraging van de baggerwerken kunnen leiden en mogelijks tot bodemverontreiniging.

4.6.3.3.1 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: de wetgeving omtrent bagger en ruimingsspecie wordt overgenomen zoals opgenomen in het huidige afvalstoffendecreet.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	Zekerheid betreffende de plaats van het gebruikte materiaal binnen het wetgevend kader.	Doorlopen van procedure confomr afvalwetgeving voor het gebruik van alle bagger- en ruimingsspecie.
		Analysekosten bij aanvraag toestemming voor gebruik.
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELINGS-EFFECTEN	Geen	Geen

4.6.3.3.2 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: bagger- en ruimingsspecie kan onder nog nader te bepalen voorwaarden worden uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Alle	Vermindering van de administratieve lasten voor de waterloopbeheerders	Afvalprocedures te doorlopen voor deel van de species.
	Het sneller opstarten van (nood)ruimingen	Analysekosten bij desgevallende aanvraag toestemming voor gebruik.
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELINGS-EFFECTEN	Geen	Geen

4.6.3.3.3 Optie 3: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 3: de bepalingen rond bijproducten worden minimaal omgezet en het bestaande kader rond secundaire grondstoffen wordt volledig opgeheven.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
	We zijn absoluut zeker dat de omzetting volledig conform de richtlijn zal gebeuren. Er zijn geen notificaties nodig aan de Europese Commissie voor specifiek Vlaamse regelingen.	Analysekosten bij desgevallende aanvraag toestemming voor gebruik
		Geen opname van duidelijke voorwaarden in de wetgeving, meer nog, het staat los van het VLAREBO. Er ontstaat een spanningsveld tussen het normkader uitgegraven bodem en bagger en ruimingsspecie
		Kader dat los staat van het VLAREBO. Er ontstaat een spanningsveld tussen het normkader uitgegraven bodem en bagger en ruimingsspecie

INDIRECTE EFFECTEN		(juridische) geschillen te verwachten die tot vertraging van de baggerwerken kunnen leiden en mogelijks tot bodemverontreiniging
VERDELINGS-EFFECTEN	Geen	Geen

4.6.3.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat het beleid binnen dit kader streeft naar een maximaal terug inzetten van de vrijgekomen bagger- en ruimingsspecie als bodem. Er mag evenwel geen gevaar voor de menselijke gezondheid en het milieu ontstaan. Niet-verontreinigde of ongevaarlijke bagger- en ruimingsspecie die voldoet aan de voorwaarden opgenomen in optie 2 voldoet hieraan.

Onder voormelde voorwaarden kan worden gesteld dat bagger en ruimingsspecie als “ongevaarlijk” kan worden aangemerkt en kan uitgesloten worden uit de afvalstoffenwetgeving. Dit vormt een coherent geheel waarbij rekening wordt gehouden met andere toepasselijke wetgeving.

De nuloptie zorgt voor administratieve lasten (dossieropmaak) die in optie 2 worden vermeden. Er wordt in optie 2 gezorgd voor een coherente wetgeving waarbij rekening wordt gehouden met andere toepasselijke wetgeving.

Optie 3 zorgt ervoor dat de term “ongevaarlijk” voor interpretatie vatbaar is en leidt tot (juridische) disputen. Optie 3 geeft mogelijks aanleiding tot de opmaak van nieuwe wetgeving waarbij de relatie tot het bodemdecreet, ter voorkoming van bodemverontreiniging, niet wordt gelegd.

4.7 Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid

4.7.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Art. 8 van Richtlijn 2008/98/EG handelt over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. De huidige bepalingen in de Vlaamse wetgeving die voor een deel invulling geven aan dit principe handelen over de aanvaardingsplicht van bepaalde afvalstoffen. De reflectie over hoe de bepalingen uit de richtlijn al dan niet worden overgenomen, sluit aan bij degene die gemaakt werd in het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 waarin aangekondigd wordt dat zal onderzocht worden hoe we de producentenverantwoordelijkheid kunnen uitbreiden naar nieuwe afvalstromen en of er hiervoor nieuwe aanvaardingsplichten opportuun zijn.

De doelstelling is drieledig:

- in de toekomst willen we op een efficiënte en effectieve manier invulling kunnen geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
- we willen de mogelijkheid creëren om de producenten verantwoordelijk te stellen voor alle afvalstoffen die uit door hen op de markt gebrachte producten voortkomen;
- daarnaast willen we zorgen voor een betere afstemming met het beleid huishoudelijk afval/zorgplicht gemeenten.

De milieudoelstellingen van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn:

- het stimuleren van preventie en hergebruik (met een realistische kijk op wat met ecodesign kan gerealiseerd worden in Vlaanderen);
- het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling en verwerking van alle op de markt gebrachte producten in hun afvalfase dit met oog op:
    - maximale selectieve inzameling van de afvalstof: concrete inzameldoelstelling;
    - optimale verwerking en/of verwijdering met inachtname van de afvalhiërarchie uit richtlijn 2008/98/EG, via concrete doelstellingen (aandeel in percentages in vergelijking met de totale hoeveelheid afval voor die stroom);

- ontwijkgedrag helpen voorkomen en desnoods de schade mee laten bekostigen;
- sensibiliseren van de consument met het oog op het responsabiliseren van de consument in functie van
    - aanzetten tot milieuverantwoord productgebruik;
    - scheiden aan de bron;
    - correcte afgifte;
- aanzetten tot hergebruik.

4.7.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: het concept van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt in het decreet beperkt tot de bestaande bepalingen rond de aanvaardingsplicht.

De Vlaamse Regering kan ervoor kiezen om geen nieuwe wetgeving inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te implementeren in het decreet. Er wordt dan verder gewerkt met de huidige regelgeving rond de aanvaardingsplicht, waarbij er geen duidelijke afstemming is met de zorgplicht voor de gemeenten.

Optie 2: in het decreet worden de bepalingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid beperkt tot de letterlijke overname van de bepalingen uit de richtlijn 2008/98/EG.

De artikelen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid uit de richtlijn 2008/98/EG worden letterlijk overgenomen. De letterlijke verwijzing naar de aanvaardingsplichten wordt niet langer decretaal weerhouden, maar zal in de uitvoeringsbesluiten bij het decreet zijn plaats blijven hebben. Daarnaast wordt de mogelijkheid voorzien op termijn een bredere invulling te geven aan het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Optie 3: Naast het instrument aanvaardingsplicht voorzien we andere instrumenten voor het geven van een invulling aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, zoals omschreven in richtlijn 2008/98/EG.

Het instrument aanvaardingsplicht blijft bestaan, maar wordt geïntegreerd in een breder kader rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig de richtlijn 2008/98/EG. Deze verbreding laat toe om nieuwe instrumenten te ontwikkelen waarmee op een flexibelere, effectievere en efficiëntere manier invulling kan worden gegeven aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

De artikelen uit richtlijn 2008/98/EG inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden overgenomen, met volgende aanvullingen:
- het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling van de afvalstoffen die uit door hen op de markt gebrachte producten voortkomen;
- de verplichting om samen te werken met gemeenten voor de inzameling van huishoudelijke afvalstromen, zij het niet exclusief.

4.7.3 EFFECTEN

4.7.3.1. Doelgroepen en betrokken partijen

<u>De producenten en invoerders van de producten (verder genoemd als de producenten):</u>

Zij moeten voldoen aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. De producenten zijn vragende partij voor een beperkte regelgeving met grote bewegingsvrijheid bij de invulling van hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid om een efficiënte uitvoering te bekomen.

De lokale besturen en intercommunales:
Vanuit hun zorgplicht staan zij in voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Voor de afvalstromen die onder de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid vallen, zijn zij vragende partij voor een correcte vergoeding van de inzamelkosten door de producenten.

De afvalverwerkingssector:

Traditioneel geven zij uitvoering aan de ophaling, sortering en verwerking van de afgedankte producten. Door hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid mengen de producenten zich in dit systeem en hebben zo mogelijks een impact op de marktwerking. De wijze waarop de inzameling en verwerking door de producenten georganiseerd wordt, heeft dus een impact op de organisatie van de sector. Ten gevolge van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid heeft de afvalverwerkingssector ook verplichtingen ten aanzien van de producenten (bvb het aanleveren van juiste cijfers…). Zij zijn dan ook vragende partij voor een grote betrokkenheid.

De consumenten

Zij zijn een belangrijke belanghebbende maar de enige zonder actieve lobbying bij alle instanties in functie van hun belangen. De consument betaalt uiteindelijk de rekening voor het product in zijn afvalfase. De burger-consument betaalt via belastingen de overheidskosten.

De consument is gebaat bij eenvoudige inzamelsystemen en goede informatie.

De overheden: de OVAM en de Milieu-inspectie

Deze overheden moeten zorgen voor een correcte implementatie van Europese richtlijnen en een goede handhaving van de aangenomen regelgeving nadien.

4.7.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: het concept van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt in het decreet beperkt tot de bestaande bepalingen rond de aanvaardingsplicht.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Producenten	De producenten hebben zekerheid met betrekking tot de verplichtingen die hen worden opgelegd.	Er is geen mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid
Overheden	Geen bijkomende werklast inzake de uitwerking van nieuwe instrumenten	Er is geen mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid
Consumenten en afvalverwerkings-sector	Consumenten worden niet geconfronteerd met nieuwe systemen of wetgeving.	Tekortkomingen in het huidige systeem blijven bestaan.
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELINGS-EFFECTEN		

Lokale besturen en intercommunales		Logistieke problemen door afhankelijkheid van het logistieke systeem van de producenten. De wetgeving omtrent zorgplicht en aanvaardingsplicht is niet afgestemd op elkaar en er heerst dus onduidelijkheid. De kostendekkende vergoeding voor inzameling door lokale besturen van afvalstoffen die onder een aanvaardingsplicht vallen, is niet decretaal verankerd.

4.7.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: in het decreet worden de bepalingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid beperkt tot de letterlijke overname van de bepalingen uit de richtlijn 2008/98/EG.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Producenten	Er is mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid	
Overheden	Er is mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid	Mogelijk bijkomende werklast inzake de uitwerking van nieuwe instrumenten
Consumenten en afvalverwerkings-sector	Tekortkomingen in het huidige systeem kunnen worden aangepakt.	Consumenten worden mogelijk geconfronteerd met nieuwe systemen of wetgeving.
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELINGS-EFFECTEN		
Lokale besturen en intercommunales		Logistieke problemen door afhankelijkheid van het logistieke systeem van de producenten. De wetgeving omtrent zorgplicht en aanvaardingsplicht is niet afgestemd op elkaar en er heerst dus onduidelijkheid. De kostendekkende vergoeding voor inzameling door lokale besturen van afvalstoffen die onder een aanvaardingsplicht vallen, is niet decretaal verankerd.

4.7.3.4 Optie 3: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 3: Naast het instrument aanvaardingsplicht voorzien we andere instrumenten voor het geven van een invulling aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, zoals omschreven in richtlijn 2008/98/EG.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
	Ten eerste wordt de mogelijkheid gecreëerd om producenten verantwoordelijk te stellen voor het afval van alles wat ze op de markt brengen. Dit wijkt af van het principe van de aanvaardingsplicht omdat de producenten dan enkel verantwoordelijk zijn voor de afvalstoffen die ze via hun inzamelsysteem verzamelen. Deze toevoeging laat toe om bijkomende maatregelen te nemen indien het inzamelsysteem van de producenten onvoldoende performant blijkt (bv. verplichten tot bijkomende sensibilisatie, verplichten tot financiering van het beheer van hun afvalstoffen die via zwerfvuil werden ingezameld ...).	
	Ten tweede wordt de zorgplicht van de gemeenten in de regelgeving bevestigd. Dit geeft aan de lokale besturen meer rechtsbasis bij de onderhandelingen met de producenten. De Vlaamse regering krijgt wel de bevoegdheid om afvalstoffen vrij te stellen van deze verplichte samenwerking met de gemeenten indien andere inzamelsystemen effectiever en efficiënter zijn. Nu al bestaan overeenkomsten tussen de gemeenten en de beheersorganismen van de producenten ter vergoeding van de inzamelkosten. Meerdere van deze overeenkomsten zijn echter pas bereikt na moeizame onderhandelingen. Voorgestelde bepaling kan helpen om de onderhandelingen te vereenvoudigen.	
Producenten	Er is mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid	
Overheden	Er is mogelijkheid tot optimalisatie van het instrumentarium voor de invulling van de producentenverantwoordelijkheid	Mogelijk bijkomende werklast inzake de uitwerking van nieuwe instrumenten
Consumenten	Tekortkomingen in het huidige systeem kunnen worden aangepakt.	Burgers worden mogelijk geconfronteerd met nieuwe systemen of wetgeving.

	De keuze voor de plicht tot samenwerking met de gemeenten is ook ingegeven vanuit de motivatie dat een eenduidig inzamelsysteem nuttig is voor de burger.	
Lokale besturen en intercommunales	De producenten worden verplicht samen te werken met lokale besturen voor afvalstoffen die onder een aanvaardingsplicht vallen, zij het met een mogelijkheid tot afwijking. Dit biedt meer garanties voor de lokale besturen dat ze zullen worden vergoed voor hun inzamelinspanningen.	Het feit dat een afwijking van de verplichte samenwerking kan toegestaan worden, kan een negatief effect hebben op de kwaliteit van bepaalde afvalstromen die via de gemeentelijke inzamelkanalen worden ingezameld ten opzichte van de afvalstoffen die via de afwijkende private kanalen worden ingezameld.
Afvalverwerkings-sector		De verplichting om samen te werken met de gemeenten kan een marktverschuiving met mogelijks negatieve gevolgen veroorzaken.
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELINGS-EFFECTEN	Geen	Geen

Het is niet mogelijk om verder concrete effecten in te schatten. De eerste aanvulling schept enkel de mogelijkheid om in de toekomst bijkomende maatregelen te nemen. Pas zodra bijkomende maatregelen worden ingesteld, zal het mogelijk zijn om daar de effecten van in te schatten. De tweede aanvulling zorgt voor een duidelijkere rechtsbasis voor reeds gangbare praktijken en brengt dan ook geen significante effecten teweeg.

4.6.4. KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 3 wordt weerhouden. Zowel in optie 2 als 3 blijft het instrument aanvaardingsplicht bestaan, maar wordt het geïntegreerd in een breder kader rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig de richtlijn 2008/98/EG. Deze verbreding laat toe om in de toekomst nieuwe instrumenten te ontwikkelen waarmee op een flexibelere, effectievere en efficiëntere manier invulling kan worden gegeven aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. De keuze voor optie 3 heeft echter bijkomende voordelen: (i) een betere afstemming met de zorgplicht en (ii) de mogelijkheid om producentenverantwoordelijkheid ruimer in te vullen.

Op dit moment zijn de zorgplicht en de aanvaardingsplicht in de wetgeving niet goed op elkaar afgestemd: twee partijen worden verantwoordelijk gesteld voor hetzelfde huishoudelijk afval en dit zorgt voor discussie/onduidelijkheid. Er is nood aan een eenduidige situatie en een coherente wetgeving. Bij optie 3 zijn de producenten voor huishoudelijke afvalstromen verplicht om samen te werken met de gemeenten. Van deze verplichting kan enkel worden afgeweken indien andere kanalen efficiënter en effectiever zijn. De afwijkingen zullen bepaald worden in de uitvoeringsbesluiten.

Bij optie 1 zijn de producenten enkel verantwoordelijk voor de afvalstoffen die via het systeem van de aanvaardingsplicht bij hen terechtkomen. Bij optie 3 wordt de mogelijkheid gecreëerd om de producenten verantwoordelijk te stellen voor alle afvalstoffen die uit door hen op de markt gebrachte producten voortkomen. Dit laat toe om bijkomende maatregelen te nemen indien het inzamelsysteem van de producenten onvoldoende performant blijkt.

4.8 Voorwaarden voor vervoerders van en handelaars en makelaars in afvalstoffen

4.8.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

De omzetting van richtlijn 2008/98/EG biedt de gelegenheid de huidige bepalingen rond het vervoeren van afvalstoffen in beschouwing te nemen en de afweging te maken hoe deze zich verhouden tot de bepalingen van de voornoemde richtlijn. Ook is dit een gelegenheid om te bekijken in hoeverre de in het verleden verhoopte resultaten bereikt worden.

Richtlijn 2008/98/EG legt aan de Lidstaten geen verplichting tot het invoeren van een erkenning op voor inrichtingen of ondernemingen die op beroepsmatige basis afval inzamelen of vervoeren. Artikel 26 legt enkel op dat Lidstaten een register moeten bijhouden van deze inrichtingen of ondernemingen.

Vanuit het Vlaamse beleid blijft de wens bestaan ook bij het vervoer van en het handelen en makelen in afvalstoffen de bescherming van mens en milieu te garanderen. Hiertoe kan het aangewezen zijn voorwaarden op te leggen aan het vervoeren van of handelen en makelen in bepaalde of alle afvalstoffen door bepaalde of alle actoren die deze activiteit uitvoeren of er verantwoordelijk voor zijn.

De doelstelling is het vervoer van en handelen en makelen in afvalstoffen aan voorwaarden en regels te kunnen onderwerpen, waar nodig, en zonder onnodige administratieve last te creëren.

4.8.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: de huidige bepalingen en kader rond erkenningen worden behouden.

Richtlijn 2008/98/EG legt geen verplichting op inzake erkenningen. In deze optie, kiezen we er dus voor verder te gaan dan een strikte omzetting van Richtlijn 2008/98/EG en voorzien we dat aan een groep van overbrengers afvalstoffen decretaal een door de Vlaamse overheid te verlenen erkenning wordt opgelegd.

Optie 2: we voorzien een kader dat meer algemeen voorziet in het stellen van voorwaarden aan de inzameling, het vervoer van en het handelen of makelen in afvalstoffen.

In deze optie zal een uitvoeringsbesluit van het voorliggende decreet min of meer uitgewerkte voorwaarden bevatten die betrekking hebben op het vervoer van en het handelen en makelen in afvalstoffen en die onder andere de aanwezigheid van een kwaliteitsborgingssysteem en een traceerbaarheid voorzien. Sowieso zal de bepaling uit Richtlijn 2008/98/EG worden omgezet, die het bijhouden van een register van inrichtingen of ondernemingen die op beroepsmatige basis afval inzamelen of vervoeren en van handelaars en makelaars oplegt, en wel door deze te verplichten zich te laten registreren.

4.8.3 EFFECTEN

4.8.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

- Inrichtingen of ondernemingen die op beroepsmatige basis afval inzamelen of vervoeren, of handelen en makelen in afvalstoffen: deze moeten de gestelde voorwaarden vervullen bij het uitoefenen van hun activiteiten, hetzij zoals gesteld in een registratie/erkenning, hetzij zoals gesteld in de uitvoeringsbesluiten bij het voorliggende decreet.
- OVAM: bij het verlenen van een registratie/erkenning gebeurt de evaluatie van het dossier door een ambtenaar van de OVAM. In het geval een bedrijf dat afvalstoffen vervoert of handelt of makelt in afvalstoffen enkel wordt geregistreerd, waarbij het vervolgens de gestelde voorwaarden moet invullen, zal de rol van de OVAM zich van een a priori benadering naar

een a posteriori benadering verplaatsen (bijvoorbeeld bij de evaluatie van het al dan niet aanwezige kwaliteitsborgingssysteem).

- Milieuhandhavers: de inspecteurs van de afdeling Milieu-inspectie (LNE) en gemeentelijke ambtenaren belast met het toezicht, vertrouwen momenteel dikwijls onterecht op de al dan niet verleende erkenning als overbrenger van afvalstoffen als zijnde een kwaliteitslabel. In het geval de erkenning verlaten wordt en er verder wordt gewerkt met voorwaarden verbonden aan het vervoer van afvalstoffen, zullen de invulling van deze voorwaarden getoetst moeten worden bij een controle.

4.8.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: de huidige bepalingen en kader rond erkenningen worden behouden.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Actoren betrokken bij het vervoer	Een erkenning houdt een duidelijke “toestemming” voor hun activiteiten in	Administratieve last bij het doorlopen van de aanvraagprocedure
OVAM	Er bestaat een overzicht van de actoren betrokken bij het vervoer van bepaalde afvalstromen	Administratieve last bij het behandelen van de aanvraagdossiers Onbedoeld, doch intrinsiek wordt een kwaliteitslabel verbonden aan het verlenen van een erkenning, wat tot discussie over verantwoordelijkheid kan leiden bij misbruik Er zijn slechts drie algemene voorwaarden waaraan moet voldaan zijn bij de aanvraag van een erkenning. Degelijke controlemogelijkheden ontbreken door bijvoorbeeld de afwezigheid van kwaliteitsborgingssytemen
Milieuhandhavers	Duidelijk instrument bij controles	Onbedoeld, doch intrinsiek wordt een kwaliteitslabel verbonden aan het verlenen van een erkenning, wat tot discussie over verantwoordelijkheid kan leiden bij misbruik Gebrek aan duidelijke voorwaarden zoals bijvoorbeeld vastgelegd in een kwaliteitsborgingssysteem, bemoeilijkt de handhaving.
INDIRECTE EFFECTEN		
Actoren betrokken bij het vervoer	De concurrenten zonder erkenning zijn fout bezig	Ongelijke kosten tegenover freeriders die geen procedurele en administratieve kosten hebben in verband met een erkenning

VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.8.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: we voorzien een kader dat meer algemeen voorziet in het stellen van voorwaarden aan de inzameling en het vervoer van het handelen en makelen in afvalstoffen.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Actoren betrokken bij het vervoer	Er moeten geen erkenningsdossiers meer worden voorbereid.	
OVAM	Specifieke voorwaarden naar transportmiddelen, bedrijfsvoering en meer algemeen het aanwezige kwaliteitsborgingssysteem kunnen uitgewerkt worden voor specifieke afvalstromen, waar dat nodig of aangewezen is.	De verificatie van het vervullen van de gestelde voorwaarden door de betrokken inrichtingen moet a posteriori gebeuren, wat een preventief uitsluiten van slechte leerlingen moeilijk maakt.
Milieuhandhavers	Verduidelijking voor controle: alle gecontroleerde actoren betrokken bij het vervoer van afvalstoffen moeten voldoen aan de gestelde minimale voorwaarden in de wetgeving. Middels de verplichting zich te laten registreren, zijn zij van deze voorwaarden officieel op de hoogte gesteld.	
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Geen
VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.8.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat deze administratieve procedures afschaft waarvan de toegevoegde waarde voor milieubescherming niet duidelijk is, zowel voor de betrokken bedrijven als voor de overheid. Tegelijk wordt kwaliteitsborging meegenomen in de voorwaarden die worden opgelegd aan het vervoer van en het handelen en makelen in afvalstoffen, om ervoor te zorgen dat alle betrokken inrichtingen zich constant rekenschap geven van wat hun activiteit inhoudt en hoe ze deze met de best mogelijke bescherming voor mens en milieu kunnen en moeten uitvoeren.

4.9 Harmonisatie van gemeentelijke afvaltarieven

4.9.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

De gemeenten zijn momenteel bevoegd voor en bepalen zelfstandig de tarieven voor afvalinzameling- en verwerking. De gemeenten organiseren autonoom de inzameling en verwerking van de huishoudelijke afvalstoffen. Zij doen dit binnen de krijtlijnen van het huidige afvalstoffendecreet en de bepalingen van het uitvoeringsplan 'milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'. Ze kunnen daarvoor samenwerken met andere gemeenten binnen intergemeentelijke verenigingen. De gemeenten beslissen zelfstandig om de met huishoudelijke vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen toe te laten in de inzamelkanalen voor de huishoudelijke afvalstoffen van de gezinnen. In principe moeten de bedrijven die deze dienstverlening gebruiken daarvoor de lokale besturen alle kosten voor inzameling en verwerking vergoeden.

Hierdoor bestaan binnen Vlaanderen grote verschillen inzake de voor de inzameling van de verschillende afvalfracties gehanteerde tarieven die aan de burgers worden aangerekend. Dit leidt tot migratie van huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen naar naburige gemeenten met een lager tarief voor de inzameling. Deze situatie roept vragen op en zorgt voor onduidelijkheid bij de bevolking en de kleine ondernemingen.

De doelstelling is de tarieven voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen in alle gemeenten binnen dezelfde intergemeentelijke vereniging, en tussen Vlaamse intergemeentelijke verenigingen, op elkaar af te stemmen. De Vlaamse overheid begeleidt dit proces door modelpolitiereglementen over de tarifering voor afvalinzameling en -verwerking met een aantal richtlijnen aan de gemeenten te verspreiden. Zij zorgt door een wijziging van de toepasselijke decreten dat intergemeentelijke verenigingen in hun werkgebied de tarieven kunnen aanpassen. Hoewel de gemeentelijke autonomie inzake het huishoudelijk afvalbeleid en meer bepaald de tarifering te allen tijde gerespecteerd blijft, is het de bedoeling zo tot geharmoniseerde tarieven en dienstverlening voor huishoudelijke en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen te komen in heel Vlaanderen.

4.9.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: huidig beleid wordt verdergezet, waarbij elke gemeente een eigen tarievenstelsel hanteert.

In deze optie wordt dus expliciet niet vanuit de Vlaamse overheid aan de doelstelling zoals hoger omschreven gewerkt.

Optie 2: er wordt een decretale verankering voorzien van een harmonisering inzake de gemeentelijke afvaltarieven.

De oorzaken van de verschillende tarifering worden aangeduid. Er zullen voorstellen worden uitgewerkt om tot uniforme tarieven te komen binnen de werkingsgebieden van de intergemeentelijke verenigingen of voor de gemeenten van het Vlaamse gewest. De voorstellen houden rekening met en respecteren de gemeentelijke autonomie over het bepalen van de tarieven voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen.

4.9.3 EFFECTEN

4.9.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

- Gemeenten
- Intergemeentelijke verenigingen
- Burgers
- Kleine en zelfstandige ondernemingen
- OVAM

4.9.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: Huidig beleid wordt verdergezet, waarbij elke gemeente een eigen tarievenstelsel hanteert.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Gemeenten	Controle en direct toezicht door de gemeenteraad op het afvalstoffenbeleid met de mogelijkheid om volgens plaatselijke omstandigheden correcties aan te brengen	Behandeling door de gemeenteraad en college van alle wijzigen aan de tarieven voor de verschillende afvalfracties. Inzet van personeel op technische en financiële diensten
Intergemeentelijke vereniging	Maximale democratische controle op het bepalen van de tarieven voor de afvaldienstverlening.	Voorbereiding van aanpassingen in gemeenteraden van elke gemeente binnen het werkingsgebied. Lange doorlooptijd voor aanpassingen. Hanteren van verschillen in tarieven, zorgt voor bijkomende inzet van personeel bij financiële diensten. Behandelen en beslechten van discussie tussen verschillende gemeenten. Inzet van personeel en middelen voor overleg (ook wanneer voor afvalbeleid de bevoegdheid geheel werd overgedragen)
Burgers	Duidelijk en kort traject voor vragen en klachten naar politiek verantwoordelijken	Kosten voor verplaatsing, uitstoot van broeikasgassen tijdens de rit naar een goedkoper containerpark.
Bedrijven	Duidelijk en kort traject voor vragen en klachten naar politiek verantwoordelijken	Kosten voor verplaatsing, tijdens de rit naar een goedkoper containerpark.
Vlaamse overheid	Minder toezicht en tussenkomst bij discussies	Behandelen en beslechten van discussie tussen verschillende gemeenten. Inzet van personeel en middelen voor overleg Inconsistentie in uitvoering van beleid op lokaal niveau
INDIRECTE EFFECTEN	Geen	Toename verkeersstromen en uitstoot van broeikasgassen
VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.9.3.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: Er wordt een decretale verankering voorzien van een harmonisering inzake de gemeentelijke afvaltarieven.	
Doelgroepen en betrokken partijen	**Baten**	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN		
Gemeenten	Minder personeelsinzet om aanvoer van niet inwoners te controleren Minder inspanningen om beslissingen van gemeenteraden en collegevergadering over tariefaanpassingen voor te bereiden. Betere planning van de capaciteit en optimale personeelsbezetting op containerparken Communicatie op grotere schaal, maar van op grotere afstand, is goedkoper	
Inter-gemeentelijke vereniging	Eenvoudiger tariefstructuur met minder complexe boekhoudkundige werkingen. Administratieve vereenvoudiging. Minder discussie tussen gemeenten behandelen en beslechten. Schaaltoename van eenvormige campagnes met communicatie en sensibilisatie. Minder personeelsinzet, kleiner communicatiebudget	Meewerken door input te leveren bij voorstellen rond harmonisatie vergt beperkte tijdelijke inzet van personeel. Voorbereiden van een uniforme tariefstructuur vergt overleg.
Burgers	Door integratie met verbeteringen van registratiesystemen ontstaat op termijn de mogelijkheid om op containerparken van naburige gemeenten tegen dezelfde voorwaarden afvalstoffen voor inzameling aan te bieden. Gelijke behandeling van burgers in gemeenten van een regio in Vlaanderen. Minder uitnodiging om nodeloze verplaatsingen met huishoudelijke afvalstoffen te maken.	

Bedrijven	Door integratie met verbeteringen van registratiesystemen ontstaat op termijn de mogelijkheid om op containerparken van naburige gemeenten tegen dezelfde voorwaarden afvalstoffen voor inzameling aan te bieden. Gelijke behandeling van bedrijven in gemeenten van een regio in Vlaanderen. Minder uitnodiging om nodeloze verplaatsingen met huishoudelijke afvalstoffen te maken. Voor onderhoudsbedrijven mogelijke optimalisatie bij het aanbieden van vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen.	
Vlaamse overheid	Mogelijkheid om consistentie in uitvoering van beleid op lokaal niveau te voorzien	Voorbereidend werk ter onderbouwing van een geharmoniseerde aanpak
INDIRECTE EFFECTEN		
	Afname CO_2-uitstoot door het beperken van afvaltoerisme	
VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.9.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat de inspanningen voor het aanpassen van het juridisch kader dat binnen intergemeentelijke verenigingen de mogelijkheid doet ontstaan om de tarieven voor de afvaldienstverlening te harmoniseren erg beperkt en tijdelijk zijn.

Voor de gemeenten en de intergemeentelijke verenigingen verdwijnen kosten en personeelsinzet voor complexe en gedifferentieerde communicatie. Binnen het werkingsgebied of binnen een regio kan op een grotere schaal een communicatiecampagne worden gevoerd.

Voor de gemeentediensten vallen taken en opdrachten weg bij het innen van retributies en het betalen van facturen aan de intergemeentelijke vereniging voor de aangeboden dienstverlening. De doorlooptijd van aanpassingen wordt ook korter. Binnen intergemeentelijke verenigingen en in delen van Vlaanderen zullen discussies tussen buurgemeenten verminderen.

Voor de burgers en vooral de kleine bedrijven ontstaat door de harmonisatie een meer gelijke behandeling. Voor het milieu is dit ook een winstpunt. Minder bedrijven en burgers zullen nutteloze verplaatsingen doen met afvalstoffen om uit verschillen in de tarieven een voordeel te halen. Anderzijds kan een harmonisatie van de tarieven, gekoppeld aan een betere registratie van de aanbieders van afvalstoffen de gemeenten of intergemeentelijke verenigingen aanzetten om containerparken vrijer toegankelijk te maken voor niet-inwoners. Dit kan de individuele burger of de bedrijven met vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen kosten besparen. De tevredenheid van deze beide doelgroepen zal toenemen door een beperkte inspanning van de verschillende bestuursniveaus.

4.10 Aankoopbeleid

4.10.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Het Vlaamse afvalstoffenbeleid groeide van een end-of-pipe-beleid uit tot een beleid dat selectieve inzameling en recyclage vooropstelt. Aanzienlijke fracties van het ingezamelde afval in Vlaanderen gaan vandaag de dag richting recyclage. Echter, de afzet van gerecycleerde materialen blijft beneden verwachting. Daarnaast blijft de hoeveelheid geproduceerd afval groeien.

De doelstelling hier is tweeledig:

- **via het aankoopbeleid van de Vlaamse overheid of van lagere besturen wordt de afzetmarkt van gerecycleerde materialen gestimuleerd.**
- **Vanuit de algemene doelstelling om afvalstoffen en de ermee gepaarde milieudruk te voorkomen, wordt de vraag naar producten of diensten met een lagere milieu-impact, gezien vanuit een levenscyclusperspectief, gestimuleerd.**

4.10.2 OPTIES

Optie 1: nuloptie: zoals in het huidige decreet bepaald, wordt de opname in openbare bestekken van het gebruik van gerecycleerde producten en grondstoffen wettelijk verankerd ter bevordering van de afzet ervan.

De huidige bepalingen van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 worden overgenomen zonder meer.

Optie 2: een milieuverantwoord aankoopbeleid door de overheid wordt integraal beschouwd en dus naast de afzet van gerecycleerde materialen wordt ook de bevordering van de aankoop van goederen en diensten die over de ganse levenscyclus gezien een lagere milieu-impact hebben ingeschreven in het decreet.

De bepalingen van artikel 7 van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 worden uitgebreid in die zin.

4.10.3 EFFECTEN

4.10.3.1 Doelgroepen en betrokken partijen

Het Vlaamse Gewest en lokale besturen zijn rechtstreeks betrokken omdat het gaat om de opname van bepalingen in bestekken die zij uitschrijven bij de aankoop van producten en diensten.

Onrechtstreeks wordt de maatschappij in bredere zin eveneens betrokken door het effect dat de invulling van de voorbeeldfunctie van openbare besturen heeft op beschikbaarheid van en de vraag naar ecologisch verantwoorde producten.

4.10.3.2 Optie 1: nuloptie: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 1: nuloptie: zoals in het huidige decreet bepaald, wordt de opname in openbare bestekken van het gebruik van gerecycleerde producten en grondstoffen wettelijk verankerd ter bevordering van de afzet ervan.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN	De markt van de gerecycleerde producten en grondstoffen wordt gestimuleerd door de grotere vraag van overheidswege.	
INDIRECTE EFFECTEN		De focus op één milieucompartiment leidt mogelijk tot een afwenteling van de gevolgen op een ander.

		Niet consequent rekening houden met milieufactoren in het volledige aankoopbeleid doet de waarde van voorbeeldfunctie als overheid dalen.
VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.10.03.3 Optie 2: vergelijkingstabel van alle effecten

	Optie 2: Een milieuverantwoord aankoopbeleid door de overheid wordt integraal beschouwd en dus naast de afzet van gerecycleerde materialen wordt ook de bevordering van de aankoop van goederen en diensten die over de ganse levenscyclus gezien een lagere milieu-impact hebben ingeschreven in het decreet.	
	Baten	**Kosten**
DIRECTE EFFECTEN	De lifecycle cost is lager wat een baat voor de 'consument' met zich meebrengt.	De aankoopkosten van milieuverantwoorde producten en diensten kunnen hoger zijn.
	Er worden kansen gecreëerd voor innovatieve markten. Door de vraag naar producten en diensten waarvoor de totale milieu-impact over de levensloop lager is, te verhogen, zal in dit marktsegment ook een nieuwe dynamiek voor innovatie ontstaan.	Er is nood aan expertise over criteria die de milieuverantwoorde aard van producten en diensten over de ganse levenscyclus bepalen.
INDIRECTE EFFECTEN	Het verhoogde gebruik van meer milieuverantwoorde producten en diensten, betekent dat de milieudruk dat dit gebruik met zich meebrengt impliciet verlaagt.	
VERDELING-EFFECTEN	Geen	Geen

4.10.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 2 wordt weerhouden omdat we ook voor meer milieuverantwoorde materialen en producten in het algemeen een voldoende afzet willen creëren, naast de gerecycleerde producten en grondstoffen. Deze verhoogde vraag vanuit de overheid kan ertoe leiden dat er een groter aanbod aan milieuverantwoorde producten en diensten (waaronder dus producten uit gerecycleerde grondstoffen) komt. Dit groter aanbod aan milieuverantwoorde producten op de Vlaamse markt komt elke actor ten goede.

Eveneens is de consequente houding ten opzichte van aankopen vanuit de overheid een duidelijk voorbeeldsignaal naar andere actoren toe. Er wordt immers ook van burgers en bedrijven verwacht dat zij hun aankopen kritisch bekijken en voldoende rekening houden met de milieu-impact van hun aankopen. Om deze voorbeeldfunctie consequent te kunnen opnemen, is er nood aan voldoende expertise over criteria die de milieuverantwoorde aard van producten bepalen. Bepaalde meer milieuverantwoorde producten hebben initieel een hogere aankoopkost, hiertegenover staat vaak een lagere lifecycle cost van de aangekochte goederen.

Bovendien zal door niet louter op gerecycleerde grondstoffen te focussen ook op andere milieudomeinen een zekere winst geboekt worden.

4.11 Oprichting van een Eigen Vermogen Plan C

4.11.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Sedert 2006 bestaat er binnen de OVAM een 'Vlaams Transitienetwerk Duurzaam Materialenbeheer' waar inhoudsdeskundigen, netwerkers en doeners, gepassioneerde visionairs, gedreven bestuurders en enthousiaste praktijkmensen samenwerken aan een economie en maatschappij die op duurzame wijze met materialen omgaat. Dit netwerk is gekend onder de naam ‘Plan C’.

De doelstelling van Plan C is het creëren en doen realiseren van concrete doorbraken op weg naar een duurzame materialeneconomie en -maatschappij in Vlaanderen en het opnemen van een voorbeeldrol in Europa.

Hoewel Plan C opgestart is als initiatief door en binnen de OVAM, moet Plan C verder kunnen groeien in de richting van een autonoom en ondersteund netwerk op basis van de aangetoonde toegevoegde ervaring. Om die reden wordt gestreefd naar een verzelfstandiging van Plan C. Zo'n verzelfstandigd multi-actor-netwerk en innovatief governancemodel past ook binnen de evolutie naar een zogenaamd derde-generatie-beleid dat zich meer richt op systeeminnovatie en het oplossen van hardnekkige en complexe problemen. In het Vlaamse Regeerakkoord 2009-2014 wordt ook de expliciete keuze gemaakt om 'Plan C' verder zetten.

In het kader van het verzelfstandigen van het netwerk zal er als privaatrechtelijke entiteit sowieso reeds - na afweging van de voor- en nadelen van relevante rechtspersonenrechtelijke en fiscaalrechtelijke aandachtspunten voor verschillende rechtsvormen - een VZW Plan C worden opgericht. Daarnaast wordt de oprichting beoogd van een afzonderlijke 'publiekrechtelijke entiteit' waarin de publieke partners worden verenigd met het oog om deelname in de VZW Plan C.

4.11.2 OPTIES

Het uitgangspunt is dat Plan C als een VZW wordt gestructureerd waarin zowel de publieke als de private partners deelnemen. Hier wordt een overzicht gegeven van de pro’s en contra’s van drie pistes voor het (al dan niet) daarnaast creëren van een publieke entiteit waarin de publieke partners worden verenigd met het oog op deelname in de VZW Plan C.

Optie 1: Geen publiekrechtelijke entiteit waarin de publieke partners worden verenigd met het oog op deelname in de VZW Plan C.

In deze optie wordt geen publiekrechtelijke entiteit voorzien waarin de publieke partners zich verenigen. De publieke partners moeten dan afzonderlijk in de VZW Plan C participeren.

Optie 2: *Diensten met Afzonderlijk Beheer* (DAB) als publiekrechtelijke entiteit waarin de publiek partners worden verenigd met het oog op deelname in de VZW Plan C.

In deze optie wordt een publiekrechtelijke entiteit voorzien in de vorm van een DAB (die echter geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en ingebed moet blijven binnen de rechtspersoonlijkheid van de OVAM) waarin de publieke partners zich verenigen met het oog op deelname in de VZW Plan C.

Optie 3: *Eigen Vermogen* (EV) als publiekrechtelijke entiteit waarin de publieke partners worden verenigd met het oog op deelname in de VZW Plan C.

In deze optie wordt een publiekrechtelijke entiteit voorzien in de vorm van een EV (die wel een eigen rechtspersoonlijkheid heeft, onderscheiden van de OVAM) waarin de publieke partners zich verenigen met het oog op deelname in de VZW Plan C.

4.11.3 AFWEGING OPTIES

4.11.3.1 Betrokken partijen

De OVAM is rechtstreeks betrokken partij als initiatiefnemer van en deelnemer in (het huidige) Plan C.

Door hun rechtstreekse en initiële betrokkenheid bij Plan C en het gezamenlijk belang bij een duurzaam materialenbeheer, zijn ook de volgende beleidsdomeinen betrokken partij:

- Beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR), Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, Afdeling Stafdienst van de Vlaamse Regering (Duurzame Ontwikkeling);
- Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), Departement Economie, Wetenschap en Innovatie.

4.11.3.2 Optie 1: vergelijking voor- en nadelen

Voordelen
- Eenvoud van structuur (enkel een privaatrechtelijke entiteit, die geen rekening moet houden met publieke entiteit).
Mogelijke nadelen
- Geen afzonderlijke publiekrechtelijke entiteit met eigen rechtspersoonlijkheid. - Beperkte visibiliteit voor de overheid (OVAM, DAR en EWI). - Geen groepering van publieke partners: zij moeten afzonderlijk in de VZW Plan C participeren. Voor DAR en EWI is dat als entiteit zonder rechtspersoonlijkheid een omslachtige zaak. - Beperking flexibiliteit VZW (deze wordt mogelijks onderworpen aan wetgeving overheidsopdrachten, openbaarheid van bestuur, ….). - Sterk publiekrechtelijk karakter van de VZW, hetgeen de aantrekkelijkheid voor private partners kan verminderen.

4.11.3.3 Optie 2: vergelijking voor- en nadelen

Voordelen
- Beschikt over enige mate van flexibiliteit (eigen rekening, boekhouding, …). - Methode om de publieke partners en fondsen te groeperen. - VZW kan meer privaat karakter hebben (geen wetgeving overheidsopdrachten, meer aantrekkingskracht voor private partners, …) - Eigen visibiliteit voor de overheid (OVAM).
Mogelijke nadelen
- De oprichting van een DAB bij een IVA is uitzonderlijk / uniek en een DAB wordt vaak voor meer commerciële doelen gebruikt. - Beperkte eigen visibiliteit DAB (alles moet juridisch gebeuren door de OVAM). - Onzekerheid of EWI en DAR middelen kunnen en willen inbrengen in de OVAM (waartoe DAB juridisch behoort). - Valt onder eventuele juridische beperkingen die voor de OVAM gelden inzake participaties, afsluiten contracten, …

4.11.3.4 Optie 3: vergelijking voor- en nadelen

Voordelen

- Eigen rechtspersoonlijkheid die eigen optreden (cf. visibiliteit) en identiteit waarborgt.
- Grote mogelijkheid tot flexibiliteit (rechtsvorm en kenmerken kunnen grotendeels vrij worden ingevuld).
- Methode om de publieke partners en fondsen te groeperen.
- De VZW kan meer privaat karakter hebben.
- Eigen visibiliteit voor de overheid (OVAM, DAR en EWI):
  - EV wordt bij de OVAM opgericht en de OVAM stuurt in hoofdzaak aan, maar EV heeft toch eigen identiteit / rechtspersoon.
  - In de Beheerscommissie is ook ruimte voor andere overheden (DAR en EWI).

Mogelijke nadelen
- De oprichting van een EV bij een IVA is eerder uitzonderlijk . - Een iets complexere structuur.

4.11.4 KEUZE EN MOTIVERING VAN DE OPTIE

Optie 3 wordt weerhouden, waarbij binnen de OVAM – als intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid – een Eigen Vermogen wordt ingesteld, dat beschikt over een eigen rechtspersoonlijkheid, en gekend zal zijn onder de benaming 'Eigen Vermogen Plan C' (EV Plan C).

Het groeperen van de publieke partners en fondsen binnen een aparte publiekrechtelijke entiteit heeft sowieso de voorkeur omdat het niet alleen bijdraagt aan het noodzakelijk horizontaal en inclusief beleid voor een duurzaam materialenbeheer, maar ook de versnippering van middelen tegengaat. Met een gezamenlijke en slimme inzet van bestaande middelen kunnen de betrokken beleidsdomeinen dan meer doen (output) met een eventuele grotere maatschappelijke opbrengst indien doorbraken kunnen worden ondersteund en gecreëerd (outcome). Bovendien wordt de uitvoering van projecten en experimenten die door de VZW Plan C in de steigers worden gezet niet door de EV Plan C, maar door de bestaande of bijgestuurde financieringskanalen (innovatie, milieu, sociale economie, enz.) op Vlaams, federaal en Europees niveau, gefinancierd. De financieringskanalen hebben er ook alle belang bij om goed voorbereide projecten aangeboden te krijgen.

De keuze voor een EV i.p.v. een DAB is verder zowel vanuit juridisch als praktisch oogpunt de beste keuze. Het is in de eerste plaats immers niet evident om bij de OVAM een DAB op te richten en bovendien zou Plan C als DAB juridisch nog teveel worden vereenzelvigd met de OVAM. De oprichting van een EV creëert daarentegen een eigen rechtspersoonlijkheid die op zichzelf kan optreden.

Verder sluit de oprichting van een EV ook aan bij een duidelijke praktijk binnen de Vlaamse overheid, waarbij er diverse (recente) voorbeelden zijn van de oprichting van gelijkaardige Eigen Vermogens: zo onder meer het EV 'Flanders Hydraulics', het EV 'Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed' (VIOE) en het EV 'Ondersteunend Centrum van het Agentschap voor Natuur en Bos' (OC-ANB). De juridische vormgeving van het EV Plan C in het ontwerp van decreet is trouwens ook sterk geïnspireerd door de teksten die gelden voor deze Eigen Vermogens, zodat het om beproefde en gebruikelijke regelingen gaat, die evenwel – ook *in casu* – waar nodig kunnen worden afgestemd op de concrete situatie van het EV Plan C.

Het instellen van een EV Plan C, en de decretale verankering hiervan, biedt ook de grootste garantie voor een blijvende structurele - zowel financiële als operationele - ondersteunende rol van de overheid in het verzelfstandigde Plan C - Vlaams Transitienetwerk Duurzaam Materialenbeheer, in de vorm van een privaatrechtelijke VZW.

Tussen beide entiteiten (VZW en EV) kan een duidelijke en structurele band bestaan, aangezien de EV Plan C lid zal worden van de VZW Plan C en omgekeerd de VZW ook binnen de EV actief kan zijn door deelname aan de Beheerscommissie. De EV Plan C zal hierbij een ondersteunende rol – zowel financieel als operationeel – op zich nemen, onder meer ten behoeve van de VZW Plan C alsook van diens private partners / leden. De focus van de EV Plan C kan liggen bij organisatie en management inzake duurzaam materialenbeheer, terwijl de VZW Plan C meer op het inhoudelijke aspect van duurzaam materialenbeheer van het werk zal kunnen focussen.

Het instellen van een EV Plan C voldoet eveneens aan de principes van 'good governance' die de Vlaamse Regering voor de Vlaamse overheid wil hanteren: onder andere dat de beslissingsprocessen, de wijze van controle en toezicht uitoefenen en het leiderschap binnen de overheid gebaseerd zijn op openheid, integriteit en verantwoording.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

De juridisch-technische uitwerking van de gekozen opties zal gebeuren door middel van dit decreet, het decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, afgekort materialendecreet genoemd.

Dit decreet is een kaderdecreet en zal verdere uitwerking moeten krijgen door een besluit van de Vlaamse regering.

Dit decreet is een nieuw decreet. Het decreet heeft een structuur die grotendeels overgenomen is van het vroegere afvalstoffendecreet. Het decreet bevat de nodige wijzigings- en opheffingsbepalingen. De goedkeuring van dit decreet zal leiden tot de opheffing van het afvalstoffendecreet en een wijziging van het DABM.

Bij de opmaak van voorliggend ontwerpdecreet werd rekening gehouden met de taalkundige, vormelijke en wetgevingstechnische voorschriften zoals bepaald in de omzendbrief VR 2005/4.

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

5.2.1. UITVOERING

Ter uitvoering van voorliggend ontwerpdecreet dienen een groot aantal artikelen verder geregeld te worden in een of meerdere uitvoeringsbesluiten. Bij het huidige decreet betreft dit het uitvoeringsbesluit 'Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en –beheer (Vlarea)'. Gezien een groot aantal beleidslijnen in het voorliggend ontwerpdecreet gecontinueerd worden, kunnen een groot aantal bepalingen van het huidige Vlarea dan ook overgenomen worden in het nieuwe uitvoeringsbesluit. Hierop dient dan ook geen reguleringsimpactanalyse te worden uitgevoerd en vallen geen wijzigingen in de administratieve last te verwachten.

De uitvoering van onderstaande zaken zal echter niet geregeld (kunnen) worden op basis van het bestaande Vlarea maar dient verder geregeld te worden:

- Verduidelijking van een aantal definities en afvalcategorieën;
- Voorwaarden voor afvalstoffenvervoerders, -handelaars en -makelaars;
- Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
- Afvaltarieven voor de gemeenten;
- Mengverbod voor gevaarlijk afval;
- Afbakening afvalfase;
- Gebruiksvoorwaarden en materialenregisters;
- Milieubijdragen.

5.2.2. ADMINISTRATIEVE LASTEN

Zoals reeds aangegeven, is de reguleringsimpactanalyse van voorliggend ontwerpdecreet beperkt tot de thema's opgelijst in 3.1.1. Enerzijds wordt dit verklaard doordat de implementatie van de Europese richtlijn 2008/98/EG beperkte beleidsruimte laat. Anderzijds zijn er meerdere bepalingen die een louter wettelijke verankering van het huidige beleid zijn of bepalingen die geen of slechts een beperkte impact of gedragswijziging beogen. Daarenboven zullen de effecten van het voorliggend ontwerpdecreet in belangrijke mate afhangen van de concrete uitwerking in de bijhorende uitvoeringsbesluiten. De voorliggende impactanalyse geeft dan ook slechts een fragmentarisch en onvolledig beeld van de baten, kosten en bijgevolg ook van de administratieve lasten van voorliggend ontwerpdecreet. Enkel van de thema's opgelijst in 3.1.1 waarvoor de

reguleringsimpactanalyse volledig werd uitgewerkt, wordt de impact op de administratieve lasten geanalyseerd.

- **Preventieprogramma's**

Richtlijn 2008/98/EG verplicht de Vlaamse overheid werk te maken van de opmaak van preventieprogramma's. Ze voorziet de mogelijkheid deze preventieprogramma's te integreren in afvalbeheerplannen.

In het materialendecreet zijn de bepalingen rond preventieprogramma's zeer flexibel opgesteld. Ze bieden de mogelijkheid om preventieprogramma's te beperken tot een beperkte set van zuivere afvalpreventiemaatregelen of uit te breiden naar een brede set van maatregelen die van toepassing zijn op verschillende fasen van de levenscyclus van één of meer materiaalkringlopen met het oog op het verlagen van de milieu-impact van materiaalgebruik in het algemeen. Ze voorzien ook de mogelijkheid tot integratie met uitvoeringsplannen.

Op dit moment beschikt de Vlaamse overheid reeds over afvalpreventieprogramma's die zijn geïntegreerd in bestaande uitvoeringsplannen. Deze bepalingen hoeven dus niet noodzakelijk te leiden tot bijkomende administratieve lasten.

Indien de Vlaamse overheid zou beslissen een bijkomende preventieprogramma op te stellen, kan dt wel leiden tot een extra werklast. Om een idee te geven van de bijkomende administratieve lasten die kunnen ontstaan bij het organiseren van meer overleg met betrokkenen over de ganse kringloop voor het opstellen van een preventieprogramma, is in bijlage 2 een voorbeeld opgenomen van een preventieprogramma waarbij betrokkenen uit de distributiesector, de milieubeweging, de consumentenorganisaties, de werkgeversorganisaties, de productontwerpers en de afvalverwerkers worden geconsulteerd. De tijdsbesteding die gepaard gaat met de overdracht van de informatie aan de OVAM op die overlegmomenten, wordt beschouwd als een toename van de administratieve lasten voor deze actoren. Zoals blijkt uit bijlage 2 wordt deze geschat op € 4.896. Dit is slechts een voorbeeld. De eigenlijke administratieve last zal afhangen van de omvang en het aantal van de preventieprogramma's en kan daardoor pas worden berekend op het moment dat de Vlaamse regering beslist hoe omvangrijk een preventieprogramma moet zijn en hoeveel er zullen worden opgesteld.

- **Uitvoeringsplannen**

In het materialendecreet zijn de bepalingen rond uitvoeringsplannen zeer flexibel opgesteld. Ze bieden de mogelijkheid om uitvoeringsplannen te beperken tot een beperkte set van zuivere afvalbeheersmaatregelen of uit te breiden naar een brede set van maatregelen die van toepassing zijn op verschillende fasen van de levenscyclus van één of meer materiaalkringlopen met het oog op het verlagen van de milieu-impact van materiaalgebruik in het algemeen. Ze voorzien ook de mogelijkheid tot integratie met preventieprogramma's

Op dit moment beschikt de Vlaamse overheid reeds over uitvoeringsplannen die conform zijn met de afvalbeheerplannen die worden opgelegd door richtlijn 2008/98/EG. Deze bepalingen hoeven dus niet noodzakelijk te leiden tot bijkomende administratieve lasten.

Om een idee te geven van de bijkomende administratieve lasten die kunnen ontstaan bij het organiseren van meer overleg met betrokkenen over de ganse kringloop bij het schrijven van een uitvoeringsplan, is in bijlage 3 een voorbeeld opgenomen van een uitvoeringsplan waarbij betrokkenen uit de distributiesector, de milieubeweging, de consumentenorganisaties, de werkgeversorganisaties, de productontwerpers en de afvalverwerkers worden geconsulteerd. De tijdsbesteding die gepaard gaat met de overdracht van de informatie aan de OVAM op die overlegmomenten, wordt beschouwd als een toename van de administratieve lasten van deze actoren. Zoals blijkt uit bijlage 3 wordt deze geschat op € 8.976. Dit is slechts een voorbeeld. De eigenlijke administratieve last zal afhangen van de omvang en het aantal van de uitvoeringsplannen en kan daardoor pas worden berekend op het moment dat de Vlaamse regering beslist hoe omvangrijk een uitvoeringsplan moet zijn en hoeveel er zullen worden opgesteld.

- **Uitsluitingen van bepaalde materialen uit de afvalstoffenwetgeving**

Dit deel valt uiteen in 3 onderdelen:

1. Afvalwater

In het voorliggende ontwerp van decreet wordt voor het onderscheid tussen afvalwater en afvalstof gekozen om het status-quo ten opzichte van het huidige beleid te behouden. De ontworpen bepalingen hebben bijgevolg geen invloed op de administratieve last die hiermee gepaard gaat.

2. Uitgegraven bodem

In het voorliggende ontwerp van decreet wordt voor uitgegraven bodem gekozen om het status-quo ten opzichte van het huidige beleid te behouden. De ontworpen bepalingen hebben bijgevolg geen invloed op de administratieve last die hiermee gepaard gaat.

3. Bagger- en ruimingsspecie

Zoals beschreven in 4.5.3. leidt de keuze voor optie 2 tot een vermindering van de administratieve lasten voor de waterloopbeheerders. Er wordt verwacht dat het aantal dossiers die moeten worden voorgelegd aan de OVAM voor het bekomen van een gebruikscertificaat met de helft zal dalen (van 200 naar 100 dossiers). In vergelijking met de nuloptie (het huidige beleid) dalen de administratieve lasten met € 9.883,67 (berekening zie bijlage 4).

- **Aankoopbeleid**

In het huidige beleid focust het milieuverantwoord aankoopbeleid van de overheid in de eerste plaats op het stimuleren van de afzet van gerecycleerde producten en grondstoffen. In voorliggend ontwerpdecreet wordt ervoor geopteerd om het milieuverantwoord aankoopbeleid van de overheid bij te sturen in die zin dat ook de afzet van goederen en diensten die een lage milieu-impact hebben over de ganse levenscyclus wordt bevorderd. Dit zal geen bijkomende administratieve last veroorzaken.

- **Afvalhiërarchie vertaald**

De afvalhiërarchie is vernieuwd om in overeenstemming te zijn met richtlijn 2008/98/EG. Daarnaast zal de afvalhiërarchie ook worden toegepast voor materialen die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met de afvalstoffen, maar juridisch gezien niet het statuut van van afvalstof dragen. Tenslotte moet een afwijking van de ladder worden onderbouwd vanuit een levenscyclusbenadering in overleg met betrokken overheden en niet-overheden.

De administratieve kosten en baten ten gevolge van deze bepaling kunnen in dit stadium niet nauwkeurig worden berekend. De uiteindelijke last zal afhangen van de mate waarin het beleid gebruik maakt van de mogelijkheden die worden gecreëerd met het decreet.

- **Het begin van afval, de einde-afvalfase en bijproducten**

De bestaande regeling rond secundaire grondstoffen die is uitgewerkt in het Vlarea zal met dit materialendecreet gewoon worden ingepast in het nieuwe kader om ze conform te maken met richtlijn 2008/98/EG. Waar nodig, zijn verduidelijkingen aangebracht. Hieromtrent worden geen bijkomende administratieve lasten verwacht.

- **Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid**

In het huidige afvalstoffendecreet wordt als toepassing van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid enkel de mogelijkheid gegeven aan de Vlaamse Regering om voor bepaalde afvalstoffen een aanvaardingsplicht op te leggen. Zoals aangegeven in 4.6. wordt met optie 3 gekozen voor een ruimer kader rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dat de Vlaamse Regering moet toelaten om naast de aanvaardingsplicht ook andere instrumenten in te zetten. Dit nieuwe kader leidt niet tot enige verandering in de administratieve lasten van betrokken actoren.

Mogelijke wijzingen in de administratieve lasten kunnen enkel voorkomen ten gevolge van wijzingen in de uitvoeringsbesluiten waarin de Vlaamse Regering:

- Meer of minder afvalstoffen onderwerpt aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
- De aanvaardingsplicht op bepaalde afvalstoffen vervangt door een alternatief instrument;
- Meer of minder informatieverplichtingen oplegt aan de afvalstoffen waarvoor een producentenverantwoordelijkheid geldt.

De analyse van de administratieve lasten zal dan ook op dat moment bekeken worden.

- **Voorwaarden voor afvalstoffenvervoerders, -handelaars en -makelaars**

In het huidige afvalstoffendecreet moeten overbrengers die ten behoeve van anderen regelingen treffen voor de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen een erkenning aanvragen. Die erkenning heeft betrekking op de solvabiliteit, de deskundigheid en de moraliteit. Voor het aanvragen van de erkenning moet een dossier worden ingediend bij de OVAM. De OVAM moet het dossier beoordelen, de bedrijven moeten het dossier samenstellen. In het nieuwe systeem wordt gekozen voor een registratie van de handelaars en makelaars, waarvoor geen dossier moet ingediend worden bij de OVAM. Er zijn dus minder administratieve lasten voor de bedrijven die zo'n registratie willen aanvragen en minder administratieve lasten voor de OVAM om de registratie af te leveren. In bijlage 5 is aangegeven dat dit neerkomt op een administratieve lastenverlaging van ongeveer 140 000 EUR. De bedrijven moeten uiteraard wel voldoen aan voorwaarden die kunnen opgelegd worden. Voor de vervoerders van afvalstoffen verandert er niets: zowel in het oude als in het nieuwe systeem moeten zij zich op een eenvoudige manier laten registreren.

- **Harmonisering van de gemeentelijke afvaltarieven**

Mogelijke wijzigingen in de administratieve lasten tengevolge van de beleidsinitiatieven gericht op een harmonisering van de gemeentelijke afvaltarieven uit voorliggend ontwerpdecreet, kunnen op dit moment nog niet worden ingeschat. De gemeenten blijven hun autonomie ter zake behouden. Zij hebben enkel een informatie- of rapportageverplichting aan de overheid bij wijziging van de belastingsreglementen. Deze verplichting en de daaraan verbonden inspanningen verschuiven enkel van de gemeenten naar de intergemeentelijke verenigingen. Bovendien moet het beleid nog verder worden uitgewerkt in uitvoeringsbesluiten en voorstellen van modelpolitiereglementen. De analyse van de administratieve lasten zal dan ook op dat moment bekeken worden. Zoals werd beschreven in 4.8. zal een harmonisering de interne werkingskosten van de gemeenten wel doen verminderen.

- **Oprichting van een Eigen Vermogen Plan C**

Dit zal geen effect hebben op de administratieve lasten.

5.3 Handhaving

Het is de betrachting het voorliggend ontwerpbesluit te handhaven door middel van het instrumentarium van het Milieuhandhavingsdecreet.

5.4 Evaluatie

Er werden geen evaluatiebepalingen opgenomen in het ontwerpbesluit.

6 Consultatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke relevante actoren geconsulteerd werden tijdens de voorbereidingen van de opmaak van dit decreet.

In de tabellen verderop wordt aangegeven met welke overheidsorganisaties en betrokken actoren in het werkveld overleg werd gepleegd. Daarnaast werd schriftelijk commentaar ontvangen van Milieu- en Natuurraad (Minaraad) en Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) op respectievelijk 28 en 29 januari 2010.

In grote lijnen blijkt brede steun te bestaan voor het uitgangspunt om bij de omzetting van richtlijn 2008/98/EG in een nieuw materialendecreet uit te gaan van hele levenscyclus van materialen.
Deze evolutie van een milieuvriendelijk beheer van afvalstoffen naar een beleid dat de uitputting van hulpbronnen en de schadelijke gevolgen van materiaalgebruik aanpakt, wordt als logisch en natuurlijk in de Europese en internationale context ervaren.
Tegelijk wordt het als positief ervaren dat de ontwerpteksten de Europese richtlijn vrij getrouw vertalen naar Vlaams beleid.

Definities
Dat de meeste definities een weerspiegeling van degene in de richtlijn 2008/98/EG zijn, wordt gewaardeerd. Bij een aantal definities van deze (Europees vastgelegde) worden vragen gesteld: afvalstoffenhandelaar en –makelaar lijken niet voor te komen in de ontwerpteksten, maar zijn echter belangrijke begrippen inzake de bepalingen rond het vervoer van afvalstoffen. De definitie voor ‘gemengd stedelijk afval’ moet afgestemd worden op de specifiek Vlaamse situatie, en dit zal nog verdere verfijning vergen in de uitvoeringsbesluiten.

Afvalhiërarchie
Een duidelijke afvalverwerkingshiërarchie met vijf treden krijgt brede steun, doch de lagere prioriteit die wordt gegeven aan energietoepassingen, na materiaalrecyclage wekt bij sommigen twijfel op.
Tegelijk met de prioriteitsvolgorde die voor de Vlaamse overheid moet dienen als leidraad om haar beleid op te baseren, wordt echter nader bepaald hoe kan worden afgeweken van de hiërarchie indien uit een degelijke levenscyclusbenadering blijkt dat dit vanuit milieu-oogpunt de beste optie is, rekening houdend met economische haalbaarheid en sociale aspecten.

Er wordt door de betrokken actoren benadrukt dat het overleg dat aan deze afwijking vooraf gaat zeer duidelijk wordt ingevuld qua toetsingskader en samenstelling van de overlegplatformen, zodat er voldoende maatschappelijk draagvlak wordt gecreëerd tijdens dit overleg.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid
De aanvaardingsplichten worden in een bredere context van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geplaatst, wat de mogelijkheid creëert een breder scala aan instrumenten in dit kader in te zetten. De belanghebbenden zien hier de meerwaarde van in.
Een groot discussiepunt blijft de rol die gemeenten kunnen of moeten spelen tegenover de private sector en vice versa, inzake de inzameling van afvalstoffen waarvoor een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid geldt.

Afval of niet
Dat met een éénvormig kader wordt gewerkt voor afvalstoffen die ophouden afval te zijn enerzijds en materialen die in aanmerking komen om als bijproduct te worden bestempeld anderzijds, wordt positief onthaald. Inzake het opleggen van voorwaarden aan het gebruik van materialen worden echter ook enkele randbemerkingen gemaakt naar de bevoegdheidsverdeling met het federale niveau en de productnormering toe. Daarnaast bestaat ook bezorgdheid over de impact op aanpalende Vlaamse beleidsdomeinen.

Het is de bedoeling van dit decreet om tot meer afstemming en samenhang van maatregelen genomen door verschillende overheidsinstellingen te komen. We willen echter vermijden dat overlap

of tegenspraak ontstaat met reeds bestaande beleidsmaatregelen, plannen en programma's, zoals degene die worden opgesteld in het kader van het oppervlaktedelfstoffendecreet.

Bij de afbakening van de bevoegdheden van de federale overheid inzake productnormen ten opzichte van de bevoegdheden van de gewesten inzake afvalstoffen, moet het onderscheid gemaakt worden tussen de voorschriften voor het op de markt brengen van producten enerzijds en de voorschriften die ingrijpen nadat de producten op de markt zijn gebracht, onder meer inzake gebruik. Enkel het eerste type voorschriften valt onder de bevoegdheid van de federale overheid inzake productnormen.

Ook de productie zelf in een ingedeelde inrichting valt onder de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van het leefmilieu en de externe veiligheid, met uitzondering van wat de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de daarbij tewerkgestelde werknemers betreft, wat door dit decreet geenszins beoogd wordt te regelen.

Tenslotte wordt gevraagd duidelijkheid te scheppen over de toetsingsbevoegdheid van de opgelegde voorwaarden rond einde-afval en bijproducten. Dit zal worden meegenomen in de uitvoeringsbesluiten van het decreet.

REACH
Samenhangend met de onderscheidsvraag afval of niet, werd de bezorgdheid geuit dat als onder meer slibs niet langer als afvalstof worden beschouwd zij onder REACH zullen vallen en van daaruit een remmend effect kunnen ondervinden bij hun herinzet in een bijvoorbeeld de landbouw.
Het moet zeer duidelijk zijn dat materialen zich in één bepaalde levenscyclusfase bevinden met alle verplichtingen en randvoorwaarden vandien. Ofwel spreken we over afval ofwel over producten, een tussenliggend statuut dat de lasten van beide statuten vermijd is uit den boze. Het –terecht gestelde probleem voor slibs (en andere recyclaten) onder de REACH-regelgeving dient echter daar binnen de mogelijkheden van deze wetgeving worden aangepakt. De Vlaamse overheid kan hier echter enkel adviserend optreden naar de bevoegde Belgische en Europese niveaus optreden.

Kringloopcentra
Er werd aangebracht dat de kringloopcentra zich vandaag de dag niet meer enkel toespitst op puur producthergebruik, maar dat de activiteiten ruimer zijn waarbij ook componenten en materialen voor zogenaamd hergebruik worden opgehaald en be- en verwerkt. In de wetgeving zal een specifieke erkenning worden voor die de milieuvergunning voor afvalverwerking vervangt. Producthergebruik kan onder de bedoelde erkenning vallen, materiaalhergebruik echter betekent eigenlijk recyclage en dus afvalverwerking en valt onder zaken zoals de milieuvergunningwetgeving.

Ophaling gemeenten cf. FEBEMvraag
In de uitvoering van voorliggend ontwerpdecreet zal veel aandacht moeten besteed worden aan het vraagstuk dat de opdeling huishoudelijk vs. bedrijfsafval met zich meebrengt naar de ophaling ervan. Er zal moeten worden vastgelegd in hoeverre met huishoudelijk afval vergelijkbare bedrjifsafvalstoffen in een gemeentelijke inzamling vervat kunnen worden. Hierover zijn de menignen bij gemeenten etgenoevr de verwerkingssector eerder verdeeld.

Harmonisatie gemeentelijke tarieven
De vraag werd geuit vanuit brede hoek om aan de harmonisering van de gemeentelijk afvaltarifering te werken. In de uitvoeringsfase zal hier de nodige aandacht aan besteed worden.

Opcentiemen
Er onstond enige discussie over het innen van opcentiemen op de milieuheffingen door gemeenten. De basis van deze gemeentelijke bevoegdheid wordt echter niet in dit decrreet geregeld.

Vervoer afval
Dat administratieve vereenvoudiging wordt beoogd in verband met de regeling rond het vervoer van afvalstoffen en de voorwaarden voor die actoren die het vervoer uitvoeren, wordt positief onthaald. Wel wordt aandacht gevraagd voor de Europese en internationale context en de mogelijkheid om wederzijds vervoerder te erkennen te overwegen.

In de onderstaande overzicht worden de overheidsorganistaties weergegeven waarmee op expertenniveau werd overlegd:

Organisatie	**Overleg plaatsgevonden op…**	**Overleg over…**
LNE – afdeling internationaal milieubeleid	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	20/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
LNE – afdeling milieuvergun-ningen	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	20/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
	19/01/09	Tweede versie van een voorontwerp van decreet
LNE – ALBON	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	20/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
LNE – Milieu-inspectie	16/09/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Federale politie	16/09/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Parket Antwerpen	16/09/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
VEA	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	28/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
VMM	10/09/09	Problematiek afvalwater/afvalstof
	…	Tweede versie van een voorontwerp van decreet
Agentschap Natuur en Bos	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	20/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Ministerie Openbare Werken	23/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	20/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Departement Landbouw en Visserij	17/02/09	Tweede versie van een voorontwerp van decreet
VVSG	10/03/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	16/09/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
	19/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
	27/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet

	09/02/10	Tweede versie van een voorontwerp van decreet
	Tussen maart 2010 en september 2010	Rondetafelconferenties over gemengd stedelijk afval
VVP	14/10/09	Eerste versie van een voorontwerp van decreet

De betrokken actoren in het werkveld waarmee werd overlegd zijn:

Organisatie	**Overleg plaatsgevonden op…**	**Overleg over…**
Algemeen	14+27/10/2009	Algemene toelichting + stakeholderoverleg eerste versie van een voorontwerp van decreet
Vlaamse Confederatie Bouw (VCB)	06/05/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	10/08/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Vlaams Economisch Verbond/Kamers van Koophandel (VOKA)	11/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	22/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer (FEBEM)	09/02/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	14/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
	25/01/2010	Tweede versie van een voorontwerp van decreet
	Tussen maart 2010 en september 2010	Rondetafelconferenties over gemengd stedelijk afval
Coberec	23/02/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	14/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Bond Beter Leefmilieu (BBL)	05/02/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	22/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Komosie	10/02/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	14/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Agoria Vlaanderen	11/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
FEVIA	20/04/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet

Industrieel Platform verpakkingen en verpakkings-afval	10/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
VAL-I-PAC	10/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	22/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Fost Plus	10/06/09	Krachtlijnen van het materialendecreet
	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
IVC	10/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Fedustria	02/03/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	14/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
Prof. Lavrijsen	20/11/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
VLACO	12/06/2009	Krachtlijnen van het materialendecreet
	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
FPRG	14/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
FEDIS	22/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
FEDERAUTO	22/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet
OVO	27/10/2009	Eerste versie van een voorontwerp van decreet

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

In dit hoofdstuk wordt de door inspectie van Financiën vereiste beheers- en beleidsinformatie toegevoegd, die niet in de voorgaande hoofdstukken van het eigenlijke reguleringsimpact-analysedocument is opgenomen. Het betreft begrotingstechnische informatie over de budgettaire weerslag op de OVAM in het kader van het nieuwe Materialendecreet en daaruit vloeiende uitvoeringsbesluiten. Meer specifiek betreft het informatie over de weerslag op de werklast van de afdeling Afvalstoffenbeheer en de weerslag op de budgettaire middelen.

Algemeen gesteld zal het nieuwe decreet op middellange termijn nieuwe beleidspaden inleiden die de overgang van een klassiek afvalstoffenbeleid naar een duurzaam beheer van materiaalkringlopen zullen mogelijk maken en tegelijk een efficiëntieverhoging van het lopende beleid zullen bewerkstellingen. Door interne personeels- en budgetverschuivingen zal de aanpak van de uit te voeren beleidstaken worden verzekerd zonder een verhoging van mensen en middelen nodig te maken. We verwachten dan ook geen budgettaire weerslag.

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen omvat de omzetting van de nieuwe richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen, voorziet op een aantal punten de continuering van het huidig beleid en bevat een aantal nieuwe bepalingen die verruiming van het klassieke afvalstoffenbeleid naar een duurzaam materiaalkringlopenbeleid mogelijk maken op middellange termijn.

Deze reguleringsimpactanalyse legt zich enkel toe op een doorgedreven analyse van die uitvoeringsregels die beschikken over juridische en/of politieke vrijheidsgraden én die een relevante impact of gedragswijziging tot gevolg hebben. Een aantal beleidslijnen volgt rechtstreeks voort uit de verplichtingen die de Europese wetgeving oplegt of zetten bestaand beleid voort. Voorliggende impactanalyse geeft dan ook slechts een fragmentarisch en onvolledig beeld van de totale baten en kosten van het nieuwe materialendecreet en zijn uitvoeringsregels. Er wordt wel een beeld gegeven van de wijzigende effecten.

Afvalhiërarchie

Doel is om een geïntegreerd beleid te voeren dat tracht te vermijden dat maatregelen genomen in de ene fase van de levenscyclus de milieu- en gezondheidseffecten van de andere fase verhogen. We streven immers naar een milieudruk die zo klein mogelijk wordt gehouden gezien over de ganse levenscyclus van een product. Daarnaast willen we afvalstoffen zoveel mogelijk opnieuw inzetten als grondstoffen met het oog op het sluiten van materiaalkringlopen. Hierbij schuiven we de inzet van materiaal naar voren, waarbij dat materiaal zo lang mogelijk binnen een kringloop blijft bestaan, vooraleer uiteindelijk voor een éénmalige terugwinning van energie-inhoud wordt gekozen. De prioriteitsvolgorde dient hierbij als leidraad voor de beleidsvoorbereiding en –ontwikkeling.

Er wordt voor gekozen om de hiërarchie uit te breiden naar alle materialen die qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met afvalstoffen omdat deze de invulling geeft aan de bredere doelstelling om tot een decreet te komen dat een basis creëert voor het vormgeven van een beleid gericht op het duurzaam beheer van materiaalkringlopen. Ook al zijn er extra kosten te voorzien in het op gang trekken en onderhouden van meer overleg zowel tussen overheden onderling als tussen de overheid en niet overheden, dit overleg zal resulteren in een eenvormiger en beter onderbouwd milieubeleid, wat zowel zal leiden tot meer efficiëntie bij de overheid als tot meer zekerheid en minder administratieve last bij de bedrijven. Zo moet dit decreet proberen te vermijden dat negatieve milieu-effecten worden doorgeschoven van de ene fase in de levenscyclus naar de andere. Ze moet ook de kansen benutten om maatregelen die worden genomen in verschillende fasen van de levenscyclus, elkaar te laten versterken. Omdat dit decreet zal kunnen ingrijpen op verschillende aspecten van bestaande en toekomstige milieuregelgeving, zal in dit decreet de nodige aandacht besteed worden aan het organiseren van overleg tussen verschillende overheidsinstellingen. Zo kunnen we vermijden dat onnodige regelgeving of zich elkaar tegenwerkende beleidsmaatregelen worden ingevoerd en tegelijk dat bepaalde lacunes blijven bestaan.

In lijn met Richtlijn 2008/98/EG beogen we met dit decreet niet enkel het zo milieuvriendelijk mogelijk beheren van afvalstoffen, ook het tegengaan van de uitputting van hulpbronnen en van de schadelijke gevolgen van materiaalgebruik in het algemeen worden beoogd. Het volgen van een bepaalde hiërarchie in het materialenbeleid is een basisbeginsel in dit decreet.

Preventieprogramma's

De doelstelling is dat ons preventiebeleid wordt ingevuld als alle maatregelen die ertoe leiden dat de milieu-impact van materiaalgebruik wordt verlaagd, gezien over de hele levenscyclus. Daarbij moet het huidige preventiebeleid versterkt worden, waarbij samenwerking tussen de betrokkenen wordt vooropgesteld.

Er wordt voor gekozen dat preventieprogramma's kunnen worden uitgebreid naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop en trachten deze maatregelen ook te integreren binnen het programma omdat hier de mogelijkheid bestaat om het preventiebeleid verder te ontwikkelen naar een beleid dat levenscyclusdenken en het sluiten van

materiaalkringlopen beoogd. Door de te nemen maatregelen niet enkel op de producenten van afval te concentreren maar ook op andere actoren die invloed uitoefenen op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het geproduceerde afval, kunnen de inspanningen van de OVAM en daarmee het gevoerde beleid geoptimaliseerd worden. Bovendien is de integratie van verschillende maatregelen in een coherent beleid een hefboom om het materiaalgebruik naar een hoger niveau te tillen. Hoewel de te leveren inspanningen bij deze keuze hoger liggen, zullen de middelen efficiënter aangewend worden en is de te verwachten positieve impact op het geproduceerde afval en materialengebruik gevoelig hoger.

Uitvoeringsplannen

De doelstelling is dat afvalbeheerplannen maatregelen bevatten die ertoe leiden dat het afvalbeheer milieuvriendelijker wordt en dat de milieu-impact van materiaalgebruik wordt verlaagd, gezien over de hele levenscyclus. Om tot een geïntegreerde ketenaanpak te komen is overleg en samenwerking van cruciaal belang.

We kiezen ervoor om uitvoeringsplannen te kunnen uitbreiden naar maatregelen gericht op het verlagen van de milieu-effecten over de ganse materialenkringloop omdat een beperkte focus op het louter beheersen van afvalstromen, niet strookt met het principe van een goed huisvaderschap. Een beperkte focus en beperkt inzicht in de milieu-impact van het materialengebruik geeft een onvolledig beeld van de kosten en milieu-effecten binnen de materialenkringloop. Door enkel op het beheersen van afval te focussen bestaat bovendien de kans dat het zogenaamde reboundeffect optreedt, waarbij negatieve impact in één fase van de keten wordt veroorzaakt door positief bedoelde maatregelen in een andere fase. Hoewel er meer inspanningen van zowel de OVAM als de betrokken actoren verwacht worden om de analyse van de milieueffecten te verfijnen en de daaropvolgende planning te integreren, zullen de te nemen acties ook kosteneffectiever uitgevoerd kunnen worden. De grotere inspanning die gevraagd worden bij een uitgebreide analyse van de materiaalkringloop zullen zich terugverdienen door een geoptimaliseerde set van maatregelen.

Afbakening van de afvalfase

De beleidsdoelstelling is tweeledig met betrekking tot het onderscheid afvalstoffen-producten:

– Doel is om te streven naar een materialenkringloop die binnen het ecologisch draagvlak blijft en rekening houdt met een duurzame energie-inzet. Hierbij treedt geen accumulatie meer op van stoffen waarvoor uiteindelijk verwijderingsoplossingen moeten worden geboden.

– Op lange termijn streven we naar één kader dat milieubescherming biedt bij het inzetten van materialen ongeacht hun status – afval of niet.

We voorzien in het decreet een éénduidig en éénvormig kader om uit te maken of iets (nog) een afvalstof is of niet (meer). De bestaande regeling rond secundaire grondstoffen wordt ingepast in dit nieuwe éénvormige kader. Deze optie biedt de meeste duidelijkheid en rechtszekerheid, wat zowel voor de overheid als voor de bedrijfswereld voordelig is. Daarnaast is ze ook het gunstigst voor het milieu omdat ze ontwijkgedrag met minder milieubescherming als gevolg bemoeilijkt en omdat ze de afzetmarkt voor recyclaten stimuleert, waardoor de recyclage van afval zal stijgen.

Uitsluitingen van de afvalstoffendefinitie

- *Afvalwater*

Volgende uitsluiting wordt voorzien in voorliggend decreet:

Zijn uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving:
1° de lozing van afvalwater in een oppervlaktewater;
2° de lozing (en de daaropvolgende behandeling) van afvalwater in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur.

Aanvullend wordt ook de aan de lozing voorafgaandelijke behandeling van afvalwater op de plaats waar het ontstaat**,** uitgesloten van de afvalstoffenwetgeving

Deze werkwijze stemt in aanzienlijke mate overeen met de huidige situatie in het Vlaamse Gewest. Alle handelingen (lozing, transport, opslag, verwerking, …) op/met een afvalwater die binnen de openbare waterzuiveringsinfrastructuur gebeuren, vallen buiten de werkingssfeer van de afvalwetgeving.

Aanvullend wordt ook de in situ behandeling van een afvalwater, voorafgaandelijk aan de lozing in oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur, niet als een afvalverwerking beschouwd. Met in situ-behandeling wordt bedoeld “de behandeling van een afvalwater op de plaats of binnen de milieutechnische eenheid waar het ontstaat”. Installaties, bedrijven of inrichtingen die via een pipe-line met elkaar zijn verbonden en waarlangs het afvalwater van de ene locatie naar de andere wordt getransporteerd worden in deze context ook als een milieutechnische eenheid beschouwd.

De gekozen optie waarbij een in situ-zuivering juridisch niet als “afvalverwerking” maar als “afvalwaterzuivering” wordt aanzien, biedt in elk geval voldoende waarborgen ter bescherming van de mens en het milieu. Door het feit dat het in deze situatie enkel gaat om een in situ-behandeling van afvalwater zijn de risico’s voldoende beheersbaar, zodat de extra bescherming die de afvalregelgeving zou kunnen bieden niet echt een meerwaarde heeft. Ook uit ons omringende landen en regio’s zijn geen signalen bekend dat men bij de implementatie van de Richtlijn 2008/98/EG in situ-afvalwaterbehandeling voortaan onder de afvalstoffenregelgeving wil laten ressorteren.

- *Uitgegraven bodem*

De bedoeling is dat voorliggend decreet niet inbreekt op het bestaande Vlaamse bodembeleid. Daarnaast willen we de problematiek van uitgegraven bodem opvangen door Vlaamse bodem- en afvalwetgeving in samenspel te laten optreden, zonder bij de omzetting in strijd te zijn met de Richtlijn.

Daarom wordt uitgegraven bodem en ander van nature voorkomend materiaal niet uitgesloten van de afvalstoffendefinitie, maar wordt het volgens de einde-afval bepalingen behandeld, waarbij een specifieke regeling wordt uitgewerkt die verwijst naar de voorwaarden neergelegd in het bodemdecreet. Dit houdt een correcte omzetting van Richtlijn 2008/98/EG in, waarbij tegelijk de opgebouwde logica van de Vlaamse wetgeving inzake einde-afval wordt gerespecteerd, doch de praktijk van de geldende Vlaamse bodemwetgeving niet wordt geschaad.

- *Bagger- en ruimingsspecie*

In het geval van bagger- en ruimingsspecie kiezen we ervoor deze uit te sluiten van de afvalstoffenwetgeving via de bijproducten- en einde-afvalbepalingen, onder nog nader te bepalen voorwaarden omdat het beleid binnen dit kader streeft naar een maximaal terug inzetten van de vrijgekomen bagger en ruimingsspecie als bodem. Er mag evenwel geen gevaar voor de menselijke gezondheid en het milieu ontstaan. Niet-verontreinigde of ongevaarlijke bagger en ruimingsspecie die voldoet aan de voornoemde voorwaarden voldoet hieraan.

Onder voormelde voorwaarden kan worden gesteld dat bagger en ruimingsspecie als “ongevaarlijk” kan worden aangemerkt en niet (langer) moet behandeld worden als een afvalstof. Dit vormt een coherent geheel waarbij rekening wordt gehouden met andere toepasselijke wetgeving.

De nuloptie zorgt voor administratieve lasten (dossieropmaak) die in de gekozen optie worden vermeden.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

De doelstelling is drieledig:

- in de toekomst willen we op een efficiënte en effectieve manier invulling kunnen geven aan de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
- we willen de mogelijkheid creëren om de producenten verantwoordelijk te stellen voor alle afvalstoffen die uit door hen op de markt gebrachte producten voortkomen;
- daarnaast willen we zorgen voor een betere afstemming met het beleid huishoudelijk afval/zorgplicht gemeenten.

De milieudoelstellingen van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn:
- het stimuleren van preventie en hergebruik (met een realistische kijk op wat met ecodesign kan gerealiseerd worden in Vlaanderen);
- het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling en verwerking van alle op de markt gebrachte producten in hun afvalfase dit met het oog op:
    - maximale selectieve inzameling van de afvalstof: concrete inzameldoelstelling;
    - optimale verwerking en/of verwijdering met in acht name van lde afvalhiërarchie, via concrete doelstellingen (aandeel in percentages in vergelijking met de totale hoeveelheid afval voor die stroom);
    - ontwijkgedrag helpen voorkomen en desnoods de schade mee laten bekostigen;
- sensibiliseren van de consument met het oog op responsabiliseren van de consument in functie van
    - aanzetten tot milieuverantwoord productgebruik;
    - scheiden aan de bron;
    - correcte afgifte;
- aanzetten tot hergebruik.

Het instrument aanvaardingsplicht blijft bestaan, maar wordt geïntegreerd in een breder kader rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overeenkomstig de richtlijn 2008/98/EG. Deze verbreding laat toe om in de toekomst nieuwe instrumenten te ontwikkelen waarmee op een flexibelere, effectievere en efficiëntere manier invulling kan worden gegeven aan uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Daarbij wordt gekozen voor: (i) een betere afstemming met de zorgplicht en (ii) de mogelijkheid om producentenverantwoordelijkheid ruimer in te vullen.

Op dit moment zijn de zorgplicht en de aanvaardingsplicht in de wetgeving niet goed op elkaar afgestemd: twee partijen worden verantwoordelijk gesteld voor hetzelfde huishoudelijk afval en dit zorgt voor discussie/onduidelijkheid. Er is nood aan een eenduidige situatie en een coherente wetgeving. In de gekozen optie zijn de producenten voor huishoudelijke afvalstromen verplicht om samen te werken met de gemeenten. Van deze verplichting kan enkel worden afgeweken indien andere kanalen efficiënter en effectiever zijn. De afwijkingen zullen bepaald worden in de uitvoeringsbesluiten.

Vervoer van en handelen en makelen in afvalstoffen

Algemeen willen we het vervoer van en handelen en makelen in afvalstoffen aan voorwaarden en regels kunnen onderwerpen, waar dat nodig is en zonder onnodige administratieve last te creëren.

We voorzien een kader dat meer algemeen voorziet in het stellen van voorwaarden aan de inzameling en overbrenging van afvalstoffen. Deze optie brengt een aanzienlijke vermindering aan administratieve last met zich mee, zowel voor de betrokken bedrijven als voor de overheid. Tegelijk wordt kwaliteitsborging meegenomen in de voorwaarden die worden opgelegd aan het vervoer van en handelen en makelen in afvalstoffen, om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen zich constant rekenschap geven van wat hun activiteit inhoudt en hoe ze deze met de best mogelijke bescherming voor mens en milieu kunnen en moeten uitvoeren.

Harmonisering van de gemeentelijke afvaltarieven

De doelstelling is de tarieven voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen in alle gemeenten binnen dezelfde intergemeentelijke vereniging, en tussen Vlaamse intergemeentelijke verenigingen, op elkaar af te stemmen. De Vlaamse overheid begeleidt dit proces door modelpolitiereglementen over de tarifering voor afvalinzameling en -verwerking met een aantal richtlijnen aan de gemeenten te verspreiden. Zij zorgt door een wijziging van de toepasselijke decreten dat intergemeentelijke verenigingen in hun werkgebied de tarieven kunnen aanpassen. Hoewel de gemeentelijke autonomie inzake het huishoudelijk afvalbeleid en meer bepaald de tarifering te allen tijde gerespecteerd blijft, is het de bedoeling zo tot geharmoniseerde tarieven en dienstverlening voor huishoudelijke en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen te komen in heel Vlaanderen.

Er wordt een decretale verankering voorzien van een harmonisering inzake de gemeentelijke afvaltarieven. Deze optie wordt weerhouden omdat de inspanningen voor het aanpassen van het juridisch kader dat binnen intergemeentelijke verenigingen de mogelijkheid doet ontstaan om de tarieven voor de afvaldienstverlening te harmoniseren erg beperkt en tijdelijk zijn.

Voor de gemeenten en de intergemeentelijke verenigingen verdwijnen kosten en personeelsinzet voor complexe en gedifferentieerde communicatie. Binnen het werkingsgebied of binnen een regio kan op een grotere schaal een communicatiecampagne worden gevoerd.

Voor de gemeentediensten vallen taken en opdrachten weg bij de voorbereiding van gemeenteraads- of collegebeslissingen over tariefaanpassingen. De doorlooptijd van aanpassingen wordt ook korter. Binnen intergemeentelijke verenigingen en in delen van Vlaanderen zullen discussies tussen buurgemeenten verminderen.

Voor de burgers en vooral de kleine bedrijven ontstaat door de harmonisatie een meer gelijke behandeling. Voor het milieu is dit ook een winstpunt. Minder bedrijven en burgers zullen nutteloze verplaatsingen doen met afvalstoffen om uit verschillen in de tarieven een voordeel te halen. Anderzijds kan een harmonisatie van de tarieven, gekoppeld aan een betere registratie van de aanbieders van afvalstoffen de gemeenten of intergemeentelijke verenigingen aanzetten om containerparken vrijer toegankelijk te maken voor niet-inwoners. Dit kan de individuele burger of de bedrijven met vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen kosten besparen. De tevredenheid van deze beide doelgroepen zal toenemen door een beperkte inspanning van de verschillende bestuursniveaus.

Aankoopbeleid van de overheden

De doelstelling is hier is tweeledig:

- via het aankoopbeleid van de Vlaamse overheid of van lokale besturen wordt de afzetmarkt van gerecycleerde materialen gestimuleerd.
- vanuit de algemene doelstelling om afvalstoffen en de ermee gepaarde milieudruk te voorkomen, wordt de vraag naar producten of diensten met een lagere milieu-impact, gezien vanuit een levenscyclusperspectief, gestimuleerd.

We kiezen ervoor om een milieuverantwoord aankoopbeleid door de overheid integraal te beschouwen en om dus naast de afzet van gerecycleerde materialen ook de bevordering van de aankoop van goederen en diensten die over de ganse levenscyclus gezien een lagere milieu-impact hebben, in te schrijven in het decreet. Hiermee creëren we ook voor meer milieuverantwoorde materialen en producten in het algemeen een voldoende afzet, naast de gerecycleerde producten en grondstoffen. Deze verhoogde vraag vanuit de overheid kan ertoe leiden dat er een groter aanbod aan milieuverantwoorde producten en diensten (waaronder dus producten uit gerecycleerde grondstoffen) komt. Dit groter aanbod aan milieuverantwoorde producten op de Vlaamse markt komt elke actor ten goede.

Eveneens is de consequente houding ten opzichte van aankopen vanuit de overheid een duidelijk voorbeeldsignaal naar andere actoren toe. Er wordt immers ook van burgers en bedrijven verwacht dat zij hun aankopen kritisch bekijken en voldoende rekening houden met de milieu-impact van hun

aankopen. Om deze voorbeeldfunctie consequent te kunnen opnemen, is er nood aan voldoende expertise over criteria die de milieuverantwoorde aard van producten bepalen. Bepaalde meer milieuverantwoorde producten hebben initieel een hogere aankoopkost, hiertegenover staat vaak een lagere life cycle cost van de aangekochte goederen.

Bovendien zal door niet louter op gerecycleerde grondstoffen te focussen ook op andere milieudomeinen een zekere winst geboekt worden.

8 Contactinformatie

Rudy Meeus
OVAM
Afdelingshoofd Afvalstoffen- en materialenbeheer, afdelingshoofd
rudy.meeus@ovam.be

John Wante
OVAM
Afdeling Afvalstoffen- en materialenbeheer, Dienst Europa, projectcoördinator
john.wante@ovam.be

Yorg Aerts
OVAM
Afdeling Afvalstoffen- en materialenbeheer, Dienst Europa, projectcoördinator
yorg.aerts@ovam.be

Guido Aerts
OVAM
Afdeling Algemene Diensten, Juridische Dienst, diensthoofd
guido.aerts@ovam.be

BEREKENING ADMINISTRATIEVE LASTEN:
De tabel geeft de administratieve lasten weer op basis van de huidige wetgeving (nuloptie).

Regelgevingsdocument: Omzetting richtlijn 2008/98/EG m.b.t. artikel 4.2 (opmaak preventieprogramma) Vlaams recht (ontwerpdecreet)

nr IV	overlegmomenten en voorbereiding overleg tot de opmaak van een preventieprogramma met alle stakeholders		doelgroep informatieverplichting		parameters					Administratieve Lasten	Gemiddelde administratieve last
	nr AH	overleg en voorbereiding: alle stakeholders (Fedis, BBL, NBV, Voka, Ontwerpers en FEBEM), 2 personen per stakeholder	uitbestedings-percentage	toerekenings-percentage	tijd	uurtarief	externe kost	aantal actoren	periodi-citeit		
1	overlegmomenten en voorbereiding		organisaties	organisaties					*TOTAAL*	**4.896,00 €**	**408,00 €**
	stap 4: tijdsbestedingskosten administratieve handelingen										
	1.1	voorbereiding	0%	100%	120	34,00 €	0,00 €	12	2	1.632,00 €	136,00 €
	1.2	overlegmoment 1	0%	100%	240	34,00 €	0,00 €	12	1	1.632,00 €	136,00 €
	1.3	overlegmoment 2	0%	100%	240	34,00 €	0,00 €	12	1	1.632,00 €	136,00 €
	1.4	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.5	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.6	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.7	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.8	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.9	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.10	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL tijdsbestedingskosten	**4.896,00 €**	**408,00 €**
	stap 4: paramaters out-of-pocketkosten										
	1.11	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
	1.12	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
	1.13	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL out-of-pocketkosten	**0,00 €**	**0,00 €**

TOTALE ADMINISTRATIEVE LASTEN	**4.896,00 €**

BEREKENING ADMINISTRATIEVE LASTEN:
De tabel geeft de administratieve lasten weer op basis van de huidige wetgeving (nuloptie).

Regelgevingsdocument: Omzetting richtlijn 2008/98/EG m.b.t. artikel 4.3 (opmaakuitvoeringsplannen) Vlaams recht (ontwerpdecreet)

nr IV	materiaalanalyses: overleg tot de opmaak van uitvoeringsplan met alle stakeholders		doelgroep informatieverplichting		parameters					Administratieve Lasten	Gemiddelde administratieve last
	nr AH	overleg en voorbereiding: alle stakeholders (Fedis, BBL, NBV, Voka (+ 5 aparte sectoren van de industrie), Ontwerpers en FEBEM), 2 personen per stakeholder	uitbestedings-percentage	toerekenings-percentage	tijd	uurtarief	externe kost	aantal actoren	periodi-citeit		
1	overlegmomenten en voorbereiding		organisaties	organisaties					*TOTAAL*	8.976,00 €	408,00 €
	stap 4: tijdsbestedingskosten administratieve handelingen										
	1.1	voorbereiding	0%	100%	120	34,00 €	0,00 €	22	2	2.992,00 €	136,00 €
	1.2	overlegmoment 1	0%	100%	240	34,00 €	0,00 €	22	1	2.992,00 €	136,00 €
	1.3	overlegmoment 2	0%	100%	240	34,00 €	0,00 €	22	1	2.992,00 €	136,00 €
	1.4	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.5	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.6	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.7	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.8	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.9	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.10	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL tijdsbestedingskosten	**8.976,00 €**	**408,00 €**
	stap 4: paramaters out-of-pocketkosten										
	1.11	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
	1.12	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
	1.13	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL out-of-pocketkosten	**0,00 €**	**0,00 €**

TOTALE ADMINISTRATIEVE LASTEN	**8.976,00 €**

BEREKENING ADMINISTRATIEVE LASTEN:

Regelgevingsdocument: Omzetting richtlijn 2008/98/EG m.b.t. artikel 2.3 (bagger- en ruimingsspecie) in Vlaams recht (ontwerpdecreet)

nr IV	nr AH	aanwenden bagger en ruimingsspecie als grondstof: aanvraag indienen tot aanduiden als een grondstof	doelgroep informatieverplichting: uitbestedings-percentage	doelgroep informatieverplichting: toerekenings-percentage	parameters: tijd	parameters: uurtarief	parameters: externe kost	parameters: aantal actoren/dossiers	parameters: periodiciteit	Administratieve Lasten	Gemiddelde administratieve last
1		opmaak aanvraagdossier	overheid	lokale - Provinciale - Vlaamse	*TOTAAL informatieverplichting 1*					**9.883,67 €**	**98,84 €**
		stap 4: tijdsbestedingskosten administratieve handelingen									
	1.1	downloaden formulier	0%	100%	5	26,00 €	0,00 €	100	1	216,67 €	2,17 €
	1.2	invullen formulier	0%	100%	15	33,00 €	0,00 €	100	1	825,00 €	8,25 €
	1.3	opzoeken van de bijlagen cf, formulier	0%	100%	120	33,00 €	0,00 €	100	1	6.600,00 €	66,00 €
	1.4	ondertekenen formulier	0%	100%	2	55,00 €	0,00 €	100	1	183,33 €	1,83 €
	1.5	indienen aanvraag (posten)	0%	100%	26	26,00 €	0,00 €	100	1	1.126,67 €	11,27 €
	1.6	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.7	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.8	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.9	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.10	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
					TOTAAL tijdsbestedingskosten					**8.951,67 €**	**89,52 €**
		stap 4: paramaters out-of-pocketkosten									
	1.11	kopiëren	0%	100%	7,50 €			100	1	750,00 €	7,50 €
	1.12	verzendkosten	0%	100%	1,82 €			100	1	182,00 €	1,82 €
	1.13	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
					TOTAAL out-of-pocketkosten					**932,00 €**	**9,32 €**

TOTALE ADMINISTRATIEVE LASTEN	**9.883,67 €**

BEREKENING ADMINISTRATIEVE LASTEN:

Regelgevingsdocument: Omzetting richtlijn 2008/98/EG m.b.t. artikel 4,8 (voorwaarden voor vervoerders van en handelaars en makelaars in afvalstoffen) in Vlaams recht (ontwerpdecreet)

nr IV	nr AH	toekenning van een erkenning	uitbestedings-percentage	toerekenings-percentage	tijd	uurtarief	externe kost	aantal actoren/dossiers	periodiciteit	Administratieve Lasten	Gemiddelde administratieve last
1		**behandeling aanvraagdossier voor erkenning**	**overheid**	**OVAM**					***TOTAAL informatieverplichting 1***	**54.894,51 €**	**232,74 €**
		stap 4: tijdsbestedingskosten administratieve handelingen									
	1.1	administratieve behandeling van een dossier voor erkenning gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	156	19,79 €	0,00 €	175	1	9.004,45 €	51,45 €
	1.2	inhoudelijke beoordeling van een dossier voor erkenning gevaarlijke afvalstoffen door B1-niveau	0%	100%	165	23,03 €	0,00 €	175	1	11.083,19 €	63,33 €
	1.3	inhoudelijke beoordeling dossier voor erkenning gevaarlijke afvalstoffen door A1-niveau	0%	100%	165	31,85 €	0,00 €	175	1	15.327,81 €	87,59 €
	1.4	administratieve en inhoudelijke behandeling van een dossier voor erkenning niet gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	75	19,79 €	0,00 €	609	1	15.065,14 €	24,74 €
	1.5									0,00 €	0,00 €
	1.6									0,00 €	0,00 €
	1.7	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
	1.8	stap 3: omschrijf de administratieve handeling								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL tijdsbestedingskosten	**50.480,59 €**	**227,11 €**
		stap 4: paramaters out-of-pocketkosten									
	1.11	kopiëren	0%	100%		0,15 €		784	1	117,60 €	0,15 €
	1.12	verzendkosten	0%	100%		5,48 €		784	1	4.296,32 €	5,48 €
	1.13	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL out-of-pocketkosten	**4.413,92 €**	**5,63 €**
2		**opmaak aanvraagdossier voor erkenning**	**ondernemingen**	**vervoerder**					***TOTAAL informatieverplichting 1***	**85.386,42 €**	**338,13 €**
		stap 4: tijdsbestedingskosten administratieve handelingen									
	1.1	opvragen bewijs goed gedrag en zeden voor erkenning gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	60	35,00 €	0,00 €	175	1	6.125,00 €	35,00 €
	1.2	afsluiten verzekering voor gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	180	35,00 €	0,00 €	175	1	18.375,00 €	105,00 €
	1.3	samenvatten deskundigheid van betrokkenen (inclusief invullen van formulieren) voor gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	240	35,00 €	0,00 €	175	1	24.500,00 €	140,00 €
	1.4	invullen van een formulier voor niet gevaarlijke afvalstoffen	0%	100%	90	35,00 €	0,00 €	609	1	31.972,50 €	52,50 €
									TOTAAL tijdsbestedingskosten	**80.972,50 €**	**332,50 €**
		stap 4: paramaters out-of-pocketkosten									
	1.11	kopiëren	0%	100%		0,15 €		784	1	117,60 €	0,15 €
	1.12	verzendkosten	0%	100%		5,48 €		784	1	4.296,32 €	5,48 €
	1.13	stap 3: omschrijf de out-of-pocketkost								0,00 €	0,00 €
									TOTAAL out-of-pocketkosten	**4.413,92 €**	**5,63 €**

TOTALE ADMINISTRATIEVE LASTEN	**140.280,93 €**